

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

12. 11. B. 36

12. 11. B. 36

70
C
31

70
C
31

10
7
5
5

1846

Digitized by Google

D. MAGISTRI
IOANNIS ISAACI
HOLLANDI, VIRI IN
PHILOSOPHIA, POTISSI-
mum vero in arte Chymica
celeberrimi,

OPERA MINERALIA,
ET VEGETABILIA, SIVE
*de lapide Philosophico, qua reperire po-
tuimus, omnia.*

NUNQVAM ANTEHACE
edita, ac nunc primum ex optimis manu-
scriptis Teutonicis exemplaribus fide-
lissime in Latinum sermonem
conuersa.

Bib. Sec. Lib. Call. Rom. S. J.

Ex Legato

M. Cocini

ARNHEMII,
Apud IOANNEM IANSONIVM

ANNO M. DC. XVI

D E
M. IOANNIS ISAACI BATA-
VI PHILOSOPHI OPERE
Minerali iam demum in publi-
cum prodeunti.

AVRIS Batava, crassa si fuisti
Cum te diceret esse Martialis;
Qualem dixerat esse desisti,
Cum Desiderius tuum, tuumq;
Pro! desiderium esse te negaret,
Negaret simul & simul probaret.
Stat sententia tum negationis,
Stat sententia tum probationis:
Alter qui negat, ille quod negavit
(Auris Batava) prodit et tacendo
Confirmat prius ille quod probaret;
Vt vel martini a stimator ille
Causam iudicet esse Martialis.
Prodit Bcta vno insolentiore
Arcana genio refertus aura.
Euge plaudite quotquot inter umbras
Ignoti procul ambulatis hori:
Hic filium simul ingredi volenti,
Et filium dabit exitum paranti;
Manum porriga, meta te sequetur,
Et finem feret ultimum labori:
Si finis modo semper ambigenti
Aut meta, amplius usque quaritanti est.
At ô! quam ***** te beasti,
Huius muneris explicatione?
Quam nos, illius applicatione?
Vine Belgia, parciusq; vrue
Auris Batava notior aura.

In

In editionem operis Mineralis M. IOANNIS

ISA. Cl. nunquam antehac visi.

Fama vetus, spolum pretiosi Velleris aureum
Colchidos Ælonidē diripuisse solo. (hortis
Creditu Hesperidum Alcides bona plurima ab
Vex sse in patriam, cum aut ea mala tulit.
Pone tuos fastus, nec tecum tolle triumphos
Græcia; non soli glôria tanta tibi est.
Maior apud Belgas nunc erit Romanus Iason,
Maior & Alcides Teurona rura beat.
Qui quantū inter oues Aries supereminet omnes
Fuluus, & Hesperidum gloria præstat agri:
Tantum hic Alcida est, & maior Iasone: id ipsum
Ex certis poterit cuique liquere notis.
Quippe semel prædā hanc tulerint heroes optimæ
Quæ tamen hinc natis commoda nata suis?
Cumq; pares nequeat tanto in certamine vires
Promere Posteritas, excidit vsque bonis.
Adde quod, & rapuisse pudor, spoliasse cruentum,
Contra naturæ fœdera iisse, parum est.
Temior Alcides ergo, Minor ipsius Iason
Iane, quod auspicio sit patefacta tuo
Semita, qua Crasso parasangis pluribus auro
Præstes, Naturæ conveniente modo.
Et Chymiz claras animum dimittis in artes
Naturæ effœtæ subsidium arte ferens.
Salve Iane redux, tenebris emerse profundis:
Cum ante fores tenebris semisepultus atris.

ENOCH STERTHEMIVS.

A 2

COR-

CORNELIVS HERLS MEDI-
cinæ Vtriusq; Studiosus, in doctissimum
spagyrum IOANN. I-
SAACVM,

Hermetē Alchymix Regē, produxit Egyptus:
Raymundū Hesperia, & Græcia Aristotelē:
Ast non inferior fuit his, quem Belgia Belgis
Ædedit, ingenio, nec minus arte parem.
Sicut enim fuerat Hermes ter maximus illis
Dictus, sic nobis noster ISAACVS erit.
Nam Vegetabilium naturas novit, & omne
Fossile, tum quidquid spiritus intus alit.
Hic monstrat cælum terræ cōiungere, & ignem
Iungere aquæ, Iustæ fœdere amicitia:
Hic fixum solvit, docet hicque volare solutum,
Hacque via certum, fingere elixitium:

LECTO-

LECTORI SALVTEM.

Ccipe, Lector benigne, rationes & causas quæ me impulerunt, ut auctorem hunc latinitate donatum in publicum ederem.

Principio quia comperiebam multo hodie à multis de arte Chymica in lucem dari, quorum fere nulla est nec Veritas nec auctoritas. Multosq; hoc tempore huius artis nasci studiosos, qui infinitis laboribus, nec minoribus sumptibus eo aspirant, ut tandem in hoc studij genere excellent: Putabam optime me de iis mereri posse: si D. M. Ioan. Isaaci scripta, cuius nomen per totum Christianum Orbem est celeberrimum, Latinitate donarem, atque prælo subijcerem.

Est & alia ratio, quæ me ad hunc laborem impulit: nempe, quod magnam in manû scriptis exemplaribus comperi varietatem: multis multa deesse, nonnulla ea etiam continere, quæ auctoris stylum parum sapiunt. Deniq; in quibusdam ordinem omnino esse inuersum, Quorum primum est, quod temporis lapsu (ut fere fit) quedam scripta ab alijs elaborata, sub nostri Philosophi no-

E P I S T O L A

mine subornari, vulgoq; obtrudi potuissent. Ex quo quantum damni schola Chymica acciperet, dici vix potest. Huic malo non melius remedium adhiberi (mea quidem sententia) potuit, quam se postquam doctissimi viri in hac arte peritissimi, varia huius authoris exemplaria inter se contulissent, tandem clariss. Isaaci scripta optima fide, praealo committerentur.

Et quanquam plures in hac arte Philosophus conscripserit libros, scilicet Vegetabilium, Mineralium atque Animalium, &c. Tamen ab ijs quae de Mineralibus & Vegetabilibus tractauit, incipiendum putavi, ut ex ijs quis de reliquis fructus expectandus sit. primum periculum facere: ea tamen sententia, ut, si ex isto meo labore fructus non pœnitendos ad istius artis Candidatos peruenire intelligam, breui reliqua etiam (Deo dante) luci expositurus sim.

Duos de Mineralibus (quos hic exhibemus) unum de Vegetabilibus conscripsit librum. In primo Mineralium varias enunciat huius operis rationes. docetq; ex Saturno, Luna ac lapide quodam (quem album vocat) simul iunctis, tincturam Lunificam componere. Ostendit etiam varios fixandi, inserandi, atq; fermentandi modos. Multisq;

AD LECTOREM.

et si quæ de erroribus qui in hoc opere interdum committuntur, studiosos cautos facit. Annotat insuper: quomodo ritè lapidis projectionem facere cõueniat. Ac quinam lapis ex mero Sole ad rubrũ: itemq; oleum quo metalla tingenda, immutandaq; sint, conficiantur. Tradit quoq; rationem formandi lapidis ex luminaribus una iunctis. Postea tractat de sale Sapientum. Deniq; aperte, qui Lapis multiplicetur, demonstrat.

In initio libri secundi varias difficultates, quæ in opere physico incidere possunt, enumerat. Deinde multa tum de subiecto, tum de operatione magni operis disceptat. Proponitq; varias rationesincerandi Lapidem, quo fusibilis efficiatur. Multorum hominum errores in hoc opere refutat. Proponit deinde opus quod vocant Solificum & Lunificum: ac quomodo ex Mercurio, Sole & Luna conficiatur, commonstrat. Tandem tractat de salibus, oleisq; quibus metalla tinguntur. Postremo varias particulares tincturas docet.

Atq; hæc summa libertum Mineralium. Inde qui est de Lapide Vegetabile ex vino, docet adhuc huius Lapidis confectiõnem, quatuor elementorum cognit.õnem esse inprimis necessariam, de quorum natura de partibus copiose generatim &

EPISTOLA

sigillatim differit. Ostendit quoque quo pacto Elementorum partes, quarum altera aeterna & incorruptibilis altera corruptibilis decreari possint: de variis erroribus qui hoc in ore aliquando committuntur huius artis studiosum commonefaciens. Tum confectionem Lapidis vegetabilis aggreditur, monstratque varios distillandi, rectificandi, sublimandi, calcinandi, fixandi & soluendi modos. Egit etiam de Oleo combustibili eiusque virtutibus: ac de Sale Sapientum. Indicat inque quo pacto huius quoque Lapidis projectionem & multiplicationem facere oporteat. De nique quo modo pulvis ex auro conficiatur, atque oleum vegetabile, dictæ facturi pulvis ad oleum simul reducantur: atque ita hunc tractatum de Lapide Vegetabili concludit.

Translatio est simplex, atque omnino incompta fateor. sed tamen eiusmodi, qualem putamus artiatque operi maxime convenire. Et nimis relicta omni verborum pompa, atque orationis ornatu: in hoc unum incubuimus, ut nudam authoris mentem, quam potuimus, clarissime atque integerrime exponeremus. Hunc ad scopum summo cum studio collimamus, in hoc laudem quarentes, quod maxima pars eorum, qui autho-

AD LECTOREM.

rastransferunt, vitio nobis verterent: qui putat vix laudem se aliquam mereri, nisi ubiq³ inani verborum strepitu omnia repleant. Quod facit ut quam plurimum ab authoris mente toto cœlo aberrent, atq³ lectoribus suis molestiam incomparabiliẽ pariant. Qui nostra vel potius authoris spreta simplicitate atq³ candore, populo suas proponit ineptias, na ille Lectori facile imponit.

Si nusquam non, Lector benigne, in tautologiam impinges, scies nos maluisse Philosophi nostri vitium sequi (si alioqui vitij nomen id mereatur, quod sponte atq³ data opera tantus vir expressit) quam ut latum unguem ab eius sententiã, vana eloquentia ostentatione recederemus. Et (ut paucis dicam) tibi inferuire mens nobis fuit: tuaque utilitati consulere, ne sub præclaro titula D. Magistri Isaaci nostra commẽta tibi obtruderentur. Opera viri tanti condignis laudibus celebrare, mearum virium omnino non est. Hoc unum (quod omnes facile comperient) dicam vix quenquam huius artis studiosum tria verba sine summa admiratione degustaturum. Certe illum qui legere authoris nostri scripta incipit, tantum capit desiderium, tantaq³ afficitur voluntate, ut non prius à lectione abstinere possit, quam principio finem attexuerit. Vti-

E P I S T O L A

Vititur quidem mira in scribendo, author noster simplicitate, atque multoties, ac varie unam eandemq; rem inculcat. Quod tantum abest, ut quenkū a studiosa indagatione luctuationū eius auertat, ut eum potius ad diligentio rem investigationem earundem alliciat. Quid enim magis veritati consentaneum, quam simplicitas, veritatis vera lux, atque in diuidua comes? Quamobrem ubi valedictō omni candori, ad verborum involucria confugitur, suspicio erroris, ac falsitatis ibi statim enascitur.

Quamquam (ne quenkū fallam) hoc mihi hic addendum est: Philosophum nostrum, nisi cum singulari iudicio, magnaq; cum diligentia atque attentione legatur, parum Lectori profuturum. Neque enim inertes Philosophia unquā pro filiis suis amplexa est, sed eos qui studiis insudantes, scientiam magno labore emunt: quam equidem nullo alio pretio, auro (puta) aut argento quispiam comparare sibi potest. Caterum, clarius Chymia artem à nemine hactenus Philosophorum traditam fuisse, multorum doctissimorumq; hominum iudicio constat. Itaq; Philosophus noster medum tenens, & nimiam simplicitatem & obscuritatem nimiam, in tractanda

AD LECTOREM

da sua arte omnino vitavit; ne si, in alterutro modū excessisset, aut sancta obijcere canibus, aut Chymica artis studiosos à regia via abducere, aut verborum involucris fallere eos videretur. Vbique omnia sententius sunt referta, & ne quid Lector in eo desideres: Habes de ijs qua tractas veterum Philosophorum habes & recentiorum sententiam. Denique habes hic de quavis re authoris iudicium firmissimum: utpote quod & demonstrationibus infallibilibus, & experientia stultorum magistra innititur.

Quid dicā amplius? Habes in hoc uno Philosopho artis Chymica absolutissimum compendium. Adeo ut mirum non sit, si is qui semel istius auctoris lucubrationum energiam degustavit, relietis infinitis libris qui de eadem materia ubique extant. semotisque authoribus vulgaribus, parumque probatis, uno nostro Philosopho sit contentus. Etenim si id temporis quod in evolvendis variorum aut horum scriptis maxima pars impendit, uni nostro Philosopho darent: profecto longe uberiores fructus ex ista studiorum suorum ratione colligerent.

Addam & hoc, Paracelsum arcanorum (ut ita dicā) Monarcham, quicquid in hac arte habuit

E P I S T O L A

habuit cognitionis, ex isto authore fere id omne
 hausisse. Nam illud quidem extra controuersiam
 est omnem: nostrum hunc ante illum Philosophū
 natum: hos etiam: Paracelsum ubique, maxime
 vero in iis, quae de Principiis rerum scripsit, au-
 thorem hunc nostrum esse sequutum. Adeo ut si
 quis libros Paracelsi pro doctissimis Philosophi
 nostri commentariis accipiat: haud multum in
 ista sua opinione fallatur. Neque id Paracel-
 sus ipse (si viveret) Praeceptorī suo clarissimo in-
 uideret Non pigebit itaque istius artis candida-
 tas illo uti magistro, qui talem habuit discipu-
 lum, cui vix ab origine mundi quispiam homi-
 num par extitit.

Porro denuo ad translationē, laboreſq; nostros
 redeamus. Scio operam hanc meam quam pluri-
 mis fore ingratam. Iis primq; qui artis Chymia
 omnino ignari, eam multis modis lacerant. At
 quid mirum, si (quemadmodū in prouerbio est)
 ars inimicum non habeat nisi artis ignorantem?

Sed & ab iis exiguam gratiam referam, qui
 ab inuidia canina pene consumpti, sibi solis vi-
 uunt, eos puto, quibus huius authoris manu-ſcri-
 pta exemplaria ad manum cum sint: mallent cdo-
 ctissimas clarissimorum virorum lucubratio-
 nes

AD LECTOREM.

nēs à timeis corrodi: quam ut iis in lucem mittendis publica utilitati consulatur. His ut satisfaciā non magnopere laboro. Arcana natura (aiunt) me omnibus, maximeq; ijs indignis communia facere: Philosophiam me prodere, qua non nisi filiis suis vult innotescere. Quasi vero doctissimorum Philosophorum scripta antehac ab ipsismet Philosophis nunquam sint evulgata. Quasi etiam propterea statim omnibus palam fierent abstrusa natura, quod Philosophorū scripta omnium hominum manibus teruntur. Meminerint isti homines eius, quod aiunt olim Aristotelem Alexandro Magni respondisse, qui istorum opinione imbutus Aristoteli significabat non parū se dolere, quod libros de Philosophia, priuatim sibi in schola prælectos evulgasset; Libros scilicet illos editos fore tanquam non editos, quia nemo illos intellecturus esset, quam qui ab ipso Aristotele eosdem audiret. Omitto me ideo nostri auctoris opera latinitate donasse, ne homines omnino indocti, quique non nisi maternum idioma callent per me ad hanc artem admittantur.

At rogabit fortassis quispiam, quem quis fructum ex istiusmodi Philosophorum scriptis colligere possit: cum experientia abunde doceat, eos
ser-

E P I S T O L A

fere ad extremam miseriam, paupertatemq, pervenire, qui se inani spe lactantes, huic studij generi insudant? Respondeo: Illud palam esse, eum de Republica non male mereri, qui ut publico malo medeatur, summā dat operam. Nunc quia certū est, huius mali fontem in eo consistere, quod plarunq, artis Chymia studiosi, in perscrutanda hac arte, authores sequuntur, aut nimium obscuros, aut parum probatos (qui cum caco de coloribus disputant.) Quis non videt illum de Rep. optime mereri, qui istiusmodi devijs erroribusq, captis, & maxime probatos, & prater ceteros candidos tradit authores, ut ab erroribus suis purgati ad meliorem tandem redeant mentem: utque miseriam suam cum summa felicitate, animiq, quiete commutent. Sina mentis est, errores corrigere, non errorum causa artem ipsam tollere, aut statim sepelire velle. Addam & hoc, quod nunquā me meorum nec laborum, nec sumptuum poenitebit, modo eorum fructus ad aliquos quantumvis paucos pertigerit, à quibus tandem ad infinitos homines defluat.

Hac sunt, de quibus monendū te, Lector in hac liberorum publicatione putari. Vale & fruiere, ac studium nostrum boni consule Arnhemij III. Calend. septembris C15.15, CXVI.

Operum Mineralium M.
IOANNIS ISAACI Hollan-
 di, siue de Lapide Philosophi-
 co, *Liber primus.*

NUNC Filium meum docere volo pri-
 mum modum in Alchymia inuētum,
 omnia metalla qua mortua & impura
 sunt, ad verum Solem & Lunam re-
 ducendi: scietq; filius meus hanc rationem in
 Alchymia primum ordinem vocari, quia
 prima est qua in rerum natura inuenta fuit,
 ad imperfecta metalla perficienda.

Opus primi ordinis.

Cap. 1.

RIMVM recipe Saturni
 lb. 12. cum in cineres
 mouendo redige in ob-
 longo vase luteo, ita vt ex-
 iguo cribro transmittere
 possis: tum ablue præ-
 dictos cineres Saturni,

*In opere pri-
 mi ordinis Sa-
 turnum sumē-
 dum docet, ac
 quomodo is
 parandus.*

aqua mur. & pura, donec aqua pura de-
 fluat: quo facto exsicca tuum Saturnum igni

B

pu-

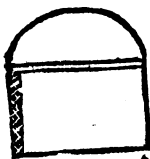
2 OPERVM MINERALIVM

pufillo donec puluerescat. Deinde sumito
 sal popolare siue non decoctum; proijce in
 aquam frigidam, ac quicquid in aqua frigi-
 da resolui nequit, abijcito, prorsus enim in-
 utile: Sal verò resolutum in eam siccitatem
 congela, vt puluerescat. Accipito tum par-
 tem illius salis & Saturni tantundem, si-
 mulque super lapide cum acri aceto ex vino
 confecto conterito: tum lento igni siccato
 vt puluerescat: Deinde in vas calcinatorium
 luteum ita coctum vt ignem ferre possit,
 immittito, factum in hunc modum.

Salis pars 1. &
 Saturni ana.

Calcinan-
 di 12. dies
 & noctes.

Lutabis id forti operculo, po-
 nesque in fornace calcinato-
 ria calcinandum per dies no-
 ctesq; 12. sineque hoc pacto
 modicè candere, ita vt Sal
 non lique scat: vas verò adeò
 firmū esse debet, vt prædicto 12.
 dierum spacio nec findatur, nec
 rumpatur: quibus exactis exime,
 ac falsedine abluta, calcē moue,
 & identidē residere sine, rursusq;
 superinfunde, moue & sine residere, do-
 nec aqua pura defluat, gustumque salis non
 amplius retineat: pum calces tuas terendo
 super lapide cum aqua munda tam tenues
 effice vt ijs penicillo pingi queat: tū denuò
 laua calces aqua pura calida toties, donec a-
 qua tua pura defluat: deinde exsiccabis in

far-

M. IOANN. ISAACI.

Tartagine ad lentū ignem, donec in pulverē redigantur. Hoc facto calces in aceto destillato soluendas pones in cantharo lapideo mundo, aut vitreo: ac si non omninō resoluantur iterū calcinandas pones cum sale, vt supra dictum est per tres dies, ac facito vt supra: quibus exactis iterū soluendas pones in aceto, ac breui soluentur. Tum congela aut acetum decola, ac remanet tibi pulvis subtilis qui in aquam non resoluetur, tumque Saturnum tuum paratum habes.

Calcinandum
vt prius 3 dies

Saturnus paratus.

Cap. 2.

N V n e scies, mi fili, tibi sumendam esse Lunam Cupellatam puram, eamq; in laminas tēnues, rediges, ac calcinabis cum sale communi præparato, vt supra, per tres dies, quibus exactis Sal aqua calida ablues, quodq; non est calcinatum denuō calcinandum, vt prius, pones, donec omninō in calces fuerit redactum, tum calces aqua communi calida lauabis, & à sale repurgabis, donec aqua pura defluat: tum exiccabis calces ac soluendas in aceto destillato pones, ac singulis octo diebus acetum effundes, recentique denuō infundes, donec omne solutum fuerit: ac si omne resolui nequeat, sale rursus calcinabis, vt supra, per diem ac noctem, salque elues, & calces exiccabis, ac pones soluēdas in aceto destillato, donec omninō solutæ fuerint: tum congelato, ac

ij. Sumendam
Lunā, & quomodo parandā

Singulis 8 diebus
acetum recens infundendum

B 2

Luna

Luna tua facilè soluetur in aqua communè destillata: ac si nō omnis resoluatur in aqua cōmuni destillata, ignefiant calces, vt prius dictum, & resolue iterū in aceto, ac denudō congela, ac facilè in aqua communi destillata soluetur, atque Luna tua parata erit.

Luna parata.

Cap. 3.

ij. Suspendum esse alium lapidem, ac quomodo is parandus.

Vas sublimatorium infra latum.

Ignis minuendus cum spiritus combustibilis sublimatur.

TV M verò sumes album lapidem tibi notum, eoq̃ue in subtilem puluerem conterendo redactō, recipe alumen per diem integrum calcinatum igni pusillo, vt tantummodo candescat, nec amplius: tum recipe Sal commune præparatum vt supra, etiam partem aluminis calcinati, contere simul cum aceto destillato in densam pultem: tum in vas sublimatorium infra latum impone, alembico magno & amplo superimposito, luta receptaculum ad rostrum, eiq̃; exiguum ignem adde, vt humiditas absumatur, qua destillata sublimabitur in alēbico subtilissimus spiritus cōbustibilis: quod cum videbis ignem minues, tamq̃ue exiguum efficies, vt soli media æstate lucenti, calore sit similis, ac tamdiu in eo calore retinebis, donec certus eris nullam humiditatē amplius superesse: tum ignem insigniter minues: humiditate enim destillata, & subtili spiritu destillante, nisi ignem minueres, subtiles illi spiritus vnā cum aqua destillant in receptaculū: idcirco per diem vnum

ad

M. IOANN. ISAACI

ad pusillum ignem habeto, donec cortuse-
ris nullam humiditatem restare: tumq; au-
geatur ignis per gradus, ita vt validè subli-
mare incipias, sublimaqué ad horas 24. igni
mediocriter vehementi, ita vt materia vnâ
cum olla sublimatoria infra candeat ad ho-
ras 2. tum finito vt frigescat, & alembico su-
blato, exime id quod sublimatum est: fæces
remoue; an verò nihil præter fæces reman-
serit super carbone ardente, aut lamina ærea
aut ferrea candente probabis.

Cap. 4.

TV M denuò sublimabis id quod semel
sublimatum est, per materiã recentem,
facies verò modis omnibus vt suprâ: istam-
que sublimationem terriò iterabis, semper
per materiam recentem: postremò sublima-
bis per se, i. sine vlla alia materia, donec
nihil amplius remaneat: tum lapis purus
est. Primum enim ab omni suo sulphure
combustibili repurgatus est, ita vt non am-
plius sit igni consumptibilis: est etiam per-
purgatus à sua terrestritate quæ ingressum
prohibebat: nam terrestritas illa & sulphur
combustibile vtraque cum facibus relictæ
sunt. Sulphur combustibile urebat priùs
corpus eius cum igni admoueretur, ac ter-
restritas ingressum prohibebat, vt in metal-
la ingredi nequiret: ab his duobus iam se-
paratus & liber est, vt dictum.

B 3

Iama

IAM etiam sciet filius meus lapidē istum adhuc materiam in se habere, quæ fixationem eius adimit; quamdiu enim materiam eam in se habet, nō poterit hic lapis vllō tempore fixari. Et in hoc multi decipiuntur qui hanc materiam non nouere. Quærat verò filius meus quæ sit ista materia? Habeat itaque filius meus pro magno arcano, huic lapidi tam albo quā rubro, inesse quendam spiritum subtilissimum tam fugacem ac subtilem, vt lapis nunquam fixari posset, quamvis vel 1000. annos in igni esset: cum enim fixabitur siue cum fermento, siue cum aliquo corpore, tam pusillus ei ignis adhibendus erit, vt nihil prorsus sursum sublimetur, alioqui fixum non fiet cum fermento aut corpore, atque ita denuò identidem agglutinandum esset, quomodo vllō tempore id fixari queat? Habet verò lapis isto subtiles illos spiritus quōrum nihil ascendere potest. Itaque subtilis spiritus à lapide separandus est, sicuti rudis illa terrestritas, siue materia terrea ingressum prohibens. Ita 2 istæ materiæ à lapide separandæ erunt, antequam lapis cum vllō fermento aut corpore fixari possit.

Lapidi insunt
spiritus quidā
subtiles.

Medius spiritus est sumendus aut materia quæ semper medio loco reperitur, estque is spiritus quem quærimus qui est inter fixum

&

& nō fixum. Nam si eam materiā crucibulo vitreo indideris, ipsa prius liquecet quam evolare incipiat: nec citò volabit, sed ad modum ceræ purè ac sensim ab igni ascendentis. Ita materia lapidis temperata est inter fixum & non fixum, cū ei adempta est eius superfluitas. 1. primū Sulphur combustibile, deinde eius terrestritas ingressum prohibens aut adimens, eiusq; subtiles spiritus cōcombustibiles fixationem lapidi tollentes. Et in hoc errant omnes Alchymistæ, eò quod lapidem non novērunt neq; naturam eius, ac superfluitatem ei non adimunt: hoc est, quia superflua eius non tollunt, nec possunt temperata inter fixum ac non fixum servare: estq; hoc maximum in hac arte secretum. Quocirca discite lapidem, eiusq; naturam nosse, & non errabis.

Lapis partim fix⁹ est, partim non fixus.

Lapis à 3. superfluitatibus mundificandus est, videlicet, à Sulphure combustibili, à terrestritate ingressum prohibente, & à spiritu subtili fixationem impediēte. Superflua à lapide remouēda, temperata autem in eo servanda sunt.

Cap. 6.

N V N c sumet filius meus lapidem cum simul omnis ascendit, ita ut nihil remaneat, ac ollæ vitreæ aut lapideæ inder, & alembico superaddito, ponet super fornace sublimationis, receptaculo ad rostrū probe lutato, perpusillum ignem addet, paulò calidiorem quam Sol æstate media, eumq; calorem servabit ad horas 10. deinde augeatur ignis paulatim modicè per gradus ad horas 12. post augebis adhuc ignem insigniter per gradus ad horas 12. ita ut olla ferè in fundo

Quomodo spiritus subtilissimus à medio separetur.

candeat, ita tamen vt vix percipiatur vtrum fundus candeat nec ne, sicq; retine per horam vnam aut duas in eo calore: tum sinas frigefieri: ac tum ablato alembico, subtilis spiritus ascenderit in superiorem partem alembici, aut circa marginē eiusdem: hunc deme subtiliter, estq; spiritus iste ad nullam rem utilis, præterquam ad corrodendum in ferro aut chalybe, &c. Et materia lapidis quæ omnibus naturis assimilatur, est & in medio, ad collum ollæ sublimata non tam altè ascendit, quam subtiles illi spiritus combustibiles. Nam materia lapidis non potest, neque valet ad eam altitudinē ascendere, ad quam spiritus ille subtilis ascendit: habet enim materia lapidis aliquas partes fixas in sua natura, quæ volatiles illas partes retinēt, vt tam altè ascendere nequeant, quam subtiles illi intemperati spiritus, quibus nullæ partes fixæ sunt permixtæ. Nobilem verò materiam lapidis exime ac serua, est enim verus ille lapis quem nobis Deus omnipotens gratis donauit, estque ad opus nostrum paratus: est enim in omnibus suis æqualis ad operandum, idque in omnibus operibus Philosophorum. Pone enim lapidem istum in crucibulo vitreo ad ignem, liquefcet ad modum ceræ, prius quam sit ascensurus, tumque sensim ascendet, vt cera, aut aliud quippiam quod per ignem ascendit: idque effici-

M. IOANN. ISAAEL

efficiunt partes eius fixæ quas in se habet, hæ
retinent apud se partes illas volatiles, adeò
vt cum ipso liquefcere debeant, antequam
ascendant: atque ita ascendunt etiam partes
illæ fixæ interdum vnâ: partes enim volati-
les lapidis sunt maiores quam fixæ, idcirco
partes volatiles partim secum attollunt par-
tes fixas vi ignis. Scito hoc, mi fili, notitiam
huius lapidis opus tuum ad exitum felicem
perducturâ, ope Dei Optimi Maximi, igno-
rantia verò lapidis multos errores parit.

Cap. 7.

TENEBIS item nunc, mi fili, te impu-
rum corpus tibi præparasse. 1. Satur-
num, & animam. 1. Lunam, quam ei infun-
des aut indes, & lapidem qui spiritus est, qui
animam & corpus cõtinet, vt nullo vnquam
tempore separentur: quique hoc medium
non intelligit, is nullò vnquam tempore in
arte nostra quicquam proferet.

Cap. 8.

SCIES prætereà fili mi tibi sumendas 10. lb. Saturni præparati ac lb. 1. Lunæ præ-
paratæ quæ efficiunt 11. lb. simul, tum su-
mes pro 12. de spiritu tuo præparato, ac pro-
bè simul misticbis, tū teres super lapide cum
aqua communi, ita vt pictor penicillo pin-
gere ea materia possit, tum humiditatem

Quomodo
materie præ-
paratæ sint
misticende,

evapo-

evapora super balneo, donec pulverescat, tumq; pone in ampla olla vitrea aut lapidea facta in hunc modum, ollam verò super æquali lapide levigabis, ei que operculum etiam levigatum impones, ei que pondere plumbeo superimposito, in fornace Philosophorum collocabis, in testa cum cineribus, tribus concavitatibus fornaci superimpositis, ita vt tam supernè quam infernè calorem recipiat; ac quicquid agas exiguum ignem adde primùm ad sex hebdomadas, quibus exactis ignem gradatim augebis, donec magnum ignem ferre possit, id que sæpius proba eximendo parùm laminæ impositū, vt videas num fixum sit: si nondum est fixum stare finito, cumque fixum evasisse vides, exime drachmam, inde crucibulo vitreo, igniq; imposito, sinasque candere 4 partem horæ, tum verò sinas frigeri, ac appendas, vt videas an pondus tuum habeas, si non habes, iterum impone donec fixum fiat, Tum habes bonam Lunam in omnibus probis, eaq; Luna exiguo labore ad bonum Solem reduci posset. Atq; hoc modo Iupiter ad Lunam reducitur, vt hic de Saturno traditum, & si ponas Solem fermenti loco, fiet Sol ex Saturno: sed in opere Iouis nihil præter Lunam efficere possis. Est que hic liber primi ordinis de Ioue &

Satur-

Saturno ad Lunam & Solem reducendis : si
verò Saturnum ad Solem voles reducere, la-
pis ruber erit præparādus, sicuti de albo tra-
ditum est, sumendusq; Sol in suo esse, saltem
vt in calces redigatur.

Opus secundi ordinis.

Cap. 9.

IA m tenebit filius meus esse præterea ali-
ud opus secundi ordinis, idque est ad me-
dicinam parandam in metalla mundificata
proijciendam, quæ iam viuificata sunt.

Primum para Saturnū sicuti à me edoctus
es, ac deinde tuum fermentum vt vicissim te
docui in opere primi ordinis, lapidemq; iti-
dem præpara vt edoctus es. Tum sume 4
partes, fermenti, 2 partes tui spiritus præpa-
rati, cōtere subtiliter super lapide duro cum
aqua communi destillata, ita vt penicillo ijs
pingi queat : quo facto iterum siccabis in
vase vitreo in quo operari vis, aut super bal-
neo, pelvi cum arena superimposita in phi-
alam vitream immissum : exsic-
cabis verò donec puluerescat :
deinde in tale vitrū immittes, in
superiore parte leuigatum super
æquali lapide, vitreo leuigato o-
perculo imposito, cui pondus
plumbi superimpones, ac in for-

Prædictis ma-
terijs quomodo
utendum.

nace

nace secreta collocabis, in cuius superiore & inferiore parte æqualis sit calor. Adhibebis verò initio ignem pusillum continuè ad 12. dies & noctes lampade, deinde ignem augebis paululum per gradus, provt ignem aut calorem posse ferre videris. Id verò hoc modo perspicere aut animadvertere poteris.

Sume aliquantulū tuæ materiæ instrumento argenteo, laminæque argenteæ impone, qua carbonibus ardentibus superimposita: fines interdum calorem magis magisq; augeri: tum facilè videbis quam calidum possis efficere: materiam autem quam ex vitro sumes pondera prius quam laminæ imponas, cumque eam à lamina removes, rursus pondera, si fortè quid impuri abierit: ita nosse poteris numquid sis perditurus nec ne, & secundum id ignem augere poteris: ac quicquid agas nunquā ignem augeas, quin prius aliquid eximas, ponderes, ac laminæ argenteæ imponas, vti prius dictum est: & quin videas quem calorem ferre possit, antequam ascendat: ita facilè in igni errare non poteris, estque hoc secretum tam magnum quàm est in arte. Nam si tantum adderes ignem vt sublimaret, aut spiritus exiret ex fermento, ac supra fermentum sese locaret, quannus sursus non sublimaret, rursus tibi eximendū esset, ac denuò considerendum: quomodo enim lapis vnā cum fer-

fermento fixari posset, cum sibi inuicē permista non essent, id omninō foret impossibile. Itaque nihil aliud hīc nobis curandum est, quam ut ignem ita regamus, ne spiritus ē fermento sublimet, neue exeat, ac sese supra fermentum locet, aut prætereā ne supernē talem illi adhibeas calorē, ut spiritus per fermentum exeat, infraque in fundo vitri sese reponat. Itaque hoc pacto ignis regendus, ut in superiore ac inferiore parte fornacis sit æqualis calor. Valdē fallereris si maiorem in superiore quam in inferiore parte fornacis calorem excitares, ita ut spiritus per fermentum infra subsideret, & tum inde aliquid ad probandum sumeres. Quocirca fac, ut suprà edoctus es, videlicet ut probes & ponderes: nam si eximeres & probares, non autem pōderares: cū de tuo fermento sumeres ex quo spiritus esset sublimatus infra supràue, plenum pondus reperires: tum fixum esse reputares, verū fallereris: Spiritus enim infra in fundo iaceret, & fermentum super Spiritum, nihilque probasses aliud quam solum fermentum. Quare accuratē prospice uti ignem ita regas, ut calor infra & suprà, & in lateribus sit æquē magnus: & quicquid agas potius minorē quam maiorem ignem adhibeas: ita falli non poteris, ac tametsi tempore multō longiore opus erit antequam fixabitur, tamen multō certius

*Præstat erant
in paucitate
quam in vehemētia ignis.*

tius est. Itaque sapias, mi fili, tibi que in igni
 struendo caueas, ne de integro iterum tibi
 sit incipiendum, perinde ac si igni admotum
 nõ fuisset. In tota enim arte nihil magis hac
 fixatione curandum est. Spiritus enim ac fer-
 mentum coniuncta & coadunata manere
 debent, si alioqui tandem fixarentur. Nam
 quomodo duo vnum fierent, cum vnum al-
 teri se subtrahit; cumque à se inuicem sepa-
 rantur? Itaque, mi fili, prudenter vide, ut
 ignem tuum ita modereris, ne spiritum, ani-
 mam & corpus à se inuicem fuges igni ve-
 hementiore, sed semper exiguum ignem strue,
 ut coniuncta maneant, ut anima & corpus
 vtraque vnum esse possint. Hanc lectionem
 sapius relege, animoque imprime; ignis en-
 nim negligentia multa opera perduntur: nam
 orationis dominicæ spatio fit ut ignis negli-
 gatur, ita ut rursus de integro sit incipien-
 dum. Item nunc, fili mi, aliquoties aliquid
 eximes, ut prædictum est, ac dispicies quem
 calorem ferre possit; addeſq; talem calorem
 per gradus donec fixum sit, ac flammam fer-
 re possit eo temporis spacio, quo decies aut
 duodecies oratio dominica recitari posset:
 tum si nihil in pondere amittis, fixum est, ac
 tum illi adhuc quintam partem spirituum ap-
 pone, hoc est, evacua vitrum, materiamque
 tuam pondera, ac sume pro 4 partibus ma-
 teriæ vnam partem spiritus, quæ efficiunt si-
 mul

Nota, oratio-
 nis dominicæ
 spatio ignem
 posse negligi,
 ita ut ab inte-
 gro incipien-
 dum sit: quare
 ista sæpius re-
 legenda & re-
 tinenda.

mul 5 partes; tum optimè miscebis inter se, super lapide conterens, vti antea doctum est: quo facto siccabis rursumque suo vitro indes, iterumque impones, vt prius, ignemque vt prius, admouebis, &c. Ac vbi denuò fixum fuerit, sume iterum quintam partem spirituum, vt prius, pro 4 partibus materiæ, impone vt prius, hocq; tandiu facito, donec materia lique scat instar ceræ. Id verò hoc pacto probabis. R. æs mundificatum, radas atque bellè polias, ei paululum tuæ materiæ impone, ignique siue carbonibus immitte, si materia lique scit, ac seipsam diffundit super lamina candente, locusque vbi materia iacet albus est, medicina tua secundi ordinis perfecta est. Age gratias Deo, &c.

Proba per
stionis.

Proiectio.

Cap. 10.

SVMEs item, mi Fili, Venerè puram mundificatam, eiusq; 4 partes liquefacies super vna parte Lunæ, cumq; liquitur ac optimè fluit, inijce dimidiā partē tuæ medicinæ, sinasq; simul fluere octauam partem horæ, tum restingue, effunde, habesq; bonam Lunam in omnibus probis: siq; nimiū tuæ medicinæ inieceris, tota massā frangibilis erit, itaq; liquefacito, vt prius, adde plus Veneris, facitoq; id tandiu, donec massā tua malleabilis est, tum habes verā mēsurā virtutemq;

tum

16 OPERVM MINERALIVM
tuæ. medicinæ , sicque in omni medicina
probandum est.

Tertium opus Medicina 3. ordinis.

Cap. 11.

Discrimen o-
peris secundi
& tertij ordi-
nis.

SCIES item nunc, fili mi, esse prætere-
aliud opus aut medicinam, estque opus
tertij ordinis: nulla autem est differentia in-
ter opus secundi & tertij ordinis, quàm ea
sola, quod tertium subtilius & fortius para-
tur, secundusque ordo, nullam facit proie-
ctionem præterquàm in metalla mundificata,
sed tertius projectionem facit in metalla
impura. Vnde *Alanus Philosophus* ait:
Nostra medicina rubiginem metallis demit,
aternamque tincturam dat, quam in aeternum
servant.

Cap. 12.

SCIES verò deinceps, mi fili, hoc secre-
tum. Cum voles parare medicinam tertij
ordinis, facies modis omnibus vt in 2. do-
ctum est, præterquam quod cum spiritus
cum fermento fixus est; ipsumque inflam-
maueris per octauam partem horæ, ac in tuo
pondere nihil amittis, certusque es tuum
spiritum cum fermento fixum esse, eximo
materiam ex vitro, ac calcinandam pone in
fornace Sapietum in qua calcinatur, in vase
patente, aut in fornace in qua spiritus calci-
nantur,

nantur, qui cū resolui nequeunt, calcinā-
di sunt in fornace ad eam rem constructa, in
qua plus caloris in superiore quā in infe-
riore parte sit. Spiritus enim quos dissolue-
re velimus, in vase patente calcinandi sunt,
ac in tali fornace hæc materia calcināda est:
tum verò hanc materiam sumes ex vase vi-
treo, ac immittes in vas vitreum latum ac
planum ad modum planæ sartaginis luteæ
sine manubrio factum plano fundo, huic
materiam tuam indes mensuram pollicis
densam aut paulò ampliùs, fornaciq̃ im-
pone, primū ignem pusillum addendo, &
paulatim maiorem, ita vt materia sit inter
candere & non candere: atque hoc pacto ad
ignem relinque per 4 dies & noctes: quibus
exactis exime, ac pone soluendam cum ace-
to destillato, in balneo, & quoq; triduo ace-
tum effunde, ac semper denuò acerū recens
infunde, singulis diebus ter quaterve misce:
ac si quid esset quod in aceto solvi nollit, id
ipsum rursū calcinabis, vt supra, continuè
per horas 24, tum eximes, iterumq̃ dissol-
uendum pones in aceto destillato, vt supra,
idq̃ facito tandiu, donec omne solutū fue-
rit: quo facto iterum congelabis vt pulue-
rescat, rursūq; calcinandum pones ad ho-
ras 21 ad Spiritum ab aceto repellendum.
Tum exemptam materiam tuam appendes
quā grauis sit. His sic se habentibus sumes

C

quin-

18. OPERVM MINERALIVM

quintam partem spiritus ad tuam materiam fixam, videlicet 4 partes materiæ fixæ, vnâque spiritus, miscebis, ac probè inter se conteres, vti in opere secundi ordinis traditum est, super balneo siccabis, iterumque impones vt vnum fiat cum alio fixatum, vt in opere secundi ordinis doctum est. Cumque iterum fixum est, rursus calcinandum pone, tumque iterum dissoluendum & congelandum, ac tum rursus calcinandum, ad spiritum aceti extrahendum, tumque iterum commiscendum cum spiritu, atque denuò tum fixandum tandiu donec tua materia nõ sese amplius calcinari sinat, sed lique scat instar ceræ, tum medicina tua tertij ordinis perfecta erit. Age gratias Deo, tuamq; fac projectionem in metalla imperfecta animã habentia.

Ad Lapidem ex Luna sola parandum.

DEINCEPS, mi Fili, docere te volo compositionem Lapis Veterum, ac primùm quomodo ad eam peruenies. Studebis autem, mi fili, in hac arte sedulò, & acuta mente comprehendes veterum dicta, debesque etiam discere naturam omnium rerum, & quomodo in rebus omnibus operetur, ac præcipuè quicquid circulo

Natura eorum
omniũ cognoscenda est, quæ
sub circulo Lu-
gari existunt.

tulo Lunari subiacet, cursumque eius: & quando Luna primum cursum in Orbe coeperit, & vnde: Præterea tibi tenendum, vnde metalla in fodinis suam originem ducant, vnde primum crescant & augeantur, & quomodo, & ad quid natura metallorum reduci amet, seque reduxisset, ni natura fuisset impedita per res alias, ut id perficere nequiverit. Resque impediti nosse debes, scire etiam (si alioqui operarius in arte esse vis) quibus in operibus naturam non imitare, aut in quibus eam imitari debes. Idque tibi dico sciendum esse, aut tibi opus aggrediendum non suadeo. Quique hoc ignorant, procul ab arte absunt, sine fundamento aut radice cui cogitata aut sensa animi eorum possint inniti: ac ob id nesciunt recte an secus faciant. Nisi verò essentiam & naturam eorum noris, principium, augmentationem ac defectus, quare natura eò pervenire non possit, ac si interiora eorum non noveris, nihil in arte nostra efficies. Quare sedulo stude antequam ad opus accedas, sique æger aut infirma valetudine sis, ne incipias, opus enim ubi semel inceptum fuerit, intermitteri minime potest. Etiam acumine ingenij præstare debes, nam subtiliter hic est operandum. Qui præterea huic operi manus admouere vult, nihil aliud exercere potest: ex avaritia item minime istud aggrediendum est;

C 2

finem

*Ars chymica,
inimica pau-
peribus.*

finem enim expectare non posses, semper enim auari de lucro cogitant : sique pauper fueris etiam persequi non poteris, ars enim ista inimica pauperibus, sumptus magnus est, opusque pauca materia fieri nequit, tempusque longum est, ac nisi te tantis opibus instructum esse noris, ut in duos annos, sumptus, vasa, vitra aliaque vtenilia parare possis tibi & socijs, ne coeperis, opus enim solus exequi non potes : atque iridē multum materiæ tibi habendum est ex qua opus tuum conficias : nam ut id perficias, ad minimum 3 lb materiæ habere debes, ac ab initio paratam, ut si quid tibi in opere desit, satis materiæ tibi esse possit, ad opus corrigendum. Nunc, mi fili, cum te his rebus predictis probè instructum sentis, ac te ipsum idoneum ad opus nostrum faciendum, ipsumque ad finem perducendum, ita ut nihil desit, uti prædictum, ac notitiam omnium rerum habes, metallorumque naturam nosti, cognoscenda etiam materia est, ex qua opus hoc præstantissimum fieri debeat.

Cap. 14.

NO S T I præterea ex *Mercurio* & sulphure omnia metalla crescere mixtione eorundem, tam munda quam immunda, constat etiam ex nulla alia re in rerum natura metalla gigni posse quam ex his duabus. Quare planum est in nostrum lapidem nullas

nullas res peregrinas ingredi, quæ ex his du-
abus originem primam non duxerint. Er-
rant omnes qui lapidem præsumunt extra-
here ex pilis, ovis, sanguine, animantibus,
aut ex villo & spirituum, & qui ex lotio, aut
ex Mercurio, aut ex Sulphure, quæ corpora
non fuere, suntque hæc omnia deliramenta
& somnia hominū naturam ignorantium.
Alij amalgamant Solem, Lunam, & Mer-
curium purificatum, ponuntque ea coquen-
da, cumque iam multò tempore coxerint,
nanciscuntur rubrum pulverē, vt lateritiū,
ac cum iam probare cupiūt, an fixus sit Mer-
curius in fumum abit, secumque optimam
partem corporis rapit, atque id quod fixum
est remanet in materiam aridam quæ lique-
fieri nequit, adeò igni exiccatum est. Sunt
& alij qui lapidem volunt elicere ex Sole &
Luna, quasi putarent se posse extrahere La-
pidem rubrum aut album ex his perfectis
corporibus, quæ dura & solida sunt, quare
id etiam nobis impossibile. Noster enim
ignis naturalis hæc corpora minimè lædit,
nihilque in ea posset, quamvis lapis inde e-
duci posset: dura sunt & fixa, nihilque pere-
grinum ad nostrum lapidē addi potest, tan-
tummodò ei detrahenda quæ in eo super-
flua sunt, ac ipse subtilis & plus quam subti-
lis efficiendus, atque ea sunt dura illa ac fixa
corpora, quæ si reduceretur eò, vt lapis inde

Error multorum
Sophistarum
lapidem ex al-
ijs rebus ex-
trahere cupi-
entium.

C 3

elici

elici posset, essent defixanda, ex ijsque spiritus efficiendi, si quid ex ijs produci queat: Ita planum fit, lapidem nostrum ex duris fixis corporibus extrahi non posse.

Quærat verò nunc filius meus, unde Lapis noster sit extrahendus? Sciatur autem filius meus, Sapientes quæsiuisse quiddam in Mineralibus in quo Mercurius purus putusque esset, ac Sulphur incombustibile, quod etiam purum mundumque esset: & ubi illa duo sic permista essent, quodque pro sua proportionem, & sic simul congelata, ut separari non possent, amboque volatilia & spiritua- lia essent: inde suum lapidem elicuerunt.

Iamque tibi dico aperte nulla circuitione versus, materiam ex qua lapidem fabricabis, & conficies, si quidem mente & ratione præditus es, ut verba mea & rationes capere, & intelligere possis, omniaque metalla nosti quæ in fodinis crescunt, ac naturam eorum: nosti iam materiam ex qua lapidem elicies, nosti etiam me tibi hinc manifestè materiam demonstrasse ac nominasse sub alijs verbis.

Cap. 15.

Vnam dun-
taxat esse ratio-
nem ad rubrum
& album lapi-
dem

* Aliàs, non esse
nisi vnam ma-
teriam.

SCIET pro certo filius meus, * non esse plu- res vnâ rationes ad rubrum & album la- pidem. Fuere autem olim qui hunc lapi- dem elicere non possent quam ex duobus luminaribus, id est, ex prædicta materia, cumque iam lapidem eduxissent, efficiebant pri-

primum lapidem ad album, nullum fermentum album adhibentes, ac magno labore lapidem produxere: deinde efficiebant præterea eundem ad rubrum, nullo fermento rubro adhibito, magnoque labore produxere, longo tempore, magna subtilitate. Lapis enim ita effectus miram faciebat projectionem & infinitam: Lapidem etiam aliter conficere non nouerant, quam ex utrâque materia ad rubrum & album sine vlllo fermento: Itaque in suis secretis libris scripserunt, Lapidem confici nō posse quam ex utrâque illa materia, tam ad rubrum quam ad albū. In quo verum scripsere: sed lapis ad rubrū non potest confici, nisi fermentum addas, materiaque ad album adesse debet: Similiter lapis ad album extrahi non potest, nisi fermento adhibito, materiaque ad rubrum adesse debet. Hi fuere primi qui materiā ad conficiendum lapidem inuenere.

Cap. 16.

POSTEA autem alij Philosophi extitere qui penitiūs rem perspexere, esse videlicet duplicem materiam à Deo creatam; vnā ad rubrum, alteram ad albū, ac vlteriūs progressi, videre Deum 2 creasse lumina ad orbem illustrandum; vnum interdiu alterum noctu, quemadmodum oculis cernimus. Luna de nocte lucet vt Sol de die, alter siue alterius adminiculo. Dicunt præterea

Solem & Lunam vtraque interdium lucere ita
 ut sese inuicem non impendant : verum cum
 vtraque lucerent, esse lumen clarius. Tum
 amplius quam primi cogitabant. Deus 2
 materias largitus est, vnam ad rubrum, alte-
 ram ad album lapidem, sicuti interdium So-
 lem, ac noctu Lunam dedit, & vterque illu-
 strat orbem sine ope alterius, illustrant etiam
 mundum cum ambo lucent, neuterque al-
 terum impedit. Ita rubram materiã solam su-
 mebant, atque ex ea lapidẽ conflabant albæ
 adminiculo, sicuti in opere manifestò doce-
 bitur: deinde albam materiam sumebant, &
 ex ea lapidem eliciebant album, absque ope
 materiæ rubræ, aut sulphuris combustibilis.
 Verum lapidi albo fermentum argenti puri
 dabant. Ita lapidis albi compositionem in-
 venerunt sine ope rubri, verum fermentum
 argenti illi dare cogebantur : sed non tam
 subtilis est, neque talem facit projectionem,
 qualem albus ille lapis, quem primi Philo-
 sophi producebant, qui ex vtraque illa ma-
 teria fuerat extractus : verum opus posterius
 multò minoris laboris est, temporis breuior-
 is, sumptus minoris, nulliusque periculi.
 Ita scies, mi fili, & intelliges confici posse la-
 pidem album solum sine rubro, verum fer-
 mentum argenti illi largiendum est. Ruber
 verò lapis sine adminiculo albi confici non
 potest, sicuti antè in præfatione doctum est:

hæc

hæc secreta memoriæ manda. Sciēs præterea, mi fili, multas esse sectas Philosophorū, & vnaquæq; harum peculiare habuit operationes: omnes verò vnā sumpserunt materiam ex qua lapidem conflagrunt. Sunt breues & longæ viæ, verū quò subtilius lapidem confeceris plusque mundificaueris, eò maiorem proiectionem est factururus. Alius Philosophorum reduxit ad 10, alius ad 20 atque ita deinceps altius prout benè operari, lapidemque suum ritè purgare nouerant: imò etiam ad 100000, &c. idque ex vna eademque materia.

Hoc pacto discēs, mi fili, admodum subtiliter lapidem è materia extrahere, cumque ipsum eduxeris, magna diligentia purgabis, mundabisque magna subtilitate: tumque summa diligentia eum subtilem ac plus quā subtilem efficies, ac ita poteris ipsum perducere ad magnas vires. Nunc præfationem sæpius relege, vt hæc probè intelligas, prius quam ad opus accedas: neue instar insani ad magisterium artis nostræ decurras, verū cordatè quodque ex ordine incipe: neque duo vel tria simul incipias, neque probes nunc hoc, nunc illud, sed constans in opere permancas, neque animum alijs rebus applices, nec magnis nec parvis, nisi ijs solis quæ ad opus tuum pertinent: & interdum aliquid faciens libellum sume, in eoq; scri-

be quicquid agis, quantumuis opus sit exiguum, scribe itidem omnia signa, colores ac mutationes, tempusq; quo fiunt, caloremque quem adhibes.

Finis præfationis.

Cap. 17.

Opificium Philosophorum pergit docere.

IAM filium meum opificium Philosophorum docere volo, hi multiplex habuere opificiū, quisq; pro vt libebat, ac prout breuiter aut diu operari vōluere. Filius meus eligat opus tam breue aut longum quā velit, annus aut eò amplius insumetur, ita rationem tuam ineas : atque hoc opus pauca materia aggredi non potes : debes ad minimum 4 aut 5 lb habere materiæ, si alioqui opus sufficiens foret. Nam pauperum opus non est, nisi fortè lapis gratis à Deo concessus haberi posset, tum alij sumptus faciendi non essent, præterquā vasorum, carbonum, & alimenti, donec lapidem præparassemus. Ac duo lapides quos Deus gratis donauit in albo & rubro dimidia parte temporis tantū opus habent, quam materia quæ sumenda erit, præparationum causâ, & antequam ad sublimationē ventum sit, lapis gratis nobis donatus iam ferè ad fixationē perductus est. Lapidem verò cum acquirere non possumus, quia in locis illis non sumus vbi duo isti lapides crescunt: materiæ his lapidibus similes nobis sumendæ sunt, eiusq; naturæ, si alioqui

qui

qui opus nostrum præparare velimus, idque est magni sumptus, multiq; temporis. Itaq; Recipe minimum 4 lb ad lapidem album, materiamque quam nosti, sique non nosti coram tibi dicā, dixi etiam tibi atque etiam scripsi in libro vegetabili, quem mihi remisisti. Si ergo exempli gratia breve opus ad album suscipis, sume primū & purga materiam in sua essentia existentem, ac tam puram effice quam potes: tumque resolve in eius aqua alba, cumque omne simul resolutū fuerit, ita ut nullæ fæces in fundo reliquæ sint: alēbico vitro tuo imposito super quo ipsum resolvisti, pone super fornacē in quodā balneo, receptaculūq; ad rostrū luta probè, ac luto sicco, ignē sub balneo struē destilla sensim tepido balneo, ita ut commodè manum in eo tenere possis, destilla inquam, donec omnis materia tua exiccata fuerit, ac omnis humiditas exudarit, tum materiam resolvere poteris cum aqua tua alba, hoc modo: Sines vitrum tuum in balneo, sicuti est, eritque foramen supra in alembico cui infundibulum impones, ac per ipsum aquam tuam infundes, donec ad 3 aut 4 pollices aut latitudinem manus emineat, non eo corrumpere poteris, alembicum probè obtura suo vitro leuigato, destilla ut prius, cumque materia tua sicca est; rursus eam humecta, rursus destilla, idq; septies iterum,

Quæ & quantitas materiarum
requiruntur ad
album lapidē.

Materia hæc
purganda.

Soluenda in
eius aqua alba

Aqua alba balneo tepido destillata à materia usque ad siccitatem. Hæc aqua de novo ad materiam affundenda, & rursus materia solvenda, ideoque opus est galea perforata, ut subito aqua effundi possit. Id opus septies repetendum.

rum

Post materia
frigefacta, exi-
menda ex suo
vase, & e
perfectè p
refacta.

tum sine vt frigefcat & materiam exime, nā
probè tota purrificata est, idque multò mi-
nori temporis spatio confici potest, quam si
prius putrefaceres, & tum destillares, iuxta
vulgarem doctrinam Philosophorum. Istud
æquè bonum est, imò melius.

Cap. 18.

Quid præterea
faciendum.

HI s ita se habentibus, receptaculum ma-
gnum sumes, cui infundibulo vitreo su-
perimposito, ac receptaculo, repones in te-
sta cum cribratis cineribus, super fornace in
qua ignis vehemens accendi possit: tum vi-
trum, cui inest materia tua, sume, superin-
funde aquam communem destillatam, ac
omnis 2 aut 3 horarum spatio resolvetur in
aquam liquidam: tum in magnum illud re-
ceptaculum infundes, quod est super forna-
ce in testa cum cineribus, ac olla vitrea ex
qua materiam euacuasti probè abluta, om-
nem materiam simul cōfundes in magnum
receptaculum: tum habe 5 aut 6 quartari-
os aquæ destillatæ, eamque simul funde in
magnum receptaculum super materiam so-
lutam, donec 2 partes magni receptaculi im-
pleantur. Quo facto, ignem fornaci subij-
ce, eumque aliquoties augete per gradus, do-
nec materia cū aqua in vitro calefiat, ac vi-
trum suprā patere sinas, ita non rumpetur,
ac relinquant hoc pacto ad ignē modicē bul-
lire ad semihoram, ac deinde spontè refri-

gera-

Lapis hic in a-
qua continui
destillata sol-
vendus.

Solutio in am-
plo vase infū-
denda, & ad-
dendæ 4 vel 5
mensuræ aquæ
communis de-
stillatæ. Et si-
mul totū super
cineres leniter
bulliendū spa-
tio semihoræ,
ac post aqua
frigefacta cum
sua materia in
vase relinque-
da erit per 3
dies integros.
Ac tota mate-
ria residet in
fundo.

gerari. His factis, relinque vitrum super fornace per 3 dies naturales, ac materia tua in fundo residebit; tum vitrum paululū in alteram partem inclina, lanceumque funiculū inde 8 aut 10 fila spissum, suspende alteram extremitatem ex alio vitro infra aut iuxta fornacem locato, ac Philtra donec materia ferè sicca est, infunde rursus aquam cōmunem destillatam ac sinas bullire, faciens in omnibus vt prius per 4 vices, eritque materia tua probè lota & repurgata à sua aqua alba: omnes verò aquas quas ad hunc modum eduxeris, seruabis vnāquamque separatim, & in balneum evapora, omnesque tuas aquas albas denuò accipies, eruntque tam bonæ quàm prius, serua in aliud tempus ad vsum, &c.

Inde per philtationem & inclinationem tota aqua elicienda est, vt lapis omni careat acredine aquæ suæ solutæ.

Cap. 19.

ITEM euacua iam tuam materiam ex magno illo vitro, ac in 2 aut 3 amplas pateras vitreas mitte; pone super cineribus tepidis, exicca vt pulverescat, aut super pelui cum arena super balneo locatā, ita nullos spiritus subtilis inuisibiles amittes.

Exiccatio lapidis per evaporationem.

Cap. 20.

ITEM præterea habe acre acetum destillatum ex vino, probè rectificatum, ita vt nihil remaneat, ac tuam materiā in magnum receptaculum immitte, pone in balneo, ei materiam inde, bona quantitate illius aceti

Solutio lapidis in aceto destillato per balneum tepidum.

de-

destillati superinfusa . Tum vitrum tuum
 suprà operias vitro levigato, ignem strue sub
 balneo, calorem adde qualis est sanguinis
 humani aut vrinæ. Sed ne sinas aquam bal-
 nei magis fervere , retineas hoc pacto die ac
 nocte in eo calore, ac tua materia aliquoties
 resolvetur : Id verò hoc pacto nosces, cùm
 acetum erit colore cæruleo tendente ad vi-
 ridem, is primus color est qui se in opere o-
 stēdit, id signum scribe, bonum enim est si-
 gnum , quod videlicet materia tua probè sit
 putrefacta ac mortua in putrefactione in sua
 aqua alba , & quod omninò mortua sit,
 quodque nullo vnquam tempore in corpus
 redigetur, estque bonum signum . Nam si-
 mul atque in opere vlli colores apparēt, cer-
 ti sumus nostram materiam mortificatam
 esse, eiusque interius extra tendere, putrefa-
 ctionemque bonam fuisse . His factis, ma-
 gnum vitrum paratum habe, in hoc acetum
 coloratū infunde declinatione sensim, tum
 ilicò probè obtura, pone in balneo tepido,
 ac denuò acetum recens funde super mate-
 riam, faciens vt suprà, hocque iterabis, do-
 nec omnis materia soluta fuerit , ita vt
 nullæ faeces supersint : verum caue ne inter
 diffundendum refrigerescere sinas . Sumere
 poteris infundibulum vitreum, ac vitrum
 super fornace sinere, atque ita transfundere;
 & retine tum omnem tuam materiam ita

Signum soluti-
 onis color cæ-
 ruleus in aceto

Solum per
 declinationem
 separandum à
 non soluto.
 Solutum ser-
 uandum in
 balneo tepido

IC-

resolutam in aceto calore commodo, in balneo, nimirum ut stabat ad soluendum: retine hoc pacto 20 aut 22 dies. Interea materia tua tam volatilis ac spiritalis fiet, ut eam vel ad oleum, vel ad lapidem valeas reducere, ad alterum horum utrum vis. Nam spiritalis est effecta quæ antea corporalis fuerat.

Omne solutū seruandum tepidum cum suo aceto per 20 aut 22 dies, ut materia evadat volatilis.

Cap. 21.

Hic Luna apta est ad destillandam per alembicum in oleum, atque etiam in lapides crystallinos fusibiles reducendam, tum verò alembico vitro imposito, ac aceto destillato per balneum, materiam tam siccam, quā potes redde, aut minimum quasi siccam ita ut eam in pateras vitreas possis transfundere: tum materiam tuam sicca in pelui cum arena super balneo locata, ita nullos spiritus amittes, cumque materia sicca est & subtilis, sume paululum ex ea, immitte in ampullulam, superfunde aquam communem destillatam ita mundificatam, ut nihil remaneat, ita aqua rectificata esse debet: tum pone in testula cum cineribus super fornace, ac vide an materia solui velit in aqua cōmuni destillata: tum rectè est: sin minus, iterum in aceto soluenda est, ut prius: sed si in aqua cōmuni solvatur, sume materiam tuam omnem, pone in balneo, ac sine ibidem donec omnis resoluta fuerit in aquam liquidam, **calo-**

Abstrahio acetī per distillationem usque ad plenam siccitatem.

Solutio lapidis in aqua communi. Si solui non potest in aqua communi, reiteranda est solutio per acetū, idque toties donec omnis materia in aqua communi soluta nullas post se reliquit faeces.

calorem accommodum adde qualem ferre possit. Si quid verò in fundo infrà remaneret quod solvi nollit, effunde supernè id quod solutum est in balneum calidum: nam solutum refrigerescere minimè potest, donec coagulaueris, atque etiam postquam coagulaueris, semper calidum serua in loco arido, materia enim frigeri fieri opus non habet. Super id verò quod in fundo vitri remansit acetum destillatum funde, atque ita rursus in aceto sinas, cumque solutum fuerit, rursus acetum destilla, ac superinfunde rursus aquam communem; resolue quod resolui vult, ac si omne resolui respuat, fac modis omnibus, vt prædictum est, donec omne in aqua communi soluatur, ac in aquam liquidam, ita vt nullæ fæces in fundo vitri ponantur. Tum tua materia ex sua natura perducta est. i. in aquam simplicem, ita vt nihil adiunctum sit, cumque ita se habet, dixerunt Philosophi de lapide, Pauperes ipsum habent æquè ac diuites, ac reperitur in mari & fluuijs & in locis omnibus, ac verū dixere, iam enim est aqua vulgaris quæ vbique reperitur. His peractis congela, aquamque è balneo destilla, vsque in eam siccitatem vt puluerescat: tum Philosophi terram nuncuparunt, remque vilem, quodque in latrinis ac puteis, super montes, in montibus, omnibusque locis reperiatur dixere, ac verè.

Congelatio lapidis per abstractionem aque communis vsque ad plenam siccitatem, & relinquetur terra mortua nulli nisi Philosopho vili.

Iam

Iam enim terra effecta est quæ nulli amplius valet quam quæuis alia, præterquam soli Philosopho. Nam qui lapidem conficere non norit, ei nihilo plus valet quam quæuis alia terra: nam nec iam, nec villo tempore potest corpus fieri. Quare iam res vilis est quæ vbique facilè reperitur.

Cap. 22.

IA M verò, mi fili, noris materiam tuam paratam esse ad lapidem cōficiendum: tam diu laborasti antequam hæc materia subtilis & spiritualis effecta est, ita vt eam sublimare possis: Si verò lapidem posses acquirere quem nobis Dominus gratis largitus est, eum non opus esset ita præparare: sed statim sumeres ac intangibiliter puluerizares, eiusque immunditiem ablueres aqua communi, donec aqua indè pura & liquida deflueret: tum siccares iterum, ac paratus esset vt sublimādum poneres: quare opus eius breuius. Verùm quia hanc materiam ignoramus, nec acquirere possumus, alia sumenda & paranda est, vt prædictum est, meliorque & subtilior reddenda quam ex lapide quem nobis gratis Deus donauit. Nunc, mi fili, nihil aliud faciendum restat, quam vt solvas, ac rursus congeles in aceto rectificato toties & tandiu, donec amplius nolit congelare, concreseatque in oleum: hoc verò oleum serua in ampulla vitrea in fornace

Reductio lapidis in oleū per solutionem & congelationē in aceto.

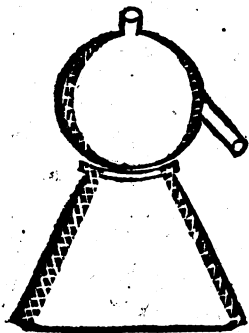
D se-

Fixatio lapidis
Imbibitio la-
pidis cum suo
spiritu.

Mercurio vi-
delicet, qui in
siccando ascē-
debat, pro vt
latius de sale
metallorum.

Reductio lapi-
dis ad perfecti
orem virtutem
sublimationē

secreta donec omnino fixum sit, ac penetret candentem laimnā æream, vt laminæ similes fiant puræ lunæ: ac si tum etiānum perfectiorem vis reddere, suo ipsius spiritui immerge, & fixa suo ipsius spiritu, ac facito projectionē ad album. Si quē filius meus hunc lapidē conficere vult ad album, poterit materiam sublimandam ponere in hunc modum.

Sume ollam firmam amplam vitream quæ infra latum habeat fundum, ei quē materiam tuam inde, vt coram tibi facile dicam, ac ollæ magnum impone alembicum cum amplo rostro, receptaculum qu; ei luto affixum.

Erit autem inferior olla vitrea admodum humilis, plana & admodum lata in inferiore parte, vt hæc figura tibi demonstrat, huic tuas materias præparatas inde, & alembico superaddito, luto probè obtura, & fornaci sublimationis impone, cum testa cinerum, luto receptaculum rostro adglutina, ac luto sicco, paratus es ad sublimandum. Qua de re quidam Philosophus sic ait: Terra est infimus mundus, & aqua quæ sursum ascendit habet in se animā; nec sunt plura quam

2 cognita, 2 in aperto, & duo in secreto, ut etiam in elementis palam est, terra & aqua sunt nota eaque videri & tangi possunt: ignis verò & aer sunt in abdito; ita etiam secreta habet in nostro lapide: 2 videntur manifestò, & 2 cernuntur obscure. Quomodo igitur videri possunt? Quemadmodum apparet in aspectu sub nigredine albedinè latere, ac post rubedinem quæ sub albedine latebat. Illa 2 primum erant in intellectu, at nunc sunt in aspectu.

Mi fili, quomodo intelligenda sunt abdita Philosophorum dicta? Dixere, in prima reductione, ea est quam solutionem vocarunt, estque fundamentum artis. Qua de re Rasis ait: Nisi corpus resolvas, frustra laboras: corpora enim ad tales aquas sunt reducenda, quales sunt ex quibus primum originem duxere. 1. in aquam vulgarem: Hanc verò solutionem vulgus non capit. Estque hæc prima eius reductio in suam essentiam, &c.

Prima operatio.

Alius Philosophus ait: Nisi ex crassitudine aquæ terra efficiatur, in nostra arte operam ludis, &c.

2 Operatio.

Tertium opus est purificatio aut mundificatio: *Morienus* inquit: Quando hæc terra cum terra putrescit, & attenuatur, tumque purificatur, statim omnis nostra ars operæ diuina perficitur.

3 Operatio.

D 1

Geber

Geber ait: detrahe ei humiditatem suam, ac ad sublimationem statim perducito, & ex eo spiritum trahe quem in eo reperies, qui *Hermetis* avis appellatur. Et de hac *Morienus* ait: remanebit tibi terra calcinata & arena. De qua idem præterea *Morienus*: Ne contemne cineres in inferiori loco, nam sunt resplendentes. Quare ex cineribus etiam cineres resplendentes extrahe, & in ijs præciosum adamantem reperies, inquit *Morienus*.

Cap. 23.

Reditus ad opus.

Sublimatio lapidis per suos gradus ignis, donec quicquid volatile à facibus sublimatum sit.

NVNC, mi fili, ad opus nostrum redeamus: ignem fornaci subiicies, primum pusillum ac paulatim maiorem per gradus, donec materiã tuam sublimare videas: tum serua ignem in eo calore, quamdiu ascendit, sed potius auge ignem paululum quam refrigesceret, & quamdiu vides ascendere, hoc pacto relinque modicè igni prædicto, cumque ipse ascensus incipit minui, ignem auge, prout videbis opus esse: Hoc verò per alembicum vitreum videre poteris. Sic relinquito nocte dièque, semper ignem augmētans, prout videbis opus esse: cumque cernes non amplius sublimare; ignem tuum auge gradatim, donec olla tuã vitrea infrà candeat: eo statu retine cādentem ad horas 2, aut donec cernes, non amplius ascendere: tum suas spontè frigesieri, & alembico ablato,

cva-

evacua, & in pyxide vitrea repone, faciesque ex olla vitrea exime, & mitte in magnū vitrum, ac acetum vehemens ex vino confectum destillatum superfunde, ac in tepido balneo colloca, ac per dies octo soluendum relinquito. Tum acetum effunde in vas vitreum, ac coagulandum pone super balneū in pelui cum arena donec siccum sit.

Scies item, mi fili, quando materias pones sublimandas, eas esse miscendas cum huiusmodi materia quæ talis naturæ sit, vt paratā materiam tuam conseruet à liquefactione.

Adeò enim subtilem materiam tuam reddidisti, vt etiam ad pusillum ignem liqueceret instar butyri. Quare materia per quam materiam lapidis sublimabis ita paranda est, vt materiā tuam minimè polluat: ac vt huius materiæ nihil ascendat, vtque nullo igni destrui possit, quamlibet magnum ei subicias: debet præterea ita parata esse, vt ex materia vitrum confici nō possit, neq; ex ea sal extrahi: debet etiam ita præparari vt nulla re dissolui possit, vtq; nullas facies de se mittat: para item vt intangibilis sit: siq; , fili mi, talem materiam non habeas, materiam tuam præparatam sublimare non poteris. Quocirca huiusmodi materiam para, alioqui in arte nihil præstabis. Dicam tibi coram quomodo eam parabis: cumq; materiam tuam sublimandam pones, primò ponderabis ma-

Facies soluen-
da in aceto, vt
quod non est
sublimatū eli-
ciatur ex faci-
bus sublimatio-
nis quæ terra
est lapidis.

Sublimatum,
eius spiritus
aut elementū
aqua.

Vtrumque se-
paratim seruā-
dum donec de-
nuò vnienda
sint.

Terra lapidis
ponderanda,
& eius spiritus
aut sublimatū
ē terra.

teriam per quam sublimare vis, pondusque tuum memoriae mandabis, etiam materiam ponderabis ex qua tuum lapidem vis extrahere, pondusque scribes, ita non falleris.

Itaque, mi fili, cum spiritum est materia eduxeris, omne quod in olla reperiens soluendum pones, ac solves corpus ex materia ex qua spiritum sublimasti. Hoc quidem confidenter facere poteris: materia enim tua per quam sublimasti non soluetur: quare nihil amplius solves quam corpus illud aut terram cum faecibus ex qua spiritum tuum soluendo eduxisti; quare ubi siccum fuerit pondera quod ex faecibus soluendo eduxisti: tumque etiam spiritum tuum quem sublimasti pondera: ita scire poteris an omnem tuam materiam habeas: post omnes etiam faeces exime atque etiam pondera; ita manifestò scire poteris quomodo res se habeat, quidque tibi desit, an omne sit eductum nec ne; sedulo adverte, nihilque scribere pigeat, ita semper quid feceris tibi constare poterit, & si quid de opere dubites, imaginari ex sinistro euentu poteris, qui id acciderit, ac emenda ubicumque poteris.

Cap. 24.

NOris praeterea, mi fili, te materiam ex qua spiritum tuum extrahes tam subtile posse facere, tamque spirituales primum in eius aqua alba, in qua posita est in putrefactione

Etione, ac deinde in solutione in aceto, vt in sublimatione tota ascendat, ita vt nihil præter facces relinquat. Quare materiam in aceto solues, facta sublimatione, ac solues terrā aut facces ex materia per quam sublimaris, ita faciliè videbis an omnis materia lapidis, sursum sublimarit nec ne. In materia enim per quam sublimasti non soluitur aliud, quā quod in ea remansit ex materia lapidis quæ ex ea sublimata fuerit : ac facito vt prædictum est.

Cap. 25.

Seruabis itē, mi fili, in vase vitreo id quod Sex ea materia soluisti per quam sublimasti: tum id quod sursum sublimasti sume, ac denuò pone sublimandū primū igni pufillo, gradatim augēdo, donec omne sursum sublimatum fuerit, quod sublimari possit.

Sublimatio lapidis per se sine facibus adiunctis idque igne lentiore.

Præterea, mi fili, solum sublimabis ita vt nihil adsit aut permixtum sit, facces verò remanentes adde huic quod tibi seruare iussi, quod cum aceto educebas, ac sublimationē muta toties, donec omne ascendat, ita vt nihil remaneat: tum satis est: tum habes Mercurium illum ex quo Philosophi lapidem suum extrahunt, tum habes sulphur incōbustibile, tum habes lapidem ad album: ac Sapientes vocarunt istum spiritum aquam, ac rem albam, & arsenicum, multa q; nomina ei imposuere, vt sulphur, lac virginis.

Facces in hac sublimatione reliqtæ adiungendæ terræ lapidis suprà dictæ.

Hæc sublimatio toties reiteranda donec lapis nullas post se relinquat facces.

Et sublimatum illud purum loco Mercurij Philosophorū erit: Et etiam sulphur incōbustibile.

destillati superinfusa . Tum vitrum tuum
 suprà operias vitro levigato, ignem strue sub
 balneo, calorem adde qualis est sanguinis
 humani aut vrinæ. Sed ne sinas aquam bal-
 nei magis fervere , retineas hoc pacto die ac
 nocte in eo calore, ac tua materia aliquoties
 resolvetur : Id verò hoc pacto nosces, cùm
 acetum erit colore cæruleo tendente ad vi-
 ridem, is primus color est qui se in opere o-
 stēdit, id signum scribe, bonum enim est si-
 gnum , quod videlicet materia tua probè sit
 putrefacta ac mortua in putrefactione in sua
 aqua alba , & quod omninò mortua sit,
 quodque nullo vnquam tempore in corpus
 redigetur, estque bonum signum . Nam si-
 mul atque in opere vlli colores apparēt, cer-
 ti sumus nostram materiam mortificatam
 esse, eiusque interius extra tendere, putrefa-
 ctionemque bonam fuisse . His factis, ma-
 gnum vitrum paratum habe, in hoc acetum
 coloratū infunde declinatione sensim, tum
 ilicò probè obtura, pone in balneo tepido,
 ac denuò acetum recens funde super mate-
 riam, faciens vt suprà, hocque iterabis, do-
 nec omnis materia soluta fuerit , ita vt
 nullæ fæces supersint : verùm caue ne inter
 diffundendum refrigerescere sinas . Sumere
 poteris infundibulum vitreum, ac vitrum
 super fornace sinere, atque ita transfundere;
 & retine tum omnem tuam materiam ita

Signum soluti-
 onis color cæ-
 ruleus in aceto

Solum per
 declinationem
 separandum à
 non soluto.
 Solutum ser-
 uandum in
 balneo tepido

IC-

resolutam in aceto calore commodo, in balneo, nimirum ut stabat ad soluendum: retine hoc pacto 20 aut 22 dies. Interea materia tua tam volatilis ac spiritalis fiet, ut eam vel ad oleum, vel ad lapidem valeas reducere, ad alterum horum utrum vis. Nam spiritalis est effecta quæ antea corporalis fuerat.

Cap. 21.

Hic Luna apta est ad destillandam per alembicum in oleum, atque etiam in lapides crystallinos fusibiles reducendam, tum verò alembico vitro imposito, ac aceto destillato per balneum, materiam tam siccam, quā potes redde, aut minimum quasi siccam ita ut eam in pateras vitreas possis transfundere: tum materiam tuam sicca in peluicū arena super balneo locata, ita nullos spiritus amittes, cumque materia sicca est & subtilis, sume paululum ex ea, immitte in ampullulam, superfunde aquam communem destillatam ita mundificatam, ut nihil remaneat, ita aqua rectificata esse debet: tum pone in testula cum cineribus super fornace, ac vide an materia solui velit in aqua cōmuni destillata: tum rectè est: sin minus, iterum in aceto soluenda est, ut prius: sed si in aqua cōmuni soluatur, sume materiam tuam omnem, pone in balneo, ac siue ibidem donec omnis resoluta fuerit in aquam liquidam,
calo-

Omne solutū seruandum tepidum cum suo aceto per 20 aut 22 dies, ut materia evadat volatilis.

Abstractio acetī per destillationem usque ad plenam siccitatem.

Solutio lapidis in aqua communi. Si solui non potest in aqua communi, reiteranda est solutio per acetū, idque toties donec omnis materia in aqua communi soluta nullas post se reliquit feces.

32 OPERVM MINERALIVM

calorem accommodum adde qualem ferre possit. Si quid verò in fundo infra remaneret quod solvi nollit, effunde supernè id quod solutum est in balneum calidum: nam solutum refrigerare minimè potest, donec coagulaueris, atque etiam postquam coagulaueris, semper calidum serua in loco arido, materia enim frigesieri opus non habet. Super id verò quod in fundo vitri remansit acetum destillatum funde, atque ita rursus in aceto sinas, cumque solutum fuerit, rursus acetum destilla, ac superinfunde rursus aquam communem; resolue quod resolui vult, ac si omne resolui respuat, fac modis omnibus, vt prædictum est, donec omne in aqua communi soluatur, ac in aquam liquidam, ita vt nullæ faeces in fundo vitri ponantur. Tum tua materia ex sua natura perducta est. i. in aquam simplicem, ita vt nihil adiunctum sit, cumque ita se habet, dixerunt Philosophi de lapide, Pauperes ipsum habent æquè ac diuites, ac reperitur in mari & fluuijs & in locis omnibus, ac verū dixere, iam enim est aqua vulgaris quæ vbique reperitur. His peractis congela, aquamque è balneo destilla, vsque in eam siccitatem vt puluerescat: tum Philosophi terram nuncuparunt, remque vilem, quodque in latrinis ac puteis, super montes, in montibus, omnibusque locis reperiatum dixere, ac verè.

Iam

Congelatio lapidis per abstractionem aque communis vsque ad plenam siccitatem, & relinquetur terra mortua nulli nisi Philosopho utilis.

am enim terra effecta est quæ nulli am-
 pliùs valet quàm quævis alia, præterquam
 oli Philosopho. Nam qui lapidem confice-
 re non norit, ei nihilo plus valet quàm quæ-
 vis alia terra: nam nec iam, nec vlllo tempo-
 re potest corpus fieri. Quare iam res vilis est
 uæ vbique facilè reperitur.

Cap. 22.

[A M verò, mi fili, noris materiam tuam pa-
 ratam esse ad lapidem cōficiendum: tam-
 iu laborasti antequam hæc materia subtri-
 s & spiritualis effecta est, ita vt eam subli-
 nare possis: Si verò lapidem posses acquire-
 re quem nobis Dominus gratis largitus est,
 um non opus esset ita præparare: sed statim
 umeres ac intangibiliter puluerizares, eius-
 que immunditiem ablueres aqua commu-
 ni, donec aqua indè pura & liquida deflue-
 ret: tum siccares iterum, ac paratus esset vt
 ublimadum poneres: quare opus eius bre-
 uis. Verùm quia hanc materiam ignora-
 nus, nec acquirere possumus, alia sumen-
 da & paranda est, vt prædictum est, melior-
 ue & subtilior reddenda quam ex lapide
 uem nobis gratis Deus donauit. Nunc, mi
 li, nihil aliud faciendum restat, quam vt
 olvas, ac rursùm congeles in aceto rectifi-
 ato toties & tandiu, donec ampliùs nolit
 ongelare, concreascatque in oleum: hoc ve-
 d oleum serua in ampulla vitrea in fornace

Reductio lapi-
 dis in oleū per
 solutionem &
 congelationē
 in aceto.

D

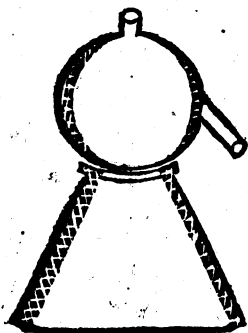
sc-

Fixatio lapidis
Imbibitio la-
pidis cum suo
spiritu.

Mercurio vi-
delicet, qui in
siccando ascē-
debat, pro vt
latius de sale
metallorum.

Reductio lapi-
dis ad perfecti
orem virtutem
per sublimationē

secreta donec omnino fixum sit, ac penetret candentem laimnā æream, vt laminæ similes fiant puræ lunæ: ac si tum etiānum perfectiorem vis reddere, suo ipsius spiritui immerge, & fixa suo ipsius spiritu, ac facito projectionē ad album. Si quæ filius meus hunc lapidē conficere vult ad album, poterit materiam sublimandam ponere in hunc modum.

Sume ollam firmam amplam vitream quæ infra latum habeat fundum, ei quæ materiam tuam inde, vt coram tibi faciliè dicam, ac ollæ magnum impone alembicum cum amplo rostro, receptaculum quæ; ei luto affixum.

Erit autem inferior olla vitrea admodum humilis, plana & admodum lata in inferiore parte, vt hæc figura tibi demonstrat, huic tuas materias præparatas inde, & alembico superaddito, luto probè obtura, & fornaci sublimationis impone, cum testa cinerum, luto receptaculum rostro adglutina, ac luto sicco, paratus es ad sublimandum. Qua de re quidam Philosophus sic ait: Terra est infimus mundus, & aqua quæ sursum ascendit habet in se animā; nec sunt plura quam

2 cognita, 2 in aperto, & duo in secreto, vt etiam in elementis palam est, terra & aqua sunt nota eaque videri & tangi possunt: ignis verò & aer sunt in abdito; ita etiam secreta habet in nostro lapide: 2 videntur manifestò, & 2 cernuntur obscure. Quomodo igitur videri possunt? Quemadmodum apparet in aspectu sub nigredine albedinè latere, ac post rubedinem quæ sub albedine latebat. Illa 2 primum erant in intellectu, at nunc sunt in aspectu.

Mi fili, quomodo intelligenda sunt abdita Philosophorum dicta? Dixere, in prima reductione, ea est quam solutionem vocarunt, estque fundamentum artis. Qua de re Rasis ait: Nisi corpus resolvas, frustra laboras: corpora enim ad tales aquas sunt reducenda, quales sunt ex quibus primum originem duxere. 1. in aquam vulgarem: Hanc verò solutionem vulgus non capit. Estque hæc prima eius reductio in suam essentiam, &c.

Prima operatio.

Alius Philosophus ait: Nisi ex crassitudine aquæ terra efficiatur, in nostra arte operam ludis, &c.

2 Operatio.

Tertium opus est purificatio aut mundificatio: *Morienus* inquit: Quando hæc terra cum terra putrescit, & attenuatur, tumque purificatur, statim omnis nostra ars operæ diuina perficitur.

3 Operatio.

D 1

Geber

Geber ait: detrahe ei humiditatem suam, ac ad sublimationem statim perducito, & ex eo spiritum trahe quem in eo reperies, qui *Hermetis* auis appellatur. Et de hac *Morienus* ait: remanebit tibi terra calcinata & arena. De qua idem præterea *Morienus*: Ne contemne cineres in inferiori loco, nam sunt resplendentes. Quare ex cineribus etiam cineres resplendentes extrahe, & in ijs prætiosum adamantem reperies, inquit *Morienus*.

Cap. 23.

Reditus ad opus.

Sublimatio lapidis per suos gradus ignis, donec quicquid volatile à facibus sublimatum sit.

NUNC, mi fili, ad opus nostrum redeamus: ignem fornaci subiicies, primum pusillum ac paulatim maiorem per gradus, donec materiã tuam sublimare videas: tum serua ignem in eo calore, quamdiu ascendit, sed potius auge ignem paululum quam refrigesceret, & quamdiu vides ascendere, hoc pacto relinque modicè igni prædicto, cumque ipse ascensus incipit minui, ignem auge, prout videbis opus esse: Hoc verò per alembicum vitreum videre poteris. Sic relinquito nocte dièque, semper ignem augmentans, prout videbis opus esse: cumque cernes non amplius sublimare; ignem tuum atige gradatim, donec olla tua vitrea infrà candeat: eo statu retine cadentem ad horas 2, aut donec cernes, non amplius ascendere: tum finas spontè frigesceri, & alembico ablato,

cva-

evacua, & in pyxide vitrea repone, fæcesque ex olla vitrea exime, & mitte in magnū vitrum, ac acetum vehemens ex vino confectum destillatum superfunde, ac in tepido balneo colloca, ac per dies octo soluendum relinquito. Tum acetum effunde in vas vitreum, ac coagulandum pone super balneū in pelui cum arena donec siccum sit.

Fæces solvenda in aceto, ut quod non est sublimatū eliciatur ex fæcibus sublimationis quæ terra est lapidis.

Sublimatum, eius spiritus aut elementū aquæ.

Virumque separatim servandum donec de nudo vnienda sint.

Scies item, mi fili, quando materias pones sublimandas, eas esse miscendas cum huiusmodi materia quæ talis naturæ sit, ut paratā materiam tuam conservet à liquefactione. Adeo enim subtilem materiam tuam reddidisti, ut etiam ad pusillum ignem liqueficeret instar butyri. Quare materia per quam materiam lapidis sublimabis ita paranda est, ut materiā tuam minimè polluat: ac ut huius materiæ nihil ascendat, utque nullo igni destrui possit, quamlibet magnum ei subicias: debet præterea ita parata esse, ut ex materia vitrum confici nō possit, neque ex ea sal extrahi: debet etiam ita præparari ut nulla re dissolui possit, utque nullas fæces de se mittat: para item ut intangibilis sit: siquid, fili mi, talem materiam non habeas, materiam tuam præparatam sublimare non poteris. Quocirca huiusmodi materiam para, alioqui in arte nihil præstabis. Dicam tibi coram quomodo eam parabis: cumque materiam tuam sublimandam pones, primò ponderabis ma-

Terra lapidis ponderanda, & eius spiritus aut sublimatū è terra.

teriam per quam sublimare vis, pondus suum memoriam mandabis, etiam materiam ponderabis ex qua tuum lapidem vis extrahere, pondusque scribes, ita non falleris.

Itaque, mi fili, cum spiritum est materia eduxeris, omne quod in olla reperiens soluendum pones, ac solves corpus ex materia ex qua spiritum sublimasti. Hoc quidem confidenter facere poteris: materia enim tua per quam sublimasti non soluetur: quare nihil amplius solves quam corpus illud aut terram cum faecibus ex qua spiritum tuum soluendo eduxisti; quare ubi siccum fuerit pondera quod ex faecibus soluendo eduxisti: tumque etiam spiritum tuum quem sublimasti pondera: ita scire poteris an omnem tuam materiam habeas: post omnes etiam faeces exime atque etiam pondera; ita manifestum scire poteris quomodo res se habeat, quidque tibi desit, an omne sit eductum nec ne; sedulo adverte, nihilque scribere pigeat, ita semper quid feceris tibi constare poterit, & si quid de opere dubites, imaginari ex sinistro euentu poteris, qui id acciderit, ac emenda ubicumque poteris.

Cap. 24.

NOris praeterea, mi fili, te materiam ex qua spiritum tuum extrahes tam subtile posse facere, tamque spirituales primum in eius aqua alba, in qua posita est in putrefactione

ctione, ac deinde in solutione in aceto, vt in sublimatione tota ascendat, ita vt nihil præter fæces relinquat. Quare materiam in aceto solues, facta sublimatione, ac solues terrā aut fæces ex materia per quam sublimaris, ita faciliẽ videbis an omnis materia lapidis, sursum sublimarit nec ne. In materia enim per quam sublimasti non soluitur aliud, quā quod in ea remansit ex materia lapidis quæ ex ea sublimata fuerit : ac facito vt prædictum est.

Cap. 25.

Seruabis itē, mi fili, in vase vitreo id quod ex ea materia soluisti per quam sublimastitum id quod sursum sublimasti fume, ac denuò pone sublimandū primū igni pu-
fillo, gradatim augēdo, donec omne sursum sublimatum fuerit, quod sublimari possit.

Sublimatio la-
pidis per se si-
ne scibus ad-
iunctis idque
igne lentiore.

Præterea, mi fili, solum sublimabis ita vt nihil adsit aut permixtum sit, fæces verò remanentes adde huic quod tibi seruare iussi, quod cum aceto educebas, ac sublimationē muta toties, donec omne ascendat, ita vt nihil remaneat: tum satis est: tum habes Mercurium illum ex quo Philosophi lapidem suum extrahunt, tum habes sulphur incō-
bustibile, tum habes lapidem ad album: ac Sapientes vocarunt istum spiritum aquam, ac rem albam, & arsenicum, multaq; nomi-
na ei imposuere, vt sulphur, lac virginis.

Fæces in hac
sublimatione
relictæ adiun-
gendæ terræ la-
pidis suprà di-
ctæ.

Hæc sublima-
tio toties reite-
randa donec la-
pis nullas post
se relinquat
fæces.

Et sublimatum
illud purum lo-
co Mercurij
Philosophorū
erit: Et etiam
sulphur in-
combustibile.

Cap. 26.

Terra omnis
supra dictarum
sublimationū
reuerberanda
ad albedinem
nisi.

Solutio terre
reuerberatæ in
balneo per a-
cetum.

Terra soluta
post euapora-
tionem denuo
reuerberanda
spatio 24 ho-
rarum iterum-
que soluenda,
vt supra.

Item nunc sumes F.M. omnem illam ter-
ram & faeces quas in prima sublimatione
seruasti, cum aceto eductas, vnà cū alijs fa-
cibus omnibus quas in alijs sublimationib.
reliquisti, eas omnes simul sumes ac pones
reuerberandas, donec tā albę fiant quam nix,
tum sinas refrigerescere: ex fornace deprome,
inque vitro repone, colloca in balneo, atque
acetum acre destillatum superfunde probē
rectificatum: balneum verò mediocriter ac-
cende, ac tuum acetum subviride fiet: tum
sine refrigerescere, & effunde inclinatione in
aliud vitrum, obtura ac depone, ac rursus
aliud acetum infunde, & in balneo denuo
colloca, vt prius, ac vbi acetum rursus co-
lorē amiserit, iterum declinatione effunde,
priorique aceto adde, atque id ipsum itera-
toties, donec acetū tuum non amplius co-
lore à rebus inficiatur. Tum faeces sicca atq;
iterum pone calcinandas per horas 24, tum
refrigerari sine, ex fornace extrahe, pone de-
nuo in vitro, colloca rursus in balneo, ace-
tum denuo superfunde, pone soluendas vt
prius, faciens modis omnibus, vt prius. Erit
autem infundendum & effundendum, fa-
cesque calcinandas, donec acetum tuū non
amplius colore tingatur. Itaque paululum
in crucibulum vitreum euacua, tum cineri-
bus ca-

bus calidis impone, ac vide an ita omninò evaporet: tum terram omninò ex fœcibus remouisti: quo factò acerum tuum coagula, ac puluis albus egregius tibi restabit, cum pones iterum calcinandum in fornace reuerberatoria per horas 24 calore modico, ita vt solummodo candescat, nec intentiore, ne lique scat, tum sinas refrigerescere, ex fornace depromas, pone soluendum in aceto rectificato, modis omnibus vt supra, soluesque ac rursus congelabis, ac deinde calcinabis toties, donec nullas amplius fœces reperis in fundo vitri tui: ac cùm iam omne simul solutum est, ita vt nullæ fœces remaneant, rursus congela, ac remanebit tibi insignis resplendens clara terra, corpusq; tui lapidis. Estq; hoc illud quod Morienus ait. Ne sperne cineres in inferiore statu: & iterum: cineres ex cineribus extrahe, ac in ijs pulcherrimum adamantem reperies.

Cap. 27.

NVNC scies, fili mi, magnum secretum, quòd videlicet sumes 3 partes aquæ, vt Philosophi dixere, Spiritum enim aquam nuncupant, ac partem terræ tuæ præparatæ aut corporis, nimirum quòd sumes & ponderabis omnem terram tuam aut corpus, quod sit eius pondus, tum sumes ter tantundem de tuo spiritu, quantum terræ tuæ pondus est.

Hec reuerberatio & solutio toties repetenda, donec terra in solutione nullas relinquat fœces. Ac post ultimam solutionem & euaporationem relinquetur pulcherrima & splendens terra.

Ad vnâ partem terræ iungendæ 3. partes spiritus sublimati supra dicti.

D s

Non

Cap. 28.

NON multum item terræ aut corporis retinebis ex 4 lb. materiæ quas imposuisti, sed quamvis parum sit satis tamen habebis, vt ea opus tuum perficias quamlibet paululum sit. Terra enim tantæ virtutis est, quamlibet pusillum eius sit.

Cap. 29.

CUmque, mi fili, terram aut corpus ad eum modum contriueris, miscebis ea probè inter se, i. terram cum spiritu siccè super lapide, aut poteris soluere ac permiscere duas illas materias simul, ac tum congelare donec siccæ sint, adeò vt pulverescant. &c. Verùm non est necesse, sed misce siccè super mensa vitrea, ac probè permistas, simul sublimandas pone primùm igni pusillo, ac paulatim maiore per gradus, ac sublima quicquid sublimari vult, cùmque ampliùs sublimari respuit, refrigerari sine. Tum alem-bico ablato, quod sublimatum est evacua in pyxidem vitream, ac prudenter serua. Tum quod in olla infrà remansit, exime, ac rursus pondera, & tum demùm nosse poteris quantũ de tua terra & corpore sursum sublimarit. Tum sumas rursus ter tantum de tuo spiritu, quantum ponderis retinuisti de terra tua, permisce ea probè inter se, vt prius; pone rursus sublimanda, vt antè, donec non ascendat ampliùs, tum sinas refrigerare:

Sublimatio spiritus cum terra per suos gradus ignis.

Quod sublimatum separatim seruandum.

Relicta terra ponderanda & ei rursus adiungendæ 3. partes spiritus recentis, rursusque sublimandum, vt supra.

Hæc sublimatio toties reite-

re: deme alembicum & adde primò in pyxide vitrea, ac serua, &c. Eam verò sublimationem iterabis toties donec totum corpus ruyum sursum sublimatum fuerit: ita inferius effecisti, sicut superius, vt Philosophi loquuntur, &c.

rande donec
omnis terra à
suo spiritu sub-
limata fuerit.

Cap. 30.

MAGNA item quantitas materiæ habenda est, ac ab initio præparanda ob eam causam. Quia opus hoc vnâ cum spiritu faciendum est, ac minimum debet terra omnis simul cum spiritu attrahi, ac postea cum spiritu incerari sæpè & multis vicibus, antequam lapis velit liquidus fieri & subtilis, ad quod magna copia spiritus opus est, &c.

Cap. 31.

IAM verò tempus est vt corpori quod vnâ cum suo spiritu præparatum est, anima aut spiritus indatur, idque est fermentum.

Fermentatio
lapidis coniungit
ei cum sua ter-
ra.

Arnoldus de villa nova ait hæc de re: Cum spiritus vnâ cum corpore præparatus est, animam illi inde, vt possit à morte resurgere in vnum corpus, vt in æternum viuere possit, tum omnes hostes eius pacem cum eo inibunt,

Cap. 32.

ITEM cum iam corpus aut terram sursum sublimasti, ac simul seruas in pyxide vitrea: fermentum tibi parandum est, quod illi addes in hunc modum: Sumes puram

Pro fermento
Sumenda Luna
Ad Lunam
calcinandam.

Calcinatio
Lunæ cum sale
commun.

Hæc calcinatio
toties reiteran-
da donec Lu-
na cum suo sa-
le alba ex cal-
cinatione re-
deat.

Luna calcina-
ta soluenda in
aceto.

puram Lunam cupellatam, flando probè à
plumbo repurgatam in crucibulo, tum in
laminas ducite, ac pone stratum super stratū
in crucibulo cum sale communi benè præ-
parato, pone calcinandum modicè ne li-
quescat ad 3 dies continuè; tūm exime, ac
sal aqua calida elue; ac si quid non calcina-
rum supersit, rursus id impone vt prius: tum
pulverem tuum sicca super igni pusillo: tum
sume bis tantū salis præparati cūmq̃ue
pulvere tuo misce: ac iterum pone calcinā-
dum in crucibulo probè lutato ad 3 dies in
igni pusillo, ne sal liquescat, donec subru-
bicundo colore cādeat, ita vt tantummodò
appareat candere, nec ampliùs. Tribus illis
diebus exactis sinas refrigerescere, aqua cali-
da ablue, pulverem tuum sicca, ac pone ite-
rum calcinandum; id itera toties, donec vi-
deris pulverem tuum sale nitidum ac pu-
rum fieri ex calcinatione, ac nullam vides
nigredinem, sed nitidus, candidus & purus
crucibulo aperto, iacet, tumq̃ue satis calci-
natum erit. His factis pulverem aqua calida
laua, lotum exicca ad ignem pusillum, ac
pulvis tuus probè ab omnibus sordibus, &
superflua humiditate repurgatus erit. Post
pulverē vitro magno immissum, in balneo
colloca, ac superfuso aceto ex vino confecto
distillato, ac probè rectificato, pusillum
vitrum ori impone, calore commodo addito
mu-

cumque acetum colore caruleo ad viridem tendente imbuitur, relinquitur etiamnum per 5 aut 6 dies in balneo, ac refrigerescere sine: ac tum acetum desuper effunde declinatione in aliud vitrum, obtura, sepone, rursum acetum recens super Lunam tuam funde, ac in balneo reponere. Hoc facito toties donec vides acetum tuum non amplius colorem recipere, aut Lunam tuam omnino solutam, ita ut nullae faeces in fundo relinquuntur, confundendo semper acetum coloratum, ac si quid in fundo remaneat quod solui renuat, hoc sume ac crucibulo inde, pone calcinandum per horas 24 candore naturali, sinasque crucibulum supra patere, sed praestaret immitti in plana patella, ac in fornace reuerberatoria calcinari, hanc in balneo pone, solue ut prius: atque hoc itera toties, donec omne solutum est. Hoc facto omne acetum coloratum destilla, ac pulverem tuum probe sicca super pelui cum cineribus stante super balneum. Tum pulverem tuum patellae immitte aut 2 vel 3 pro ut multum habes, pone in fornace reuerberatoria, sine candere modice per horam vel horam cum semisse continue, aut si diutissime per horas 2. Tum refrigerescere sinas, ex fornace eximas, sinas denuo resolui in balneo modis omnibus, ut prius, sed nunc statim soluetur: atque haec solutio fit propter eius

int-

Luna soluta & aceto euaporato denuo calcinanda spatio 24 horarum. Iterum solvenda in aceto.

Tertio calcinanda Luna spatio 2 horarum, aut potius reuerberanda.

3. Solvenda in aceto & post euaporationem aceti ultimo reuerberanda spatio dimidii horae, ut omnis aceti acredo exeat: eritque fermentum perfectum mundum.

interiores fæces, nimirum si luna adhuc vllas fæces intus haberet, hæ tum infrà in vitro manerent, ac solui nollent. Tum rursus congela, ac fæces tuas sicca, & pone denuò in fornace reuerberatoria in patella, ac sine puluerem illum candere ad semihoram aut circiter, si qui fortè spiritus aceti Lunæ tuæ remansissent, per quos auolaret: nam apud lapidem nostrum nihil peregrinum esse potest. Nunc fermentum tuum paratum habes ad lapidem tuum conficiendum, habes puluerem album candore niuali, eumque impalpabilem, estque extrinsecus mundus, nullaque amplius immundities in eo reperitur. Hermes hac de re sic ait: Spiritus in corpus nõ ingreditur, neque se cum eo permiscebit, quamdiu vlla immundities in eo reperitur &c. aut cum eo manebit.

Cap. 33.

Equales partes
sumendæ
fermenti & la-
pidis qui cum
sua terra vni-

IAm verò, mi fili, sumes spiritum cum terra aut corpore quæ simul sublimasti, & ponderabis, aut bilanci impone, ac Lunam præparatam in altera parte bilanci pone; æqua pondus vtriusque, nam vtraque eiusdem ponderis esse debent, videlicet fermentum & spiritus vnâ cum terra aut corpore, tum, permisce inter se in mēsa vitrea, ac in huiusmodi vitrum conijce, ac comprime iuxta

EXXIX

extremitatem ad rotunditatem ventris vbi
est gracillimum: tum pone in testa cum ci-
neribus cribratis mensuram dimidij pedis
sub cineribus, testam in tali fornace colloca,
quæ infrà & suprâ æquè caleat quæ fornax
fixatoria dicitur, collumque per fornacem
extrude, ita vt vitrū sæpè circum-rotari pos-
sit, tam interdiu quam noctu.

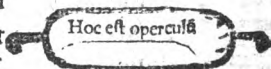
Cap. 34.

SCIES, mi fili, te materiam istam
lapidis posse ponere super fornace
in testa cum cineribus in tali forma
vitri aut paulò brevioris, ac probè
obturabis firmo luto, & pones te-
stam illam cum cineribus penitus in for-
nace, vt tantum latitudine manus ex for-
nace emineat, ei vitrum tuum impone
tam profundè, quàm materia in vitro eminet,
tum habet operculum è terra coctum, quod
supra fornaci quadret, quod
imponere ac deponere queas, vt
colores tui lapidis videre pos-
sis, atque vbi omne sublimatum
fuerit inferiorem partem vitri su-
prâ pone; estque hæc figura for-
naxis, vt suprâ: Hanc, mi fili,
lampadibus accendes, ac modi-
co calore, initio qualis est solis
in Martio, ac singulis 8 diebus,

tus est, simul
terenda in ca-
bula vitra.

Fermentum &
lapidis conium-
cta in vase im-
ponenda figil-
lo Hermis
signato.

Collocatio la-
pidis in fornace
fixatoria.

auge.

Vasis revolutio, ita ut id quod superius inferius ponatur.

Hæc revolutio toties repetenda, donec lapis cum tuo fermento fixetur.

Observatio colorum.

Exactum ignis regimen.

Spatium temporis quo lapis fixatus, nempe 40 dierum, aut ad summum 60.

augebitur ignis, cumque sursum sublimatum fuerit, inferiorem partem vitri cui materia inest sursum pones, sinisque iterum sublimare, atque ita invertere debes, donec omne simul fixum est.

Cap. 35.

AC cum fili mi colores in opere sese manifestantes cernere vis, operculum fornacis deme, atque denuò superimponere. Et quoties lapis colorem mutat, ignem paululum augebis, donec omne infra maneat, ac simul omne fixum sit. Omnes verò mutationes ac colores scribes, tempusque inter unumquodque intercedens annotabis, ac fixationis tempus. Et quicquid agas, ne magnum ignem intrare, donec omne fixum sit, & ad album colorem perductum.

Et si operari vis in fornace cæca, ut prius dictum est, adde ei ignem die nocteque, ut manum tenere possis non eximendo, inter vas & parietes fornacis, unius verò diei & noctis spatio vitrum vel vigesies invertendum est: idque administrandum est, donec omne simul fixum sit: aut poteris materiam tuam indere ovo vitreo, ac suspendere in fornace secreta per 40 dies, prædicto calore, quibus exactis frage, ac vide an materia tua fixa sit; sin minus, pone denuò in fornace secreta 20 dies, tum probè fixa erit. Ita lapidè tuum 3 modis fixare poteris. Sed suadeo tibi,

ut

ut ponas in fornace cum operculo, ac videas lapidis mutationes, ac colores eius, atque omne eius regimen, quia primum est quod operaris, ut omne & videas ac scribes.

Item cum lapis tuus iam fixus est, tum paratus est: ac scias, mi fili, multos magnum laborem in hac arte sumpsisse, qui hactenus quidem progressi sunt, ut intelligerent quā materiam sumerent ad hunc lapidem, eumque ex ea eduxere, & subtilē fecere, ut prædictum, ac fermentum suum probè purgarunt & pararunt: atque opus cōglutinarunt ac fixere, omnes viderunt tincturas quas lapidem ostendere convenit, & prudenter fixarunt: quo facto se satisfacisse putabant, iuxta doctrinam Philosophorum: ac tum projectionem facere volebant, sed frustra: Lapis enim nullam faciebat projectionem: opusque deferuere, artem impossibilem esse dictitantes: & verè quod ad ipsos; naturam enim non intelligebant; non cognoscebant fermentum nondum esse volatile, nec fuisse: non intelligunt verba veterum, cum inquirunt: Noster lapis constat ex corpore, anima & spiritu, ac ista sunt & erunt vna essentia, ac quid inseparabile. Itaque fermentum etiam volatile ac fugax esse debet æquè ac corpus & spiritus fuere. Atque opus deferunt cum fixum est, animadvertere nequeunt materiam fixam aut lapidem iterum fugacem

Lapis fixus iterum volatilis reddendus ut eiusdem qualitatis evadat cum fermento.

E

effi-

effici debere, fermenti causa quod in ea locabitur. Quamuis spiritus cum corpore sit fixus, non sunt tamen cum fermento congregata: fermentum enim nondum volatile fuit, & tam diu non sunt verè congregata: nullis scriptis aut verbis crede: nam qui tibi aliud dicturus est, te fallet: fermentum cum spiritu & corpore, aut terra interire debet: alioqui operam ludis: ac in ascendendo sit subtile magnæque virtutis, & corpori suo vnitur. Quare Sapientes fermentum animam appellauere, cum dicunt, spiritus attrahit animam in superiora, ac iterum in inferiora descendit. Natura sequenda est, eritne corpus glorificatum durans in diem novissimum in æternum, nisi omnino subtile sit, atque ita ut nunquam moriatur: manebitque anima tam rudis in statu suo primo, sicut in corpore in terris erat? Fieri non potest, debet esse tam volatilis & spiritualis quam spiritus. Nosque aliud petimus quam Deus Omnipotens in sua ordinatione fecit, aliud itidem petimus quam natura nos docet, quare decipimur. Veteres verò naturam sunt sequuti, quantum poterant: quare ad bonum finem operis peruenire, ac voti compotes sunt effecti.

Sapientes fermentum vocant animam.

Nunc

Cap. 36.

NVNC, mi fili, etiam naturam sequere, quantum potes, vt ad opus finem itidem peruenire possis, ita fiet vt te nullius laboris pæniteat, vt lapidem fixum denuò volatilem reddas.

Natura imitanda, vt lapis volatilis fiat.

Item cum terrā tuā aut corpus, aut fermentum, aut quidvis aliud fixum, vis volatile efficere, sumes 3 partes volatilis vnāque fixi, vnā permiscebis, ad sublimationem pones igni mediocri, vt prius te docui, cum terram cum spiritu sublimatione subueheres: & quando spiritus aut partes volatiles plures sunt quam fixæ, partes volatiles attrahunt secum sursum partes fixas, ac cum tum partes fixæ puræ & mundæ sunt, & volatiles etiam puræ & mundæ, cumque vnus naturæ sunt vt hæc 2, simul permanere cupiunt, tantoque facilius volatile illud fixum ad se trahit, inque suam naturam conuertit. Vbi verò sursum sublimaris, quod tum tibi remanet, nec ascendit, ponderare poteris, ac tum facile ter tantum spiritus sumere, quam fixi remansit, ac pone rursus sublimandum vt prius: idque itera donec omne simul sublimaris: atque ita facito cum tua fixa materia aut lapide, fermentumque eius cum ipso attrahe, ita vnus naturæ fiunt: nam si fermentum cum spiritu & corpore non fuissent omnino simul sublimata,

Lapidis fixa pars cum 3 spiritus supra dictis sublimanda, donec totus evadat volatile, addendo semper post sublimationem reliquæ parti fixæ 3 partes spiritus volatilis & ita fermentum etiam volatile fiet.

Corpus cum spiritu & anima vnā sursum sublimare debent, vt vnus fiant naturæ.

E 4

non

Simul sublima-
ta & vnita
1000. subtilio-
ra, redduntur
quam prius.

non essent vnius naturæ, etiamsi simul fixa-
ta essent. Cumque hæc simul omnino sub-
limata fuerint, nullo vnquam tempore se-
parari queunt, & inter ascendendum milli-
es subtiliora redduntur quam prius fuerant.

Cap. 37.

Altera lapidis
supradicti fix-
atio, vbi diuer-
si apparebunt
colores.

Quando colo-
res sese osten-
dant, lapisque
fixus sit.

CVMOVE, mi fili, vnum cum alio sursum
sublimasti, tum iterum omnes istas ma-
terias in vitro fixatorio pones fixandas, vt
antè doctum est, ac tum rectificatio fiet.
Tunc verò omnes colores sese ostēdent, qui
cogitari in rerum natura possint: quos se-
quetur cauda pavonis, ac tum incipient co-
lores paulatim minui, ac pervenient tandem
interdum ad album colorem, tum gaudeas:
Lapis enim tuus iam fixus est.

Cap. 38.

Impedimenta
incrationis cū
remedio.

NVN c scias, mi fili, multos præterea fu-
isse qui hoc opus aggressi sunt, qui ad-
huc acutiores fuere primis, lapidemque su-
um perduxēre quò prius dictum est, ac gau-
debant, se verè lapidem habere existimātes,
ac ipsum proijciebant super Mercurium ac
super Iouem, sed nihil proficiebant: Lapis
enim eorum neque soluere neque ingredi
volebat, ac artem contemnebant, dicentes
esse impossibilem: sed si verba Veterum in-
tellexissent, vbi dicunt: Humecta mundum
infimum rore Maiali, donec ferat albos, lu-
theos ac rubros flores. Dicunt itidem: Nutri

re-

regē suo ipsius lacte, donec adoleverit. Item; Perfundatur terra clara ac munda aqua Paradisi, atque ea aqua rursus ascendet in cœlū, atque iterum descendet ac terram irrigabit, ita ut fertilis sit futura, ac variorum colorum flosculos proferat, quorū odore rex gloriæ confortabitur, ita ut à morte sit resurrecturus ac revicturus unā cum uxore, mansurusque rex in æternum.

Ita, mi fili, cum lapis tuus fixus est, ex igni eximes, ac ponderabis quā gravis sit, tum capies pro 3 partibus tui lapidis unam spiritus, ac simul mistas pones in vitro fixatorio, atque una illa pars spiritus fixabitur cum lapide, ac faciliē id fiet. Meministi eorum quæ antē te docui : Cum fixum quid volatile vis efficere, sumes pro una parte fixa 3 partes tui spiritus, atque ita partes volatiles attrahunt fixas : & ē contrario, ut volatile quid fixum efficias 3 partes fixæ, retinebunt apud se unam volatilem, & fixabunt : cumque iam unius complexionis, ac naturæ fuerint, & ad extremam puritatem & subtilitatem perductæ, statim sese invicem in fundo complectuntur.

Cum iam hanc partem fixasti illi alteram partem addes, semper 3 fixas pro una volatili sumens. Idque tandiu & toties iterabis, donec lapis tuus fluat super candente lamina Veneris, eamque penetrat, ut oleum co-

E 3

rium

Inceratio lapidis fixi.

Sumendæ 3. partes lapidis fixi & una pars spiritus eius volatilis & simul fixandæ : post fixationem idem opus repetendum ē converso semper cum 3. partibus fixis & una volatili : idque toties donec lapis in lamina Veneris candenti fluat, eamque tingat.

rium siccum penetrat. Tum exulta: lapidem enim Philosophorum verè confecisti.

Cap. 39.

Ex hoc integro
processu consi-
derari potest
quantitas ma-
teriae preparan-
dae pro lapide
perficiendo.

N V N e, mi fili, ipsemet animaduertere
potes, quantum materiae initio sit po-
nendum, ad omne opus vniuersum perfici-
endum; vide quantum spiritus desideretur;
nam primum magna pars cum terra fixanda
est: tumque spiritus qui apud terram fixati
sunt, vnâ cum spiritu attrahendi sunt, sem-
per 3 partes spiritus pro vna parte fixa su-
mendo, ac deinde fermentum cum materia
vniuersa, cum fixa simul fixata sunt. Hæc
etiam iterum omnia subtilia effici debent,
ac semper 3 partes spiritus pro vna fixa su-
mendæ sunt, donec omne tuum fixum vola-
tile sit effectum, atque ita deinceps. Vbi ve-
rò iam omne volatile erit, tum omne illud
fixatur, cumque omne fixum fuerit, cum
spiritu incrandum est tories & multis vici-
bus, donec lapis tuus fluat vt cera aut buty-
rum, ac omnia illa opera spiritu fieri de-
bent.

Et quamuis dixi de 4 lb materiae, fortè vel
7 aut 8 lb opus esset, antequam opus ad fi-
nem perduceretur: ac si in opere essemus spi-
ritusque deessent, tum opus esset intermit-
tendum, donec materia recens posita ac pa-
rata esset, vt prius, idque longum esset:
quare

quare tantum materiae initio sume, quantum sufficere tibi possit.

Cap. 40.

SCIES item, mi fili, materiam tuam non esse nimis fusibilem efficiendam: facies enim projectionem tuam super Iouem: nam hoc est corpus Lunæ proximum, omniumq; imperfectorum corpus purissimum, crudum est ac prauè coctum in fodina, quare stridet, cum in eo mordetur, estque plenum albedinis. Quocirca projectionem fac in Iouem, nam in eo medicina hæc nihil aliud habet quod agat, quam ut percoquat, ac ad suam naturam perducatur; tum est multò melior & albior quàm Luna ex fodinis veniens. Quare semper fac projectionem super Iouem ad album, & ad rubrum super Venerem: nam si projectionem ad album faceres super Venerem, id multa medicina costaret, ac multo amplius quam super Iouem, est enim is albus ex sese.

Lapis non est nimium fusibilis reddendus ut super Iouem projici possit.

Cap. 41.

SCIES adhæc, mi fili, tibi præparandum esse lapidem pro metallo super quod ipsum vis projicere. Medicinam enim quam super Venerem vis iacere nō tam fusibilem efficere debes, quam si in Saturnū aut Mercuriū velles iacere aut Iouem. Potes medicinā tuam tam fusibilē facere quā vis, nam

Si super Venerem projici debet minus fusibilis lapis oportet ut sit, quā qui super Saturnum, aut Mercuriū projicitur.

E 4

quò

quò plus spiritus cum ea fixaueris, eò fusibilior fit, ac facillè tantū spiritus cum ea fixares, vt ad extremum limosum puluerem retineres, ita vt facilius solueretur quam butyrum in sole. Quare caue tibi, mi fili, ne eam tam liquidam facias. Nam si velles projectionem facere super Mercurium, faceres projectionē tuam fusibiliorem, quam cum eam vis facere super Iouem: materia enim liquefcere deberet antequam tuus Mercurius incipiat ascendere: id verò super Iouem nō est necesse. Et quicquid agas, vide vt corpus tuum mortuum primū viuifices, animamque ei indas, antequam Medicinā super id iacias: alioqui medicina tua projectionem nullam faceret, tametsi præstantissimam medicinam haberes, quæ vnquam in orbe fuit.

Cap. 42.

Corpus viuificandum necessariò antequam super id projectione fieri possit.

SCIES, mi fili æquē necessariò mortuo corpori vitam esse infundendam antequam super id projectio fieri possit, quam necessariò fermentum in medicina ponendum est, idque pro secreto habe. *Morienus* ait: Nostrum orichalcum non est vulgare orichalcum, nam viuit, animamque habet.

Cap. 43.

ITEM præterea scies, mi fili, si projectionem Ivis facere ad rubrum super Venerem, materiam semper igni pusillo sublimabis & fixa-

fixabis, quamuis tempus illud longum sit: nam cum igni pusillo laboratur, materia melius suam humiditatem retinet, & quia Venus est admodum sicca, medicina humidior esse debet, quam si eam in Saturnum proijceres, ac Venus ægrè fluit propter siccitatem eius. Cum verò projectionem vis facere in corpora quæ faciliè & citò liquefcunt, vt in Iouem & Saturnum: materia tua lapidis igni vehemènte sublimanda est, nam tum humiditas in sese consumitur: ac cum projectionem tuam vis facere super Mercurium aut Lunam, sublima materiam tuam super igni mediocri: nam hæc duo durant cum medicina, donec omnis eorum humiditas in rubedinē conuersa est, tum se ipsa ponunt in regulum, vt Sol aut Luna super testa faciunt. Ita, fili mi, Medicinam tuam parabis, prout metalla sunt super quæ projectionem facere velis.

Cap. 44.

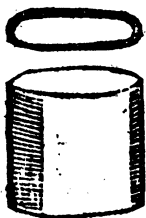
ITEM præterea si projectionem facere vis super Venerem & metallū impurum: sume 50 lb Saturni aut Veneris, easque calcinato, ac ab omni impuritate laua, ac tum in vnum corpus coagmenta: tum soluito iterum, ac animam indito, & viuifica: quo facto, Medicinam super ea proijce, non quòd opus sit metalla impura purgare antequam projectionē super ea facias: Nam habet qui-

quidem medicina tua virtutem transferendi metalla omnia impura in Solem & Lunā, sed purgata calcinatione, ablutione, amittunt suam impuritatem ac siccitatem, & sensim liquefcunt, repurgantur à suo sulphure combustibili, ita vt medicina tua longius sese extendat, quam si metalla in sua impuritate essent. Exempli gratia: Tua medicina valet 1000 nō purgata; & metallis iam purgatis faciē progredietur ad 10000: ita labor benè compensatur.

Cap. 45.

• non modo Venus
calcināda.

ITEM ad Venerem calcinandam vas terreum magnum quadratum sume, factum ex terra firma quæ nō finditur, in hunc modum,

critque operculum ei aptatum, quod probè quadrat, ipsumq; occludat: rumore rubro sumpto, in frustra quadrata id seca eius magnitudinis, vt in vase iacere possint: tum omnia illa frustra igni candere facias ac

rursum in vrina veteri extingue. Idque quater itera candefaciens & extinguens semper in recenti vrina veteri. Tum laua in aqua munda, æ panno lineo exterge nitidè in Sole: tum Venus tua ad calcinandum parata est. Tum recipe arsenicum album bis tertio sublimatum, tere super lapide cum acri vi-
ni

in aceto destillato, usque ad pultis crassioris
consistentiam, ut si ea velis pingere, & hac
pulte laminas tuas inunge, ac pone siccan-
das in Sole, aut in balneo sicco, tum iterum
inunge, rursus sicca, atque hoc tertio ite-
ra, ac ubique inunge, cumque postrema vi-
ce sicca fuerint, sal commune accipe, semel
solutum & congelatum, ac eo fundum va-
sis inferne, donec ad mensuram digiti emi-
neat, ac super hoc stratum laminarum col-
loca: deinde rursus stratum salis, atque ita
ex ordine perge, donec vas tuum plenum
fuerit, tum fornaci impone, ac ignem repi-
dum subijce eo calore qualis est Solis in Mar-
tio: ac finas humiditatem probe evaporare per
2 aut 3 dies continue: tum luta operculum
super vas terreum luto firmo, ita ut nihil e-
spirare possit: quo facto probe siccare sine ne-
findatur: tum pone vas in fornace calcina-
toria: ac primum igni pusillo addito per
horas 12 ne vas candeat, tum ignem pau-
latim augebis per gradus: ita ut vas 6 aut
8 horas post omnino candeat: sic retine
ad horas 12 in ea calida flamma, tum
finas refrigerescere: mox vas confringe, ac
sal omne calido igni soluendo deme: ac si
non omne calcinatum fuerit, facito ut pri-
us, pone denuo calcinandum, ut antea, ita ut
nec inflammare nec urina extinguere opus
habeas: cumque omne calcinatum fuerit,
falo

fale probè abluto, calces illas in mortario ferreo contunde, ac cribro trans mitte; quo facto iterū laua aqua dulci, donec aqua nitidè defluat, tum sicca in patella super fornace, rursūmq̃ue tunde in mortario ferreo, & cribro cribra. Post calces super lapide cum melle contere, permiscens parum aquæ donec tam exiguæ sint, vt pictor ijs pingere queat: tum aqua calida iterum laua, donec aqua munda defluat: tum denuò calces sicca, vt suprà in patella super fornace, ita Venus tua munda ac pura est: Tum sume Sal alcali, & Sal vitri vtrumq̃; tundendo in puluerem redactum, ac misce inter predictas calces: tum habe sacculum lineum in hunc

modum factū, cum prædicta materia imple quā fortissimè potes ligno impacta, ac probè obturatum, eius extremum fortiter religa, tum luta sacculum luto cum pilis cōfecto, quod non findatur, luta circumquaque, sine siccare, iterum luta, & rursū sine siccare, idque itera, donec ad 3 digitos emineat: atque vbi materia probè sicca fuerit, foramen in altera parte ad latus terebra, ac in furno venti pone, vt extremitas perforata pede dimidio inferius iaceat quā altera: sub foramine verò magnum crucibulū loca, & ignem strue sub sacco lutato carbonibus quer-

quercinis, ac liquefacias, ita ut omne in crucibulum defluat, tum sine refrigerare: deinde iterum liquefacito, tum paratum est: & ad 10 lb. illius Veneris adde Lunæ cupellatæ lb. 1, solue simul, ac viuum est ad albam tuam medicinam superijciendum. Siq; Venerem ad rubram medicinam parare vis, sume loco arsenici albi, bonum arsenicum rubrum aut croceum bis terve sublimatum, ac eo laminas tuas inunge, ac facito ut supra dimidio vitriolo & dimidio sale, strato superstrato, atque ita deinceps ut supra.

Scies autem, mi fili, hanc calcinationem summopere non esse necessariam, adeo quasi medicina ad album aut ad rubrum in Venerem, alioqui virtutē non esset habitura ad eam in Lunam aut Solem reducendam. Nam vires quidem habet etiamsi ad eum modum non calcinetur, verum non tam alte tingit, quam cum Venus ita præparata est, ita ut tum medicina tua faciliè decies millies altiores projectionem faciat, quam si in Venerem non præparatam proijceres, cui sulphur combustibile etiamnum inest; cum pluribus alijs facibus: estq; etiam multò iocundius projectionem facere in metallum purum quam in impurum: nam super impurum debet medicina ipsum prius purgare, quam transmutationē possit facere, ac proijce slaccam ex metallo, ac slaccam illam fluere

ere super metallum facito: ac eam interdum baculo eximes & ex crucibulo eijcies, idq; persequeris donec nulla amplius flaccæ neque sordes vllæ super metallum fluant.

Nunc sciendum est, quod semper flaccæ cum eas detrahis ex crucibulo aliquid probi metalli secum sumūt, quod illis fortè adhæret, idq; inutile est, omnibus verò flaccis omnino demptis, medicina perfectâ suâ vim exerit, transmutationē faciendō: ac metallum fluet nitidum ac clarum vt gemma absque flaccis, & statuet se denique in regulū, atq; ita proiectio facta est. Tum finas refrigescere & exinguas: hic labor nō est necessarius cū Venus antè parata & purificata est.

*Ad lapidem ad rubrum ex solo Sole
conficiendum.*

Cap. 46.

NVNC docere volo lapidem ad rubrum, estq; maius secretum, plusq; temporis ac laboris exigit: subtilior etiam esse debet quam lapis ad album: Ruber melius ac diutius rectificandus: corpus enim firmū ac cō- pactum habet atque fixius. Quare longiore tempore opus est antequam partes eius à se invicem separari possint, ad ipsum aperien- dum, & ad subriles spiritus ex eo extrahen- dos, aut saltem partem subtiliorem.

Itaque

Cap. 47.

ITAQVE, mi fili, rubrum lapidem accipies, ac in rubra eius aqua solues, ac præcipitabis, ac eius aquam rubram ablues aqua nubium, & siccabis ad Solem aut ignem pusillum. Tum pones in fornace reuerberatoria calcinandum per 12 aut 16 dies: cauebis autem ne lapidem fluere facias. Quare modicam illi flammam da: tum exime ac iterum in aquam solue: quo facto, in putrefactione posito. i. in balneo calido, atq; in eo per octiduum relinquito: tum aquam illam rursus in balneo tepido destilla. Quibus factis, Solem exime, ac huiusmodi vitro immitte. Tum magnum receptaculum in 2 partes secabis per medium, in hunc modum, atque huic hoc paruum vitrum immitto chytrapodi aut tripodi vitreo impositum; ac receptaculum deinde firmiter luto adglutina: ac pone hoc vitrum in arena aut cineribus, & alembico superimposito, ac receptaculo lutato, ubi lutum siccum fuerit, fornaci impone in arena illa vel cineribus tam altè ut cineres ad 3 digitos emineant super paruum vitrum, quod cum Sole in receptaculo est, estq; fabrefactum figuratili. His ita se habentib, igne sub

Lapis ruber
quomodo pa-
randus.

for-

fornace strue primùm pusillum & paulatim maiorem, donec magnum receptaculum incandeat: atque hoc pacto ad ignē relinquantur per dies 5, ac tum sinas vt sponte refrigeret: mox vbi refrigerit, exime, ac vitrum, cui Sol inest, in vase luteo pone huiusmodi quod ignem ferat, modò vitrum adhuc integrum fuerit. Nam vitra sæpè finduntur cùm materia sicca sit: quare in magnis ponuntur receptaculis vt Sol in ea decidat, nec perdat: verum si integrum adhuc fuerit in eo vase

luteo ponito in hunc modum facto, cui hoc paruum vitrum impones: ac probè lutabis ac alio vitro quod illi quadret obturabis: si exiguum vitrum fissum fuerit, solem in aliud quod ignem ferre possit immittito, ac tum in illo vase luteo pone, atque operi: lutabis luto quod ignem ferre possit, quo probè siccato, in fornace calcinatoria colloca, ac primò ignem pusillum strue, quem paulatim augebis, donec vas luteum candeat, ac sinas in eo candore ad dies noctesque 12: quo refrigerato Solem tuum rubrum instar sanguinis reperiēs, neque addè cādefacies vt Sol tuus liqueſcat, sed cādore modico fines candere. Tenebis pro magno secreto: cùm Sol est extra naturam propriam ipsum rubere in morem sanguinis, vel sanguinis draconis: ac si Sol adhuc integer esset

esset cum confringeres nondum incorporatus esset: tum iterum soluendus esset in eius aqua rubra, ac faciendum ut supra, id iterando donec rubeat: tumque eius color subtrahi potest in aceto destillato soluendo in hunc modum. Recipe Solem incorporatū, contere super lapide cum acri vini aceto, ac pone in magno receptaculo, superfunde acetum, donec duæ partes impleantur, ac pone in balneo, ac calefacito ut oportet, atque in eo calido balneo sine, donec acetum rubrum fiat ut sanguis: tum desuper acetū effunde in aliud vitrum mundum, atque alio aceto superfuso stare sine, &c. Hoc fac toties donec acetū non amplius coloretur, ac satis est, tum acetum è terra solis destilla, calxque alba tibi remanebit in fundo instar niuis: verum etiam nū eius aqua sicca restat, ea nondumeducta est, sed solus color: nihilominus in colore terra est, atq; eius terræ siccae pars, atq; ignis eius cum colore permixtus. i. partes eius subtiles & crassæ infra permanere. Itaque materia Solis à se inuicem non potest separari: sed subtilia à crassis separari possunt: verum materiæ natura est in vtriusq; partibus tam crassis quam subtilibus.

Cap. 48.

ITEM tum album illum puluerem exime ac reuerberandū pone in igni temperato, donec omnino intumeat instar spongiæ, tum
F sine

Quid prædicto
pulvere sit agendum.

sine vt refrigescat, exime ac soluendum pone in aceto destillato, & pone in balneo, ac facillè soluetur: tum desuper effunde: nam in fundo aliquas fæces reperies quæ inciderrunt cum reuerberaretur, ac si fortè quid Solis inesset pone iterum reverberandū etiamnum 2 dies, atque iterum soluendum pone, tum facile videre poteris num quid solvatur nec ne, confunde simul omne quod solutū est, atque acetum alembico destilla ac materia albiſſima & limpidiſſima tibi in fundo remanebit, & partes illæ crassæ iam subtiles sunt effectæ, serua in vase vitreo ad vsum.

Tum omne acetum coloratū sume quod ex crassis partibus eduxisti, acetum destilla, ac remanebit tibi in fundo pulvis ruber, vt sanguis draconis, eum puluerē pone sublimandum per se, nihil aliud addens, totus albus sublimabit, ac si quæ fæces remanēt, poteris illas postea sublimare, verum id non erit operæpræmium. Itaque exime & abijce, atque iterū sublima donec nihil amplius remaneat tum satis est, sume, benè serua. Tum partes crassas appende sublimatas, tere super lapide, vt in lapide albo te docui, & cum omne fixum fuerit, tum iterum quartā partem appone ei quod sublimasti, ac rursus fixandā pone: atq; hoc tandiu persequere, donec omne à te sublimatū fixaris: tum mediocrem calorem adhibe, donec peruenias ad album colo-

colo-

colorem resplendentē instar oculorū pisciū,
aut gemmarū Orientalium, tum habes la-
pidem ad album. Tum verò ignem insigni-
ter augebis, donec viridem colorem videas,
verū non magis viridē quam crocē. Quo
visō ignem auge, donec peruenias ad colorē
cinericiū, vt si esset color lateritiū: tum
ignem auge donec ad rubrū colorem perue-
nias. Tum lapis perfectus est; ac inter quem-
libet colorē hīc à nobis descriptū secundū
quem ignis est augendus, colores varij sese
ostendent, ita vt miraberis: nam antequā
ad perfectam rubedinem peruenias, omnes
colores cernes qui in rerū natura cogitari
possunt, vt multis in locis docetur.

Cap. 49.

SCIES, mi fili, Solem etiā resolui eo modo,
quo doctum est in opere lapidis albi, sed
plus temporis exigit, sæpiusq; deduci debet,
atq; identidē aqua recens iterū superfundī,
magis quā in opere albo. Atq; ita resoluitur
etiā Sol, vt hīc docetur, nēpē in hunc modū.

Item postquā tincturā ex Sole eduxeris, vt
in opere ostensum est, ac lapidē albū perfec-
ris, tincturam omnem sublimare poteris, vt
in opere doctum est, ac tum 3 partes lapidis
albi ponere, partemq; huius tincturæ vnā,
quā Philosophi sulphur rubrū appellarūt, ac
miscere inter se, ac fixanda ponere: donec
tantum pondus rubri sulphuris vnā fixaris,

Prædictis quo
pacto viciat.

quátum erat tui lapidis albi prius. Tum ignem insigniter augeas in modũ supra doctũ donec ad perfectam rubedinem peruenias.

Ac noris, mi fili, hanc optimam esse operandi rationẽ quæ in orbe reperitur, vt lapis albus conficiatur primũ atq; ex Luna extrahatur; ac tũ sulphure rubro lapis albus inceretur, donec æquet pondus albi lapidis, quale erat antequã rubro sulphure incerari inciperet. Ac si lapis albus aut ruber aliquoties tam fusibiles nollent fieri, vt super Mercurium conijci possent: nam is lapis qui super Mercurium cõijcitur, fusibilis esse debet, vt butyrũ, alioqui Mercurius evolare, antequã lapis solueretur. Albus verò tam fusibilis effici non potest, quicquid etiam agatur. Medicina autem quæ Mercurium in Solem aut Lunam transferet, liquefcere ad modum butyri debet, albusq; tam fusibilis reddi nequit, ac ruber multò minus, longè enim maiore calore opus habet, si alioqui rubedo proferri debeat.

Cap. 50.

QUÆ R A S verò iam, mi fili, quo pacto medicina acquireretur quæ Mercurium in verum Solem aut Lunã transferat: videtur enim impossibile per rationes prædictas.

Scies, mi fili, pro magno secreto in arte, medicinã ad album aut rubrum qui initio in aceto aut aqua communi dissolutus fuit, qui

Magnum secretum artis
Chymicæ.

qui post suam perfectionem semper soluitur in aceto aut aqua communi aut vino: nam cum lapis albus aut ruber est perfectus facile 1000 subtilior est, quam erat ante perfectionem, cum in aceto solueretur. Quo enim res nobilior est, ac naturâ subtilior, eò facilius soluitur: nullæ enim partes crassæ in, sunt nec fæces, nec siccitas, quæ separantur per solutionem in aceto. Nam partes crassæ & fæces ac superfluas partes sicce quæ nisi vnum sunt, eas sunt quæ impediunt quominus ad solutionem perducatur. Ac lapis albus & ruber nihil horum in se habent: sed sunt solubiles præ omnibus quæ in rerum natura sunt, in vtrisque .i. in feruente siccitate, & in humiditate frigida. Nam in ijs nullæ sunt partes quæ liquefactionem impedire possint: ac in toto orbe non est natura tam perfecta quam noster lapis albus ac ruber. Quare nihil est in rerum natura quod in vtroque solvatur .i. in feruente siccitate & frigida humiditate, vt noster lapis.

Cap. 51.

ITAQVE, mi fili, hoc pro magno secreto in arte habe, nosse lapidem nostrum in natura interiore, ac scito nullam medicinam nec ad album nec ad rubrum parari posse ad opus tam fusibilem, vt Mercurium super ignem retinere possit, quin subuolaret, antequam medicina liquefcere posset.

F 3.

Præ-

Præterea scito quando medicinam ad album aut rubrum pararis, ita vt projectionē facias in metalla dura, ac in mollia corpora, ac tum cuperes projectionem facere in Mercurium ad artem probandam: sume partem tuæ medicinæ ad album aut ad rubrū quam parasti, eam solves in acri aceto destillato, ita rectificato, vt nihil prorsus post se relinquat: eam congela denuò, ac solue toties identidem in aceto recenti, vt fusibilis fiat instar butyri: tum soluerē desine, ac proijce in Mercurium, ac projectionem secundum artem facito; solueres toties & congelares, vt concrederet in oleum quod amplius congelare nolle. In omnibus enim vegetabilibus, aut animalibus non est tam solubilis species quam in vino est, ac aqua vitæ calida est ac sicca, cum nullum phlegma amplius ad sit. Proba: ponas enim sal, aut sal armoniacum, aut sal alcali, quæ cuncta sua natura solvuntur: in aqua vitæ tametsi iacerent vsque ad diem novissimum non soluerentur, ac in destillatione partes crassæ remanseræ cum facibus, ac omne quod ascendit per alembicum; quare acetum destillatū est pars media vini quæ nobis seruit in arte nostra: quæ admodum materia media nobis seruit quæ est in materia, ac nulla alia, atque scias hoc esse maximū in hac arte secretū: partes enim media acetī tantæ virtutis sunt, vt sit incre-
dibile

dibile, magna sua subtilitate. Nam admodū subtile & penetrabile efficiunt omne cui miscentur. Quare lapidē millies subtiliorem reddunt, quā antē fuerat & penetrabiliorem, ac partes aceti subriles permiscēt se cum lapide: sunt enim vnus naturæ, ac vtraq; munda sunt & subtilia, ac permiscentur inter se, vt aqua cum aqua: estque medicina eius naturæ vt omne cum quo permiscetur fixum reddat, atque etiam naturæ suæ in qua est: atq; hoc pacto fixantur partes subriles in lapide, ac efficiuntur in lapide vna natura, atq; lapidē tam fusibilem efficiunt, quam artifex cupit; prout lapidem sæpe soluit in aceto ac congelat, atque prout multi vel pauci spiritus in aceto remanent, fit medicina fusibilior. Quare filium meum docui, quo pacto lapidem suum tam fusibilem possit efficere, vt eo Mercurium ad Solem aut Lunam perducere possit: estq; magnum secretum paucis notum: Lectionem hanc sedulò perlege: quæ virtus aceto insit, ac quid materiâ mediâ aceti effici possit.

Cap. 51.

SCIENT item, filius meus, Soli inclusam esse tam mirabilē naturā tincturæ, vt sit incredibile. Nam habe medicinam, aut rubrū lapidem ex Sole factū, qui magnam projectionem faciat, exempli causa, ex vno in 1000, projice super Lunam, ac omnis ea Luna.

conuertetur in Solem, atque altiorē ac pulchriorem habebit tincturam quam genuinus Sol ex fodinis veniens: vnde vna pars tantam tincturā dat quanta ex vno in 1000? tamen pro certo ita se res habet. Scito Deum nullam perfectiorē creaturam creasse quam Solem, cumq; Sol ad suam altissimam perfectionem perducitur, tum tam perfectus est, vt in mundo perfectior substantia non sit, ac pro magna perfectione quam habet, omne perfectum redditur cum quo miscetur in vnum corpus, ac idipsum etiam extremē perfectum ac consummatū efficitur.

Cap. 53.

Omne quod
Deus creauit
habere in se 4
elementa.

SCiet filius meus, omne quod Deus creauit habere in se 4 elementa, vt in libro vegetabili benè docetur, ac quamuis materia extrinsecus alba sit, è contrario eadē materia intus rubra est. Ac lapis ruber eam habet naturam, vt omne cui miscetur ad suam naturam perducatur. Quare lapis ruber albedinem Lunæ intus ponit ac rubedinē foris, ac Lunā reducit ad suam ipsius naturam. Quemadmodū quotidie videre est in omnibus terrarū nascentibus, vt malis, pyris, prunis, cerasis, floribus, ac pluribus alijs fructibus cū pendunt in arboribus, ac matura sunt, vide quā insignem rubrum colorem nanciscantur, ex splendore solis recta in ipsa splendentis. Intuere malum quam rubeat ad alterā partem quā

qua Sol in ipsum splenduit, ac quomodo Solis calor rubedinem pomi foras eduxit. Quocirca, mi fili, ne mireris, Vnam partem lapidis posse 1000 partes Lunæ ad suam naturam reducere. Atque etiam cum Sol est extra naturam suam perductus, ita ut sit exutus corpore, adeo ut amplius corpus fieri nequeat, tam ruber est quam sanguis ater, vel ut sanguis Draconis vel hirci exiccat, estque tam plenus coloris ut scribi non possit: nam cum est solutus ac iterum coagulatus, pondus grani triticeo facile 10 lota vini albi colore imbueret: tam abundans color Soli inest: Itaque ne mireris.

Ad Solem corpore exuendum.

Cap. 54.

IAM Solem in folia tenuia redige, quasi eo inaurare velis: tum sume sulphuris viui partes 4, salis armoniaci vnā, Mercurij sublimati etiam partem 1. Contere subtiliter super lapide cum oleo terebinthinæ, ita ut eo pingi possit, ac ea pulte laminas inunge: pone in crucibulo stratum super stratum, donec crucibulum plenum sit, ac tum in igni è carbonibus, vehementer ardenti pone, ac sine optime incandere, eo temporis spatio quod decies aut duodecies oratio dominica recitari posset, tum exime, ut frigescat sine. Quo facto contunde subtiliter in mortario, contere

Quomodo Sol corpore exuendus.

tere super lapide cum melle cum fauo, ac aqua gummi. Tum laua in pateris vitreis aqua communi destillata, ac identidem cum aurum in fundo resedit, effunde desuper declinatione aut per philtrum. Hocque itera toties donec aqua munda & limpida defluat. Tum puluerem tuum exicca ad Solem aut lentum ignem, ac tum Solem in planis patellis reverberandum pone, primo igni pusillo, post maiore, ita tamen ne Sol liquefeat: retine in eo calore 21 dies, ac in fornace camerata 44 dies, aut tandiu donec in morem spongiæ intumeat. Tum exime, ac in aceto destillato pone, & si quid nolit resolui, pone cum prius bene siccatum est, reuerberandum, vt antè dictum, ad 6 aut 8 dies, tum solue vt prius in aceto, ac si nolum quidem omne solvi velit, pone iterum reuerberandum vt prius: idque itera toties, donec omnis tuus Sol in aceto solvitur: et si quid remaneat non solum in fundo aceti, tolle, nam ex interioribus eius facibus esse potest. Istud solvere ac congelare itera toties semper in aceto recenti, donec amplius congelare nolit, ac concreseat in oleum rubrum, instar atrii sanguinis, tum satis est, diligenter serua in vase vitreo firmo. Sume laminam Lunæ puræ, candefacito ac extingue in eo oleo, ac fit purus Sol. Inde crucibulo Mercurium amalgamatum cum deci-

ma

na parte Solis, ac ita incendas vt incipiat accendere, tum destilla oleum super Mercurium amalgamatum, ac ignem adde vt fluat, vt Luna aut Sol fluunt super testa, donec regulus statuat tam clarum quam Speculum; tum extingue, ac lätus exime, gratiſque Deo age.

Item ſi F.M. vult hoc oleum rubrum relucere ad rubrum lapidem, ſumat Mercurium ex Luna eductum viuum, eumque ſubimet per vitriolum Romanum præparatum, & à terreſtritate ſua repurgatum, ſolvendo & congelando in aqua communi deſtillata, ita vt mundum & clarum reſideat, cuius ſumæ 4 partes pro 1 parte Mercurij ex Luna educti, contere ſimul ſubtiliſſimè ſuper lapide cū aceto deſtillato: ac ſimul ſublimanda colloca in vaſe vitreo, aut lapideo, alembico ſuperimpoſito, ac receptaculo adpoſtrum lutato: cūque omne ſuſum ſublimatum fuerit, exime, ac iterum contere id quod ſublimatum eſt, cum vitriolo recenti, donec denuò ſublimandum vt prius: eamque ſublimationē octies aut decies repete, ſemper recēti vitriolo: aut donec Mercurius totus croceus conſpigitur: tum denuò ſolum ac per ſe ſublima, eamq; ſublimationem toties iterabis, donec nihil amplius remaneat: tum ſatis eſt ſublimatum. Sume hunc Mercuriū, contere ſuper lapide cum oleo tuo Solis,

lis ad pultis admodum densæ cōsistentiam.
 Quare tantum Mercurij ex Luna habe, vt
 oleum tuum in eo imbibit possit: debet ferè
 tam densum esse quàm pasta aut paulò den-
 sius; tùm vasi vitreo inde ac tripodi impone,
 & vniformem ac continuum calorem da 40
 dies ac noctes; atque interea temporis cor-
 pus erit in modum ceræ liquefactis, ac præ-
 stans rubra medicina penetrans, ad omnia
 metalla ad verum Solem reducenda, atque
 etiam altam projectionem faciet. Et si hanc
 rubram medicinā in dura massa habere vis,
 sume crucibulū vitreum ex forti vitro Vene-
 tico conflatum, ac ei medicinam tuam inde,
 impone igni, ac liquefcet vt cera, tum cru-
 cibulum illud ab igni remoue, atque sine ve-
 si fugefcet, in duram massam coibit ac con-
 crescet: aut inunge fusorium sæuo, aut cal-
 cem pone eiq; infunde, exime, ac cū pro-
 iectionem vis facere, aliquid abscinde, pul-
 ueriza, ac super metallum conijce quod vis
 transmutare. Nunc te, mi fili, secretum ar-
 tis docui: quare gratias Deo Omnipotenti
 age, quòd ad eam cognitionem peruenieris.

De Lapide ex utroque lumine.

Cap. 56.

Confectio lapi-
 dis Philosoph.
 ex 2. bus lumi-
 nibus.

IT E M nunc te docere volo conficere lapi-
 dem Philosophorū ex duobus luminibus,

Philosophi veteres atque eorum posterius fecere suis manibus, sine obscuritate verorum, opificium eius ac vires, atque transmutationem ex sua natura in primam essentiam. ulla enim res ex sua propria natura transferri potest, quam Natura in sua extrema operatione operata est, ut in istis duobus luminibus fecit. Quamvis enim hæc duo lumina in fodinis vique ad diem iudicii iacent, ex quibus prodire, Natura nihil amplius in ijs operata fuisset. Natura enim in extremam suam virtutem operata fuerat. et si hæc 2 coniunctim ex sua natura in meliorem aut peiorem volumus reducere; item nobis retrocedendum est, atque id quod natura operata est, retexendum, atque in eandem formam reducendum, in qua erat cum natura in eo operari inciperet, cumque ad eandem formam perductum est, naturam arte qui quantum possumus, debemus: atque interdum natura ipsa superanda est: videlicet in separando & rectificando, solvendo & agulando, calcinatione & mundificatione, ac coniunctione, Inceratione, ac varia reuolutione, atque alijs operibus quæ Natura efficere non potest. Natura enim ad huiusmodi opera non movetur. Quare metallum in formam aliam ac meliorem quam natura fecit, aut potest, transferimus. Præterea rebus quo pacto Lunæ sulphur combustibile

Natura sequenda, atque cum interdum superanda est.

Luna inprimis
nigredo, &
sulphur com-
bustibile adi-
mendum.

bile adimes. Luna enim corpus imperfectū est, frigidum, humidum, & crassum, ac in se multum humiditatis cum nigredine habet: estque admodum terrea & crassa, ac mulieris ob frigiditatem suam. Atque ob id Luna difficilius quam Sol ascendit. Itaque inprimis nigredinem ac sulphur combustibile debes adimere, alioqui errabis.

Cap. 57.

Quomodo
Lunę nigredo,
sulphur com-
bustibile nec
nō humiditas
superflua adi-
mi possit.

Calcinandum
per horas 12
igni lento, vt
Luna non li-
quescat.

Luna calcina-
ta conseruanda.

SUMES itaque Lunę quantum voles, ac super testam purgabis ac reflabis, atque tudes in tenues laminas instar calculorum. Tum sume arsenicum sublimatum, materiam mediam extremē præparatam, sicuti in opere eius doctum est: tum contere minutim super lapide cum aceto destillato, in pul-
tem: ea laminas tuas Lunę illine, ac sicca in Sole aut ad ignem, aut in stupha tua sicca; tum in crucibulo alterum super altero colloca, donec crucibulū impleatur. Tum crucibulum solidē luto obtura, atq; in fornace calcinandum pone igni lento, vt Luna non lique scat 12 horas continuē, tum sinas frigesieri. Tum in mortario ferreo contunde, aut abra de id quod calcinatum est: ac si nondum omnino calcinatum fuerit, iterum vt prius calcinandum pone, donec Luna tua calcinata fuerit. Tum super lapidem cum aqua communi destillata contere. Tum
sumptis

sumptis pateris vitreis omnem ei nigredinem abluc aqua communi destillata, donec in fundo paterarum vitrearum album pulverem retineas, atq; aqua tam pura defluat quam infusa est: tum satis est. Atque opus infundendi atque effundendi est huiusmodi. Cùm Luna contrita est, in 2 aut 3 pateras vitreas immitte, ac super id aquam destillatam funde, & moue, ac eam Lunam contritam probè cum aqua permisce: ac nobilissimum & grauissimū eius subsidet: tum nigredinem atque immunditiem supernè effunde in magnum vas terreum plumbatum, ac tum denuò aquam mundam destillatam super pulverem Lunæ tuæ funde, ac moue, & permisce iterum cūrō aqua, ac sine denuò subsidere: ac tum iterum aquam nigram & immundā supernè diffunde, atque adde priori in testa terrea. Idque opificium itera tandiu donec nullam amplius nigredinem aut immunditiem puluis Lunæ tuæ de se mittat: Sed ipsa in fundo pateræ vitreæ resideat, in morem niuis candida. Tum in Sole aut igni pusillo siccabis, ac in pyxide vitrea seruabis, donec ego te vltius docebo. Tum aquam illam omnem quæ testæ terreae inest quā à Luna tua abluisti, evapora. Tum sume fæces in ea remanētes, ac in testa cū plūbo colloca: cūmq; fluit, pone fæces paulatim super testā, donec fæces omnes

Nigredo ablucenda.

Quomodo fundendum & effundendum.

Omnis aqua à Luna abluta evaporanda.

in

Alius modus
purgandi Lu-
nam.

in plumbo super testam omnino imbibita fuerint: tum fluat in testa, ac Luna tua in regulum remanebit. In facibus enim de Luna tua inerat, quam aqua proluisti: Ita nihil Lunæ tuæ in proluendo amittis præter eius fordes. Scies item te Lunam tuam tenuissimè limare posse, ac sumere in marcam limaturæ Lunæ tuæ vnciam arsenici præparati medio spiritu eius mundato, atque inter 2 crucibulos cōcludes, vbi cum arsenico probè miscueris: ac per horas 12 aut 16 continuè calcinādā pone. Quibus exactis exime, contere super lapidem, atque modis omnibus, vt prius doctum est, ablue. Item tum puluerem, ac Lunam tuam quam lavasti, sume, ac pone sublimanda in olla vitrea, ad spiritum arsenici inde sublimandum. Atque ollam cui Luna tua inest, modicè calefacies, ita vt Luna non liqueat; candefacito vt tantummodo rubeat, vt vix videri possit vtrum candeat, nec ne. Atque ita retine ad horas 24 aut 32, tum sine frigesieri. Tum puluerem Lunæ tuæ exime, ac pone calcinandum in fornace in qua spiritus calcinātur ad dies 12. Ac talem calorem adhibe, vt non candeat, sed ferè candeat. Et 12 illis diebus exactis, sinas modicè cādere colore puniceo, vt non liqueat. Atque ita etiam nū habere ad ignem ad dies tres, in eodem calore. Tum finito vt frigescat. Ac Luna

na tua ab ægritudinibus suis liberata est. Luna enim, sicuti reliqua metalla imperfecta duobus morbis est obnoxia : sed duo morbi non ita interiora Lunæ penetrant, vti morbi reliquorum 4 metallorum imperfectorum. Nam reliquorum metallorum imperfectorum profundissima, & interiora radices occupauere : Sed 2. morbi Lunæ, vt sulphur combustibile, quod Lunæ adimit quominus in cæmento stare possit, nec antimoniū transire, nec colores retineat; ac sulphur immundum, nigrum, incombustibile foris tantummodo Lunæ adhæret, nec interiora radices eius penetrat. Hoc pacto sulphur combustibile tolli potest, vti hîc doctum est, verum à reliquis 4 metallis non tã faciliè quàm à Luna. Alter morbus quo Luna detinetur, est frigiditas, atque intemperata humiditas, quæ itidem Lunæ foris tantummodo adhæret, non penetrat interiora radices Lunæ. Ac proinde 2 isti morbi faciliè à Luna repelli possunt, quod de reliquis fieri non potest. Primus morbus Lunæ videlicet sulphur combustibile calcinatione arsenici à Luna tollitur, atque ablutione, vt suprâ. Scies, item arsenicum in sua crassitudine existens omnia corpora adurere & consumere, vt etiam faciunt auripigmentum & sulphur, quæ omnia 3 eiusdem naturæ sunt, vt corpora adurant & calcinent, ac destruât, cū quibus

Luna 2 morbis obnoxia.

Prior morbus Lunæ, sulphur combustibile.

G

per;

permiscantur. Cumque arsenicum & auripigmentum liberata atque mandata sunt à sua immundicie, & terrestitate, atque à spiritibus crudis, atque partibus non fixis, & inde spiritum medium sumis: ac eo spiritui sulphur omne combustibile abigis ex metallis, cum ea sæpe illo calcinas, lavas, teris,undas & liquefacis, ac denud eo calcinas: *ergo*, id iterans tam sæpe & toties donec à suo sulphure combustibili liberentur. Lunæ verò non nisi semel id fieri debet, quia foris tantum Lunæ adhæret. Ita arsenicum aut auripigmentum simile est Theriacæ: nam materia vnde confecta est homines veneficari ac enecari possunt: est enim venenum: cumque venenum illud in Theriaca præparatum est, omne aliud venenum ab hominibus veneficatis repellit: idem arsenicum & auripigmentum etiam faciunt, &c. Alter Lunæ morbus est superflua frigiditas & humiditas, quæ Lunæ foris itidem adhærent, atque à Luna tolluntur calcinando in fornace in qua spiritus calcinatur. Atque hoc pacto Luna ad temperaturam reducitur ad lapidem ex ea extrahendum: verum etiam nunc ex partibus crassis & fixis constat, ac muliebris est. Idcirco *Morianus* ait: *Nisi corpus imperfectum mundes, operam in nostra arte, & magisterio ludis.*

Cap. 58.

Sol præparatus, ut supra dictum, mi-

ITEM Solem in subtilem pulverem præparabis, ut in opere de Sole doctum est, ad eun-

dem modum. Tum sume Solis & Lunæ ita præparatæ pondus ana; contere ac probè inter se misce cum aqua communi destillata, donec ijs pingi possit. Tum in Sole sicca, aut ad ignem pusillum. Et pone reverberanda in fornace reverberatoria in exiguis patellis planis, donec intumescant in morem spongiæ. Tum sine frigefieri, exime, ac solvenda pone in aceto destillato, in Balneo, modis omnibus, ut in opere de Sole doctum est: tum acetum destillatum destilla, donec materia congelata fuerit; ac tum dentò solve. Istud solve ac congelare ratiū itera, donec nulle amplius facies remaneant. Tum verbum illud *Dantini* Philosophi perficitur: *Quod in eo inclusum est, recludere; quod siccum est, humectare; quod humidum est, exicca: tum frigiditatem Luna quare, ac caliditatem Solis reperies: ac caliditatem Solis quare, ac frigiditatem Luna reperies.*

scendus cum
Luna prædi-
ca.

Quamdiu sol-
uendum ac
congelandum.

Cap. 59.

IT E M nunc materia ad lapidem extrahendum parata est. Scies itaque materiam Solis ferè omnem simul ascensuram, ac rapturam secum sursum omnes partes subtiles Lunæ: ac Lunæ nihil aut parum ascendit, quam partes eius subtiles. Maxima pars Lunæ est rudis, frigida, ac muliebris, ac in fundo remanet. Verum Sol solus in

Materia ex
qua lapis sic
liciendus, præ-
parata est.

Materia ista
sublimanda.

suis partibus subtilis ac virilis est: ac Sole re-
ferato, omne simul ascendit ob magnam
subtilitatem eius: sicut Luna infrà in fundo
remanet, nec vult ascendere ob crassitiem.
Ita cōtrarium istis duobus corporibus inest,
vnus corruptio, alterius nutritio est. Quare
vtraque simul in opere necessària, vt probè
nostri. Adhæc materiam istam sublimandam
pone, modis omnibus vt in opere albo &
rubro doctum est. Ac tibi ab aëre cauere
debes, cū vasa tua aperis, cumq; spiritum
eximis, aër enim te necaret. Quare vasa tua
vt probè frigescant finito, antequam effrin-
gas. Ac si fortè accideret, vt spiritus tuum
lutum penetrarent in sublimatione, aut a-
lembicum funderetur aut rimas ageret, aut
olla vitrea, caue tibi ab eo aëre, ilico enim te
necaret. Nam aër eius invisibiliter ascendit
ob magnam subtilitatem eius, ac quò subti-
liorem reddis, eò ferventior ac venenosior
fit. Deus enim nec ferventiorum nec subti-
liorem spiritum cōdidit inter omnes res mi-
nerales, quam spiritum Solis, nec subtilio-
rem nec fugaciorem spiritum Sole. Si Sol
in suis partibus apertus esset, vt Luna est,
aut alia metalla, aut 4 elementa quæ in Sole
sunt inter se essent contraria, Sol facilius ab
igni ascenderet, quam vllus spiritus mine-
ralis. Sed elementa adedò æqualiter in So-
le temperata sunt, ac tam munda ac pura, ve

nec

nec iam, nec vlllo vnquam tempore separari possint. Quare cum Sol reſeratus eſt, omne ſimul ſurſum ſubvolat, ita vt nihil quicquam relinquāt, niſi fortè quid aliud ei eſſet permixtum aliarum rerum metallicarum. Nam cum Sole facilè aliud corpus metallicum, aut aliqua res metallica colliquatur. Omne enim ex nineris veniens, libenter ſeſe cum Sole coniungit, cumq; illo amicum eſt. Nam Sol Rex & Dominus eſt. Quare qui ex ſolo Sole opus vult conficere, cauere debet, ne Solem vſque adedò aperiāt aut reſeret, vt ſicut fermentum præparatus ſit, alioqui vñum cum altero omne ſimul aſcenderet. Quod ſi accideret fermentum ei pulveris crudi, ſolis, ponendum eſſet, ſi alioqui lapidem perficeres : verum id non foret ex vſu tuo, fermentum crudum ponere. Verum ſi ita tibi contingeret, vt Sol tuus omnis ſimul aſcenderet, magis ex vſu tuo eſſet lapidem album ex Luna perficere ad album, atque adedò non fuſibilem efficere, ac incerrare tum ipſum cum ſpiritu Solis: ita duplex commodum ac lucrum tibi eſſet. Lapidem enim album ad virtutem Solis perducebas, ac ſpiritum tuum cum anima in virtutem propriam; qua de re in alio opere docebitur. Quæras itaque: exiſtimaueram Solem omnino fixum fuiſſe. Nam ſuper quartale manet abſque diminutione, atque etiam in cæ-

Nulla re Sol
corrumpti po-
test.

mento, ac in antimonio & in igni. Quamvis enim Sol semper in igni iaceret: Sol in igni non cremaretur: ac si Sol sub terra usque ad finem mundi iaceret, minimè corrumpetur, aut putresceret. Nullis rebus quæ in orbe sunt, Sol corrumpi potest. Sol enim simplex est, atque omnes partes eius, atque elementa sibi invicem contraria non sunt: atque oleum eius ac sal ita cum 4 elementis coniuncta sunt: & Mercurius eius, ac sulphur cum oleo ac sale eius adeò firmiter in vnum permixta sunt cum 4 elementis commixtione tali, ut eiusdem naturæ sint: atque utrobique partes æquales sunt: ita ut Sol una res tantum sit; ac una res sola, quæ ex nullis alijs rebus amplius est, nullis rebus à se invicem separari potest. Talis est Sol, nam non nisi una res est.

Cap. 60.

Lapis toties
sublimandus,
donec nullas
fæces post se
relinquat, ac
instar niuis sit
eandem, ac
clarus instar
cristalli.

ITEM adversus odorem aut aërem lapidis cum ipsum sublimas, duos oculos vitreos ante oculos alliga, ac latum corium ante os & nares, cui corio duplex panniculus laneus sit insertus, ac super eum pannum laneum lata spongia, atque eam ante os & nares alliga: in ea respirare poteris: atque tibi ab aëre cave, invisibiliter enim ascendit. Ac lapidem toties iterum atque iterum sublimabis, donec nullas amplius fæces post se relinquat, sitque mundus, candidus instar niuis, ac clarus instar cristalli. Tum lapis mundus

dus ac purus est: ac Mercurium ac sulphur
 Philosophorum parasti in sua virtute & sub-
 tilitate. Omnes verò faeces simul serva quas
 in sublimatione remāsere. Nā iterū reverbe-
 randæ sunt. Idq; quod remāet quod faeces
 appellavimus; corpus Lunæ est, quod etiā in
 in facibus sepultū iacet; nōdum enim mul-
 tum Lunæ accendit, corpus & fermentū no-
 stri lapidis. Ita corpus ē facibus cū aceto de-
 stillato solve, quicquid ex eo solvi velit. Tū
 cōgela, tum pone reverberandū ad horas 24
 igne leni, vt verè colore rubicundo candeat,
 nec amplius: sine frigefieri. Tū exime, atq;
 iterum in aceto destillato solve. Tum denuò
 congela: Tum pone rursū reverberandū
 ad horas 5 aut 6, vt verè cādeat nec amplius;
 sine frigefieri, exime, ac denuò in aqua com-
 muni solve, rursū cōgela. Post candefacito
 vt verè rubeat 5 aut 6 orationū dominicarū
 spatio. Tū rursū exime, ac denuò solve in
 aqua cōmuni toties destillata, vt nihil rema-
 neat. Hoc verò solvere toties iterabis, donec
 nullas amplius faeces relinquant, sed aqua in-
 dē tā clara defluat, vt in ea nihil amplius vi-
 deri possit, quā si in ea nihil solutū fuisset. Tū
 denuò cōgela donec penè omnis humiditas
 destillata fuerit: tum sinas frigefieri. Frige-
 factū verò inter se magnis frustis lapillaret,
 longitudine ac spissitudine digitorū, lucidis
 instar crytalli pellucidis, albis in morib nivis.

Omnes faeces
 quæ in subli-
 matione remā-
 sere servandæ.
 Iterum rever-
 berandæ.

Corpus solvẽ-
 dum cū aceto.
 Congelandum
 & reverberan-
 dum.

Iterum solvẽ-
 dum in aceto.

Denuò rever-
 berandum ad
 horas 5 aut 6.

Rursū solvẽ-
 dum in aqua
 communi, &
 congelandum.

Iterum solven-
 dum in aqua
 communi.

Rursū con-
 gelandum.

Tum frustula evapora, donec pulvisculus fiant instar niuis candidus. Hoc verò opificium administrandum est omne in pateris vitreis, ad id paratis, super balneo bulliente stantibus, vasisque duplici panno lineo tectis, ne quid pulveris aut sordium involet. Opus enim nostrum mundum ac extremè purum esse debet. Ac tum terra pretiosa, & corpus & fermentum paratum est, ad animam & spiritum in ijs recipiendum, & magna amicitia, ac magno desiderio amplectendum, ut in æternū simul mancant in magna concordia & pace: ita ut posthac nullo unquam tempore separentur: ac in æternum magna subtilitate ac virtute regnabunt. Ac corpus animam propriam ac spiritum accipere desiderat: atque anima cum spiritu cupit descendere ac requiescere in proprio corpore. Alterum enim sine altero esse non potest, Et cum inter se, ut decet, copulata fuerint: tam firmum amoris vinculum inter ipsa est, ita ut omnino coeant, ac alterum cum altero permisceantur, ut eiusdem naturæ fiant, ac res una. Estque tum res simplex sicuti cælum invincibile: atque ita est quintæ essentia ad omnes morbos sanandos in momento.

Cap. 61.

Multe viæ
sunt ad lapidē
conficiendum.

SCIENTIA verò deinceps pro magno secreto: Multas esse vias ad lapidē conficiendū:

VC.

verum vna via est difficilior, magis laboriosa, & proluxior alia: nec etiam eandem vim in proiectione habent. Lapis enim ex rudi fermento conflatus non haberet eam virtutem nec vim, quam lapis esset habiturus, cui corpus extremè paratum esset. Ita prout subtiliter operaris, proiectionem facies. Ac lapis ex Sole & Luna est educendus, ex vtrisque. Rubicundus vir adsit oportet, ac femella candida, si alioqui vera coniunctio ac vera & perfecta mixtio sit futura. Calidus enim rubeus vir operari debet in frigidam candidam mulierem, si fructus inde nasceretur, aut perfecta temperatura fieret. Res enim quæ ex sua propria natura per omnes partes æquè calida atq; æquè frigida est, aut humida aut sicca est: in ea simplex temperatura inest. Sed tantum vna natura est. Rem illam nō potes corrigere: aut exaltare ex suo simplici statu in meliorem. Potes quidem rem illam mundiorē, clariorem, & subtiliorem efficere quam est, ut sit nobilior & perfectior quam est. Sed res illa manet res eadem: nam partes eius separare non potes. Quemadmodum ab aqua pura nihil præter aquam puram separare potes. At si aqua sordes aut faeces in se habeat, eas inde arte extrahere potes, ac mundam reddere: ac tum quidem paulò melior quam prius fuerat. Interim manet aqua, ac nihil aliud ex ea efficere

Pro subtilitate
proiectio fit
lapidis.
Lapis ex Sole
& Luna edu-
cendus, & qua-
re.

cere potes. Ita se res habet cū Sole & Luna, quādo ijs per se operaris, est Sol, manet Sol, est Luna, & manet Luna, nisi quod spirituale efficias. Potes suo ipsius corpore suū ipsius spiritum fixare, ita vt aliquā projectionē in metalla mundificata in tertio ordine faciat: sed lapis Philosophorū non est. Simplex medicina tertij ordinis est, nec quicquam amplius. *Cap. 62.*

Ex quibus re-
bus lapis con-
ficiendus.

Lapis conficiendus ex rebus quæ separari à se invicem possunt: atque ex duabus naturis constare debet, ex frigida & calida, graui & leui, alba & rubra, ex densa & gracili, ex mare & femina: atque vt vna natura in aliam operetur: quod densum gracile sit effectū, & gracile densum, quod leue, graue, quod calidum, frigidū effectum: humidum exiccatum & siccum humectatum: Ita vna natura in aliam operatur: & ad extremum omnia hæc in simplicem naturam perducta. Atq; vnumquodq; ante meliorem statu erat, ac meliore & altiore forma, aut in aliam essentiam cōuersum. Cumque tum ad extremū omnia in vnum confluunt, in simplicem essentiam, res perfecta est, quemadmodū est cœlum invincibile, quod simplex est. Sed si terra humiditate opus habeat: cœlum eam abundē largitur: ac si terra siccitate opus habeat, cœlum eidem abundē suppediat. Atque ita etiam de calido & frigido sese res

Confert lapi-
dē cum cœlo.

res habet. Nam quod in hac parte terræ de-
est, cœlum abundè suppeditare potest. Cœ-
lum tamen nec calidum nec frigidum, nec
humidum nec siccum. Corpus est simplex,
perfectū in sua extrema perfectione, in qua
in æternum manebit. Ac in ipso omnis per-
fectio inclusa est, & proprietates omnes: ita
ut quicquid terræ, herbis, arboribus, pecu-
dibus, animalibus, hominibus hic opus est,
cœlum id omne hic abundè suppeditet, ma-
gna sua perfectione, quā Deus ei infudit, di-
vina sua ordinatione, ac mirāda perfectione,

Cap. 63.

ITAQUE in hunc modum lapidem nosse
disces extra medicinam tertij ordinis. La-
pis enim noster eandem projectionē habere
debet, quam Deus cœlo invincibili infudit
& concessit. Itaq; debemus etiam lapidi no-
stro infundere easdem proprietates, philoso-
phica nostra medicina, eandem ut vim &
proprietaem habeat, in simplici corpore ex-
istens. Cumque omnes easdem proprietates
ac vim habet, tum noster lapis est; & quan-
diu eas non habet, lapis noster non est. Ita te
docui quomodo, & unde lapis sit parandus,
& quibus proprietatibus, antequam nomen
lapidis philosophorū accipiet, &c.

Lapis eandem
projectionem
habere debet
quam cœlum
invincibile.

Cap. 64.

ITEM nunc sumes corpus, aut terrā aut fer-
mentū, aut quocūq; nomine appellabitur,

Corpus aut ter-
ra aut fermentum
sumendū
ac ponderan-
dum.

ac

ac ponderabis quàm graue sit, ac in libellum tuum referes, ac huiusmodi vitro indes. Tum verò 8 partes fermenti accipe. i. si habes 8 vncias fermenti, vnciam 1 tui spiritus sublimari pondera, atque etiam exiguo vitro inde, ac aquam destillatam superfunde: atque etiam aquam destillatam fermento superfunde. Impones verò singulis vitris, exiguum vitrum leuigatum quod ori quadret: ac pone vtrumque vitrum in calido balneo, ac statim vtrumque in aqua nitida solvetur. Quo facto, aquas ambas confunde, atque agita ac moue, ac probè inter se misce. Facile enim inter se miscentur: cupiunt enim altera alterius ingressum. Anima cum spiritu in proprium corpus ingredi cupit. Maritus propriam coniugem expetit: ac coniunx proprium maritum. Terra sicca & frigida, aquam calidam & humidam appetit. Ita alterum alterius amplexum expetit, ac ingressum vsque ad fundum ac interiora radicis eorum. Ita hîc perfecta mixtio. Atq; etiam perfectior mixtio non est vlla quam aquæ cum aqua. Nullum hîc est interstitium, continuo sine mora alterum in alterum ingreditur. Cupiunt enim vtraque, alterum amplecti alterum ob magnam munditiem quam vtraque habent. Itaque vtraque in aquam nitidam reducito, ac permiscè aquas inter se, vti dictum est, ac tum alembicum vitro

vitro impone, & receptaculum ad rostrum pone in balneo: ac humiditatem balneo destilla ad eam siccitatem vt pulverescat. Tum exime, ac fixandum pone in fornace secreta, modis omnibus vt in opere albo doctum est: ac calorem adhibe ad eundem modum, vt in opere albo doctum est. Ac breui temporis spacio omnem materiam nigram conspicias. Tum scias veram coniunctionem accidisse, ac sub nigredine albedinem latere. Et scies, nisi nigredo sese in opere ostenderet, nullam mixtionem nec coniunctionem fore: nec vnquam alterum cum altero fixari posset. Ac vbi nulla nigredo sese ostendit, ibi nulla fixatio inter animam, spiritum & corpus accidit. Nullum enim medium est quod ea simul teneat: quod medium est Sal illud Sapientum, quod animam, spiritum & corpus continet, atque alterum in alterum vt ingrediatur, facit. Sal illud etiamnum in interiore parte corporis iacet. Spiritus enim animam è corpore non educit. Atque vbi spiritus animam è corpore non educit, ibi sal naturæ manet in interiore parte mixturæ reconditum: estque sal medium illud quod spiritum & corpus & animam continet. Ac sal illud tum in interiore parte mixturæ sepultum iacet. Quomodo igitur Sal illud se cum illis permisceret, cum ex interioribus mixturæ non educi-

Humiditas balneo destillanda, in eam siccitatem vt pulverescat.

Fixandum eodem modo vt in opere albo, atq; calor eodem modo adhibendus.

Medium Sal Sapientum dicunt.

cur

Cur Veteres
sal illud sal a-
nimatum vo-
cantur.

tur cum spiritu, ac secum sal subvehit, quo-
modo tum sal illud partem cum spiritu ha-
beret? Sal enim hoc animam in se habet. Id-
circo Veteres sal illud, sal animatum dixerunt:
animam enim in se continet. Ideo mediator est
inter corpus animam, & spiritum. Nam cum
ipsis partem habere debet. Sua enim ac-
rimonia spiritum, corpus atque animam con-
tinere debet, atque ut alterum in alterum in-
grediatur, efficere. Itaque cum sal illud cum
spiritu à corpore non educitur, ac sal secum
subvehit quod in se animam habet: atque
ita nullam partem cum spiritu habet: nam in
profundiore parte corporis remanet. Ita sal
vnum cum spiritu à corpore educendum est, in
se animam habens: ac spiritus secum subve-
here debet, ac fieri vnum cum eo: si alioqui
mediator sit futurus inter spiritum & corpus.
Hoc enim sal animam in se habet: corpus
verò absque anima sua vivere nequit, nec
anima sine spiritu esse. Itaque sal vnum esse
debet cum spiritu, ac spiritus vnum esse cum
sale. Quare sal illud intermedium est inter
ea, si alioqui simul sint mansura. Ac *Arnol-
dus de villa nova* ait; hoc Sal mirabile esse.
Atque hac ratione prædicta planum est, nul-
lam fixationem in rerum natura posse fieri,
quæ ad extremum perfecta permansura sit,
vbi hoc sal à corpore cum spiritu non edu-
citur, ut prius dictum est.

ITAQUE

ITaque omnes illi errant qui vllas amal-
gamationes faciūt cum Sole & Mercurio,
aut cum Luna & Mercurio, ac fixatidas po-
nunt, ac vnum cum altero fixare volunt. Ne-
quaquā fixabunt, nec iam nec vnquā. Nam
sal illud in profundissimo solis ac Lunæ ia-
cet; idq; apud se animā Solis & Lunæ habet
nec potest vlla materia quæ in rerū natura sit
ex interioribus Solis & Lunæ educi, quam
suo ipsius spiritu, ac non alienis spiritibus.
Idque non potest in Sole & Luna nec iam,
nec vllō tempore fieri. Nam Sol & Luna ita
aperiri & reſerari debent, vt spiritum suum
ex se emittant, ac spiritus sal attrahet animā
in se ferens, ex interioribus Solis ac Lunæ, ac
secum in cælum subuehet, ac vna natura
cum eo fiet. Cum igitur iam corpus mun-
dum ac purum est, ac spiritus cum sale in se
animam ferente, anima itidem munda & pu-
ra existente: ac tum iterum conflantur iuxta
corpus suum proprium idque mundum,
vera coniunctio fit, ac nigrescit. Ac vbi
hac materia non est, ibi nulla nigredo sese
proferet: ac vbi vera coniunctio non est, ibi
nigredo sese non ostendit. Ita planum fit,
omnes amalgamationes, omnes fixationes
cynabrij, aut alia ficta insana opera omnia
falsa ac fraudulenta esse, quamvis speciosa
videantur, per rationes prius à me dictas.

Ita-

Omnes illos
errare qui a-
malgamation-
es faciunt cum
Sole & Mer-
curio, aut cum
Luna & Mer-
curio, ac quare

Vbi vera con-
iunctio nō est,
ibi nigredo se
non ostendit.

Itaque omnes falsas opiniones vita, ac perpende sedulo quod te docui : vt in philosophia illuminari possis : ac intelligas sermonem quo veteres semper in libris suis vtuntur.

Cap. 66.

LAPIS noster ex vna re educendus est ac non ex pluribus: nec quicquā peregrinū ei adhiberi debet, nec minori nec maiori quantitate. Verū animam ei extrahas, ac superflua ei tollas, ac mūdes: & corpus præpares, ac statim animam denuò illi infunde, & in sæcula victurus est, &c.

Cap. 67.

Regimen ignis
persequendum
ab vno colore
in alium.

ITAQVE nigredine conspecta, certus sis veram coniunctionem factam esse: atque ignem persequere ab vno colore in alium, qualiscunque tandem color sit, vt in opere albo doctum est. Cumque id vides, aliquid exime, ac pondera, ac super lamina candente an fixum sit, proba, & ignem ferre possit. Itaque exime ac calcinandum pone candore modico ad horas 24 in fornace reverberatoria, aut in fornace camerata. Tum sinas frigefieri. Frigefactum, pondera, quantum sit eius pondus: ac tum solvendum pone, modis omnibus, vt ante dictum est. Cumque vtraque in aquam claram soluta fuerint, vtramque, aquam simul misce, vt prius doctum est. Destilla humiditatem ex balneo, vt prædictum

dictum, pone denuò fixandum in fornace secreta, modis omnibus, vt supra doctum est, &c.

Cap. 68.

SCIES item pro secreto solutionem istam spiritus ac corporis non esse necessariam sed opus multò subtilius ac fortius evadit. Dico lapidem post suam perfectionem, in vnaquaque solutione & congelatione centum in sua proiectione lucrificare. Atque etiam certius est, vt fermentum & spiritus vtraque in aquam nitidā solvantur, quam si sicca inter se permiscerentur. Quæ enim melior ac cerior mixtio quam aquæ cum aqua? vt prædictum est.

Solutione spiritus ac corporis iam dicta opus multò subtilius ac fortius evadit.

Nulla melior & cerior mixtio quam aquæ cum aqua.

Cap. 69.

SCIES præterea cum spiritus cum fermento fixus est, etiam opus non esse, vt tum calcines & solvas: Sed vnaquaque calcinatione & solutione te mille lucrifactorum in proiectione. Opus enim adeò subtile frequenti calcinatione cum solutione, evadit, vt sit incredibile. Ac propterea te doceo vt fermenti partes 8 atque 1 spiritus sumas, quia sæpè opus fixabis, & sæpè calcinabis, solves & congelabis: opusq; adeò subtile evadet, quam fieri potest in fundo, vt post ad altiorum proiectionem perveniat. Sumi possent 4 partes fermenti & quinta pars spiritus, ac simul permisceri. Sed tum toties calcinare

Frequenti calcinatione opus admodum subtile fit.

Fermenti 8 partes ac 1 spiritus cur sumenda.

H

non

non posses nec solvere, nec congelare. Opus enim nimis fusibile fieret. Ita vt sæpè calcinare, solvere & coagulare non posses, quia nimis facilè fusibile tibi inter manus fieret, ita vt nullam flammam ferre posset. Quare si opus altum vis efficere ac subtile, multas partes fermenti, ac paucas spiritus sumito, ita opus tuum sæpè calcinare, solvere & coagulare poteris. Ac siue multas, siue paucas partes spiritus fermento apponas, tempus æquè longum est. Nam si parum spiritus fermento apponas, opus facilius fixabitur: ac si multum spiritus fermento addideris, stabit diutius antequam fixabitur. Proinde facito modis omnibus, vti antè dictum est, in 8 partes fermenti vnā spiritus sumendo, ac solve, permisce simul, congela & fixa, calcina, ac tum solve ac misce modis omnibus, vti suprà dictum est, donec materia adeo fusibilis fiat, vt iam sese non amplius candescere aut calcinari permittat. Tum desine, ac spiritum ei da, donec ad perfectam albedinem pervenias. Item vbi perveneris ad perfectam albedinem, procedes atque operaberis, augmentatione ignis per gradus, donec ad perfectam rubedinem pervenies, ac facies per omnia, vt te in opere de Sole docui. Tum demùm gaudeas, vbi ad perfectam rubedinem perveneris.

Item

Cap. 70.

ITEM ad lapidem tuum multiplicandum in virtute & viribus eius, ac non in magnitudine eius. Sed exaltabit se in sua nobilitate ac subtilitate : ita vt iam faciat 10000 in sua projectione. Cumque tum multiplicatus est, ac subtilis effectus, atque exaltatur ad magnas vires & potentiam, facile 100000 faciet in projectione. Ac si lapidem istum ter multiplicares ac subtilem faceres in virtute & potentia, projectio eius infinita esset, ob magnam subtilitatem quam tum lapis esset habiturus. Imò lapidem toties multiplicare posses, ita vt nunquam ad finem projectionis eius pervenires; ob magnam eius subtilitatem ac virtutem quam nancisceretur. Sed facile tam sæpè ipsum multiplicares, vt nullis vitris continere posses, recederet ac abiret, adeò subtilis lapis fieret, vt cum solvere velles, vitrum penetraret invisibiliter, ac vitrum integrum maneret: ac lapis vitrum in speciem & colorem Rubini converteret. Vitrum enim liquandū pone lapide confecto, ac de lapide projice tantum ponderis super vitrum, quantum sumeres si Iovem in Solem velles converteres: lapis vitrum liquefactū converteret in colorem, qualis ipsius est, in speciem & colorem inquam pretiosi Rubini. Ac retine ita, liquefactum

Quomodo lapis sit multiplicandus.

in eo crucibulo ad semihoram, ita matéria durefcet, adeo vt neque iam nec vlllo vnquã tempore liquefcatur: eritque eadẽ duritie, eodemque colore cum pretiofo Rubino fine maculis. Fuitque magna difceptatio inter Veteres, dicentes: vitrum illud ita coloratũ vti dictum lapide, melius & naturalius effe Rubinis naturalibus: ficuti reperis in libro de lapidibus quẽ Hermes Philofophus composuit: ait enim: In quamcunque rem lapis noster proijciatur quæ liquefieri poteft, quæ metallum non eft, fitque res illa vnius naturæ, eam cõverfusurus eft in fe, quantum fieri poteft: fed non eodem gradu quo ipfe eft: fed eo gradu qui naturæ poffibilis fit. Quemadmodum dominus Deus hominem fui fimilem condidit in fæcula, ac in eadẽ libertate, ac in pluribus alijs partibus, quæ hoc loco fcribere nimis longum foret, materiam enim noſtram nihil attingit. Itaque dico lapidem eas res ſolas in fui ſimiles convertere, quæ metalla non ſunt, quæque vnius ſunt naturæ. Nihil autem in rerum natura quod vnius naturæ ſit reperitur, quam cryſtallus, aut vitrum, aut lapides prætioſi. Illa enim ex rebus compoſitis non ſunt, ſed ex re vna. Nam ex vitro aut cryſtallo nihil aliud confici poteſt, quam ex vitro vitrũ, nec ex cryſtallo quam cryſtallum: ſed coloribus imbuti poteſt quibuſcunque. Nam album vitrum

cry:

crystallinum sese habet instar elegantis tabulæ complanatæ, in qua quidlibet scribere possis: pari modo quolibet colore album vitrum crystallinum imbui potest: ac quod color nobilior, ac pulchrior ac subtilior est, eod vitrum nobilius ac præstantius est. Ita etiam est in lapide, cum præstantissimū suum colorem vitro crystallino, aut crystallo infudit: ac sui simile efficit, colore, pulchritudine, verum non eodem gradu & potentia in qua lapis est. Nam vitrum illud nullam habet vim convertendi rem ullam, aut proiectionem faciendi. Verum est nobilissimum pulcherrimum & lucidissimum quod in rerum natura sit: imò melius auro, quia natura nobilissima ei infusa est, quæ sub circulo cœlesti sit. Itaque veteres in hoc conveniunt: vitrum hoc ita conversum esse tali gradu, ut nunquam liquari possit, nec igni comburi: estque tam nobile & præstans ac præstantius Rubinis Orientalibus, per rationem prædictam. Qui itaque sumeret lapidem, ac vitrum crystallinum forti crucibulo inderet: cumque vitrum iam liquefactum esset, de lapide super ipsum proijceret, donec color bene placeret. Nam lapis imbiberetur in vitro liquefacto, ut oleum in corio sicco: cumque iam color tibi arrideret nihil amplius iniijceres: ac sineres tum unā cum lapide fluere, donec se constitueret in Regulum, ac du-

rus & pellucidus fieret. Id enim vna ex operationibus, viribus ac virtutibus lapidis nostri est, quòd res omnes cū quibus sese miscet, liquidas convertat in non liquidas. Omnes res duras, molles efficit: ac omnia corpora mollia, dura: ac quicquid cōbustibile, incombustibile. Cūmq; istam projectionē non haberet, nomen lapidis accipere non mereretur. Tūm solummodo medicina secundi ordinis foret, nec quicquam amplius. Lapis omnes easdem proprietates in se habere debet, quas cœlū invincibile habet. Nam quicquid hic in terra deest, cœlum abundē suppeditare potest: non tamen eius naturæ est cuius illud est quod nobis hic suppeditat. Ita se res etiam habet cum lapide nostro. Omnia corpora sicca humectat, ac omnia corpora humida exiccat: omnia corpora frigida calefacit, ac omnia corpora calida frigefacit, omnia corpora immunda mundificat. Atq; etiamnūm multò plura facit, quam hic explicare possumus. Tamen noster lapis nō est naturæ vllius harum rerum, quarū prius hic mentionem fecimus. Quemadmodū cœlum invincibile facit: sed omnis potētia ei à Magistro arte divina impressa est, atque ignis adminiculo, ita vt potentiam & virtutem suam nactus: de quo gratiæ Deo agendæ.

Lapis omnis
easdem propri-
etates in se ha-
bere debet
quas cœlum in-
vincibile.

Quomodo ta-
les Rubini sine
conflandi.

Cap. 71.

IAM si fortē tales Rubinos cōflare velis, fa-
cito vt dictum est: cumq; frigefacti fue-

sint exime, ac disseca, atq; ex acue super mola
super quâ lapides pretiosi exacuuntur, ma-
gnos aut parvos, provt libet, ac bellè expo-
lias. Ac habes præstantes Rubinos sine ma-
culis cor hominû exhilarâtes, atq; hero vi-
ctoriam cõciliantes, &c. Ac vim vitam rece-
perût ex virtute lapidis in sese operâte. Ideò
dico: Tam sæpè lapidè multiplicares, vt tam
subtilis esset, cû denuò solveres in illa rubra
aqua ardente, vt vitrû invisibiliter penetra-
ret, ipsumq; amitteres, ac vitrû integrû ma-
neret, sed rubrû ac pellucidû fieret in morem
rubini, ac durû ac incõbustibile, vt dictû est:
ac nobili tuo lapide privareris: atq; tã spiri-
tualis fieret, vt ad extremû nullis valis vitreis
quibuslibet quâvis 10 pedes spissis, contrineri
posset: isq; ea penetraret ob magnâ subtilita-
tem multiplicationis eius, ac magnâ poteriã.
Itaq; lapidè sume, ipsumq; in hunc modum
multiplica. *Cap. 72.*

Item cõfice aquã fortem ex vitriolo clarifi-
cato, ac à fēcib^a præparato, & salnitro ana.
Ex his aquã fortem destilla secundû artem.
Tum caput mortuû ex olla vitrea sume, ac re-
nuer pulveriza: tû cõtere sup lapide: tû in
aqua cõmuni destillata impone, atq; omnia
sal extrahi finito: tû per philtrû deprome, vt
mundû à fēcibus habeas: cõgela denuò: cûq;
cõgelatû est, pulverè impalpabilè inde cõfi-
ce, eûq; pulverè ollæ vitreæ immisce, atq; ibi

Aqua præstans
rubra lucens
de nocte.

aquam illam fortem denuò super pulverem funde, quam inde destillasti, ac pone iterum destillandum; ac destilla quicquid destillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque isti pulveri contunde, vt prius; ac modis omnibus vt suprà, facito. Hocq; opus itera tandiu, donec sal omne cū aqua forti omnino destillaveris. Tum aquam præstantem habes rubrā lucentem de nocte, instar ignis lucidi. Tum aquam illam sumptam in balneo rectifica, identidem destillando ac denuò superinfundendo: ita vt ad extremum omne destillatum ex balneo habeas. Tum aqua rita pretiosa præparata est, in qua lapidem tuum multiplicabis & aperies. Item lapidem tuum sume, atq; in ea aqua solue, ac statim solvetur, ac in tepido balneo pone, ac alembico superimposito, ac receptaculo ad restum vbiq; probè lutato, balneum calidum tene: ac cū aqua fortis transierit, pulverem proba candenti laminæ impositum, ac vide an subvolet, vt alijs locis doctū est. Tum denuo aquam illam superfunde, atque iterum firmiter luta, ac denuò destilla vt prius, donec non amplius stillet. Tum iterum pusilli pulveris proba, ac vide an paulo magis avolet: ac si nihilo magis avolet quam prius, rursus aquam fortem superfunde, ac alembicum superimponc, ac receptaculo iuxta, luta vbiq; probè, ac rursus

sum tepido balneo destilla. Idque facito modis omnibus vt prius doctum est. Atque hoc opificium itera tandiu, do nec omne simul à candenti lamina subvolet: tum satis apertum est, tum verò sublimandum pone modis omnibus vt prius. Istamque sublimationem ter quaterve iterabis semper nullis fœcibus additis: tum satis est. Tum exiguam particulam eius quod sursum sublimatum est sume, ac fixandam pone in fornace, in qua spiritus calcinantur, in tali vitro quale hic appositum est: atq; exiguo vitro levigato ori imposito: primum pusillum calorem adhibe: atq; aliquoties per gradus ignem auge, vt in opere doctum est.

Cumque fixum est, pondera quantum sit pondus eius quod fixatum est: ac tum pro 3 partibus fixis, vnā spiritus sume, ac rursus fixandum pone, vt prius doctum est: atque ita facito donec omne quod sublimatum fuerat, fixum sit. Ac facile fixabitur. Fixum enim in omnibus suis partibus fuit. Ac partes aliæ quæ primæ parti adduntur, facilius quam prima fixantur: vnā enim pars aliam fixat. Ac in multiplicatione nulla nigredo intervenit: nec vlli colores orbis sese ostendunt, nec albedo vlla. Nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostendit: nec in fixatione sese color alius præter proprium mani-

In multiplicatione nulli colores sese ostendunt.

manifestat, is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium præter rubedinē habet. Est enim tantummodo vna substantia, simplex materia, vt est cœlum invincibile. Scies item quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur, & cum lapis confectus ac paratus est in extrema virtute eius, tum lapis iterum aliter ex sua essentia in aliā fabricando mutari non potest. Nam si lapis ex sua essentia extrahi posset in aliam essentiam aut naturam, aut si mutari posset: lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset: nec corpus glorificatū. Non, non. Sermonē meū ritē intellige. Lapis in nullā aliam naturam aut essentiā mutari potest, postquā perfectus est. Est enim tantū vna res: idq; in suo gradu intellige.

Cap. 73.

Quæstio eiusq;
solutio.

NVNE quærat aliquis: an lapis nulla ratione mutari potest: ante fixus erat atq; ignem ferebat: ac doces me vt ipsum denuo volatilem efficiam, ita vt sublimem. An non igitur reductus est ex fixa eius corporea natura, in purē spirituales naturam? Rectē dicis ignem ipsum primū tulisse: ac post volatilem factum: vtrumque verum est. Idcirco ex natura sua non est reductus in naturā aliam: ita esse debet: ac ni ita esset, nullam projectionē faceret. Id enim quod projectionem facit, debet esse spiritus, anima, &
cor.

corpus æquè fortes ac potentes: ac si talis nō esset: sed corpus fortius esset quam spiritus, aut spiritus potentior quā corpus; tum in eo contraria natura esset: tum res vna non esset. Lapis noster est corpus, anima & spiritus, atque hæc 3 vnū sunt in simplici essentia inseparabiliter: æqualia magnitudine, viribus & potentia: vnū ab altero separatum non est; nam vna est essentia, vna natura simplex, alterum sicut alterū est. Tamen tria sunt, spiritus, anima & corpus, sunt in vnū vt intelligimus. Verba mea funditus intellige, ac lapidem nosse disce, cuiusnam naturæ esse debeat.

Cap. 74.

SCIES item pro magno secreto lapidem nostrum neque fixum neque volatilem esse. Est simul spiritus & corpus, vtræque spiritum & corpus in sua natura habere debet, vtræque æquè valida, vt prius rationibus tibi demonstravimus.

Lapis noster
neque volatilis
est.

Ac quod videatur esse fixus, ignemque ferre, id fit ob soliditatem, ita vt partes lapidis tam in vnū cōpactæ sint, vt nulla res in rerū natura tam arctè in vnū cōpressa sit, quā est noster lapis. In orbe enim non est tam subtilis ac mūda res, quā noster lapis. Ac quod res aliqua subtilior ac purior, eō partes subtiles ac puræ firmitus coeunt, ac cōprimuntur in vnū, ac grauioris sunt ponderis. Amant enim se invicē, adeo vt in vnū cōprimantur,

Cur videatur
fixus, ignemque
ferat.

ita

ita vt difficulter separari queant. Vide præstantiam eius ignem expectare: ac ignis partes eius separare nequit, quia adedò firmiter in vnum compactū est: & tamen purus spiritus est: nam multò facilius volat postquam apertum est, quam vlli ex spiritibus: Idque ob magnam subtilitatē ac puritatem quam habet in sua natura. Non resistet igitur lapis noster melius & fortius igni: nam ex corpore simul & spiritu est: ac corpus tam subtile est: imò subtilius erat quam spiritus. Ac iam corpus & spiritus vnum sunt in vna essentia ac vna natura. Quantò fortius noster lapis igni resistere poterit, quam aurū quod etiamnum est vt à natura formatum est, est: que purus spiritus, ac igni resistit: debet itaque lapis decies millies fortius igni resistere, quam aurum. Cumque iam lapis noster apertus est ac reseratus aquā nostra ardenti, quæ partes eius compactas separat: atque vt attollantur atque inflentur facit in morem spongiæ. Si aurum ascendit igni pusillo facilius quam vllus spiritus ob subtilitatem quam illi natura cōcessit: quantò facilius ac velocius noster lapis ascendet ab igni exiguo calore quam aurum? Lapis enim noster extremam subtilitatem habet omnem, quam illi natura dare potest. Atque artifex ei extremam virtutem ac subtilitatem infudit, subtilitate ea quæ dari ipsi potest. Ita vt centies

ties millies subtilior sit quam aurum. Itaque lapis noster facilius ascendere quam aurum, debet: quia multò subtilior est. Ac cùm ei partes eius denuò coniunctæ sunt minori proportionem, ita vt partes simul comprimantur, ita vt iterum in vnum coactæ sint: quod fixationem appellamus: lapis denuò ignem expectabit, vt prius fecit: ac millies fortius igni, quam prius resister. Multo enim iam subtilior quam prius est. Nam quò sæpius lapis aperitur ac sublimatur, ac rursus simul cogitur, ita vt denuò in vnum comprimatur, quod fixationem vocamus: eò firmitus cohærescit, ita vt partes subtiles ob magnam subtilitatem tam firmiter in vnum cogantur, vt centies millies melius igni resistat quam prius, &c.

Cap. 75.

SCIES item, cùm lapidem multiplicas ac sattollis in altitudine ac viribus, in natura sua non mutatur: non fit niger, nec quoslibet colores de se mittit: sed in propria sua essentia permanet, ac in suâ ipsius naturâ, in quâ prius fuerat. Nam ad extremum perductus est, ita vt simplex essentia factus sit, ac natura simplex. Ac natura ipsum non potest vlla ratione mutare, nec vlla arte quæ in orbe sit. Verum ipsum subtiliorem potes reddere quâ sit: sed in propria essentia sua permanet, ac in propria natura in qua est, &c.

Lapis non mutatur, sed in propria essentia permanet, & quare.

Itaque

Cap. 76.

ITAQVE lapidem tam sæpè aperire ac refec-
rare potes, vti priùs dictum est: ac postea
sublimare: ac post partibus exiguis denuò
còpingere, ita vt partes eius denuò in vnum
cohærescant: quod nos fixationem appella-
mus. Fixare quidem nuncupamus: sed fixa-
re non est: est tantummodo condensatio, ita
vt omnes eius partes subtiles rursùm in vnũ
cogantur, arctè simul, ita vt prius fuerant,
ita vt denuò ignem expectet: ita vt rursùm
projectionem facere eo possimus; vt prius
faciebamus. Ita lapidem tuum facîle ter
quaterve multiplicare poteris, nec sæpius.
Nimis enim subtilis fieret, adeò vt invisibi-
liter tibi elaberetur, cum in aquam perdu-
ctus esset, ob magnam subtilitatem eius, vt
te suprà docui. Itaque lapidem tuum attol-
lere potes in supremum eius gradum adeò,
vt hic infra circulum Lunæ materiam tam
nobilem & subtilem, quam lapis est, non sit
reperire. Nam cum iam ita sublatuſ est, vt
magis attolli non possit, nec subtilior effici:
nulla materia terrestris lapidem superare po-
test, nec nobilitate, nec subtilitate, nec pul-
chritudine, nec potentia, nec viribus, nec
divinis influentijs & virtutibus quæ in eo
usæ sunt, cum ad supremum eius gra-
dum est perductus, quemadmodum in pro-
jectione demonstrabitur, &c.

Scito

Condensatio
Lapidis, quæ
improprie fixa-
tio.

Cap. 77.

SCIES deinceps veteres Philosophos lapidem suum ad eum modum conficere solitos, ut prius doctum est, antequam ars aquarum fortium esset reperta. Nam ad illud usque tempus corpora erant aperienda lente, videlicet, calcinando, reverberando, solvendo in aceto nostro, ac congelando, donec noster lapis spiritualis esset: ac tum ulterius operabatur, ut prius doctum est. Cumque iam lapis omnino perfectus esset, nondum veram artem lapide suum multiplicandi habebat in virtute propria: sed paulatim in quantum ut ipsum per perfectionem eius conaretur subtilius efficere, solvendo in nostro aceto acerrimo, ac congelando donec in clarum oleum permaneret: cumque oleum denudum durum in massam cupiebant efficere: Solis preparatum sumebat, videlicet corpore exutum ac rubrum in morem sanguinis, ac cum eo oleum suum permiscebant semel solvendo & congelando: ac tum in fornace secreta ponebat, calore temperato, donec converteretur in obscuram massam rubram instar sanguinis draconis, quæ iam ob solutionem & congelationem frequentem multo subtilior quam prius erat. Id posteri animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam forte adinvenere, quæ viam illis multum abbreviauit. Aquam enim fortem conficere, ut prius dictum est, in qua utrumque corpus terere poterat ac molere, utriusque partem unam sumentes, postquam

Quomodo veteres ante inventionem aquarum fortium lapidem suum confecerint.

Posteri aquam fortes adinvenere.

mundata essent; ac tum aquas miscebant, atq; ita regebant vt mixtio sine fœcibus esset pellucida & clara. Ac facîle tum lapidem suum spiritualement efficiebant; atq; tum porro lapidem suum ad extremâ perfectionem perducebant: quentum eadem aquâ forti prædicta probè rectificatum, subtilem efficeret ac multiplicare in propria virtute vtilibebat, poterant: idque modis omnibus, vt prius rectè doctum est. Ita aqua fortis magnum adiniculum est ad opus abbreviandum, & ad altiozem perfectionem lapidis perducendum.

Cap. 78.

Quomodo spiritus viri rubri in corpus mulieris candidæ infundendus.

DEINCEPS breviter te instituere cupio, quo pacto spiritum viri rubri in corpus mulieris candidæ infundere poteris. Estque nobile ac delectabile opus, aut via in arte, vt audies. Sume igitur primùm Lunam super testam aut cupellam sicce purgatam, ac probè à plumbo reflatâ: solue in eius aqua alba, eam præcipita, ac sal aquæ ablue, ac reverberandam pone, vt probè intumescere possit, ac tum in aceto rectificato solue, quicquid solui velit, omnesque solutiones in vnum congrega. Ac quicquid solui respuit, iterum reverberandum pone: & tum solve vt suprâ. Atque ita persequere donec omne solutum fuerit in aceto. Tum aceto per destillationem separato solue in aqua cõmuni recti-

rectificata omne quod solui vult : ac denuò congrega omnes solutiones in ynum : ac quicquid non solvitur, exicca, ac in aceto solve, ac si ne ibi quidem omne solui velit, iterum paululum reverberare debes, ac in aceto facile solvetur. Et vt melius in aqua solvi posset, non foret inutile si ita paulisper staret fermentans in aceto. Tum acetum per destillationem separa, ac solvendum in aqua communi pone : idque persequere, donec omne solutum fuerit in aqua claram. Tum id destilla : ac Lunam parum per calcinandam pone, vt spiritus aceti inde simul omnes ascendere possint. Tum solve iterum in aqua communi, & si quid est quod solui nolit, id denuò prepara solvendo in aqua communi, ac calcinatione, donec omne in aqua communi solvatur, ita vt nullæ fæces, aut spiritus aceti apud id remaneant. Tum aquam sicce destilla. Ac Luna tua iam mediocriter ad opus hoc parata est : aqua enim fuit. Corpus hoc album serva in pyxide vitrea, in tua stupha sicca, ita vt aridum maneat, donec eo tibi opus sit, &c.

Cap. 79.

ITEM fume Solem probè mundificatum in cæmento Regali, ac solve in eius aqua rubra, ac præcipitabis, bulliendo in magna quantitate aquæ communis probè rectificatæ : ac calcem probè à sale ablue aqua præ-

Quid Sole agendum mundificato in cæmento regali.

dicta. Sinas siccescere, ac tùm aperiendum ponas calcinationibus in fornace camerata dies 16, aut reverberatoria 12 dies, lenta flamma. Tùm pone in eius aqua rubra rectificata solvendum in balneo, ac ibi dies 88 sinas putrefieri. Pòst aquam illam destilla, idque quod in fundo remanet, crucibulo vitreo suprà levigato inde: eumque exiguo rotundo & plano ac æqualiter levigato, ac pone in magno receptaculo per medium

secto, vt hîc videre potes super vitreo pusillo tripode, partem superiorem amputatâ denudè superimpone; ac alembicum receptaculo ei addito; omnibus probè lutatis: atq; ita in fornace po-

ne cum arena aut cineribus, tam profundè, vt materia facilè 2 aut 3 digitos latos cineribus recta sit. Ignem pusillum primùm adde, atque aliquoties vehementiorem, donec magnum receptaculum modicè candeat: ac in candore retine octo dies continuè. Sinas sua sponte frigesieri, ac paruum vitrum exime: ac si integrum est: dies octo ibi remanere finito: sin ruptum est, alteri vitro inde quale prius erat: atque in forti vase ter-

reo

reo pone in hunc modum facto, quasi essent 2 crucibuli: leviga vt in vnum quadrent. Huic paruum illud vitrum impone, probè lutatum: ac crucibulos itidem solidè luto obtura: ac cùm lutum siccum est,

omnia simul in fornace calcinatoria pone, ac per gradus ignem strue, donec vas illud terreum candeat, ita vt Sol tuus non lique scat: atq; in eo candore retine 12 dies continuè: tùm spōtè sinas frige fieri: tùm exime, ac Solem tuum rubrum instar sanguinis reperies: idq; indicio est, omnino exutū corpore esse. Ac si ruber nō esset, sed croceus aut intermedius, tùm denuò solvèdus esset in eius aqua rubra rectificata, ac porrò facidè, vt hīc doctum est: id persequens donec ad plenū corpore sit exutus, ac ruber instar sanguinis. Tū in rubrā eius aquā forti rectificatā pone, ad plenè putrificandum, donec omnino sit volatilis. Tum præcipita, à sale probè repurga: Solue in aceto, & in aqua communi rectificata congela, & calcina modicè in fornace in qua spiritus calcinantur, ad spiritum aceti inde separandum, ita vt nihil propriæ humiditatis nativæ amittas. Pōst secundum artem sublima, vt alibi satis dictum est: ac sublimationem denuò itera, donec nihil omnino remaneat: tùm

Rubedo Solis in morem sanguinis, quid significet.

spiritus probè pafatus est. Atque eo incera corpus illud Lunæ, donec ad perfectam albedinem pervenias, qualis est oculorum piscium. Ac tum albedinem porro ad rubedinem perducas, vt prius doctum est: ac si libet multiplica vim eius aut potentiam, aut facito liquidum; vt prius in albo, atq; etiam in rubro satis declaratum est, &c.

De proiectione lapidis.

Cap. 80.

Quomodo
proiectio sit
instituenda.

Metallū præ-
parandum,
antequam pro-
iectio in id fi-
eri possit.

DEINCEPS docebo te quī & quo pacto lapide tuo vtēris ac metallis iunges ad transmutandum in Solem aut in Lunam. Scies itaque pro magno secreto, te nullam proiectionē in vllum metallum posse facere, quin prius ad id præparari debeat, ad hunc modum. Si proiectionem in Iovem vis facere, liquabis ipsum in crucibulo, ac pones super tb̄ Iovis vnciam puræ Lunæ, ac simul colliquabis, ac lapidem tuum album superijcies: ac tum Iupiter in veram Lunam transmutabitur, multum aut parum, prout lapis tuus subtilis est effectus, vt iam melius explicabitur. Ac si rubro tuo lapide operari vis, ipsum super Lunam proijcies, ei nihil facere debes, quam vt eam liquefacias; ac tum rubrum tuum lapidem superijcias, ac Lua tua verus fiet Sol, melior eo qui ex mineris adfertur. Ac ante
omnia

omnia scies; cum projectionem facere vis, album tuum lapidem solummodò super Iovem proijcias, ac in nullum aliud metallum: Iupiter enim metallum Lunæ proximū est. Iupiter enim crudum & incoctum est corpus, ac lapis nihil aliud facere opus habet, quam Iovem percoquere, ut alibi doctum est. Ac alia metalla faciliè etiam transmutaret in Lunam; sed sunt immundiora Iove, ac projectio tum tam alta non foret. Arque etiā deberet lapis diutius in igni fluere cum metallis impuris, antequā sese in Regulum constituerent, quam Iupiter, &c.

Cap. 81.

ADHÆC projectionem tuam facies rubro lapide super Lunam; id est metallum omnium purissimum super quod projectio fieri possit. Atq; etiam nulla projectio fieri potest rubro lapide, quā super Lunam. Nam si ipsum super Saturnum aut reliqua metalla proijceres, nullam super ea projectionem faceret. Lapis enim ruber nihil præter Solem efficit. Ac scies à primo gradu ad tertium perveniri nō posse; nisi secundo præterito. Ita metalla imperfecta primum ad Lunam forent reducenda, ac tum ad Solem. Nullum enim metallum ad Solem pervenire potest, quin prius Luna sit. Imò Sol prius Luna fuit, antequam Sol factus sit. Natura prius inde Lunā generare debebat, antequā

Albus lapis tantummodo super Lunam proijciatur, ac quare.

Rubro lapide projectio facienda super Lunam, ac quare.

ita vt difficulter separari queant. Vide præstantiam eius ignem expectare: ac ignis partes eius separare nequit, quia adedò firmiter in vnum compactū est: & tamen purus spiritus est: nam multò facilius volat postquam apertum est, quam vlli ex spiritibus: Idque ob magnam subtilitatē ac puritatem quam habet in sua natura. Non resistet igitur lapis noster melius & fortius igni: nam ex corpore simul & spiritu est: ac corpus tam subtile est: imò subtilius erat quam spiritus. Ac iam corpus & spiritus vnum sunt in vna essentia ac vna natura. Quantò fortius noster lapis igni resistere poterit, quam aurū quod etiamnum est vt à natura formatum est, est: que purus spiritus, ac igni resistit: debet itaque lapis decies millies fortius igni resistere, quam aurum. Cumque iam lapis noster apertus est ac reaseratus aquā nostra ardenti, quæ partes eius compactas separat: atque vt attollantur atque inflentur facit in morem spongiæ. Si aurum ascendit igni pusillo facilius quam vllus spiritus ob subtilitatem quam illi natura cōcessit: quantò facilius ac velocius noster lapis ascendet ab igni exiguo calore quam aurum? Lapis enim noster extremam subtilitatem habet omnem, quam illi natura dare potest. Atque artifex ei extremam virtutem ac subtilitatem infudit, subtilitate ea quæ dari ipsi potest. Ita vt cen-

tius

ties millies subtilior sit quam aurum. Itaque lapis noster facilius ascendere quam aurum, debet: quia multò subtilior est. Ac cum ei partes eius denuò coniunctæ sunt minori proportionem, ita ut partes simul comprimantur, ita ut iterum in vnum coactæ sint: quod fixationem appellamus: lapis denuò ignem expectabit, ut prius fecit: ac millies fortius igni, quam prius resisteret. Multo enim iam subtilior quam prius est. Nam quò sæpius lapis aperitur ac sublimatur, ac rursus simul cogitur, ita ut denuò in vnum comprimitur, quod fixationem vocamus: eò firmitus cohærescit, ita ut partes subtiles ob magnam subtilitatem tam firmiter in vnum cogantur, ut centies millies melius igui resistat quam prius, &c.

Cap. 75.

SCIES item, cum lapidem multiplicas ac sattollis in altitudine ac viribus, in natura sua non mutatur: non fit niger, nec quoslibet colores de se mittit: sed in propria sua essentia permanet, ac in suâ ipsius naturâ, in quâ prius fuerat. Nam ad extremum perductus est, ita ut simplex essentia factus sit, ac natura simplex. Ac natura ipsum non potest vlla ratione mutare, nec vlla arte quæ in orbe sit. Verum ipsum subtiliorem potes reddere quâ sit: sed in propria essentia sua permanet, ac in propria natura in qua est, &c.

Lapis non mutatur, sed in propria essentia permanet, & quare.

Itaque

Cap. 76.

Condensatio
Lapidis, quæ
improprie fixa-
tio.

ITAQVE lapidem tam sæpè aperire ac refe-
rare potes, vti prius dictum est: ac postea
sublimare: ac post partibus exiguis denuò
cōpingere, ita vt partes eius denuò in vnum
cohærescant: quod nos fixationem appella-
mus. Fixare quidem nuncupamus: sed fixa-
re non est: est tantummodo condensatio, ita
vt omnes eius partes subtiles rursùm in vnũ
cogantur, arētē simul, ita vt prius fuerant,
ita vt denuò ignem expectet: ita vt rursùm
projectionem facere eo possimus, vt prius
faciebamus. Ita lapidem tuum faciliè ter
quaterve multiplicare poteris, nec sæpius.
Nimis enim subtilis fieret, adeò vt invisibi-
liter tibi elaberetur, cum in aquam perdu-
ctus esset, ob magnam subtilitatem eius, vt
te suprà docui. Itaque lapidem tuum attol-
lere potes in supremum eius gradum adeò,
vt hic infra circulum Lunæ materiam tam
nobilem & subtilem, quam lapis est, non sit
reperire. Nam cum iam ita sublatus est, vt
magis attolli non possit, nec subtilior effici-
nulla materia terrestris lapidem superare po-
test, nec nobilitate, nec subtilitate, nec pul-
chritudine, nec potentia, nec viribus, nec
mirificis influentijs & virtutibus quæ in eo
inclusæ sunt, cum ad supremum eius gra-
dum est perductus, quemadmodum in pro-
iectione demonstrabitur, &c.

Scies

Cap. 77.

SCIES deinceps veteres Philosophos lapidem suum ad eum modum conficere solitos, ut prius doctum est, antequam ars aquarum fortium esset reperta. Nam ad illud usque tempus corpora erant aperienda lente, videlicet, calcinando, reverberando, solvendo in aceto nostro aceto, ac congelando, donec noster lapis spiritualis esset: ac tum ulterius operabatur, ut prius doctum est. Cumque iam lapis omnino perfectus esset, nodum veram artem lapide suum multiplicandi habebat in virtute propria: sed paulatim in quantum ut ipsum per perfectione eius conaretur subtilius efficere, solvendo in nostro aceto acerrimo, ac congelando donec in clarum oleum permaneret: cumque oleum nudum durum in massam cupiebant efficere: Solis preparatum sumebat, videlicet corpore exutum ac rubrum in morem sanguinis, ac cum eo oleum suum permiscebant semel solvendo & congelando: ac tum in fornace secreta ponebat, calore temperato, donec converteretur in obscuram massam rubram instar sanguinis draconis, quae iam ob solutionem & congelationem frequentem multo subtilior quam prius erat. Id posteri animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam forte adinvenere, quae viam illis multum abbreviauit. Aquam enim fortem conficere, ut prius dictum est, in qua utrumque corpus terere poterat ac molere, utriusque partem unam sumentes, postquam

Quomodo veteres ante inventionem aquarum fortium confecerint.

Posteri aquam fortes adinvenere.

mundata essent; ac tum aquas miscebant, atq; ita regebant vt mixtio sine fœcibus esset pellucida & clara. Ac facîle tum lapidem suum spiritualem efficiabant; atq; tum porro lapidem suum ad extremâ perfectionem perducebant: quentum eâdem aquâ forti prædicta probè rectificatum, subtilem efficere ac multiplicare in propria virtute vti libebat, poterant: idque modis omnibus, vt prius rectè doctum est. Ita aqua fortis magnum adiniculum est ad opus abbreviandum, & ad altiozem perfectionem lapidis perducendum.

Cap. 78.

Quomodo spiritus viri rubri in corpus mulieris candidæ infundendus.

DEINCEPS breviter te instituere cupio, quo pacto spiritum viri rubri in corpus mulieris candidæ infundere poteris. Estque nobile ac delectabile opus, aut via in artē, vt audies. Sume igitur primū Lunam super testam aut cupellam sicce purgatam, ac probè à plumbo reflatā: solve in eius aqua alba, eam præcipita, ac sal aquæ ablue, ac reverberandam pone, vt probè intumescere possit, ac tum in aceto rectificato solve, quicquid solui velit, omnesque solutiones in vnum congrega. Ac quicquid solui respuit, iterum reverberandum pone: & tum solve vt suprâ. Atque ita persequere donec omne solutum fuerit in aceto. Tum aceto per destillationem separato solve in aqua cōmuni recti-

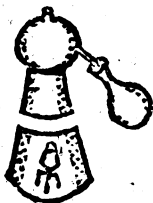
rectificata omne quod solui vult : ac denuò congrega omnes solutiones in ynum : ac quicquid non solvitur, exicca, ac in aceto solve, ac si ne ibi quidem omne solui velit, iterum paululum reverberare debes, ac in aceto facile solvetur. Et vt melius in aqua solvi posset, non foret inutile si ita paulisper staret fermentans in aceto. Tum acetum per destillationem separa, ac solvendum in aqua communi pone : idque persequere, donec omne solutum fuerit in aqua claram. Tum id destilla: ac Lunam parum per calcinandam pone, vt spiritus aceti inde simul omnes ascendere possint. Tum solve iterum in aqua communi, & si quid est quod solui nolit, id denuò præpara solvendo in aqua communi, ac calcinatione, donec omne in aqua communi solvatur, ita vt nullæ fæces, aut spiritus aceti apud id remaneant. Tum aquam siccè destilla. Ac Luna tua iam mediocriter ad opus hoc parata est : aqua enim fuit. Corpus hoc album serva in pyxide vitrea, in tua stupha sicca, ita vt aridum maneat, donec eo tibi opus sit, &c.

Cap. 79.

ITEM sume Solem probè mundificatum in cæmento Regali, ac solve in eius aqua rubra, ac præcipitabis, bulliendo in magna quantitate aquæ communis probè rectificatæ: ac calcem probè à sale ablue aqua præ-

Quid Sole agendum mundificato in cæmento regali.

dicta. Sinas siccescere, ac tùm aperiendum
ponas calcinationibus in fornace camerata
dies 16, aut reverberatoria 12 dies, lenta
flamma. Tùm pone in eius aqua rubra rec-
tificata solvendum in balneo, ac ibi dies 88
sinas putrefieri. Pòst aquam illam destilla,
idque quod in fundo remanet, crucibulo
vitreo suprà levigato inde: eumque exiguo
rotundo & plano ac æqualiter levigato, ac
pone in magno receptaculo per medium

secto, vt hìc videre po-
tes super vitreo pusillo
tripode, partem superio-
rem amputatā denudò su-
perimponere, ac alembi-
cum receptaculo ei addi-
to; omnibus probè luta-
tis: atq; ita in fornace po-

ne cum arena aut cineribus, tam profundè,
vt materia facilè 2 aut 3 digitos latos cine-
ribus recta sit. Ignem pusillum primùm ad-
de, atque aliquoties vehementiorem, do-
nec magnum receptaculum modicè cande-
at: ac in candore retine octo dies continuè.
Sinus sua sponte frigesieri, ac paruum vitrum
exime: ac si integrum est: dies octo ibi re-
manere finito: sin ruptum est, alteri vitro
inde quale prius erat: atque in forti vase ter-

reo pone in hunc modum facto, quasi essent 2 crucibuli: leviga vt in vnum quadrent.

Huic paruum illud vitrum impone probè lutatum: ac crucibulos itidem solidè luto obtura: ac cùm lutum siccum est,

omnia simul in fornace calcinatoria pone, ac per gradus ignem strue, donec vas illud terreum candeat, ita vt Sol tuus non lique scat: atq; in eo candore retine 12 dies continuè: tùm spōtè sinas frigefieri: tum exime, ac Solem tuum rubrum instar sanguinis reperies: idq; indicio est, omnino exutū corpore esse. Ac si ruber nō esset, sed croceus aut intermedium, tum denuò solvèdus esset in eius aqua rubra rectificata, ac porrò faciedū, vt hīc dictum est: id persequens donec ad plenū corpore sit exutus, ac ruber instar sanguinis. Tū in rubrā eius aquā forti rectificatā pone, ad plenè putrificandum, donec omnino sit volatilis. Tum præcipita, à sale probè repurga: Solue in aceto, & in aqua communi rectificata congela, & calcina modicè in fornace in qua spiritus calcinantur, ad spiritum aceti inde separandum, ita vt nihil propriæ humiditatis nativæ amittas. Post secundum artem sublima, vt alibi satis dictum est: ac sublimationem denuò itera, donec nihil omnino remaneat: tum

Rubedo Solis
in morem sanguinis, quid
significet.

spiritus probè patatus est. Atque eo incera corpus illud Lunæ, donec ad perfectam albedinem pervenias, qualis est oculorum priscium. Ac tum albedinem porro ad rubedinem perducas, ut prius doctum est: ac si libet multiplica vim eius aut potentiam, aut facito liquidum; ut prius in albo, atq; etiam in rubro satis declaratum est, &c.

De proiectione lapidis.

Cap. 80.

Quomodo
proiectio sit
instituenda.

Metallū præ-
parandum,
antequam pro-
iectio in id fi-
eri possit.

DEINCEPS docebo te quī & quo pacto lapide tuo uteris ac metallis iunges ad transmutandum in Solem aut in Lunam. Scies itaque pro magno secrete, te nullam proiectionē in vllum metallum posse facere, quin prius ad id præparari debeat, ad hunc modum. Si proiectionem in Iovem vis facere, liquabis ipsum in crucibulo, ac pones super tb̄ Iovis vnciam puræ Lunæ, ac simul colliquabis, ac lapidem tuum album superijcies: ac tum Iupiter in veram Lunam transmutabitur, multum aut parum, prout lapis tuus subtilis est effectus, ut iam melius explicabitur. Ac si rubro tuo lapide operari vis, ipsum super Lunam projicies, ei nihil facere debes, quam ut eam liquefacias, ac tum rubrum tuum lapidem superijcias, ac Lua tua verus fiet Sol, melior eo qui ex mineris adfertur. Ac ante
omnia

omnia scies; cum projectionem facere vis, album tuum lapidem solummodo super Iovem proijcias, ac in nullum aliud metallum: Iupiter enim metallum Lunæ proximū est. Iupiter enim crudum & incoctum est corpus, ac lapis nihil aliud facere opus habet, quam Iovem percoquere, ut alibi doctum est. Ac alia metalla faciliè etiam transmutaret in Lunam; sed sunt immundiora Iove, ac projectio tum tam alta non foret. Atque etiā deberet lapis diutius in igni fluere cum metallis impuris, antequā sese in Regulum constituerent, quam Iupiter, &c.

Cap. 81.

ADHÆC projectionem tuam facies rubro lapide super Lunam, id est metallum omnium purissimum super quod projectio fieri possit. Atq; etiam nulla projectio fieri potest rubro lapide, quā super Lunam. Nam si ipsum super Saturnum aut reliqua metalla proijceres, nullam super ea projectionem faceret. Lapis enim ruber nihil præter Solem efficit. Ac scies à primo gradu ad tertium perveniri nō posse; nisi secundo præterito. Ita metalla imperfecta primum ad Lunam forent reducenda, ac tum ad Solem. Nullum enim metallum ad Solem pervenire potest, quin prius Luna sit. Imò Sol prius Luna fuit, antequam Sol factus sit. Natura prius inde Lunā generare debebat, antequā

Albus lapis
tantummodo
super Lunam
proijciatur, ac
quare.

Rubro lapide
projectio faci-
enda super
Lunam, ac
quare.

ad Solem perducere posset. Ita isthinc ad locum 100 miliaribus distantem perveniri nō potest, nisi iter intermedium transcas: ex vno extremo in alterum transiri non potest, nisi per medium transcas. Verum lapidem in quodlibet metallum proijce, ac Luna sit, siquidem metallum tuum vivificas, ac animā ei indis. Vt *Morienus* ait: *Metallum nostrum non est vulgare metallum, vivit, animāq; habet.* Itaque lapidem tuum nosse discē, quid sit. Nam eo nullæ res impossibiles fieri possunt. Nam rubro lapide Sol confici nō potest, nisi prius Luna sit. Nam supra Naturam operari non possumus quoad gradum. Natura enim non potest pervenire à primo gradu ad tertium, nisi transeat per secundum, qui inter vtrumque medius est: de quo in libro Vegetabili ac animali, multis in locis docebitur, &c.

Cap. 82.

Modus proiectionis tenendus.

ADHÆC modum proijciēdi nosces. Nam si lapidem proijceres super Lunā aut Iovem tam crudum quā factus est, aut ex vase desumitur: materia lapidis ingredi metallū nollit; quamvis ei metallo animam indidisses, aut tamen si viuum corpus foret, sicuti Luna est: Lapis se cum eo permiscere nollit: quia tam subtilis, ac in vnum cōpactus est: quamvis etiam pulvis esset. Metallum enim crassum est ac liquefactum, ac si lapidem su-

per

per id proijceres, lapis liquefceret, ac cōsisteret super metallum, ac sese super illud spargeret: ac metallū retineret quominus fluere posset: metallum etiā defenderet ne sulphur eius combustibile subvolare posset: nec ignis metallū illud exurere posset auxilio sulphuris eius cōbustibilis. Ita lapis metallum defenderet. Nam super id iaceret, quemadmodum oleum liquefactum super aquam fluitat. Sed lapis sese permiscere nollet cū metallo, quemadmodum oleum se cum aqua permiscere respuit: quamlibet oleum & aqua etiam contundantur: cū iterum quiescit, oleum denuò supernatat, atque oleum custodit quominus alienæ humiditates in eam perveniant. Atque etiam oleum aquam servat quominus ullus aër inde espirare possit, nec spiritus subtilis ullus. Omnibus enim aquis quidam spiritus subtilior inest: Nam si nas aquam relectam stare 4 aut 5 dies, aqua illa statim foetebit, cū spiritum suum amisit. Verū cum oleo relecta est, quamvis aqua per annos 10 sub oleo staret, non foeteret: ita oleum aquam illam ab omnib. corruptionib. tueretur, atq; spiritum aquæ servaret, quominus avolaret. Qui sit quætas, ut oleum se cum aqua non permisceat, ac semper supernatet? Oleū enim aqua gravius est: quomodo igitur supernatat? Quotidie enim leve semper supernatare cernimus.

Omnibus a-
quis quidam
spiritus inest
subtilior, que
amisso aqua
foetebunt.

Quæstio est
que solutio.

Cap. 83.

IN primis & antè omnia scies, oleum nullam partem cõmunem cum aqua habere, quamvis vnum corpus cum aqua fuerit: tamen nullam cum oleo partem habet. Nam quinta essentia quam oleum retinet in semine aut in re alia ex qua oleum extunditur aut destillatur, abiit. Nam cùm quinta essentia recessit ab vlla re, in qua aqua, ignis, aer, terra, oleum ac sal simul tenentur: cùm iam quinta essentia abiit, omnia pariter separentur necesse est alia ab alijs: nec post amplius simul coire volent, antequàm glorificata sint. Itaque oleum cum aqua permisceri renuit, quamvis cum aqua vnũ corpus fuerit quinta essentia colligatum. Ac oleum semper supernatat, tamen aqua gravius est. Nostine quid fiat? Oleum multò subtilius est quam aqua, quamvis oleum multas partes crassas habeat in se, atque etiam sal armoniacum: atque partes olei firmiter in vnum cõpressæ sint, ita vt separari nolit. Atque aqua est elementum solidum, ac valde apertum, ob crassitudinem quæ ei inest: oleum verò subtile est atque igneum, ac firmiter in vnum compressum est: ac omnis ardor tendit sursum, atque omnis subtilitas tendit sursum: atque etiam partes firmæ separari nolunt à se invicem, ita vt aquas spissas nolit penetrare ad mer-

Cur oleum
quamvis aqua
gravius sit, ta-
men superna-
tur.

mergendum. Ita vt oleum necessariò supernare debeat. Ita quoque se res habet cum nostro lapide, is etiam super metalla natat, vt oleum super aquam. Nam lapis nondum partem habet cum metallis, quamvis metallum fuerit: metallo grauius est; idque est quod sit subtilior, ac firmitus in vnum compactus: ac metallum stat liquefactum, estq; valdè solidum, vt aqua: ac lapis non est naturæ metalli, est enim iam quinta essentia: idcò se cum eo permiscere non vult, nec ingredi. Atque ita supernatat ob firmas illas partes quæ separari nolunt: ac lapis etià ingredi non vult, atq; ita necessariò supernare debet, ita vt in metallum ingredi nolit. Scies *Hermetem* dicere: *Lapis noster partem habere debet cum corpore & spiritu, atque cum anima, antequam projectionem faciet.*

Cap. 84.

SCIES porrò lapidem nostrum partem habere cum corpore & anima & spiritu. Sed partes in lapide sunt tali perfectione, ac tali spirituali substantia vnitæ, ac in vnum coactæ, vt se cum nullis crassis, imperfectis, impuris partibus permiscere nolint, nisi per medium, quod medium spirituali substantiæ coniunctum esse debet, siue albus siue ruber sit. Nam nulla congregatio fieri potest in rebus vllis quæ sibi inuicè contrariæ sint, quam

Nulla contrarietas rerum contrariarum fieri potest. nisi per medium.

quam per intermedium, quod res contrarias alteram in alteram ingredi facit: ac sese invicem cōplecti, ac simul manere; qua de re multis in locis te docui. Ita etiam hīc in projectione res habet. Lapis in metalla nigra, sordida immunda, & imperfecta ingredi non vult, sine medio. Nam nigra impura metalla imprimis lapidi contraria sunt. Quomodo igitur res illæ duæ contrariæ coirent vna in alteram sine medio? Profectò minimè nec iam nec vllò vnquam tempore. Medium adfit oportet, per quod medium, alterum alterum penetrabit. Iam quodnā erit illud medium per quod & illæ res dissimiles coibunt? Medium illud corpus vivum sit oportet & vnum cum mortuo, impuro, ac fœtenti corpore. Ac idem illud corpus vivum vnum esse debet in vno corpore cum lapide albo & rubro. Ac cū iam hæc 2 mortua fœtentia metalla in sese habent purum illud vivum corpus, quod vnum cum illis est, vt sunt anima & corpuscæ lapis siue albus siue ruber in ea projicietur etiam in se habens idem illud corpus vivum, ac tum conveniunt, quodq; suum in suam naturam trahit, ita vt ibi coniunctio fiat, atque vnum in alterum ingrediatur. Ita vt lapis ad eum modum congregatus secum omnem corruptionem expellat: ac perfectum vivum cor-

corpus efficit, aut melius ac perfectius quā
ex fodinis veniat.

Cap. 85.

N V'N e te docere volo quo pacto lapi-
dem tuum siue albus siue ruber sit pa-
rabis ac probabis, ad copulandum cum me-
tallis, & in ea ingrediendum. Sumes itaque
lapidis tui rubri partem 1, atque huc mille
partes puri Solis addes, idque in tenues la-
minas rādes: tum sume vitium sulphur,
ac tere super lapide in densam pulvem oleo,
atque eo laminas tuas iunge, & sine sic-
cescere: tum iterum iunge, ac tertio, sine
identidem iterum siccescere. Tum vitis
carbonibus impone, ac calcinari sine. Tum
contunde in pulverem, ac pulverem laua
aqua communi destillata, donec aqua tua
nitida à pulvere defluat. Tum pulverem
super lapide contere cum melle cum favo
aut aqua gummi, ac tam tenuitur contere
ac si copingendum esset. Tum denuò vasis
vitreis inde: ac abluè aqua communi calida
destillata sine pulvere subsidere: aquam
supernè diffunde: move ac sine subsidere,
rursus diffunde: idque itera donec aqua illa
tam clara à pulvere defluat, quā eam super-
fundis. Tum pulvērē tuum exicca super pu-
sillum ignem aut ad solē. Tum Sol tuus pa-
ratus est, &c. Tum sumes mille partes huius

Que pacto la-
pis tam albus
quam ruber sit
parandus ad
cōiungendum
cum metallis.

pul-

pulveris Solis, ac partē 1 lapidis eius, ac lapidē subtiliter pulveriza, ac immisce pulveri Solis tui præparati: ac tum habe crucibulum quod multum ac vehementem ignem ferro possit: atq; huic crucibulo aliud crucibulum apta, ac super lapide leviga, ita vt altorum alteri quadret, aut alterū alteri includatur, quasi esset operculū. Tum huic pulverem tuum inde, ac crucibula alterū super alterū luta firmiter, ac foris circūda forti luto spissitudine trium aut quatuor digitorum: ac finas lutum probè siccessere. Tum crucibulum pone in furno venti, ac primū ignem pusillum adhibe: aliquoties magis magisque calidiore, tandiu donec crucibulum tuum probè incandeat. Tum ignem tuum insigniter augebis, donec certus sis materiā tuā in crucibulo liquefcere. Tum retine crucibulū dies tres in vno calore: ita vt materia tua liquefcens maneat: ac post sua spontē frigeferi finas: ac effringe crucibulū tuum: ac reperis insignem durā massā: estque fragibilis quasi vitrum esset, ita vt pulverizare possis. Ac cum iam projectionē facere vis, projice partem 1 huius massæ subtiliter pulverizata in mille partes metalli proximi animam habentis ac viui: ac transferet in verum Solem aut Lunam meliorem quā ex mineris venit. Et hoc est opus illud trium dierum, de quo Veteres in suis libris meminerunt:

nerunt : estque opus magnum, corpus Solis adeo subtile reddens spatio 3 dierum, interim quod cum lapide liquefactus stat : adeo ut Sol medicinalior fiat quā prius fuerat : imò magis quam credi possit. Atque hoc pro magno secreto habe, &c.

Cap. 86.

ITEM nunc porro scies lapidem hoc pacto paratum nullam projectionem posse facere in Mercurium, propter difficilem fusionem. Nam lapide tantummodo projectio sit ad rubrum super Lunam, & ad album super Iovem. Quare tam fusibilem efficere nihil opus est : qua de re in multiplicatione te abundè docui : quo pacto oleum ex hoc lapide conficies. Quare nihil opus est hie de Mercurio tradere. Sed tenebis quando oleo operari vis, ac super Mercurium projicere : sumes lb i Mercurij, semimarcam puræ Lunæ cupellatæ : atque ipsam eā librā Mercurij amalgamā in crucibulo vitreo, impositamque crucibulo terreo : igni impones cumq; fumare incipit, oleum tui lapidis superijceto, quod cum corpore paratum est, ut te in multiplicatione docui, ac nunc etiam alijs modis docebo. Recipe oleum albi aut rubri lapidis : ac fume Solem ad oleum rubri lapidis. Tum in vnam partem olei, 10 partes Solis calcinati adde, ac parati, ut supra doctum est : atque imbue hoc oleo calcem Solis, atq;

Lapidem modo prædicto paratum nullam projectionem in Mercurium posse facere.

in

in ampulla vitrea pone in tripede. Ac primum ignem pusillum adhibe: ac aliquoties magis magisque maiorem, donec manum tuam in interiore parte fornacis vix tenere potes: atque hoc pacto ad 5 aut 6 dies stare sine. Post ignem auge donec lapis fornacis interioris stridet, quū digito madido ipsum attingis: ac in eo calore 3 dies retine: Tum sinas sponte frigi fieri: exime, ac rupto vitro duram massam concretam reperis. Volens itaque projectionem super Mercurium facere, Mercurium crucibulo inde, vt antè dictum est: ac partem huius massæ sume & pulveriza, ac superijcito, cum Mercurius fumare incipit. Tum ignē auge, donec fluere incipiat. Tum sinas fluere, donec se in Regulum statuat. Tum extingue ac frigi fieri sine: exime, ac malleo super incude tunde, ac vide an molle sit: si molle est, Solem bonum habes. Et quandiu frangibile aut fragile est vt vitrum, medicina est. Tum Lunam liquefactam superijcito, donec molle sub malleo maneat. Tum bonum Solem habes. Et quandiu frangibile est, nondum ad finem projectionis tuæ pervenisti, siue rubri siue albi lapidis: siue rubri siue albi olei: tum porro in alia metalla projicere debes tandiu, donec molle maneat, ac colore egegeo, atq; omne examen transeat: tum finem projectionis tuæ habes, &c. Tibi dico, mi fili, lapide con-

confecto vt te docui, in opere albo aut rubro, & in multiplicatione, projectio eius tā infinita est, vt sit incredibile ijs qui artē funditus non intelligunt. Nam ægrè ad finem perveniri potest, nisi sæpè porro projiciendo in metalla, donec mollia permaneant, ac omnes probas transeant, vt te docui.

Cap. 87.

VERBA mea quæ dicturus sum, probè intellige. Lapis albus & ruber primū ortus est & coagulatus ex Mercurio & ex albo Sulphure: & sic coagulata venenum sunt. Lapis enim coagulatus ex puro & albo sulphure, ac ex Mercurio puro, est arsenicum albū, parum & subtile, ac est venenū. Nam quò venenum purius ac subtilius est, eò venenosius est. Ac rubrū purum sulphur cum in purum Mercurium incidit, Mercurium coagulat: idque fit flavū resplendens arsenicum, estq; etiam purū & subtile, imò multò subtilius arsenico albo. Ac si magno equodaretur vncia arsenici, procul dubio moreretur. Nam venenū illud cor peteret: ac porro omnia mēbra pervaderet ita vt omnis caro ac quicquid in equo est veneno inficeretur: ita vt mori deberet. Ac si de hoc equo comederēt canes, aut feles, aut aves, omnes simul inde morerētur. Ac si vncia nostri veneni tā magnū equū enecare potest, qui tot centū libras appendit, ac porro quicquid ex eo comedit.

Vnde lapis vterque primū sit coagulatus.

Quò venenum purius ac subtilius eò venenosius.

Si

Si potest igitur vñtũ venenum in tam par-
 va quantitate tantam vim exerere in tantam
 quantitatem ponderis, ac noster lapis ex eo-
 dem arsenico albo aut rubro conflatus est :
 atque ex rubro longo tempore Sol effectus,
 atque ita coxit calore solis, continua coctio-
 ne in terra : ac venenum induxit in interiora
 eius, ac intetiora foras produxit. Atque ex
 materia quæ prius venenata fuerat Natura
 magnam medicinam effecit. Sol enim con-
 fert cum omnibus medicamentis in omni-
 bus morbis. Lapis noster ex duobus istis me-
 tallis prædictis conflatus est, videlicet ex
 Sòle & Luna, vt in opere apparet, &c.

Cap. 88.

Sol & Luna
 fumenda ac
 succutenda ab
 arifit.

SVMAS igitur istum Solem & Lunam, atq;
 Sdenuò retexe quòd natura tam multos
 annos in ijs operata est. Tũm artifex iterũ
 retrorsum retexit donec perveniat ad eam
 materiam, in qua erāt cũ natura primũ
 in ijs operari inciperet: ac rursũ reduxit ad
 arsenicum: ac venenum illud denuò foras
 traxit subtilitate artis. Ita vt materia illa mil-
 lies venenosior sit, quam prius, antequam
 natura primũ in ea operari inciperet. Si
 iam huius materiae drachmæ 2 magno equo
 darentur, continuo mori deberet, atque et-
 tiam is qui ex eo comederet. Materia enim
 iam adeò subtilis est, vt iam tam venenata
 & calida sit, vt dici non possit. Ac præterea
 materia

materia sæpè sublimatur ac multis vicibus:
ac in sublimatione materia tam subtilis, ac
calida fit, ac tam venenata, vt fumus eius
continuo hominem sine mora necaret: imò
si huius materiæ sedi imponeretur in qua ho-
mo sederet: atque is ei 4 aut 5 orationū do-
minicarum spatio insideret, materia corpus
eius invaderet, vt continuo moriendum ei
esset. Nulla enim tam fortis bestia est: quam-
vis etiā esset venenatus draco: si fumus cor-
pus eius ingrederetur, moriendum ei foret.
Quare Veteres materiam Draconi venenato
assimilavere, ac dixere: *Draco suam ipsius*
candam voravit. Ac materiam etiam voca-
runt *serpentem seipsum impregnantem*, &c.
Itaque non reperitur in orbe maius nec for-
tius venenum, materiâ lapidis, ob magnam
eius subtilitatem, ac magnum calorem qui
in eo est, cū sublimatur.

Cap. 89.

TVM verò artifex efficit sua arte philoso-
phica ac medicina, vt venenum quod
foris fuerat, in penitiorē parte materiæ sese
collocet: ac magnam virtutem eius medi-
eam quæ in interioribus eius latebat, foras
magna arte medica produxit. Estq; tali tem-
peraturâ temperata in calore, frigore, in sic-
citate & humiditate, vt sit natura cœlestis.
Ac quantū venum prius fuerat, tanta me-
dicina iam facta est: interioribus eius foras

Quare Veteres
materiam dra-
coni venenata
assimilaverunt
ac serpentem
vocitarunt.

K

pro-

productis. Hoc pacto intelliges de magno illo equo qui necari poterat vncia lapidis, antequam natura in eo operari inciperet, quod arsenicum appellamus. Id si tantas vires habet, ne mireris lapidem infinitam projectionem facere, cum ad naturam cœlestem perducitur. Res enim extremè bona potest 100000 plus boni efficere: quam res extremè mala, mali possit efficere. Exempli causa: Deus extremè bonus est; ac Diabolus extremè malus: vter maiorem potentiam habet? Deus an diabolus? Ita etiam res habet cum nostro lapide. Cum venenum erat, tantam bestiam necasset: ac iam bonus factus est, quantum igitur boni iam facturus est exiguo pondere? imò milles amplius.

Cap. 90.

NVNC autè quæras, quomodo vna pars lapidis tingeret 10000 aut 100000, aut plures partes quam Luna: difficile intellectui videtur. Scies sub omni viriditate latere nigredinem, ac sub omni nigredine albedinē. Ac sub omni albedine rubedo recta est. Et quicquid Deus condidit perfectam habet rubedinē extrinsecus aut intrinsecus. Nam omne quod intus rubrum est, foris album est: intermedij sunt varij colores. Ac quicquid intus album est, foris rubrum est: atq; inter albedinem & rubedinem sunt omnis

gene.

Res extremè bona infinitis partibus plus boni efficere potest, quam res extremè mala, mali.

Omne à Deo conditum extrinsecus aut intrinsecus rubedinē habet.

generis colores, vt prius dictum est. Et quod res aliqua propius ad perfectionem accedit, eò minus colorum in se habet: ac simplicior est, quò extremum proprius attingit. Quumque supremum ac extremum finem attingit in quem Deus ordinauit, non nisi vnum colorem in se habet, nec intrinsecus nec extrinsecus: sed in se virtutem omnium colorum qui sese prius in eo manifestabant, habet. Res enim in qua multi colores sunt, ac multi distincti varij colores: totidem diuersæ complexionēs & virtutes ei rei insunt. Cùmque res illa perducta est in simplicem perfectam essentiam, ad supremam eius virtutem, ad quam Deus ordinauit: omnes virtutes operantur simul in eo opere, breui tempore, miraculosè: & tamen non nisi vna simplex essentia in hac re est: ac color eius rubet intrinsecus & extrinsecus: atq; inter eius interius & exterius, hoc est, in eius medio nullum est discrimen: quemadmodum in exteriori, est ita est in interiori, atq; in medio. Quodque suum opus simul sine mora facit in momento aut nictu oculi: nulla enim natura contraria inest, quæ sibi contraria sit: ideò simul operantur.

Cap. 91.

ITa se res habet in nostro lapide, in quodcumq; projicitur ibi opus perfectum peragitur: ac illud ipsum inuertit, interius foris

Accommodat
precedentia
ad suum lapide
dem.

K 2

ponit

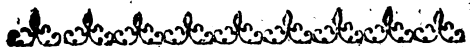
ponit, atque exterius intus ponit. Ac Luna intus est bonus Sol, lucidus & ruber. Ac lapis albus in Mercurium proiectus interius eius foras trahit: estque Luna alba & clara, ac rubedinem eius intus ponit. Ita res omnis tincturam suam apud se habet siue in albo aut rubro, quamvis lapis albus & ruber nullam haberet tincturam quam de se mitteret, ut etiam mittit. Metalla tinctura lapidis opus non habent siue in albo siue in rubro. Omnis enim res in se habet quod sibi opus est: atque res omnis satis tincturæ in sese habet, siue ullius rei adminiculo. Ac res omnis à Deo condita propriam medicinam habet, absque ullius alienæ medicinæ additione, siue in vegetabili, animali, aut minerali, ad omnibus morbis in ipsam venientibus medendum. Ac nisi ita esset, opera Dei perfecta non essent. Nam quicquid Deus unquam fecit, id omne sine vitio erat, ac nulla ope aliarum rerum indigebat alienarum: habet omne in se quo opus habet quamvis id funditus non intelligamus. Deus nihil frustra egit, ne minimū quidem folium ex terra nascens, ut in vegetabili docebitur. Quamvis in omnibus rebus perfectionem non cernamus, tamen in sese conclusam habent. Nam artificiosā medicinā ex rebus omnibus extrahere naturam eius reconditam possumus: ac secretum eius manifestum, ac mani-

manifestum secretum efficere. Idque lapis noster in metallis efficit. Ac scies lapidem album & rubrum nullam tincturam de se emittere in metalla in proiectione. Nam tinctura quæ in lapide est, ita vna est cum elementis ac cum viuis spiritibus, ita vt vnum corpus & vna substantia sit, vt non separentur. Est enim natura cœlestis vt cœlum invincibile est, à quo Sol, Luna, Planetæ, Stellæ, ac quicquid in firmamento est ac stat, quodque secundum naturam suam, influentiam suam sumit, quam in hæc inferiora ostendit, vt quotidie præ oculis cernimus. Vi ac calore solis nascuntur hîc flores variorum colorum, ac variorum odorum. Idque omne fit calore solis. Quid censes Solem corpore suo proprio infundere colores & odores in flores aut herbas? Minimè. Verum natura cœlestis est, habet in se talem vim ac influentiam vt eliciat colores, odores, gustus ex semine, ex quo herbæ aut flores nascuntur. Quamvis Sol mille annos splenderet: Sol nec colorem, nec odorem, nec gustum infunderet. Sed Deus infudit, atque id omne semini inclusum est. Sed nisi Sol irradiaret, nunquam colores, aut gustus, aut odores, nec fructus nascerentur, nec ex semine orirentur. Sol corpus cœleste est, habetque in se influentiam, vt calore suo eliciat omne interius quod in semine est, atque

Vi ac calore
Solis flores va-
riorum colorum
nasci, & quæ
ratione id fiat

odorem & gustum & colorem foras educit, idque ex semine, ita vt per ipsum ad suam perfectionem crescat. Atque efficit vt porro alia semina copiosa nascantur perpetuò ad finè vsq; mundi: sed de corpore suo proprio non distribuit. Ita se prorsus res habet cum nostro lapide albo & rubro, non partitur in metalla tincturam suam aut corpus: sed corpus cœleste est, vt de Sole dictum est, tincturam ex metallis educit, eamque ad eius extremam perfectionem ducit, ita vt semen fiant ad lapidem ex ijs conficiendum. Sed si Deus in metallis nullam perfectionem condidisset: quamvis millies lapis in metalla proijceretur, nulla mutatio fieret. Lapis enim rei conferre quod non haberet minimè posset. Scribebam tibi in multiplicatione lapidem crystallum in similitudinem Rubini efficere; tamen Rubinus non est. Nihil aliud est quam lapis, qui cùm vitro crystalli vnus est, lucens per id, ita vt colore Rubinum referat. Ac si arte lapis separari ex vitro posset, vitrum denuò vitrum esset, vt priùs erat. Ita lapis quod non habet conferre haud potest. Verùm transfert ex malo in bonum, ex immundo in mundum quicquid sui simile est, ac non in rebus omnibus, sed propriè in metallis.

Medi-

*Medicina quadam secundi ordinis
vera ac perfecta.*

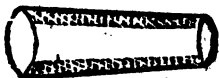
Cap. 92.

ITEM ad Venerem mundandam initio ab omni immunditie eius: sumito Veneris 20 aut 30 lb, ac tunde in tenues laminas instar calculorum, & candefacito laminas quinquies aut sexies, atque in vrina pone, vt Venus munda & clara sit, vt nulla scobs, aut immundities in laminis sit: sed munda, rubra ac clara sint. Tum sicca laminas in panno lineo mundo: deinde etiamnum melius in sole sicca aut ad ignem. Tum arsenicum admodum album & clarum habe, id in puluerem tunde. Tum tere super lapido cum oleo tartari tam subtiliter, quam saponem: ac eo laminas inunge Veneris, ac tum adhuc ad ignem exicca. Cumque laminæ probè sicca fuerint, denuò inunge, ac rursum sicca: Idque quater aut quinquies itera. Tum habe sal cõmune quale è mari venit, .i. Sal popolare, tunde subtiliter: ac tum 2 crucibulos paratos habe, ac pone stratum super fundũ crucibulorum salis tui, ac ei laminas tuas impone Veneris tuæ: idque persequere donec crucibulus tuus plenus sit. Tum crucibulũ tuum iuto sapientiæ cõpresso obtura: atque

atque ita porro omnibus crucibulis facito;
 Tū omnes crucibulos tuos fornaci impone
 ad calcinandum: ac primū pusillū ignem
 adhibe, aliquoties magis magisq; vehemē-
 tiore per gradus, id persequens, donec opti-
 mē incandeat. Ac tū ita etiamnū stare
 sinas ad horas 24 in candore: tum sua spon-
 te refrigerescere sinas. Tum exime, ac vasis
 confractis, cuprum illud aquæ bullienti im-
 mitte, ablue ac sal inde solve, atque aquam
 salinā superne effunde: ac identidem aquā
 calidā lava, donec cuprum tuum non am-
 plius salis gustum referat. Tum cuprū tuum
 sicca, ac in mortario contunde, cribroque
 cribra: tum tere super lapide tam subtiliter
 ac si eo pingendum esset. Tū 2 aut 3 ma-
 gnas testas habe, ac singulis partem huius
 pulveris inde contriti: ac aquam mundam
 superfunde: ac probè move, ac sine subside-
 re. Nobilissimum & optimum metalli sub-
 sidet: & aquā illam supernè effunde in ma-
 gnā cupam aut duas: ac rursus aliam a-
 quam recentem pulveri superfunde, ac pro-
 bè move, ac sine subsidere: aquam supernè
 rursus effunde priori addens. Idque effun-
 dere ac denuò infundere tandiu iterabitur,
 donec aqua tam clara dimanet, quam super-
 fundis. Tum pulverem tuum sicca, cum-
 que misce cum sale alcali, & borace, & salni-
 tro, ac tali sacco lineo immitte, qualem
 hęc

hæc figura demonstrat:

& ubi saccus plenus fuerit, ipsum consue, ac parvam ligneam pen-

nam ad extremum sacci immitte. Ac tum ubique saccum obducito bono luto, quod ignem ferre possit spissitudine 2 digitorum. Tum sinas siccescere: cumque siccum fuerit saccum vni ferro aut duobus impone: ac crucibulum sub extremo sacci pone in quo lignea illa pennula inest. Tum ignem circum strue vehementem, ac facile liquecet, atque in crucibulum influet: ac ita retine donec omnem tuum pulverem in vñ corpus habeas. Cumque omne simul in vnum corpus habes, pondera quam grave sit, ac in singulas marcas, 3 puræ Lunæ cupellatæ addes: ac simul colliquabis in magno crucibulo, ac funde in virgas: atque ita corpus tuum paratum est, ac viuificatum ad medicinam alterius ordinis super id iaciendam: secundum doctrinam Hermetis & Geberis.

Cap. 93.

NVNC te docere volo quo pacto Lunam tuam parabis. Sume vitriolum Romanum, & salnitrum ana, atq; indè aquam fortem confice destillationibus cum alembico secundum artem, &c.

Quemodo Luna paranda ad medicinam hanc a cadi-
nis.

Item

Luna solven-
da in aqua
alba.

Luna soluta
præcipitanda.

Salsedo Lunæ
ablueda, qua-
ter aut quin-
quies.

Luna reverbe-
randa donec
in morem spō-
gie intumcat.

IT E M in aqua illa alba Lunam solue, vī-
delicet ad Marcam Lunæ, 2 marcas aquæ
fortis sumito, ac in ea Lunam tuam solue, vt
fieri solet, tum cū simul solutum est, L. nā
tuam præcipita; aquam illam supernè à cal-
ce effunde, ac calcem Lunæ tuæ aqua com-
muni munda, laua à salsedine quater aut
quinq̄ies. Tum calcem sicca ad ignem pu-
sillum: ac tū calcem tuæ Lunæposito in
5 aut 6 patellis terreis in fornace reuerbera-
toria: ac Lunam tuam reverbera tali calore
vt non lique scat, donec Luna tua spongiosè
intumeat in morem apertæ spongiæ. Idque
ad summum octiduo fiet aut citius. Tum si-
nas spontè frigesieri. Tum exime, ac super
lapide contere cum aceto destillato ad sol-
uendum in balneo Mariæ. Duas partes re-
ceptaculi imple, ac tertiam vacuum sino:
atq; pusilla scādula leuigata aut vitro pusil-
lo operi, ac ita stare sinas noctem vnā calore
temperato: ita vt vix manū tuam tenere pos-
sis in aqua balnei tui: ac inter diem & noctē
sume vitrum superius: ac paululum cōmo-
ue, ita vt calx se permisceat cum aceto: aut
habe longum bacillum, ac suprà in recepta-
culo immittito: ac attollito, & demittito,
vt mulieres butyrum conficiunt: atque ita
calcem Lunæ probè cū aceto permisce. Atq;
id facito quinq̄ies aut sexies inter diem &

noctem. Postremò, per diem vnum immotū stare sine, ita vt calx benè subsidere possit. Tūm acetum viride subcæruleum erit. Sinas spontè frigesieri; tum exime, atq; acetum tum coloratum supernè effundas in aliud vitrum: ac calci denuò aliud recens acetū superfunde destillatum, vt prius. Ponas denuò solvendum in balneo modis omnibus, vt prius doctum est. Idq; facito tandiu donec omnis calx Lunæ tuæ soluta fuerit. Ac possunt fæces aliquæ in fundo remanere, eas nihili facito, eæ ex Luna & eius sulphure combustibili remansere, ac nigredine eius, ac pulvere cinerum in reverberatione collecto. Poteris denuò aliquantum aceti super fæces fundere: ac vide an acetum non ampliùs coloretur: ac si acetū non ampliùs coloretur, tum abijce, tum enim nihil prorsus valet. Tūm omne acetum coloratum congelandum pone, ac tibi vetus inpalbabilis pulvis remanebit: cum pulverem denuò solvendum pone in aqua communi in balneo: pulvis tuus solvetur in munda aqua nitida. Ac si quid in fundo remaneret quod solui noller, ei acetum denuò superfunde, atque omne simul solvetur. Tum denuò congela, ac rursum aquam communem superfunde, ac iterum in balneo pone: omne simul in aquam claram solvetur. Nunc te Lunam tuam parare docui, ad medicinā tuā alterius ordinis per-

Solutio pulvis
ris in aqua com-
muni.

Luna parata.

per-

perficiendam, benè custodias in vitro mundo : ac si vis, aquam Lunæ tuæ congelandā ponere potes, donec pellicula eam tegat: tum sinas refrigerescere, ac vitrum obtura, ac de-
pone in vsum.

Cap. 95.

Preparatio
spiritus ad ean-
dem medici-
nam.

* Vulgò, alu-
mè de rocca.

NUNC te docebo tuum spiritum præpa-
rare ad medicinam tuam alterius ordi-
nis conficiendam. Sumes itaque arsenicum
mundum album pellucidum, in quo nullæ
fibræ sulphuræ sunt : ac contunde in pul-
verem, ac cum sale & *alumine rupeo dicto,
contere, calcinato : aluminis partes 2 salis 1.
Contere cum aceto super lapide : ac munias
te adversus aërem : cūmq; satis est : mate-
riam eiusmodi ollæ inde, atque os leviga su-
per æquali lapide, tum magnū alembicum
vitreum sume, atque itidem leviga, vt alem-

Ignis pusillus
primum adhi-
bendus, ita vt
humiditas in
receptaculum
vleat.

bicus ollæ quadret: vt hæc
figura tibi demonstrat; ac
fornaci sublimationis su-
per impone, ignem addens
primum pusillū, ita vt hu-
miditas in receptaculum
volet. Cūmq; humidi-
tatem omnem ex materia

eduxisti, ita vt nullum amplius vaporem vi-
des in alembico : Tum paululum ignem
auge : atque exiguo igni ascendet subtilior
quidam spiritus, ac sylvestris spiritus dici-

tur.

tur: estque tam volatilis & subtilis, vt vbi-
 cunq; maneat, materia nullo vnquam tem-
 pore fixari possit. Ac propterea in arte no-
 stra prorsus est inutilis. Cumque vides nihil
 illius subtilis amplius ascendere, ignem au-
 ge, ac sublima igni mediocriter vehementi
 12 horas continuè. Tum sinas sponte frige-
 fieri. Frigefactum exime, ac arsenicum sub-
 limatum inuenies seorsim in olla, ac partem
 iacentem super fæces clarè sublimatam: tol-
 le lentè, ac aliquid de fæcibus viuo carboni
 impone, ac vide an fæces fument: si fument
 amplius inest, tum pone denuò subliman-
 das igni vehementi etiamnum 5 aut 6 horas
 continuè. Tum sinas refrigerescere, exime ac
 fæces abijce: atque id quod sublimatum est
 adde reliquis, pone denuò sublimandum vt
 prius. Ac quicquid volatiliū spirituum as-
 cendit, tolle, opus corrumpere. Atque
 istam sublimationem itera tādū, donec om-
 nes sylvestres spiritus è materia amiseris.
 Tum materiā sine fæcibus additis sublima,
 donec materia nihil ampliùs post se relin-
 quat: tum satis sublimatum est. Nam iam
 omnes subtiles sylvestres spiritus amisisti,
 qui operi suam fixationem adimerent. Ac
 præterea crassam terreā materiā, ac om-
 ne eius sulphur combustibile vnā cum cras-
 sa materia terrea, quæ operi ingressum adi-
 merent, ita vt medicina ipsam penetrare
 nūni-

Sublimatio toties iteranda donec è mate-
 ria omnes syl-
 vestres spiritus amiseris.
 Sublimatio materiæ per se sine fæcibus adiunctis.

minimè posset : ac materia media tibi remansit , quæ in omnibus rebus bona est, & in arte nostra utilis, &c.

Cap. 96.

Prædicta quomodo miscenda.

ITEM scies tibi sumendas in singulas marcas spiritus eius præparati, 2 marcas Lunæ revaporatæ donec pellicula superuenire incipiat. Ac tum sume spiritum prædictum, ac super lapide contere cum aqua illa Lunæ in densam pulvem : ac inde materiam eiusmodi vitro pusillo : & pone super fornacem in testa cum cineribus , calorem Solis addens, donec siccum ac durum est, ut denudè puluerizari queat. Tum denuo super lapide contere, ut prius cum aqua tuæ Lunæ usque ad pulvis crassioris consistentiam. Vitro pusillo prædicto denudè inde, atque iterum in cineribus siccandum pone, ut prius. Conteres verò & siccabis tādium, donec duæ illæ marcæ aquæ Lunæ à spiritu imbibitæ fuerint. Tum materiam admodum subtiliter pulverizabis , ac vitro indes : atque os huius vitri levigarum erit : ac tum etiam exiguum vitrum rotundum tibi erit, quod ori quadret : id pusillam vitrum in fornace secreta pone : ac primum ignem pusillum adde, ut Sol media ætate lucet, 8 dies continuè. Post ignem tuum insigniter auge, etiamnum 8 dies continuè. Postea ignem auge adhuc 8 dies cōtinuè; ita ut manū tenere nō spo-

possis per foramen fornacis. Item 8 illis diebus exactis, sinas frigescere; exime, ac pusillum laminæ cupriæ cādenti superijcito quæ nitidè levigata sit, ac vide an fixū sit: an non fumet: ac si parum fumet, nondum omne fixum est: pone etiamnum dies 8 in fornace eodem calore, aut paulò maiore, tanto quantum addere potes sine candore. Ac eo calore certò fixabitur, ac cū probas super lamina candenti, si fixum est, liquefcet, ita ut fumum non emittat, ac diffluet per laminam, atque eam dealbabit ut Luna, ac tum satis est.

Proba fixationis.

Cap. 97.

ITEM si tūc medicinam tuam vis subtiliorem efficere, ita ut proiēctio alior fiat: acetum destillatum admodum forte, sume; contere prædictum pulverem super lapidem cum aceto prædicto, ac in receptaculum evacua, & pone in balneo Mariæ: omne simul in aquam clarā resolvetur. Tum super cineres calidos congela: tum denuò solve ut prius. Et in quaq; solutione & coagulatione medicina tua adeò subtilior efficitur, ut resolucifaciat in proiēctione, inquit Geber Philosophus. Ac si medicinam istam tam multis vicibus solveres & coagulares, consisteret in morem olei, ac oleum tum stillatum super Mercurium calidum factum in crucibulo, Mercurium converteret in

Quomodo eadem medicina subtilior effici possit.

pu.

puram Lunam meliorem ex mineris petita.
 Atque ita cum medicina haftenus perdu-
 cta foret, non iam medicina secundi ordinis
 esset, sed tertij ordinis, ac perfecta medicina
 ad metalla in veram Lunam transmutanda.
 Ac si tu tũm ex oleo perfectum Elixir conficere velles, sumeres de medio spiritu eius aut materia quam te antè sublimare docui ex puro arsenico. Ac oleum ponderabis ac bis tantundem medij spiritus eius sumes, ac cum oleo conteres super lapide, ac huiusmodi vitro immittes, ac in fornacẽ secreta per 10 dies pones calore absque candore. Materiam tuam exime, estq; mutata & congelata in lapidem, estq; perfectum Elixir omnia metalla in veram Lunam transfrens meliorem è mineris petita:

*Theorica de tribus ordinibus Elixir
 ris & lapide.*

Cap. 98.

ITEM nunc te nosse docebo opificium, quid vnumquodque opus sit quod in arte adhibendum sit: quare item quodque opificium repertum sit, quodque opus primum in ordinibus fieri debeat: ac deinceps in varijs alijs operibus quæ in Alchimia fiunt: atque etiam 3 locis vt in minerali, vegetabili, & animali, &c.

Scio

Cap. 99.

SCIES ac intelliges quodq; opus cum eo quod in opere fieri debeat, ac alijs operibus sequentibus: opus secundum, tertium, quartum, quintum: donec opus ad finem pervenerit: opus illud quod in tota Alchymia geritur. Ac quicumque Alchymista omnia ista non intelligit antequam operari incipiat, is nec iam, nec vllò vnquã tempore quicquam in vniuersa arte Alchymiaë producet: quamvis semper operaretur. Fortè fortuna ad aliquam artem peruenire posset, quemadmodum cæcus passerem sagitta ferit: sed aliter ad eam artem peruenire non posset. Quemadmodum sæpè ignorantibus vsu venit, qui fortè fortuna ad aliquam artem perueniebant: cumque eam iterum ponerent, secundo eum agere non poterant: ac operam ludebant, & in desperationem incidebant. Nam quod primum facerent sæpenumero postremo loco faciunt: ac etiam opus relinquunt vbi foret incipiendum: ac ad talem delirationem perveniunt, vt omnino stulti in arte fiant.

Cap. 100.

ITAQUE ad istam errationem deuitandam, te docebo, quid sit sublimatio, & quare inuenta, ac quomodo in quoq; opere sublimandum sit: ac deinceps quomodo calcinandum, ac quare calcinatio fiat: ac de

L

destil-

destillatione, & quare adhibenda: atque ita porro multas alias rationes, quid in quoque opere faciendum sit quod in arte fiet: Istamque lectionem iterum iterumq; perleges, ac memoriae imprimes, ne in errorem incidas.

Cap. 101.

Quid Veteres fecerint intellecta generatione & incremento metallorum, atque etiam eorum morbis: quare item calcinatio & sublimatio reperta.

ITem scies, cum Veteres scirent ac intelligerent generationem atq; incrementum metallorum, ac morbos metallorum intelligerent, unde illis morbi orirentur qui impediret quominus Sol nec Luna fierent, tum perspiciebant Veteres quibus modis illis ea vitia, & morbos demere possent, ac ad Solem & Lunam reducerent. Ac viam commodiorem invenire non potuerunt, quam ut corpora igni destruerent, & calcinarent. Et materiam quae ea conservaret, reperiabant: ut non in nihilum vrendo redigeretur, à suo sulphure combustibili quod copiose in se habet, nec ab actione ignis comburerentur. Materia ex clavis erat: eius 2 aut 3 partes sumebant in una corporis: ac corpora dura Martis & Veneris in limaturam subtiliorem limabant: Saturnum vero ac Iovem in cineres movebant: ac tum miscebant cum clavis ac aceto, atque ita in vasis luteis collocabant, ipsaque probe lutatis in igni ad calcinandum: ac in superiore parte illius vasis lutei foramen habebant, per quod humiditas evaporare posset: cumque

omne

omne evaporatum esset, foramen illud luto clauderant: ignem per gradus augentes: ita ut modicè candere inciperet. Ac tum ignem retinebant in huiusmodi leni candore, ut clavis non liquefceret, ad horas 24. Tum sinebant spontè frigesieri: ac vase effracto eximebant: ac aquam communem bullientem superfundebant, ita ut clavis liquefceret. Tum clauem aqua communi abluiebant. Tum corpora calcinata sumentes super lapide inpalpabiliter conterebant, ac tum aqua communi abluiebant omnes sordes, ac nigredinem. Ita ut calces corporum rubrorum resplenderent: atque etiam alborum ut itidem resplenderent, ac candidè ac clare instar nivis. Atque hoc pacto corpora imperfecta à sua immunditie repurgarunt: ac à suo sulphure combustibili, ac nigredine, ac odore foetido quem in mineris contraxerant. Atque ita metalla imperfecta mudarunt ab immunditie. Sed cum ea denuò in vnum corpus reducerent, non erant Sol nec Luna. Tum rursus cogitabant quamnam medicina aut materià, metalla mundificata ad Solem & Lunam possent reducere, ac tingere ijs coloribus qui in corpora ingressum darent. Cumque omne sal aluminis atque aliud omne, ac species peruestigassent, nihil reperièbāt quod metalla tingere vellent: nec ingredi in ea, ut ad Solē ac Lunā reducerentur.

Tum vltcrius cogitabāt, quod nihil in orbo reperirēt prāter spiritus qui in metalla ingredi vellent, ac cū ijs sese permiscere. Ita cognoscentes naturam spirituum, atque eorum morbos quos in mineriis contraxerant: tam multos morbos in se habere quam metalla: vt multas terreas ac fœtidas fœces, ac sulphur combustibile, quod metalla combureret: ac fœces terreas fœtentes, quæ metalla denuò immundiora efficerent quam priuſ fuerant. Atque etiam intelligebant Veteres, Spiritus in sese habere quandam virulentiam, quæ tam corrosiua & venenata esset, ac tam volatilis, vt si ad metalla adducerentur, ea tam venenata ac corrosiua efficerent ac tam frangibilia, vt instar vitri frangerentur: atque etiam avolarent, cū liquarentur; ac optimam partem metalli secum raperent, ac secum sursum veherent, ita vt metallum perderetur ac omnino corrumpereetur. Cū hæc omnia perspicerent, cogitabant vltcrius, quomodo & quâ ratione spiritibus omnes istos morbos prædictos demere possent: ac parare spiritus, vt in corpora ingrederentur: ac tingerent insigni claro colore, qui in ijs & cum ijs manere posset in æternum: ac lenes ac molles manere possent: ac reducerent huiusmodi ratione ad statum Solis ac Lunæ. Omnibus verò naturis perspectis, pro sua sapientia, 3
inuc-

inuenerunt, quibus, spiritibus omnes istos morbos prædictos adimere possent, ac idoneos redderent ad prædicta corpora reducenda ad Solem ac Lunam. Repererunt itaque vasa idonea, ac materiam cum qua miscerent: atque id quo sursum pellerent ex materia, ac ascendere facerent supra, maxime venenatam ac volatilem partem, ut eam primum tollerent: deinde ut sursum pellerent partem temperatam quæ nobis in arte vsui est, quæ post venenatam illam volatilem partem ascendit. Tertiò materia cum qua spiritus permisti sunt apud se retinet crassas partes terreas ingressum prohibentes: atque sulphur album combuitibile. Atque ita nullas alias rationes reperire poterant ad spiritus exonerandos & mundandos quam per sublimationem, ut in corpora ingrederentur, ac ea insigni claro ac resplendente colore tingerent.

Cap. 102.

N V N c audisti quare calcinatio corporum primum sit inuenta, ac porro sublimatio spirituum quare primum reperta: ac postea verba faciemus, quomodo & quâ ratione calcinandum sit in quoque opere ac sublimandum, quodque suo loco. Sed primum de calcinatione spirituum agendum est, ac de solutione spirituum ac corporum iungenda, imbibitione, aut inche-

ratione, ac quare primum inventa fuerit, ut scire & intelligere possis radicem artis Chymicæ. Nunc ad primum nostrum propositum redire volumus.

Cap. 103.

IT E M, cùm Veteres corpus & spiritum vtraq; mūdificassent, ac ab omnibus morbis liberaissent, & munda ac pura essent. Tùm cogitabāt denuò quo pacto efficerēt, ut in seinvicem ingrederentur. Nullam itaque rationem aliam reperire poterant, nisi corpus aut spiritum ad aquam redigerent, atque immergerēt illud corpus spiritui: aut corpus solverent, atque imbiberent spiritum corpore: aut corpus & spiritum vtraq; solvere debebāt, ac aquas ambas simul iungere, estque hæc ratio optima. Atq; hæc omnia funditus intelligentes, si spiritum & corpus copularent ac iungerent, non posse aliam rationem reperiri exceptis prædictis: tùm etiamnùm proprius reputabant cum animo, Spiritus & corpora primum esse solvenda, & in aquam redigenda. Tùm nullam meliorem rationem tenebant, ad spiritus & corpora ad aquam redigenda, nisi primum naturam clavis tenerent, si ad aquam reducerentur. Ita facillè intelligebant, si eò reducerentur ut naturam salis haberent: id igni fieri & calcinatione debere. Tùm ulterius

rius cogitabant, ac fornacem reperiebant quæ apta foret, in qua spiritus calcinare possent, ita ut spiritus ijs elabi non possent.

Eamque Fornacem Sapientum dixere: deinde vasa invenere, in quibus commodè spiritus calcinarentur, ita ut non auolarent.

Fornax Sapientum.

Ac spiritus in vase patente calcinandi sunt; ac igne nudo, alioqui naturam salis non adipiscerentur ad solvendum. Si vase clauso, ac igne concluso, aut calore ponerentur, solvi nollent, quamvis in æternum starent.

Ignis regimè.

Tertiò huiusmodi ignem ac calorem reperiebant qui ita regeretur, ut spiritus non auolarent.

Hiscè omnibus simul repertis, spiritus in fornace collocabant, in vase ad eam re apto: atque ignem suum ita die & nocte moderabantur, 40 dies ac noctes naturales. Tum sinebant spontè friges fieri; eximebant, ac super lapide conterebant siccum, ita ut inpalabile foret: ac tum super lapide spangebant, ac lapidem in cella frigida ac humida ponebant: ac ponebant lapidem paululum inclinatum: ac vitrum supponebant: ac spiritus ibi soluti fuere, ac sensim in vitrum illud stillarunt in insignem claram ac nitidam aquam, sine additione rei alterius. Atque ita hac ratione prædicta spiritus solverunt in insignem, claram, pellucidam ac resplendentem aquam:

Spiritus solverunt Vetros in aquam claram

quam aquam in forti vase vitreo seruabant probè obturato, donec ea vsus esset. Et si quæ fæces remanserant in sublimatione, manebant super lapidem: fæces solui nolebant.

Cap. 104.

NUNC de calcinatione ac sublimatione, & solutione spirituum dictum est. Iam te de calcinatione ac reuerberatione corporum docturus sum. Scies Veteres fornacem quandem reperisse, in qua fornace commodum esset corpora calcinare, aut reuerberare, vt naturam salis adipisceretur: ac ea Fornax reuerberatoria dicebatur. Præterea vasa reperiebant è luto cocta, quæ ad id apta forent, vt in ijs corpora calcinarentur aut reuerberarentur. Ad hæc ignem ad hoc idoneum reperere, quo corpora calcinarentur aut reuerberarentur: huiusmodi calorem vt corpora non liquecerent, nec simul coagularentur. Tū corpora lota sumebant, quæ fæcibus suis exonerata fuerant, ac sulphure combustibili, ac vasi illi terreo induebant, ac in fornace reuerberatoria ponebāt, vt ibi calcinarentur aut reuerberaretur, quod naturam salis adipiscerentur. Ac ignem leni flamma accenderunt sine liquefactione 21 dies & noctes. Tū sponte refrigerescere sinebant, atque eximebant: ac super lapidum cum forti aceto destillato conterebant impalpabiliter. Post acetum destillatum sumebant

Fornax reuerberatoria.

mebant, ac corpora in mundam ac claram
aquam soluebant: ac fæces interiores super
fundo vasis remanebant: aquam illam cla-
ram supernè effundebant in vitrum mun-
dum. Tum Veteres cogitabant vlteriùs de
corporibus coagulandis: probè enim intel-
ligebant, sese aquam simplicem habere de-
bere, si alioqui corpora & spiritus seinvicem
complecterentur in fundo, vt simul mane-
ant. Ac videbant acetum corporibus adesse,
tum reperiiebant in sua sapientia, vt acetum
inde sicco calore evaporarent. Atque ita fe-
cèrè, ac acetum inde sicco calore deduxèrè,
ac pulverem siccum retinebant: quem pul-
verem pòst subtiliter candefaciebant absque
liquefactione. Tum porrò cogitabant pul-
verem soluere in aqua communi. Ac cer-
nebant aceto & aquæ communi multas in-
esse fæces, quas vt ex aceto & aqua cõmuni
educerent, vasa idonea reperiiebant, in qui-
bus acetum & aquam communem ascen-
dere facerent, atque id quod ascenderat de-
stillare facerent per fistulam in aliud vitrum,
ac distillationem nuncuparunt, ac tum pri-
mum inventa fuit. Tum illius aquæ destil-
latæ sumebant, ac super pulverem corporum
fundebant, ac soluebatur in mundā claram
aquam pellucidam: quam aquam corporū
in vitro mundo seruabant. Tum habebant
& aquas simplices simul spirituum & corpo-
rum

Distillation

rum. Tum animo reputabant quantum spiritus ponerent apud corpora. Tum facile pro sua sapientia intelligebant se plus aquæ corporū debere sumere quam spiritus : quia alioqui spiritus avolarent cum ad ignem adducerentur, ac optimam partem corporis secum raperent. Itaq; partem vnam aquarum spirituum, ac 2 aquarū corporū sumpsere : ac aquas simul inter se permiscuere in vase vitreo, idque cineribus calidis imposuere, ac in puluere sicco congelarunt. Cum pulverem cernerent, facile pro sua sapientia intelligebant, si ad ignem adducerent ad liquandum, spiritus avolatu-
 ros ab eo corpore, ac corpus illud in fundo crucibuli relinqueret. Tum ulterius cogitabant quomodo & qua ratione corpora ac spiritū, alterū cum altero colligare possent & congregare alterū in altero, ut sese inuicē ita amplecti possent vsq; ad fundum eorum, ut ignis ea separare non posset. Cum naturam omnem probe perspicerent ac funditus intelligerent : tum facile intelligebant, si corpora & spiritus ita coniungerentur, ita ut ignis ea separare non posset : etiam satis intelligebant coniunctionem nulla re quæ in orbe sit posse fieri quam igni : Ita ut super igni leniter essent regenda, eo pacto ut igni assuescerent. Tum consultabant de vase idoneo reperiendo, in quo spiritus cum corporibus includere possent:

Coniunctio
 corporum &
 spirituum nul-
 la re, nisi igni
 fieri posse.

sent: ac fornacem in qua vas illud ponerent. Ac vas vitreum idoneum reppererunt ei rei aptum, ac ei corpus cum spiritibus includere: vasque illud Vas fixatorium vocarunt. Tum reperiiebant fornacem ad eam rem aptam, ac in ea vitrum hoc imposuere: eamque fornacem fixatoriam dixere. Ac tunc ignem idoneum inuenere quo ita leniter regerent sensim paulò calidiùs per gradus, donec igne feruentem ferre possent. Ac in tota arte nihil magis cauendum est, quam ne nimis feruens ignis adhibeatur, prius quam igni ita assuefiant vt ignem feruentem ferre possint; alioqui spiritus in eo sese attolleret ex corpore: tum iterum de integro incipiendum foret, &c. Atque hoc opus Fixationem dixere, ac liquefaciebant ac puram Lunam reperiiebant: ob quam rem omnes gaudio afficiebantur. Hocque opus vocarunt opus primi ordinis, quia primum inuentum fuerat à Veteribus ac Sapientibus, &c.

Fixatio.

Opus primi ordinis & quare.

Cap. 105.

ITEM consularunt ad inquirendum an non alia via reperiri posset, ad rationem reperiendam conficiendi rem, vt corpora cum spiritibus permiscere necesse non esset, nec fixanda ponere. Longum enim opus erat antequam spiritus sublimarent, & corpora calcinarent & soluerent, ac tum mundificarent; ac tum corpora coniungerent,

ac

ac simul fixarent: ad ea multo tempore opus erat. Cùmque iam omne fixarum esset, nihil præter metallum perfectum habebant, Solem aut Lunam prout opus suum posuerant. Cùm autem Sapientes viderent ac intelligerent, metallum mortuum spiritibus, ut ratio postulabat, vivificari posse, ac perducì in eum statum, ut omnibus probis ac examinationibus resistere posset: cogitabant ulterius possibile fore aliã viã reperire, quæ facilius esset, ad quam tanto tempore in arte opus non esset, ac utilior. Sic igitur reputabant: Si impositione spirituum corpora mortua vivificauimus: quid si sumamus corpus viuum, ac calcinemus ipsum, ac in aquam simplicem redigamus, ac in ea spiritus sublimatos immergamus, ac simul fixemus, ac proijciamus id super corpus mortuum mundificatum, ac simul fluere sinamus, ac videamus quomodo sese simul componerent, ac dispiciamus quid inde futurum esset. Ac ita fecere, ac corpus illud viuum quod cum spiritibus permixtum ac fixatum fuerat, sumebant, ac simul fluere sinebant, ac in massam fundebant, ac massam fragilem ac frangibilem reperiabant. Tum consultabant quã ratione id fieret. Tum facile intelligebant, materiam spirituum cum vivis corporibus tam efficacem esse, ut corpus mortuum mundificatum ferre non posset. Tum verò placebat,

**Ratiocinatio
Veterum.**

bat, vt corpus illud mortuum denuò lique-
 facerent, ei que etiamnum bonam quanti-
 tatem mortui mundificati metalli adderent,
 vt fecere, ac rursus in massam fudere. Tum
 verò adhuc frangibile invenerunt: sed non
 erat tam frangibile quam prius. Ac tum fa-
 cilè cernebant se plus corporis mortui mū-
 dificati addere ac ponere debere. Ac sæpè
 ponendo ac denuò liquefaciendo, ad extre-
 mum molle effectum est, eratque perfectus
 Sol aut Luna, quare summiopore gaudebāt.
 Tum opus hoc vocarunt, alterum opus al-
 terius ordinis. Idque ob eam causam fecere,
 quod hac prædicta materia proiectionē fa-
 cerent super mortua metalla quæ mūdfi-
 cata erant.

Cap. 106.

PRÆTEREA Veteres cum cernebant quod
 sublimatis spiritibus fixatis cū vivis cor-
 poribus, proiectionem facerent super cor-
 pora mundificata, cogitabant ulterius an ra-
 tio reperiri posset reducēdi corpora mortua
 ad Solem aut Lunam non mūdficata. Tum
 facilè videbant, si id fieret: debere medicinā
 fortiorem confici, si corpora mortua trans-
 ferrent. Ac facilè etiam intelligebant: si cor-
 pora mortua non mundificata transferren-
 tur in Solem aut Lunā, se corpus illud mor-
 tuum prius vivificare debere, antequā me-
 dicina super illa proijceretur. Tum medici-
 nam sumebant alterius ordinis quam cōfe-
 cerant:

Opus 2 ordinis
 cur dictum.

Quo pacto Ve-
 teres corpora
 mortua ad So-
 lem aut Lunā
 non mūdfi-
 cata rationem
 reducendi, in-
 veniunt.

cerant: qua proiectionem fecerant h̄ me-
talla mundificata, de qua antè dictum est; ac
eam soluebant in aceto forti destillato: ac
rursus acetum deduxere: ac medicinam
congelarunt. Ac post medicinam rursus
in aqua pluuiali destillata soluerunt. Arque
iterum tertiam partem sublimatorum spiri-
tuum sumptere, ac aquam illam spiritui im-
mersere, siccantes ac terentes denuò, ac rursus
siccantes, donec spiritus corpus illud
omne imbibisset. Tum simul fixanda po-
nebant, quæ fixatio facillè fiebat. Cumque
omne fixum erat, tum denuò soluebant, vt
prius fecerant, ac rursus sumebant tertiam
partem spiritus pro quantitate prædictæ me-
dicinæ quam habebant, ac rursus spiritui
immersere, vt prius faciebant, atque iterum
fixanda posuere, vti prius dictum est. Hisq;
omnibus peractis eandem medicinam etiam
semel in aceto destillato soluerunt, ac ace-
tum rursus destillarunt, ac congelarunt.
Ac tum sumebant cruda ac immunda cor-
pora mortua ac liquabant, ac vitam ijs inde-
bant: & tum medicinam suam superijciebant,
ac simul fluere sinebant, ac in massam fun-
debant: & perfectum Solem & Lunam inue-
nere omnes probas transeuntẽ ac examina.
Ac reperiebant proiectionem tam magnam
& copiosam esse, prout fuerat in opere alte-
rius ordinis. Quam altam proiectionem ad-
modum

modum mirabantur, atq; ea gaudebant: ac
 tum opus hoc vocitarunt opus tertij ordinis,
 quia tertium opus erat quod inuenerant. Post
 consultarunt, ac reperiiebant in sua sapientia
 naturam peruestigantes: tum intelligebant
 altam projectionem venire debere subtilita-
 te, medicinæ: qua intelligētia ac sensu quem
 hac de re habebant ac intelligebant, multi-
 plicatio omnis medicinæ inuenta est. Atque
 ita rationem qua medicinæ subtiles effice-
 rentur; multiplicationem vocarunt quia vi-
 debant cum medicina subtilis fieret, eam al-
 tam projectionem facere. Ac quod subtili-
 orem faciebant, eò projectio semper magis
 magisque alta cadebat. Ita rationem inue-
 nere omnes medicinas multiplicandi, &c.

Opus 3 ordi-
 nis, & quare
 ita dictum.

Quomodo
 omnis multi-
 plicatio medi-
 cinæ inuenta.

Cap. 107.

CUM sapientes hæc omnia prædicta pro-
 bassent, ac cernerent se omnia mortua
 immunda corpora ad Solem ac Lunā per-
 ducere; atq; insuper altā projectionē facere.
 Tum etiam nū vltterius ratione inquirebant,
 vtrum foret possibile spiritus arte ac medi-
 cina reducere etiam ad Solem & Lunā. Qua
 de re consultabant, cumq; naturam omnem
 medicinæ perspicerent, intelligebant medi-
 cinā esse cōfectā ac coadunatā arte spirituum
 ac corporū, ac simul in vnū simul fixata esse.
 Tum etiam facile in sua sapientia intellige-
 bant, si spiritus ad Solem ac Lunā reduceret,
debere

Ratio reducē-
 di spiritus ad
 Solem & Lu-
 nam quomodo
 reperta à Ve-
 teribus.

debere etiam naturam medicinæ habere, alioqui medicina se cum ijs permiscere nollit, neque cum ijs ingredi: nam spiritus corpora efficere non possent: nullam enim proportionem inter se habent. Medicina constat ex spiritibus & corporibus: atque hæc igni ita fixata sunt, vt ignis separare nequeat: atque alter est purus spiritus qui ab igni ascendit. Ita facile ex hac ratione prædicta, comprehendebant res duas. Vna erat, si ad id peruenirent, se primum spiritus parare debere, vt essent eiusdem naturæ cum medicina, si alioqui medicina cum ijs amicitiam contraheret, aut in ea ingredi vellet: simile enim amat sui simile. Ita si ad artem peruenirent, principio ac ante omnia spiritus debebant efficere corpora, si eiusdem naturæ cum medicina forent. Deinde etiam facile intelligebant, si spiritus corporeos ad Solem ac Lunam perducerent, se medicinam tam liquidam, tam subtilem, tamque penetrantem conficere debere, vt cum proijcerent super spiritus corporeos, statim liqueceret, ac penetraret, antequam ignis ita calidus fieret, vt spiritus à corpore non volaret; sed medicina spiritum tegeret ac supernataret, quemadmodum oleum super aquam natat: ita vt corpus à medicina capiatur antequam à corpore se subducatur. Ac cum medicina spiritum ac corpus penetrat, ac ea simul

mul fixat, vt ad Solem ac Lunam perueniant. Atque ita fecere: medicinam in aceto destillato solvebant: ac tū denuò congelabant: ac tū rursū solvebant in aceto destillato. Atque id solvere & congelare iterabant toties idēdē in aceto recti, vt amplius congelare nollet: sed in forma densi olei consisteret. Ac spiritum Mercurij corpore induebant, ac ponebant in crucibulo super ignem, ac iaciebant aut stillabant super ipsum ex parata medicina, ac cōspergebant atque operiebant spiritum corporeū, quem admodum oleum super aquam natat, atque eam operit. Ac tū etiam nūq̃ fortiorē ignem adhibebant, ac flabant, ita vt medicina vnā cum spiritu corporeo inter se inciperent circumagi ac fluere. Ac medicina corpus ac spiritum ita perualit ac penetrauit, ita vt spiritus & corpus vnum in alterum ita compacta sint, vt ignis ea separare nequeat. Ac in massam fundebant, & perfectum Solem & Lunam reperiiebant, qua de re permagnas gratias Deo agebant, ac mirum in modum gaudebant. Atque huic medicinæ nomen Elixiris indidere.

Medicina hæc
nomen Elixiris accepit,

Cap. 108.

CV M verò isti Sapientes cernerent se omnia corpora ac spiritus hoc pacto perducere ad verum Solem & Lunam: tū vltius etiam nūq̃ cogitabant, an non ex re

Quo pacto veteres quæsiuerint an non ex vna re medicinam conficerent

M

vna

possent, quæ
corpora ac spi-
ritus omnes
posset trans-
mutare in So-
lem aut Lunā.

Omnia origi-
nem duxere ex
aqua simplici.

Sal Sapiētum.

In omni mixto
4 elemēta cō-
ueniunt ad mi-
xtionem: quo-
rum 2 sunt in-
clusa, vt ignis
& aēr, & 2 in-
cludētia, vt
terra & aqua.

vna medicinā conficere possent, quæ cor-
pora ac spiritus omnes simul posset trans-
ferre in Solem, aut in Lunam. Itaque sedu-
lò naturæ studuere: quid Deus naturæ infu-
derit, ac quomodò natura operetur in omni-
bus rebus inferioribus: ac cuius generis
quæque res sit, ac vndè quodque genus pri-
mum ortum ceperit, vtrum ex materia sim-
plici aut composita. Ac rebus omnibus pro-
bè perspectis, comperiebant ac intelligebāt
omnia primum originem duxisse ex aqua
simplici, quæ aqua erat quædam essentia
Mercurij, ac Deus terram suam in ea aqua
collocabat: quæ terra in se naturam sulphu-
ris habebat: quæ terra sulphurea aquam il-
lam coagulabat: quæ 2 simul manere non
possent, nisi per quoddam medium, quod ea
contineret inter se, ita vt alterum ab altero
non separaretur, quandiu mediū illud apud
ea maneret. Est verò sal quoddam, quod Sal
Deus ijs infudit, ad illa duo copulanda. Ac
Veteres Sal illud, Sal Sapientum vocavere.
Adhæc Dominus Deus his tribus, vt aquæ,
& terræ inclusit etiamnum duo alia, vt æ-
rem & ignem. Ac Deus hæc 4 cum sale
quod medium est, etiamnum ex suo man-
dato ornavit, adhuc 3 nimis subtilibus spi-
ritibus, qui 3 spiritus mixturam prædictam
simul continent: ac mixtura à se invicem se-
parari nequit, nec corrumpi, nec interire,
quan-

Quandiu isti 3 spiritus adsunt. Sed cum isti

3 spiritus mixturam deferunt, tum omnia pariter alia ab alijs separantur: atque istos 3 spiritus Sapientes essentiam coniunctam nuncupauere. Atque ita facile assequebantur primum illud principium istam compositam mixturam fuisse, ex qua omne quod hic infra in Orbe est, originem suam duxit: siue sint homines, pecudes, aves, pisces, arbores, herbæ: ac deinceps quicquid sensibile aut sensus expers est. Sed ista mixtura in rebus omnibus æqualiter distributa non est, &c. Atque etiamnum Deus hisce mixturis suo mandato infudit virtutem seminariam, ad porro producendum quodque suis simile, prout natura harum mixturarum componitur. Atque etiamnum Deus aliam virtutem infudit per influentiam cæli ac stellarum, & planetarum, per infusionem suarum influentiarum quas addunt ex mandato diuino: essentiam, statum & declinationem, donec iterum separentur, ac denuò ad suam primam naturam perveniant, ex qua primum composita sunt, prout res ea fuerit. Vna res crescit diu, antequam ad suum statum perveniat: alia breui tempore adolescit antequam ad suum statum perveniat. Alia multo tempore in suo statu permanet: alia non permanet diu in suo statu, &c.

Essentia coniuncta quid Veteribus.

Virtus seminaria à Deo mixtis infusa.

Item alia virtus per influentiam cæli, stellarum & planetarum.

M 2

Atque

Sicuti res omnis initium habuit, ita etiam medium habet ac finem.

AT QV E etiam probè intelligebāt quemadmodum res omnis initium habet, ita quoque eam medium habere debere, cuius hoc loco mentionem fecimus: ac post illud medium finem sequuturum. Ita intelligebant omnibus rebus divinā providentiā creatis nullum vitium inesse posse: omnia perfecta esse debere. Probè itaq; intelligebant cum omnia ad suam primam essentiam rediissent, ad quam Deus condidit, quod tūc instaurabit: ac omnes res creatas in suam extremam virtutem perducet: ita vt postea in rem illam creatam nulla mutatio cadere possit: ac in æternum in sua essentia permanebit. Probè etiam intelligebant quod Deus easdem res creatas mutabit absque alterius rei extraneæ additione. Sed eadem illa res creata mutabitur in suam perfectionem ac virtutem supremam. Ita facile ex eo intelligebant, vnamquamque rem creatam medicinam suam propriam in se habere, per rationem prius demonstratam. Ita liquidò constat nihil peregrinum adhibere ei opus esse, quod ad supremam suam Potentiam perducere velimus: sed tantummodò rem sumendam esse, ad rem perfectam efficiendam; siue in minerali, vegetabili, aut animali. Cum Veteres isti Sapiētes omnes hasc rationes prædictas, ac plures alias quas

com-

Cōmemorare nimis longum foret, probè intelligerēt ac funditus, facillè sentiebant, idq; certò, se acumine ingenij facillè rem reperturos ex qua rem producerent qua spiritus & corpora in verum Solem ac Lunā transferrent. Tum cōsiliū inibant ex qua materia rem illam perfectam extrahere possent, quæ virtute transferēdi corpora, & spiritus in Solem, & Lunam prædita esset. Tum pro sua sapientia facillè intelligebant, si Solē ac Lunam haberent, res ea debebat esse de eorum natura ac genere. Vnumquodque enim sui simile gignit. Equus equum producit, avis avem, &c. Ita reperiēbant in sua sapientia:

Vnumquodque
sui simile gignit.

Deum ex omnibus his inferioribus nihil auro perfectius cōdidisse: Ignis enim ipsum destruere non potest, nec quicquam in orbe: ac in suo statu permanebit vique ad diem novissimum absq; declinatione: quod nulli rei in orbe fiet, non enim diu in suo statu perseverabit, quin rursus declinet ac ad suam primam materiam redeat, qua de re antè doctum est, nisi aurum solum. Atq; per hoc planum fit ratione antè demonstrata, aurum esse rem perfectissimam quam Deus creavit, ac cōdidit. Ita conveniebat inter ipsos ut sumerent Solem, ut ex eo cōficerent id quod eam potētiā haberet spiritus & corpora in Solem ac Lunā transferēdi. Ac quia Deus nihil solitarium creavit, sed duo crea-

Deus ex omnibus inferioribus nihil auro perfectius cōdidit.

Convenisse inter Veteres ut sumerent Solē, ut ex eo cōficerent rem illā quæ potētiā

habet spiritus & corpora in solem ac Lunam transferendi; sed ut naturam generationemque eius sequeretur, Solem & Lunam sumpserit.

uit ut masculū & fœmellam, in hominibus & pecudibus, in avibus & piscibus, & in sensibilibus atque insensibilibus, in herbis, in plantis, &c. D E V S singulorum duo creavit, ut masculum & fœminam. Et ut opus ad suam extremam virtutem perducerent, sumpserunt Lunam, tanquā fœmellam Solis, ac vtraque ceperunt ut lapidem suum ex ijs educerent: quamvis ipsum ex singulis per se facile extrahere possent. Sed quia naturam generationemque naturæ sequi vellent, quantum poterant: vtraque maturā deliberatione sumpsere, quia Sol tam perfectus, tam purus, tamque subtilis erat, ut metuerent ne clām avolaret cum ipsum in opere haberent: & Lunam cuius partes nonnihil crassæ & terreæ sunt, ita ut multum terræ habeat, ac quia sese invicem amant ac amicae sunt, ut maritus & vxor, ac quia alter calidus, altera frigida est, ut sese invicem temperarent in subtilitate & crassitudine, in volubilitate ac terrestritate: ac ut alterum contineret alterum, vtraque sumpsere simul æquali proportionem, ut alterū temperaret alterum, ut antè traditum est. Cū vtraq; hoc pacto sumpsisset, consultabant quibusnam operibus hæc duo tāquam marem ac fœminam inter se copularent. Tū facile intelligebant ea esse 2 dura corpora, in quæ naturā suā extremā virtutem

adhi-

adhibuisset, atque opus extremum, ut amplius in ea operari non posset. Natura enim non ulterius in his duobus mouetur. Nam hæc duo Sol & Luna, in ijs natura ita operata est, ut in nulla re creata in orbe, ita sit operata, nec vnquam operabitur, ut in his duobus corporibus fecit, in Sole & in Luna. Hæc enim duo corpora in statu permanent, ut natura ea tradidit in sanitate, usque ad diem novissimum: donec DEVS omnia in supremam virtutem perducet, & potentiam, ad eum finem ad quem omnia creata & facta sunt. Et quicquid Deus creauit in mundo, exceptis his duobus corporibus, omne simul mutabitur, postquam adoleuerit, ac in statu constiterit, quodque secundum naturam, aliud brevius aliud longius; tum ad extremum declinabit & abolebitur, ac redibit ad suam primam naturam, ex qua DEVS id primum produci voluit. Atque hæc duo corpora in sanitatis statu permanent, & sine retrorsum eundo, ac quicquam declinando, ad diem usque novissimum. Quare nihil in orbe hominibus præstantius est. Natura enim hominum ea est, ut semper optimum quodque amet, estque hoc donum quod Deus animæ nostræ infudit, estque vna supremarum virtutum animæ nostræ, quod semper optimum quodque diligemus ac amabimus. Atque ita nihil

Homo natura
optimū quod-
que amat.

in orbe præstantius est quod in statu permanebit, quam hæc 2 corpora. Facile etiam intelligebant quamvis natura in ijs ita operata fuerat, vt in statu sanitatis permanerent vsque ad diem novissimum: Deum naturæ talem virtutem non infudisse, vt natura tale opus operata fuerit in his 2 corporibus, vt destrui non possent. Ita vt facile ad suam primam essentiam reduci possint. Itaque natura ijs eam virtutem non dedit vt destrui non possent. Sed sine arte Sapientum hæc 2 corpora sua sponte non retrocederent, nec in primam suam naturam declinarent ante diem novissimum, cum Deus omnia perficiet. Quemadmodum Deus Adamum immortalem condidit: sed Adamum non cōdiderat talem, quin facile mori posset.

Cap. 110.

Ad hæc corpora transmutanda partim naturam esse sequendam, partim transmutationem Dei novissimā speculandam perspicere Veteres.

IT A Veteres Sapientes facile intelligebant se hæc duo corpora arte posse destruere, ac ad suam primam naturam reducere, in aquam simplicem. Ac facile itidem intelligebant, si hæc 2 corpora perducerent, ex propria natura in meliorem naturam, aut in aliam: in primis & ante omnia esse tollendum quicquid natura in ijs operata est, ac reducendum in eum statum in quo erat cū natura primam in eo operari inciperet.

Tum

Tùm facile intelligebant se debere retexere quicquid natura fecerat, ac operata fuerat. Tùm consultabant, si ad id peruenirent, se naturam sequi debere. Ac natura omnia produxit, ac crescere fecit, ac pòst illud incrementum, in statu sanitatis còtinuit, aliud breuius aliud longius, prout quodque erat, vt ante doctum est. Ac post statum sanitatis caput declinare, donec ad suam primā materiam perueniret, vt prius dictum est. Ac si ad id peruenirent etiam in hoc naturam sequi debebant, ac retrocedere gradatim, donec hæc 2 ad suam materiam primam perduxissent, id erat, in simplicem aquam: ac tandiu naturam sequi debebant. Ac si tùm hæc 2 corpora perducere in supremā virtutem ad quam Deus ea coniunxit, vellent: tùm naturæ imitationem deferere debebāt, ac speculari transmutationem Dei nouissimam, atque opera post hoc seculum, quomodo omnia mutabit ac perficiet, ac opera naturæ finet. Ita facile præuidebant ac in sua sapientia intelligebant, sibi hoc pacto naturam esse sequendam, ac declinandam donec ad primam materiam peruenissent. i. in aquam simplicem, vti prius dictum est: ac tum naturā esse deferendam, vt antè dictum est. Tùm consultabant, quomodo primum operari deberent in hæc 2 corpora, ac facile intelligebant, omnia opera operata operibus

Omnia opera
operata con-
trarijs destru-
enda.

bus contrarijs esse destruenda, ac omnia dura, mollia efficienda, ac omnia sicca humida, & contrà, ac omnia leuia, grauia, ac omnia grauia, leuia, atque omnia calida, frigida, ac omnia amara, dulcia, & contra: atque ita deinceps, &c. Quare Aristoteles ait: Ex leui fac graue, & ex graui leue: fac ex aëre terrā, & ex terra aërem, ex igne aquam, & ex aqua ignem, dulce amarum, & amarum dulce effcito, ac omnes artes habes.

Aristoteles.

Itaque intelligebant isti Sapientes, se hæc 2 dura corpora, mollia efficere debere, Natura enim dura fecerat, si opus naturæ dissoluerent. Idque ita debere fieri opere eo quod destruere appellauere, &c. Eo peracto, facile intelligebat naturam corpora ea arida finxisse, ac humiditatē eorum intrinsecus clausisse: ac tā firmiter conclusisse, vt ignis inter eius partes peruenire non posset, ita vt ignis in ea vi operari non posset. Ac si hæc 2 dissoluerent, debebant siccitatem humidam efficere, ac in aquam soluere. Ac si aperirent solida eorum corpora quæ natura clauserat, id debere fieri per opus quod putrefactio dicitur. Cumq; hæc opera ad eum modum intelligerent, ita fecere. Ac post etiamnū duobus operibus intenti fuere, quorum alterum solutio dicitur, quod per destillationem fiebat. Alterum opus dicebatur coagulatio. Hæc 2 iterabant tam sæpè ac frequenter

Solutio.

Coagulatio.

ter ope materiae vegetabilis, donec hæc duo corpora ad primam suam materiam perduxissent, in qua erant cum Natura primum in ijs operari inciperet. i. in aquam simplicem. Cum hæc 2 corpora hætenus perduxissent, viam naturæ sequi omisere: ac tum aliam viam perspexere. Probè intellexerunt Deum ex aqua terram fecisse, ita vt aqua & terra vtraque vnum fierent, ac ex aqua terram fecere. Facile etiam intelligebant, Deum spiritum è corpore educere, ac spiritum igni purgare: ac spiritu per ignem purgato, spiritus ascendit in cælum, ac corpus destruitur, ac etiam mundificatur in materiam claram ac subtilem, atque idipsum, istamque viam ita sequuti sunt, idq; duobus operibus perfecere. Opus quo spiritum è corpore educabant, ac mundabant spiritum, opus illud sublimatio dicebatur. Reliqua 2 opera quibus corpus purgabant, horum alterum vocabant Reuerberationem aut Calcinationem, ac alterum Solutionem. Ac cum vtraq; mundassent ab omnibus peccatis eorum igni & aqua, tum opera Dei perspiciebant, quomodo animam denuò die nouissimo infundet suo corpori proprio glorificato: ac tùm nullam mutationem fore, tam fixum Deus corpus cum spiritu faciet: ita vt post illam fixationem nunquam à se inuicem separari possint, ac simul manebunt in secula.

Cum

Sublimatio.

Reuerberatio
siue calcinatio.

Solutio.

Cum ista probè intelligerent funditus, eti-
am faciliè intelligebant, si ad perfectionem
lapidis sui peruenirent, vt ipsum etiam ad
talem glorificationem ac æternitatem per-
ducere possent, ac perfectionem, se Dei ope-
ra futura facere debere, si lapidem suum ad
talem perfectionē perducerent. Atque etiā
faciliè intellexêre, si lapidem ad talem perfe-
ctionem perducerent, vt eodem gradu sta-
ret quo res omnes pòst diem nouissimū, se
projectionem eo nō posse facere. Nam tūm
ad finem peruenisset, ad quem Deus ipsum
condidisset. Nam post illud tempus nulla e-
rit generatio, nec vlla virtus seminaria. Tūm
cōsultabant vt ei virtutem seminariam im-
primerent. Ac partem vnā vtriusque cor-
poris sumebant Solis ac Lunæ, cuiusq; tan-
tundem subtile effectum, ac vnā cum cor-
pore glorificato cōglutinarunt, quod mun-
dificatum erat: eamq; compositionem Fer-
mentum dixêre. Tūm porrò Dei opera fu-
tura prosequerantur, ac spiritum corpori illi
infudêre debita proportione, atque habent
ita omnes simul spiritum apud se ac in pro-
prio corpore. Idq; duobus operibus fecêre,
quorum alterum Inceratio, alterum Fixatio
dicebatur. Ac lapidem perfecêre, & ad vir-
tutem extremam perduxêre.

Post hoc secu-
lum nulla erit
generatio, nec
virtus semina-
ria.

NVNC

Cap. III.

N Vnc te modum sublimationis docere volo, quomodo & quâ ratione, unusquisque spiritus sublimari debet, & quare, ac per quid quodque sublimandû est. Nam in 3 ordinibus omnibus sublimari debet, atque etiam in Elixire, atque etiam in lapide. Atque ob id necesse est, veram naturam sublimationis nosse. Nam sublimatio fit multifariam. Nam sublimatio est instituenda secundum opus in quo spiritus sublimatus adhibendus est, siue ad 3 ordines, aut Elixir, aut in alia omnia opera, quæ multa sunt, atque ad rubrum ac album, ac potissimum in lapide. Atque ob id necesse est intelligere sublimationem, quia sublimationes toties mutandæ sunt. Nam secundum quodque opus quod facere velimus, sublimationes alijs, atque alijs modis sunt mutandæ. Idè necesse est tibi de sublimatione scribam ob rationem iam dictam, &c.

Sublimationis
cognitionem
necessariam
esse, & quare

Cap. III 2.

S C I E S principio sublimationem arsenici & auripigmenti, quorum alterum ad rubrum, alterum ad album. Est etiam rubrum arsenicum, aut croceum. Sed simul vnum genus est auripigmenti aut arsenici. Arsenicum enim naturam auripigmenti habet. Ita natura eadem sunt, sed non colore: nam alterum ad album, alterum ad rubrum seruit.

Sublimatio Arsenici & Auripigmenti.

feruit. Atque hi 2. spiritus nimis subtilem spiritum in se habent: ac spiritus solertia separandus est: nam si huius spiritus subtilis quicquam vsquam apud 2. lapides maneret: spiritus operi suam fixationem adimeret: ita vt opus nunquam fixari posset. Atque etiam apud se habent sulphur combustibile, quod opus omne simul combureret ac destrueret, cum ad ignem adduceretur.

Cap. 113.

Crassæ facies
& sicca terre-
stritas lapidi
adimenda, &
quomodo.

ALIÆ C'z isti lapides etiam nunc mate-
riam habent quæ eadem ipsi adime-
nda est: ea enim etiam opus corrumpere: ea
est crassæ eius facies atque terrestritas. Nam
si quod horum in his lapidibus remaneret,
aut facies aut sicca terrestritas, impediret
quominus medicina ingredi posset. Quare
opus est ad hæc omnia adimenda, vt hi 2. la-
pides misceantur cum fixa face quæ attra-
hat, quæque etiam spiritus non fiat. Quare
debet esse fixa: quia res fixa rem volatilem
agros à se dimittit, quando cum ea permista
est: quia fax fixa apud se retinere potest
spiritum medium qui nobis in opere est
necessarius, donec subtilis spiritus abierit;
antequam spiritus medijs à facibus sese se-
paret. Quare fax fixa etiam attrahens aut
striptica esse debet, quia spiritum non ni-
mis

mis altè ascendere in vase linet : sed altissimè latam manum supra fæces , aut vt maneat super fæces , &c. Ac quare fixa fæx nihil de se mittere debet , quia cum spiritu medio secum non subuehet , sed purus & mundus futurus est. Ac vt nihil extraneum in opus adducat. Nam in opere nihil extraneum esse potest. Præterea fæx frigida & sicca naturâ esse debet , per quam duo isti lapides erunt sublimandi. Quare frigida ? ad calorem quem sulphur combustibile in se habet ita cohibendum , ne in sublimatione spiritum destruat , ac à spiritu se separet. Quare sicca ? Vt fæx sua siccitate , calorem sulphuris combustibilis ita temporet , ac apud se retineat , ita vt cum spiritu medio nō separet se , nec ascēdat ex fæce. Ad hæc opus est alto & oblongo vase in quo hi duo lapides sublimentur. Quare alto vase ? Vt subtilis spiritus volatilis qui calorem nullū ferre potest , ascēdere in superiorem partem illius vasis longi possit , vt frigus ibi reperiat : vt ibi manere possit , ad eò melius se à spiritu medio separandum. Debes etiam duos istos lapides admodum pusillo igni sublimare. Quare igni pusillo ? Vt subtilis spiritus volatilis primū ex fæcibus volare possit vsque in superiorem partem vasis : antequam spiritus medius ex fæcibus exire incipiat.

N V N G

Subtilis spiri-
tus eximendus,
antequam ig-
nem in subli-
matione au-
geas, & quare.

NV N c ſcies antequam ignem in ſubli-
matione augeas, te alembicum demere
debere, ac ſubtilem ſpiritum eximere. Idque
ob hanc cauſam, ne cum vehementem ig-
nem adhibes, ſpiritus ſubtilis iterum deci-
dat: aut cum omne ſublimatum fuerit, ac
tūm ſubtilis ſpiritus volatilis rurſum ſuper
ſæces decidat, nec ſuper ſpiritum medium,
ac ne iterum inter ſe permiſceantur. Spīritu
verò ex alembico ſumpto, alembicū denuò
ſuperimponē: ac tūm ignem adde, vt ſpiri-
tus medius ex ſæcibus exire poſſit. Cumque
iam è ſæcibus ſublimatum fuerit, exime, ac
rurſum cum ſæcibus tuis permiſce, ac ſæc-
modis omnibus, vt prius doctū eſt. Iſtam-
que ſublimationem itera tandiu ac toties,
donec nihil amplius de ſubtili ſpiritu aſcen-
dat. Tūm ſpiritū medium per ſe ſubliman-
dum pones, vt videas, an nihil ſpiritus vola-
tilis ſit adiunctum. Ac ſi quid ſit adiunctū,
id identidē eximes, ac etiam circumſpicias
nunquid de ſulphure combuſtibili ac ſæci-
bus remaneat, &c. Ac ſublimationem ite-
rabis tandiu, donec reperis nihil amplius aſ-
cendere de ſubtili ſpiritu volatili, ac nihil
relinquat in fundo vaſis. Tūm certus es, te
ſpiritum medium mundum ac purum ha-
bere, eſtque paratus vt in opere colloques.

Ad

*Ad Mercurium sublimandum.**Cap. I I 5.*

SVME S Mercurium ac probè mundabis, Modus subli-
mandi Mer-
curij.
 Cum sale & aceto benè conterens in mortario ligneo, pistillo ligneo. Ac vbi diu contriueris cum sale & aceto, Salem à Mercurio ablue aquâ mundâ bulliente, donec aqua pura defluat. Tùm Mercurium sicca panno lineo mundo. Ac tùm denuò sal mundum recens atque acetum recens adde, & rursus in mortario ligneo contere 4 aut 5 horas continuè. Tùm denuò aqua munda bulliente ablue, vt priùs. Ac tùm iterùm recens acetum & sal adhibe, ac contere ad illud vsque tempus, donec Mercurius nullam nigredinem, nec sordes de se mittat, ac Mercurius mundus ac clarus maneat instar speculi: tùm ad sublimandum paratus est. Ac tùm fume in vnam libram Mercurij salis communis lb 2 semel in aqua frigida soluti, ac denuò in balneo congelati ad spiritus suos retinendos. Ac tum in 2 illas libras salis prædictas 2 3 salis armoniaci sumito toties sublimati, vt nihil post se relinquat, ac probè inter sal contere: ac tùm Mercurium inter cetera siccum super lapide, ita vt Mercurius non videatur. Tùm simul sublimanda pone in vase apto, alembico superimposito, ac receptaculo ad rostrû lutato. Ac initio ignem

N

pusil-

Ignis primū
pusillus adhi-
bendus ad ho-
ras 24.

Sublimatio
Mercurij toties
iterāda, donec
Mercurius tam
clarus sursū
sublimatus fu-
erit quam cry-
stallū pellu-
cidū.

pusillum adde ad horas 24. Deinde adhuc
fortiorem adhibe horas 24. Post adde ad
horas 24 ignem tam vehementem, ut cer-
rus sis omne simul esse sublimatum. Tūc
finas refrigerare. Tūc sublimatum ex a-
lembico sume, ac denuō cum sale commu-
ni recenti contere, præparato, ut prius dictū
est, ac denuō sublimandum pone, modis o-
mnibus, ut prius doctum est. Atque istam
sublimationem itera toties semper cum sale
recenti præparato, donec Mercurius tam
clarus sursū sublimatus fuerit, quam cry-
stallū pellucidū. Tūc satis sublimatum
est. Item tūc eundem Mercurium iam sub-
limatum sumes, ac siccum super lapide con-
teres in pulverem subtilē. Tūc Mercuri-
um communem pone in vitro lato aut vase
lapideo in fornace in qua spiritus calcinan-
tur. Atque ad 6 hebdomadas calorem ad-
hibe tam vehementem, ita ut manum tene-
re non possis ad interiorem concavitatem
fornacis. Ac 6 illis hebdomadis elapsis spon-
te refrigerare sine : exime, ac sacco inde,
eumque in cella humida suspende: ac ei vas
vitreum suppone, ac prædictus Mercurius
omnis soluetur in aquam claram pelluci-
dam. Item hæc aqua Mercurij omnia me-
talla soluit, adque extremam perfectionem
perducit hoc pacto. Item in ea solue corpus
quodcunq; , facies metallorum statim subsi-
dunt.

dunt. Nam hæc aqua Mercurij, nihil nisi sui simile soluit, & quicquid naturæ eius non est fundum petere sinis. Ac tùm clarum sensim effundere potes, aut philtrare, ac fæces tollere, ac aquâ clarâ ollæ vitreæ indere, ac alembico superimposito ac receptaculo rostro addito, humiditatem destillare: ac tùm ignem tuum augere, ac tùm Mercurium sursum in alembicum sublimare, atque ita Mercurium tuum denuò habes, verùm aliquanto factum leuiorem. Ac tùm metallum ex olla exime & in corpus reducito, habesque metallū tuum clarum, purum & mundum extremè, siue Venus, Saturnus, Iupiter aut Luna sit, &c. Estque hoc tam magnum secretum quam sit in arte vniuersa. Tùm Mercurium ex alembico denuò sume, ac rursus super lapide siccum contere, & iterum in sacco pende, ac denuò soluetur in aquam claram pellucidam. Atque habens tuum Mercurium, cum hac aqua potes omnia metalla simul conglutinare quodcunque sit: ac item omnia metallorum quæ fracta sunt, frustra denuò coniungere, ita vt videri non possit vbi fracta sint: ac eo loco tam fortia sunt quam alibi. Atque etiam plures virtutes reconditas quas hæc aqua in se habet, quas ob certas causas non scribo. Sed magnum secretum in natura est.

Hæc aqua
Mercurij nihil
nisi sui simile
soluit.

Magnum
secretum

N 2

Lapis

*Lapis tantummodo ex Sole.**Cap. 116.*

Lapis ex solo
Sole omnes
alios superat.

N V N e tibi describere volo lapidem qui
ex solo Sole conficitur: qui lapis omnes
lapides superat, qui manibus hominū con-
fici possunt. Ac tenebis loco secreti, Solem
suā naturā esse speciem metalli in quo nullæ
partes insunt. Simplex est & purum, tamen
vnius generis fæx inest, eaq; in eo abscondita
est. Et quamvis Sol est corpus simplex absq;
discretis partibus, tamē arte ei color detrahi
potest, tam ruber quā albus, sed sine arte id
fieri non potest. Quamvis vnam materiam
esse assero, tamē Sol diuidi potest in 2 partes
quæ sibi inuicem contrariæ esse videntur.
Sol species est quæ virtute nature effecta est.
Nā Natura in eo ita operata est, ita vt Natu-
ra in eo extremas suas vires ostenderit. Imò
natura ita in Sole operata est, vt in toto orbe
nihil Sole præstantius sit. Sol enim mundus
ac purus est, ac Natura tam prope naturam
simplicem ipsum perduxit, quam potuit. Ita
vt in toto orbe nihil tā prope ad simplex ac-
cedat, quam Sol. Nam Sol igne destrui non
potest, nec in terra computrescere nec for-
descere, nec in aëre corrumpi.

Sol quamvis
vna materia
sit, tamen in 2
partes diuidi
potest, quæ sibi
contrariæ vi-
dentur.

Sol nec igne
destrui, nec in
terra compe-
trescere, nec in
aëre corrumpi
potest.

Cap. 117.

Natura nihil
fixum nec sim-
plex producit.

S C I E S in toto Orbe nihil quod Natura
operata est, fixum esse. Sed arte Sol fixus
effici

effici potest, ac alia plura. Sed naturæ à Deo non est concessum, ut quid fixum produceret, aut naturam simplicem. Fixum enim æternum est, id neque iam neque vlllo vnquam tempore mutari potest in melius aut peius: sed in æternum permanere debet in ea natura in qua est. Cælum fixum est, id in æternum in sua fixa simplici essentia permanebit, in qua est. Ac post diem nouissimum Deus omnia quæ condidit fixa efficiet, atque ita in æternum sicuti sunt, permanebunt.

Itaque Natura nullam rem fixam operatur: retexi quidem potest quod natura operata est arte, ut in hoc libro docebitur. Scies naturam in Sole ita operatam, ut non possit vna pars eius sursum sublimari, ac altera infra relinqui. Nam in Sole nulla terra est. Ea terra quæ in Sole est, ita coniuncta est cum reliquis 3 elementis, ita ut vnum elementum alterum sit, omnia munda sunt, in ijs nulla corruptio, nec contrarietas quæ partes disiungat. Terra tam subtilis est, quàm ignis, aut aer sint: ac inter ea nulla est corruptio, quæ partes eius disiungat. Itaque aut simul ascendere aut simul infra manere debent.

Quare Sol omnis simul ascendit, aut omnis simul infra in fundo fixus manet. Ita Solem arte totum ascendere facere possumus, aut arte fixare, ut totus in æternum infra maneat, ut nunquam effici possit ut ascendat, sed

*Sol aut omnis
simul ascendit,
aut omnis si-
mul in fundo
fixus manet.*

in æternum fixus maneat. Ex Sole 4 elementa separare non possis, quemadmodum ex reliquis rebus omnibus separantur: quia inter elementa nulla contrarietas est, quæ partes eius disiungat, vt suprà ostensum est, &c.

Cap. 118.

Modus parandi lapidem ex solo Sole.

NUNC cum verum lapidem philosophorum, qui nobilissimus ac summus lapis est conficere vis: scies tu qui verum lapidē ex solo Sole vis parare, qui verus lapis sit: quod sumes puri Solis marcas 2, ac tūdes in tenues laminas, ac frustra secabis magna aut parua prout libet, ac pones in cæmento Regali, ac adde aliquantum sulphuris ac salis armoniaci, ac cæmentabis 24 horas continuè. Exime, ac liquefacito, ac rursūm tunde in laminas tenues, vt prius faciebas, ac pone denuò cæmentandum, vt prædictum est: liquefacito iterum, ac denuò in tenues laminas tunde, ac rursūm cæmentandum pone, modis omnibus, vt antè dictum est. Idque minimū ter aut quater itera, donec certò scias Solem tuum mundum ac purum esse. Tūm conficito aquam fortem ex salnitro, vitriolo, sale armoniaco. Salnitrum quantitate reliqua dup æquabit .i. salnitri 2 partes sumes, & vitrioli ac salis armoniaci ana, singulorum partem vnā. Atque ex his aquam fortem confice quemadmo-

Admodum secundum artem confici solet. Aut potest aqua illa confici ex vitriolo & salnitro solis, ac possit in ea Sal armoniacum dissolui. Tùm solue 2 illas marcas Solis in ea aqua forti, quemadmodum Sol solui solet. Simulatque solutus est, aquam communem superfunde ter quaterve destillatam: ac super ignem pone, ac ad semihoram bulliat. Tùm spontè sinas refrigerescere, ac per 2 dies stare sinas, ac Sol tuus fundum petet. Effunde aquam desuper sensim, ac rursùm aliam aquam superfunde, ac pone denuò vt bulliat, vt antè dictum est, idque ter aut quater itera, donec certus sis, tuum Solis puluerem probè ablutum à spiritibus aquæ fortis. Tùm puluerem tui Solis sicca ad ignem pusillum, aut ad Solem, aut super cineribus calidis. Tùm pulverem tuum in duabus partibus appende, æquali pondere.

Cap. 119.

N V N c scies duo opera tibi peragenda sibi invicem contraria futura: vnā partem pulveris spirituales efficies ac volatiles: alterā verò partem illius pulveris corpoream ac fixam efficies: atque vtramque partem pulveris subtilē efficies quamque in suo gradu, ita vt nihil subtilius effici possit, Debes vtriusque partis pulveris

Opera 2 sibi
invicem con-
traria agenda.

interius foràs producere, antequam subtilis fier. Interius eius foràs producendum, vt lapis indè effici possit. Nam in eius parte interiore est species quædam facis crassæ, eaque educi nequit, nisi interius foràs producat. Ac tùm lapis subtilis effici potest, &c.

Cap. 120.

Pulverem primum spirituale efficiendū, quomodo.

ITEM opus illud quo pulvis spiritualis est efficiendus, primum erit opus quod aggre- diemur. Aperiendum quod natura clau- sit, ac omne retexendum, quod natura fecit aut operata est; ac pulvis conficiendus est eo statu, in quo erat, cùm natura in eo operari inciperet. Tùm primum pulvis aut materia parata est ad lapidem conficiendum.

Cap. 121.

Altera parte pulveris quæ corporea ac fixa erit efficienda, quid agendum.

IN altera parte pulveris quæ corporea aut fixa erit efficienda, primum opus est per- ficere, vbi natura reliquit. Itaque hoc opus rectum est, alterum verò contrarium. Nam in illo opere omne simul retexendum, quod Natura operata est: & in hoc opere incipi- endum, vbi Natura reliquit. Quod Natura efficere non poterat, id porro arte perficien- dum est. Natura enim non mouetur vteri- us ad operandum, quam donec rem perdux- erit in eum statum, ad quem Deus secun- dum voluntatem suam ordinavit, &c. Atq; ita illud nobis incipiendum est vbi natura reliquit, ac adducendum ad perfectionem
atque

atque supremam virtutem. Hoc est, eius exterius intrò perducemus, ac interius foris collocabimus, ac tùm exterioribus ac interioribus facibus exuemus, & subtile ac fixū efficiemus, ita paratum est ad lapidem ex eo conficiendum. Itaque hæc 2 opera sibi inuicem contraria sunt, idque esse debet, si aliqui lapis Philosophorum producet. Ratio enim hæc est: Sol omnis simul ascendit; aut omnis simul infrà fixus manet. Sol nullam terram relinquit, vt te suprà docui. Itaque hæc 2 contraria opera tibi in lapide facienda sunt: alteram partem spirituales ac volatiles, alteram verò corporeas ac fixas efficere debes, si aliqui lapidem sis producturus. Ac quicumque alias vias quærit, errabit, ac mentem Sapientū non capit. Scies Solem non posse separari nisi in duo, .i. in albedinem & rubedinem. Cùm Sol est in sua crassitudine, rubedinem ei arte demere potes, ita vt Sol omninò candidus sit futurus. Cùmque Soli interius foràs inuersum est, albedinem ei detrahare potes, ita vt omnino ruber sit mansurus. Nam Sol rincturâ ac colore extrinsecus ruber, intrinsecus verò albus est. Nam Sol interiùs Luna est, ac Luna interiùs Sol. Sed Luna ægra, & infirma ac imperfecta. Ideò lapis ex Luna haud facile confici potest, qui perfectus sit futurus. De quo nihil hîc scribendum est, nam id

Sol interiùs
Luna est, ac
Luna interiùs
Sol.

nos

nos à proposito abduceret . In hoc enim opere tantummodo de Sole , ac non de Luna sermo est, &c.

Cap. 122.

Opes quomodo
auspicas-
sum.

ITEM nunc te docere volo, quomodo & quâ ratione opus auspicaberis. Ac principio aquam fortem conficies ex sale armoniaco, & sal nitro ana , ac sal nitrum in pulverem siccum siccabis . Tùm probè sal armoniacum inter pulverem salnitri misce , ita ut benè inter se permista sint , ac incorporata alterum in altero . Tùm destillanda pone, nec receptaculum strictè ad rostrum lura , antequam destillare incipiat . Nam si initio receptaculum ad rostrum alembici lutas, spiritus sylvestres ventosi insunt materiæ qui receptaculum disrumperent . Sed cùm aliquantisper destillauit , lura intrepidè ad rostrum, atque aquam secundùm artem destilla . Item fac facilè quartarium Coloniensem aquæ cum dimidio: nam multa aqua tibi opus erit. Aquâ cōfectâ vitrum in hunc mo-

dum constructum sume, ac ci vnam partem pulveris tui Solis inde : alteram verò partem, serva donec te doceam quid easis factururus . Ac Solem tuum solve, & in balneo pone, alembico vitro superimposito : nec balneum magis accendas, quam ut manum
ruam

tuam in eo ferre possis, ac receptaculum ro-
stro admodum solidè adglutina. Et suprà in
alembico erit pusillum foramen, ei infundi-
bulum vitreũ impone, per quod denuò alia
aqua fortis infundi possit, cum opus est. Ac
balneum in eo calore retine, quo dictum est
antè, die nocteque, cumque vides aquam
tuam fortem ad tam parvam pervenisse quã-
titatem, sicut erat cum solveres in ea Solem:
ita sinas sensim destillare diem ac noctem
ex balneo. Cumque iterum spissescit, rur-
sum aquam fortem materiæ superfunde,
modis omnibus, vt antè dictum. Id ter ite-
ra, semper aquam fortem recentem super-
fundens. Tertiò verò liberè siccum destilla.
Tùm sine corpus illud refrigescere, ac rece-
ptaculum à rostro tolle, ac cerà solidè ob-
tura. Alembicum ab olla aufer. Ac tùm
fume drachmam aut scrupulum ex olla,
materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac aquã com-
munem destillatam superfunde, ac super
fornacem colloca in testa cum cineribus, &
aqua illa ad semihoram bulliat. Tùm sinas
spontè refrigescere: ac stare sinas diem v-
nam ac noctem, ac pulvis in fundo vasis
subsudet. Aquam effundas sensim supernè,
ac aquam reliquam super igni tepido eva-
porabis, ita vt pulvisculus tuus siccus fiat.
Cum verò siccus fuerit, exime, ac lami-
nam argenteam candefacito, ac paululum

sui

Proba Solis.

cui puluisculi laminæ candenti superijci-
to: ac sedulo vide an pulvis non fumet:
ac si fumare videris, caue tibi à fumo: fu-
mus enim te enecare posset. Tàm subtilis
est fumus Solis cum apertus & spiritualis
est. Ac si ita fumet, vt omne simul ascendat
à lamina candenti, Sol tuus satis apertus est,
ac spiritualis ad sublimandum. Si verò non
fumet, aut parùm, ita vt paululum maneat
super lamina candente, Sol nondum satis
apertus est, nec satis spiritualis ad subliman-
dum. Debes iterum alembicum ollæ super-
imponere, ac receptaculum ad rostrum lu-
rare, ac rursus aquam fortem superfunde,
modis omnibus, vt antè dictũ est; ac denuò
destilla, ac iterum proba super lamina ar-
gentea candente: cùmque omne simul as-
cendit, satis apertum est & spirituale ad sub-
limandum. Tùm ollam illam vitream sume
cum materia ex olla in magno vitro, ac aquã
communem ter quaterve destillatam super-
funde, vt aquæ illius nihil remaneat, ac
pone super fornace in testa cum cineribus
cribratis per horam vnam. Tùm sinas spon-
te refrigerescere, ac per duos dies, ac 2 noctes
quiescere sine, ac pulvis in fundo subsidet.
Tùm aquam supernè effunde sensim per in-
clinationem aut per philtum. Tùm denuò
aquam communem recentem destillatam
pulveri superfunde, moue, ac probè cum a-
qua

Aqua permisce, ac sine denuò super fornace bulliat, vt priùs. Sinas denuò sponte refrigerescere, ac rursus subsidere, vt antè dictū: effunde iterum sensim, aut philtrea, vt priùs dictum. Ac rursus aliam aquam recentem prædictam superfunde, ac bulliat, ac facito modis omnibus, vt suprà dictum est. Atque superfundere, bullire, ac effundere debes, ac denuò quater aut quinquies iterare semper aqua communi recenti destillata, donec certus sis, puluerem à spiritibus aquæ fortis probè repurgatum esse. Tùm puluerem in patera vitrea munda exicca super cineribus tepidis, aut in Sole, ac sicca tam aridum, vt puluerescat. Tùm puluis tuus paratus est ad sublimandum, estque apertus & spiritualis effectus. Atque est in tali statu, quali erat cùm Natura in eo operari inciperet: sed non in eodem gradu. Nam quamvis haberemus materiam ex fodinis, cùm Natura primùm in ea operari inciperet, ex ea lapidem producere non possemus. Quamvis materia eo statu sit, quo erat cùm Natura in ea operari inciperet, non est eodem gradu in quo materia tùm erat. Quamvis materia iam aperta sit ac spiritualis effecta: est meliore gradu, quam tùm erat, cùm Natura primùm in ea opus suum inciperet. Nam materia fuit corpus perfectū quod percoctum ac perfectū erat vsq; ad extremā eius perfectionem;
ita

ita vt natura nullam vim haberet amplius in
 ea operādi. Ac tamen si nos iam denuo resolu-
 vimus ac spirituale effecimus quod Natura
 clauserat: ac natura ita clauserat vt omni ig-
 ni resisteret, adeo omnibus probis & exami-
 nationibus resisteret quæ de eo fieri possent.
 Et quamvis iā resolutū sit, habet tamē in se
 omnem perfectionē ac potentiā, quam ha-
 bebat antequā resolutum esset, ac spirituale
 effectum. Nihil enim amisit, sed plus viriū
 acquisivit, quāvis sit spirituale. Ac nisi per-
 fectū corpus fuisset, in quo nullus esset de-
 fectus: quomodo lapidē ex eo educere posse-
 mus, qui eam potentiā habeat, vt omnia cor-
 pora mortua viuificet? ac immunda corpora
 munda & pura efficiat? ac omnia dura cor-
 pora, mollia; ac omnia mollia corpora dura?
 Fieri nullo modo posset, vt tam efficax lapis
 produceretur, qui tantam virtutem ac po-
 tentiam haberet, vt antè dictum est, ac effe-
 ctus & eductus esset ex corpore aut alia ma-
 teria in qua vllus esset defectus. Impossibi-
 le est rem bonam ac perfectam educere ex
 re quæ ipsa mala ac imperfecta sit, quamvis
 multi homines putent lapidem extrahere ex
 rebus quæ ipsæ immūdæ & imperfectæ sunt.
 Quare omnes stulti errant qui operantur in
 metallis imperfectis, in quibus vllus defe-
 ctus, aut in vllis materijs alijs: ex ijs extrahe-
 re volunt quod in ijs nō est. Ita intellige, la-
 pidem ex nullis rebus extrahi posse, aut pro-

Impossibile
 est rem bonā
 ac perfectam
 educere ex re
 quæ ipsa mala
 ac imperfecta
 sit.

ducere, præterquã ex omniũ perfectissimo corpore aut materia quã Deus in orbe vnquã condidit, aut esse fuit. Imò materia aut corpus vnde lapis Philosophorũ producitur tã perfectũ & omnib. numeris absolutũ, vt eadem materia aut corpus sui simile in Orbe non habeat, inter omnia quæ Deus in orbe esse voluit. Imò tã perfectũ ac numeris omnibus absolutũ esse debet, vt eadem materia aut corpus nulla re mundi quæ vnquã fuit, aut est, aut futura est, destrui possit, aut aboleri. Sed quò materia magis destrui putatur, eò nobilior, potentior, ac subtilior fit. Nec aqua, nec ignis, nec terra, nec aër, nec sulphur, nec antimonium, nec marchasitæ: nec vlla res quæ in orbe sit, quæ omnia quæ in rerũ natura sunt, destruunt & abolent, nihil in illud corpus aut materiam quicquã possunt: sed quò magis cum eo permiscetur, eò corpus aut materia nobilior ac fortior evadit: ac eò ad rem simplicem propius accedit. Nam sexangulus est simplici propior quam octangulus, ac quadrangulus propior quam sexangulus, &c. Igni hoc corpus omnino simplex efficeretur, aut alijs fortibus materijs, quæ omnia alia destruunt, ex materiã istã facillè simplicè ac perfectã efficeret. Hoc enim corpus aut materia est simplici ppior, quam vlla alia materia in rerũ natura. Quẽadmodum monangulus rotundo ppior est quam

Marchasita,
Plinio Pyrites,
lapis ararius

id

id quod 10 aut 12 angulos habet: Ita corpus Solis simplici proprius est, quam vlla res in rerum natura. Non enim plures quam 2 angulos habet. i. Sol non potest diuidi in multas partes, quemadmodum omnes reliquæ materiæ possunt, aut corpora. Sol in plures partes quam in duas diuidi non potest, . i. in rubedinem & albedinem, vt autè doctum est. Ac si res eò perducta esset vt Sol in 2 partes diuidi non posset, Sol omninò simplex esset: ita lapis ex eo extrahi minimè posset. Ideò necesse est, vt Sol in duas partes secari possit, ad lapidem ex eo extrahendum. Ita pro certo scies, ex nulla re alia in rerum natura lapidem Philosophorum produci posse, qui magnam illam potentiam sit habiturus omnia metalla in Solem & Lunam transferendi, quam qui ex Sole confectus est solo, absque vllius alterius additione aut commixtione, quicquid etiam sit. Nam quicquid in Orbe est, à Sole alienum est. Deus enim nihil in toto orbe esse fuit quod Soli simile sit, aut quod partem cum Sole habeat, aut quod de genere Solis sit. Quamvis multi stolidi dicant esse quasdam species minerales, aut genera minerarum quæ de natura solis sint. Mentiuntur, Solem non nouêre. In toto Orbe nihil est quod partem cum Sole habeat, siue in fodinis, aut extra fodinas. Omnino peregrinum est, ac nullam

Nullam partem cum Sole habet. Itaq; benè tibi caue vt cum Sole, quando lapidem conficis, omnes res quibus lapidem resolvis ac claudis ab eo separe, vt certus sis nihil peregrinum apud lapidem manere: alioqui erabis ac operam ludes, &c.

Cap. 123.

ITA QVÆ quæras: an igitur ex Luna lapis vilus produci non potest? Maximè: ex Luna quidem lapis produci potest; atq; ita etiã ex omnibus rebus creatis in Mũdo, ex ijs lapidis quidẽ produci potest arte, sed lapis Philosophorum nõ erit, qui omnia metalla imperfecta in verum Solem ac Lunam transferat, nec qui proiectionem illam infinitã facieturus sit, quæ ob infinitatẽ proiectionis scribi non potest. Longo tempore ac ingenti labore medicina quidẽ pduceretur ex Luna aut Elixir, quod proiectionem faceret super Venerem probe mundificatã calcinationibus & ablutionibus, ac liquefactionibus: sed nõquam ex Luna medicina, aut Elixir, aut in ordine quid simile produceretur; quod proiectionem faciat in metalla cruda, imperfecta, ad extremum adulterinum & fraudulentum erit, aut fiet. Sed Venus ita parari potest, vt transferatur in veram Lunam medicinã quæ ex Luna confecta est. Ac si ex Luna medicinam sis producturus, inprimis &

Ex Luna lapidem Philosophorum educi non possit.

Q

ante

antè omnia Lunæ omnes ægritudines de-
mere debes. Luna enim sicut reliqua metal-
la omnia, duobus morbis est obnoxia, eos
tollere debes, ac omnem eius nigredinem.
Ac antequam eò pervenias, facile dimidium
tui ponderis amittis. Hoc facto porrò ipsum
percoquere debes. Nosti Lunam esse cru-
dum, frigidum & humidum corpus non
percoctum in mineris: ac si ab artifice per-
coquetur, id eget longo tempore, ac multo
sumptu. Cumque iam Lunæ omnes morbi
adempti sunt, ac deinde percocta est, tum
primum Luna parata est, ad medicinam ex
ea conficiendam, aut Elixir, aut ad conver-
tendam in lapidem. Atque hîc tanti sumptus
faciendi essent, in diminutione Lunæ, ac tã-
tum laboris ac temporis impendendum.
Cumq; iam omnino perfectum esset ac pro-
bū, ac artifex opus illud ritè parasset, ac pro-
jectionem, ac omnium subduceret rationē,
sumptus, temporis ac laboris, parum lucri
reperiret. Ita liquet per rationē prædictam,
ex nulla re in rerum natura Lapidem Philo-
sophorum produci posse, quā ex Sole: eius-
que rei sedulò ratio est habenda.

Cap. 124.

Regressus ad
opus.

IT E M nunc denuò ad opus reverti volu-
mus. Sumes ollam vitream 5 aut 6 quar-
tarios continentem, in modum sequentem
factam: ac ex vitro denso confici sine, vt cō-
cus-

cussum ferre possit. Ac sine fornacem ad eam construi, ita ut nō sit latior, quam ut testa in ea stet ritē omnibus partibus fornacis inclu-

Fornax quæ
modo struenda

sa, ita ut ad latus inter fornacem & testam nullus calor possit transire, sed ut nusquam calor venire possit quam tantummodo infernē; ut eō melius ascendere possit spiritus in sublimatione Solis. Tūc testam cineribus cribratis imple, ac pone vitrum in testa in cineribus altitudine latitudinis digiti, ut vitrum à latere quam fieri possit parum caloris recipiat. Ac tūc materiam tuam aut pulverem tuum ei inde: ac tūc magnum ac latum alembicū superimpones, ac solidē luto operi: ita ut certus sis nullos spiritus lutum penetrare posse. Sunt enim adeo subtiles spiritus, ut tibi scribi non posset. Nā si spiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi esset. Ac luta ingens receptaculum ad rostrum alembici: ac lutū illud ubiq; probē sinas siccescere. Tūc ignem fornaci subijce, primū ignem admodū pusillum: ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua sursū sublimare incipiat: quod igni pusillo fiet. Cumque materiam ascendere vides, sedulo adverte, ut ignem eodem statu retineas, ut admodum leniter sublimetur: quod facile fiet. Nā materia sublimatur ac ascendit igni admodum pusillo.

Q 2

Cum-

Cùmque iam non æqualiter sublimat, quod oculis facile ipse cernes : ignem paululum augere poteris, provt res postulat. Cùmque non ampliùs sursum sublimat, ignem tuum ita adauge, vt fundus vitri candeat : ac si nètum quidem quicquàm ampliùs ascendere videas, sinas refrigerescere, ac deme, ac ex alembico exime: ac materia tua ascendit tam candida quam nix, ac lucida in morem vitri, atq; interius tuæ materiæ iam foràs productum est, idque est albedo eius: idq; quod foris fuerat iam intrò perductū est : infrà in ollæ vitrea invenies paululum pulveris cinerici, qui in interioribus partibus latuit, estq; nihil aliud quam fæx, estq; tam pusillum vt ponderari non possit: id verò tolle, nihil valet, nihil est præter fæcem : ritè perquisitum fuit, sed nihil præter fæcem in eo repertū fuit. Tum denuò id quod sublimatum est, ollæ inde, ac fac iterum vt prius, modis omnibus vt antè fecisti, ad sursum sublimandum, &c.

Cumque denuò sursum sublimatum est, rursus exime ex alembico, ac si quid infrà in fundo reperis ollæ vitreæ, aufer : sed existimo te nihil ampliùs reperturum. Pone iterum sublimandum modis omnibus, vt suprà. Istam sublimationem itera toties, donec materia tua tam clara & pellucida est quam crystallus; Ac albedo eius omnem albedinem in Orbe superat. Tum satis sublimat-

matum est. Ac quò sæpius sursum sublimas, eò facilius igni pusillo ascendit, ac eò materia spiritalior ac subtilior fit: ac quò spiritalius ac subtilius efficis, eò proiectio eius post maior est futura. Nam in sublimatione ac post in destillatione, sæpè sursum sublimando, ac post sæpè destillando eo ipsi multiplicationem addis. In quaque enim sublimatione centum in proiectione lucrificas. Quare potes lapidem tuum tam subtilem reddere sæpè destillando, ita ut vitro continere nò possis, id penetraret quamvis pedis mensuram spissum esset. In lapide nulla est multiplicatio alia, quam ut frequenter sublimando subtilem efficias: ac post sæpè destilles: ad lapidem subtilem efficiendum frequenter sursum sublimando, ac post sæpè destillando ad lapidem subtilem efficiendum. Nulla multiplicatio alia reperitur, quam eo pacto multiplicare & subtile efficere. Et qui alias vias quærit, aut aliter putat, is artem non intelligit. Porò cùm materiam hoc pacto sursum sublimasti, eam calcinandam ponere debes, in hunc modum sequentem.

Cap. 125.

SVMS materiam sublimatam, ac eam simpalpalibiter pulverisabis super marmore. Tum pateram vitream habe fundo plano, ex vitro bono quod ignem ferre possit:

O 3

fit:

Que fit multiplicatio in lapide.

Modus materiam iam dictam calcinandi.

fit: ei tuam materiam inde, ac latè ponas super fundo vitri, ac obline penna aut pede leporino: ac pone pateram cum lapidis materia, in fornace secreta, in qua spiritus calcinantur: ac operculum interius quod testæ quadrat superimponere: ac luto bono firmiter obruta, quod ab igni non scindatur nec rumpatur, ac benè siccescere sine. Tum alterum illud operculū super hoc impone quod fornaci quadrat, ac id ipsum etiam firmiter luta, ac sine siccescere. Cumque siccum fuerit, impone operculū illud quod oræ fornacis quadrat, quod reliqua omnia opercula operiat: idque etiam firmiter luta, ac sine siccescere. Cumque satis siccum est: ignem fornaci subijce, primum ignē tepidū ad 6. horas continuè: quibus exactis ignē tuū auge adhuc ad horas 6: quibus exactis ignē tuū etiānum auge ad horas 6: quibus finitis ignē tuū tam fortiter auge, vt manū tuam ingeras per foramen illud quadratū quod in fornace est ad latus, atque extremū digiti mades facias, ac tãgas vas in fornace pēdens si strideat ac sonet: perinde ac si lapis admodū ferueat, ac super ipsum spurū iacias, isque strideret: ita hoc vas stridere debet quod in fornace pendet: cum humor inspergitur: in tali calore diē ac noctem retineri debet. Bacillum verò tenuem tibi parabis, ac ad extremū eius panniculum lineum alligabis sextuplū aut septuplum, & ipsam

ipsum firmiter circum cōsues, ac extremum in aqua tinges. ac humectabis, ac lapidē ex foramine quadrato tolles quod in medio fornacis est, ac per id bacillū illud ingeres vsq; ad vas extremitate humida: ac sedulò attendes an vas strideat, ac si emittat stridorem, cū bacillū vas attingit: tum sat rectè est: ac si non strideat, clarè aut fortiter, perinde ac si frigidam super lapidem stilles: signem ita adauge, donec ad eum modū strideat. Atq; ita die nocteq; retinere debes in eo calore. Ac sæpè inter diem ac noctē bacillo illo humido probare poteris, per foramen illud in medio fornacis, num ignis tuus commodè calidus sit: sed vbi probaris, lapidē denuò formini quadrato quod est in medio fornacis, semperingere. Ac in tali calore id retinere debes 40 dies ac noctes continuè: quibus exactis, spontè 3 aut 4 dies refrigerescere sino. Tū exime, ac materiam lapidis probè calcinatam reperis, ac præparatam ad solvendum in aquam claram, in aëre frigido ac humido. Ac per calidam siccitatem lapis tuus denuò congelabit. Ac necesse est, vt materia lapidis eam naturā in calcinatione acquirat. Nam materia lapidis cōverti nō posset in aquā simplicē, nisi eam naturā haberet, vt in aëre frigido & humido solveretur, ac in calida siccitate congelaretur: materia lapidis eò reduci nō posset, vt post destillaretur.

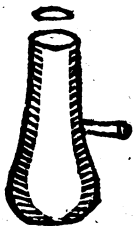
Ac materia lapidis destillari debet, si alioquin subtilis efficietur. Ac nisi subtilis esset, nullam proiectionem faceret. Ita materia lapidis sæpius mutanda est ex vna natura in aliam, ita vt in frigida humiditate solvatur, ac in calida siccitate congeletur. Ita arte ex vnâ naturâ in aliam ducendus est, donec materia tam sæpè ac toties ex vna natura in aliam sit perducta, vt ei omnia sint adhibita, quæ in eius regimine sunt adhibenda. Ac denique perducetur ad tam perfectam naturam, ita vt post nullo vnquam tempore deduci possit ex perfecta illa natura in peiorem aut meliorem. Sed in æternum in perfecta natura permanebit, &c.

Cap. 126.

Materia cal-
nata in aqua
communi de-
stillata solven-
da, aut super
mensam spar-
genda, &c.

NVNC materiam lapidis calcinatam sume, ac in aqua communi destillata solve: aut si materiam spargeres super mensam vitream, aut marmor: ac in cella frigida ac humida poneres, ac vitrum sub lapide poneres: ac lapidem paululum inclinares, ita vt solutum in vas stillare posset: materia lapidis 8 aut 10 diebus facile in aquam claram solveretur, ita vt nihil remaneret. Sed hic modus non est probandus, ob pulverem ac alias sordes surgentes in eo, atque etiam ex aëre provenientes: atque etiam humiditas quæ ex cella in materiam lapidis attrahitur,

hitur, quæ vt soluatur, efficit, ea itidem munda non est, &c. Itaq; ad materiam lapidis puram ac mundam seruandam, materiam lapidis receptaculo indes in hunc modum fabricato, atque os receptaculi leuiga super lapide, ac etiam vitrum pusillum super leuiga quod ori receptaculi quadret, quod firmiter super os receptaculi lutare possis, cum tibi libebit.

Ac materia lapidis in vitro existente, aquam communem habe toties iterum iterumque destillatam, vt nihil remaneat post destillationem: ac interdum paululum illius aquæ super materiam lapidis funde, ac perpusillo aquæ soluetur ob subtilitatē. Subtilis enim materia multò facilius soluitur ac minore quantitate humiditatis, quam crassa ac grauis materia, quæ crassa & immunda est. Ac cum materia soluta est, materiam lapidis in aquam simplicem redegeisti, ac talis esse debet, si alioqui lapis ad perfectionem peruenire possit, & ad supremam virtutem, ac sine vlla peregrina corrosiuitate addita. Ac iam materiam lapidis ad essentiam illam perduxisti. Item materiâ tuâ lapidis hoc modo solutâ in aquam communem simplicem, sume receptaculum cum materia resoluta, ac fornaci superimponere, in testa cum cineribus,

bus, ac vitrum illud pusillum firmiter super os recepraculi luta, ac ignem fornaci subijce, ac aquam illam communem rursus destilla, donec materia tua iterum sicca sit: ac tum receptaculum à fornace remoue, ac in balneo pone, ac vitrum pusillum ab ore remoue: ac tum acetum forte ex vino confectum habe, multis vicibus destillatum, saltem vt nihil remaneat. Tum tantum acetum illius destillati super materiam lapidis funde, vt materia lapidis verè solvatur. Cumque omne solutum fuerit, pusillum illud vitrum denuò super os vitri luta, ac rursus acetum destilla calore tepido. Cumque iterum siccum fuerit, denuò aliud acetum recens materiae lapidis superfunde, donec iterum in aquam claram solvatur. Luto iterum obtura, iterumque destilla, donec siccum sit. Id verò superfundere, ac materiam lapidis identidem soluere, ac tum denuò destillare, facito tam frequenter, donec materia lapidis amplius cōgelare nolit, sed cōsistat in more insignis olei albi: albedo enim eius foris, ac rubedo in interioribus eius est, &c. Ita materia lapidis saepe ac multis vicibus mutari debet, nunc terra, nunc spiritus, nunc calx, nunc aqua, nunc oleum esse debet: ac saepe ex vna natura in aliā transferenda est. Nam nisi initio resoluta & aperta fuisset, quomodo eam sublimare potuisses: ac nisi calcinas-

scs,

ses, quomodo in aquam simplicem soluere?
Ac nisi iam materiam lapidis in oleum con-
uertisses, quomodo destillare ac subtilē effi-
cere posses? vt potentiam acquireret omnia
metalla in Solem ac Lunam transferendi?

Quare materia toties cōverti ex vna natura
in aliam debet, ad omnia facienda quæ in
regimine eius sunt, ad eam ad perfectionem
perducendam. Quare Sapientes lapidi multa
nomina indidēre; postquam materiam la-
pidis resoluisent ac spiritualement effecissent,
dixēre materiam esse rem vilem. Cūmq; ip-
sam sublimassent, Serpentem vocarunt ac
bestiam venenatam. Cūmq; eandem cal-
cinassent, dixēre esse sal, & huiuscemodi. Et
cum soluisent vocarunt aquam, ac in omni-
bus locis reperiri dixēre. Cūmq; ad ole-
um perduxissent, materiam rem viscosam
dixēre, ac passim vānalem. Cū verò con-
gelassent terram nuncuparunt, ac eam tam
pauperes quam diuites habere dixēre. Cū-
que ei albedinem exuissent, lac virginum,
ac album quid dixēre. Ac cū rubedinem
eius sursum sublimassent, ignem dixēre, ac
rubrum quid. Atque hoc pacto prout ma-
teria lapidis conuersa erat in peculiarem na-
turam, nomen illi indidēre, donec ad finem
perductus esset.

Materia res
vilis.
Serpens ac ve-
nenata bestia.

Aqua.

Res viscosa ac
passim vānalis.

Terra.

Lac virginum,
ac album quid

Ignis, ac ruber
quid.

Marc-

Quid materia
fit agendū cum
iam congelari
abnuat, ac con-
sistit in morem
clari albi olei.

MA T E R I A igitur lapidis ita se habente, ac iam ampliùs congelari abnuente, ac consistente in morem clari albi olei: vitrum tuum è balneo sume, ac super fornacem pone in testa cum cineribus: ac luta receptaculum ad rostrum vitri admodum stricte, atque vitrum pusillum super os vitri luta. Ac receptaculum quod ad rostrum vitri est, etiam rostrum in ventre habebit: quemadmodum vitrum cui materia lapidis inest, habet: ac rostrum receptaculi ad eius extremum probè obtura, ne quis aër per id espi-ret. Non iam amplius alembicis destillare poteris, verū omnes destillationes quæ iam fiunt, per magna receptacula rostra in ventre habentia fieri debent, ne vltro citroque sæpius sit transfundendum. Sed cum ex vno vitro in aliud deductum est, vitrum illud ex cineribus sumetur, ac vitrum illud ponetur in eo in quod deductum est, super fornace in testa cum cineribus, ac luta rotundum illud vitrum super os: atque alterum illud vitrum rostro appone: ac extremum rostri luto obtura, ac luta firmiter iuxta rostrum quod adiunctum est vitro, super fornace stanti. Omnino in huiusmodi receptaculis vitreis destillandum est, quibus rostrum in ventre additum est, vt tantummodo ex vno vitro in aliud depromere opus sit, ita materiam sæpius

pius transfundere non est necesse. Ac cum lutum probè siccum est, ignem fornaci subiice, primùm pusillum, ac paulatim ignem tuum auge paululum per gradus: ac videbis ascendere spiritum candidissimū, ac transibit, ac in receptaculum destillabit. Quo viso ignem in eo calore retine, donec nō amplius destillare videas. Tūm etiam nūm ignem insigniter auge, ac sedulo circumspice an nulli albi spiritus ascendant, ac cum nō amplius per rostrum vitri stillat, spontē sinas refrigerescere, & receptaculo dempto id solide obtura: habesque ibi spiritum album ab oleo rubro separatum: ac materiam diuisam in 2 partes. Nunc quamque parrem per se destillabis ad subtilem efficiendam. Nam multis vicibus destillando, vtramq; partem lapidis, partem albam ac rubram tam subtilem reddes, vt proiectio eius infinita sit futura. Nam hæc destillatio vtriusque partis lapidis, multiplicatio eius est. Lapide enim perfecto nulla in eo multiplicatio. Nam lapide ad summam eius virtutem perducto, nulla mutatio in eo est. Postquam lapis perfectus est, manere in eo statu debet nunc, & in secula. Pōst perfectionem nec in melius nec in peius mutari potest, sed in æternum Rex permanebit. Quare si quis verum lapidem Philosophorum parauit, nulla pōst sequitur multiplicatio, vbicunque post per-

fectio-
vbicunque post
perfectionem

Sequitur mul-
tiplicatio, lapis
Philosophicus
non est.

fectionem multiplicatio sequitur, lapis Phi-
losophorū non est, nec verus lapis est: Medi-
cina esse potest, aut alius, cuiusmodi multi
sunt quibus proiectio fit; verū lapis Philo-
sophorum non est, de quo hic nobis sermo
est. Cum prædictus lapis perfectus est ac pa-
ratus, in æternū in eo statu permanere debet.
Ira nunc destillatione multiplicatione eius
facere debes, sæpe multisque vicibus vltro
citroq; destillando quodq; per se. Spiritum
album per se, ac oleum rubrū per se, quod-
que super fornace peculiari, ac tum subtile
efficere ac tam spirituale, vt proiectio eius
fine fine sit futura: eaq; lapidis multiplica-
tio erit. Quare mentem meam funditus in-
tellige.

Cap. 128.

Quid vtrique
parte lapidis
agendum.

N V N c ambas partes lapidis destillabis
quamq; super fornace peculiari. Am-
bas simul in opere pones. Pars candida, igni
pusillo facile ascendit. Sed pars rubra ignem
vehementem habere opus habet, si ascendet
ac destillabit: verum vbi ter quaterve destil-
latum fuerit, paulatim facilius destillabit ca-
lore pusillo. Nam quod sæpius destillata fue-
rit, eo spiritualior ac subtilior fit, ita vt ad ex-
tremum destillet igni pusillo. Ac tibi cauere
debes. Cum igni pusillo destillat, materia
admodum tenuis & subtilis erit, ac tum ma-
teriam tam frequenter vltro citroq; destil-
labis,

labis, vt materia spiffefceret, ac iterum in de-
stillando tarda fieret. Ac fi tũm adhuc eam
destillare perfeuerares vltro citroq; materia
tua tam alba quam rubra; iterũm spiffefce-
ret: ac ad extremum rurfum indurefceret,
ac fi tũm ignem fortem adhiberes, tua ma-
teria liquefceret, antequam volaret: ac li-
quefcens volaret, ac maxima eius pars vitrũ
penetraret præ magna eius fubrilitate: ac ita
maximã partẽ materiæ tuæ amitteres. Quare
circumfpectus efto in vtrâque materiã lapi-
dis, tam in vnâ quã in alterã: nam in vtrâq;
contingeret materiã. Quare cũm vides ma-
teriam tuam igni paulillo destillare, ac mate-
riam tua admodũ tenuem ac fubtilem effe:
ac poftcã cernis materiã tuam aliquatũ den-
fiozem fieri: ac ignem aliquanto vehemen-
tiorẽ debere facere: define. Materia tua
tam fubtilis eft, quam eam efficere potes.
Nam fi porro destillare pergeres poft etiã-
num octies aut decies, partem tuæ materiæ
amitteres, vt prius dictum eft. Remoue ab
igni ac quamque vitro peculiari inde, ac
obtura ftrictẽ, ac fe pone donec ego te doce-
am quid eã fis facturũs. Nunc partem vnã
pulueris Solis tui parafti ac fpiritualem effe-
cifti, ad lapidem ex eo efficiẽdum. Nunc al-
teram partẽ fumes pulueris tui Solis quam
tibi feruare iubebam, quũ alteram cum
altera ponderaffes, &c.

ITEM

Quid agendū
alterā illā par-
te solis corpo-
reā ac fixā ef-
ficiendā.

ITEM nunc alteram illam partem sumes pulueris tui Solis, quam tibi servare iubebam, quam corpoream efficeres ac fixam: eamq; sume ac reuerberandam in fornace reuerberatoria pone: ac ibi retine die nocte-que semper flammam circumvolantē materiam, vt flamma ac candor non extingatur, donec puluis tuus intumeat, vt spongia. Tūm ignem sua sponte refrigerescere sine. Tūm exime, ac cōtere materiam super marmore cum aceto ex vino destillato, ac probè rectificato in balneo: ac vbi impalpabiliter contrita fuerit, magno receptaculo vitreo inde, ac in calido balneo pone: ac bonam partem aceti ex vino destillati superfunde: ac moue, ac contritam materiam lapidis probè cum aceto permisce: ac benè vitrum inter manus tuas agita. 3 quaterve: ac materiam benè cum aceto permisce: ac identidē in balneo calido reponē. Ac materia lapidis sensim soluetur. Denique post quatuor aut quinque dies, sine balneū spontē refrigerescere, ac benè in fundo vasis subsidere sinē. Tūm vitrum mundum habe, ac ei sensim desuper infunde de materia quod solutum fuerit, ac firmiter operi. Tūm denuò materiæ tuæ lapidis acetum recens superfunde, ac moue, & materiam probè cum aceto permisce: ac denuò pone in balneo calido, ac fac modis
omni-

Om̃inibus, vt suprà. Ac rursũ effunde sensim quod solutũ, priori addens. Ac illud infundere ac effundere iterabitur, donec materia simul omnis soluta est, ita vt nihil remaneat. Tũm id quod solutum est simul omne sume, ac pone super fornace in testâ cũ cineribus, ac igni tepido coagula tam siccũ, vt pulverescat. Tũm materiam ex olla vitrea sume, ac rursũ reverberandam pone, donec materia intumescat, idque octiduo aut minori temporis spatio fiet. Tũm sponte refrigerescere sine; exime, ac materiam super lapide marmoreo cõtere, cum bono aceto destillato: ac denuò materiam solvendam pone in balneo tepido cum aceto destillato, modis om̃ibus, vt priũs faciebas. Cumque iam omne simul solutum fuerit, cõgela denuò vt priũs; pone iterũ reverberandum, vt antè, donec materia lapidis iterũ intumescat, idq; triduo aut quatruiduo ad summũ fiet. Ac ne tam vehementem ignẽ aut flammam adhibe, vt materia tua liquefeat. Cumque inflatum est, sine denuò frigesieri; exime, ac rursũ super lapide cũ aceto destillato contere: pone denuò solvendum, vt priũs, ac statim solvetur: congela iterũ, ac rursũ reverberandum pone, donec inflectur; sine frigesieri, ac exime, ac super lapide cum aqua communi destillata contere: ac solvendum pone in aqua communi destil-

P

lata.

lata. Ac materia lapidis facilè solvetur in clara aqua communi . Et tùm materiā lapidis redegeſti in aquam ſimplicem, abſque vlla corroſivitate addita : ac ſolvitur in humiditate frigida : & congelat in calida ſiccitate : atque ita materia lapidis eſſe debet. Cùm materia lapidis in aquam communem ſolvitur, tùm exterius intus poſitum eſt, & interius foris. i. rubedo eius nunc intus eſt, ac albedo foris eſt. Cùmq; materia hoc pacto in aquam ſimplicem ſoluta eſt , pone in olla vitrea in fornace, in teſta cum cineribus congelandam, donec humiditas abierit, ita vt pellicula ſuper eam venire incipiat. Tùm ſine frigeſieri, ac à fornace depone: aut vitrū ſuper fornacem diem vnum ac noctem ſine: aut præſtaret vt in cella frigida poneret, lapil labit quaſi ſalnitrum , alumen, aut mel arūdinis eſſet, album ac clarum, in morem nivis, pellucidum ac durum. Sume id quod in lapillos excrevit, ac rurſum ſuper fornacem pone, ac iterum humiditatem evapōra, donec iterum pellicula ſuperveniāt. Tùm iterum in cella pone, ac rurſum lapillare ſine, ac ſume quod lapillatū eſt, idq; itera donec omnis materia tua lapidis omnis ſimul lapillata fuerit. Tùm ſume ſimul omne quod lapillatum fuerit: ac omne ſimul pateræ inde, ac cineribus calidis impone ſuper fornace: ac continuo rurſum aqua fiet, ſimulatq; calere incipit, ac iterum evapōra in pulverem

siccum, ac pulverem albū habes. Pone pul-
verē in fornace reverberatoria, ac ignē adde
vt pulvis verē ruber fiat, vt candeat orationis
vnius, aut duarū, aut triū ad summū spatio.
Sine sponte frigefieri, tūm exime, ac sicca in
olla vitrea, ac aquā cōmunem superfunde, ac
facile solvetur etiam si in balneo non ponas:
sinas tantūmodo diem vnū ac noctem stare,
ac in aquam claram solvetur: sinas quiescere
pusillā fæcē ponet, eaq; fæx eius interior est,
eam materia de se nō mittit, antequā interius
eius forās inversum est. Fæcē aufer, prorsus
inutilis est: satis enim pbatum est, nihil præ-
ter fæcem esse. Tolle etiā quicquid infra in
quaq; solutione reperis, nihil enim itidem
præter fæces est. Tam arctè cavere non potes
in opere, inter candefaciendum, in fornace
reverberatoria, ac in solvendo & congelan-
do, quin semper pulvis incidat: ac vbi tūm
solutum fuerit per philtrum destilla, ac rur-
sum aquā recentem destillatam super fæces
funde, ac fæces probè cum aqua permisce,
ac sine denuò subsidere: rursus destilla per
philtrum: iterū aquā recentem superfun-
de; moue ac sine subsidere, destilla per phil-
trū, ac fæces ablue. Nam semper aliquid de
materia lapidis apud fæces manet, ac nequid
de materia amittas, fæces tories aqua com-
muni destillata laua; donec certus sis nihil
de materia Lapidis in fæcibus superesse.

Aquas verò omnes quibus fæces lauisti cōfunde, ac cōgela cum eo quod primum è fæcibus deducebas. Et cū congelatum est, denuò vt cādefiat, pone in fornace reverberatoria, vti dictum est priùs, 3 aut 4 orationum dominicarum spatio. Tūm sinas spontè refrigerescere; exime, ac solve iterum, vt priùs: sine residere, destilla per philtrum: Laua fæces, vt priùs. Id verò solvere, ac congelare, ac iterum candefacere itera quoties libet. Nam istud solvere ac denuo congelare, materiam lapidis tam subtilem efficit, ita vt ad extremum vitrum tuum penetraret, si ad 3 aut 4 dies solutam stare sineres in vitro, ac in quaque solutione lucrifacis. Ita 16 aut 17 solvere potes, ac tūm denuò congelare, ac tūm iterum candefacere: ac sæpius facere auctor tibi non fuerim. Timédum enim esset, ne materia lapidis præ subtilitate ollam tuam vitream penetraret in congelatione. Hoc facto, sume pulverem, ac in pyxide vitrea serua. Paratus enim est ad spiritus cum eo permiscendos ac vniendos.

Puluis paratus
ad spiritus cū
eo permiscen-
dos, & vnien-
dos.

Cap. 130.

N V N c te vtramque materiam præparare docui ad lapidem conficiendum, vnam partem spirituales ac subtilem: alteram corporeā ac fixam: quia Sol nullā terrā relinquit, vt antè in opere doctum est: quiq; aliter operatur, ac alias vias quærīt ad verum lapi-

lapidem Philosophorum conficiendum, erabit ac frustra sudabit: nec intelligit semetipse nec mentem Philosophorum. Ex Sole multiplex medicina confici potest qua proiectio fit, in qua multum utilitatis, ac lucrisit: Verum lapidem cōficere, magnum illud opus Philosophorum, hoc modo institui debet, ac non aliter. Ex Sole quidem oleum confici posset ita præparato corporaliter ac fixo, ac tum calcinandus poni ad dies 40 in fornace in qua spiritus calcinatur: ac si tum eximeretur ac in aceto destillato solveretur, ac denuò cōgelaretur; idq; toties iteraretur, donec materia cōsisteret in oleum candidū ac splendens: Ac si tum lamina Veneris candefieret, ac de oleo illo ei inspergeretur oleū separaret, ac penetraret per eam, quemadmodum oleum corium siccum penetrat: ac laminam Veneris omninò Lunam fixam efficeret, quam longè sese oleum sparsisset: Ac si oleum super Mercuriū stillaretur calefactum, in Lunam fixam ipsum conuerteret: ac similiter Iouem, Saturnum, &c. cum super ea stillaretur cum liquefacta starent. Ac si oleum inderetur vitreo vasi ad eam rem cocto, ita ut ex vitro forti conflatum esset, ac poneretur in digestionem, in calore sicco temperato: si oleum illud tandiu in eo haberetur: tandem in oleum rubrum converteretur, interius eius denique foras educeretur,

atq; exterius intrò longa digestionè: ac tum omnia metalla in verum Solem transferret, vt priùs in Lunam fixam transferebat. Sed Lapis non esset, oleum fixum Solis foret, & medicina quædam ac Elixir. Verum ad lapidem conficiendum, Sol in 2 partes dividendus est, ac vna pars spiritualis ac subtilis est efficienda, ac altera corporea & fixa, ac subtilis vti antè dictum est: ac tum duo illa cõtraria coniungenda, vt doceberis. Quamvis nunc sibi invicem contraria sint, tamen ex re vnâ & ex vna materiâ confecta sunt: ac nunc rursum in rem vnâ coibunt, ac vna materia fient: ac deinceps vna materia in æternum permanebunt: ita vt neque iam, neque vllò vnquam tempore separentur: ac sint res absolutissima & perfectissima quæ vnquam in terris fuit, aut vllò tempore futura est. Ac perpende, ac probè opus circûspice: in hunc modum fieri debet ad lapidem conficiendum, nec in alium modû. Potest quidem lapis cõfici, quo proiectio fieri potest, sed lapis Philosophorum non est, de quo Philosophi loquuntur, &c. Nunc denudè ad opus redire volumus, vt duas istas materias contrarias rursum coniungamus, & rursum in corpus perfectum reducamus, quod priùs non fuerant, quamvis antè vna materia, ac vnum corpus esset, tamen perfectum non erat. Nam si corpus perfectum

fuis-

fuiſſet, non potuiſſet corpus illud in 2 naturas redigi, vt ſuprà doctum eſt. Ita priùs perfectum corpus non erat, nec materia: ei enim ineſt albedo & rubedo, quæ à ſe invicè arte ſeparari poſſunt. Sed iam poſt conjunctionem iſtam quam nunc docebinus, fiet omninò vna materia, unus color, & vnum corpus: ita vt nunquam in vllas partes à ſe invicem ſeparari poſſit. Tum dici poteſt: Eſt materia vna, color vnus; eſt res corpusq; tale, vt in hoc mundo inferiori ei ſimile non ſit reperire. Eſt enim omnino rotundum inſtar circuli, nec angulos nec extremitates habet: eſt proſus rotundum, ac ſimplex, vt cœlum invincibile. Poteſt calentem refrigerare; frigētē calefacere; humidum ſiccare; ſiccum humectare: tamen in ſe nec calidū, nec frigidū, nec humidum, nec ſiccū eſt. Nihilominus cuiq; rei ſuppeditat quo illi opus eſt, hoc fit, quia pfectū eſt ac ſimplex: tamē 4 elementa perfectè inſunt, ſed ſibi invicem contraria nō ſunt: vnū corpus ſunt, vna materia, vnus color, vnū corpus ſimplex, quod in partes ſeparari nequit. Idcirco cœlū omnia neceſſaria ſuppeditādi potētia habet. Pari modo ſe res habet cū noſtro lapide cū perfectus eſt, & ad vnū corpus, ac ad vnū colorem, & ad vnā materiā perductus eſt, etiā calidū refrigerabit, &c. ac immūdū mundabit, ac cuiq; quo opus habet, ſuppeditare valet:

Conferat lapide
cum cœlo.

Iraque nunc 2 istas res contrarias coniungamus, vt virtutem prædictam habeant.

Cap. 131.

NVNC corpus tuum præparatum accipe, ac lapidi valdè mûdo ac claro impone: ac tûm sume vitrum in quo alba tua materia lapidis inest, aut tuum lac virginis, vt nominare placet, ac idipsum imbibe conterendo super lapide in corpore suo proprio. Tûm ipsum vitro inde: ac vas admodum solidè luto obtura, ac sine lutum probè siccescere, ac fornaci fixatoriæ impone, ac ignè admodum tepidum adde, vt Sol in Martio splendet, ac die nocteq; in hoc calore retine, donec materiam tuam nigrescere videas instar picis, etiamnùm magis. Tûm ignem tuum exiguum gradum auge, ac non multum: ita vt paulò calidior esse quam antè percipiat. Ac retine ignem in eo calore, donec videbis alium colorem qui subrusè cinericus est, quasi essent cineres. Tûm ignem tuum etiamnùm paululum auge, ac non nimium, ita vt Sol in Aprili splendet, atq; ignem in eo calore retine donec subviridem colorem cernes, qualis est color plumæ psittaci. Tûm adhuc ignem paululum auge, donec videbis colorè, qualis cauda Pauonis, quæ centum colores habet. Tum ignem tuum auge eo calore, qualis est Solis in Iunio, nec maiore. Et ignem istum non augebis, donec per-

perfectam albedinem videris, ac lapidem album perfectum esse. Ac colores quos cernes quasi essent cauda Pavonis sese sæpè ex vno colore in alium mutabunt, donec omnes colores sese ostenderint qui in orbe cogitari possint. Imò multo plures. Nam ibi sese ostendunt omnes colores quos Deus in natura dedit, plures quam mens hominis imaginari potest. Ac colores omnes simul interibunt, ac ad extremum pervenient omnes simul ad insignem quendam clarum colorem album. Priusquam verò clarus splendens color veniet, multam insignem albedinem conspicias: ita ut tibi videatur: hæc est vera albedo. Sed vera albedo non erit. Priusquam vera albedo veniat, videbis in circuitu ad margines vitri, in materia lapidis quasi essent gemmæ Orientales vitro insignes, tanquam oculi piscium. Cum id vides, sis certus in paucis diebus perfectam albedinem sese manifestaturam: cumque materiam instar nivis albam esse vides; ac splendorem habere ut gemmæ Orientales quæ aqua valdè insignes sunt, ut materia quæ in vitro est: gaude: Lapis enim albus est perfectus. Sinas sua sponte refrigerescere; sume vitrum ac confringe, ac proba paululum super Mercurio præparato, mutabit ipsum in Lunam fixam. Ac tùm album lapidem sume, ac rursùm super marmore pone: ac tùm

Omnes colores hic se ostendunt quos Deus in natura dedit.

rubrum

rubrum illud oleum sume, quod tibi servare iubebam, postquam subtile destillado effecerat: ac imbebe terendo in lapide albo. Ac vbi ritè conglutinatum fuerit, tum vitro inde tali, quale in quo lapidem album perfecisti; ac vitrū illud in fornace pone. Quare Sapientes dicunt: *Vnum est vas, una fornax tam ad album quam ad rubrum, &c.* Ac ignem adde eundem, quo lapidem albū percoxisti, donec videbis materiam colorem cinericium adipisci. Tum ignem tuum auge paululum tantū gradulum vnum, donec cernes colorem heluum, perinde ac si esset coagulum quo alutarij coria sua preparant. Tum ignem tuū etiamnū gradulum 1. auge, ac illud regimen ignis serva, donec colorem cernes perinde ac si esset contritus later inter rubrum & rufum. Tum ignem tuum auge etiamnū exiguum gradulum, donec rursū videas colorem cinericium; quasi glauci cineres forent. Ideo Sapientes aiunt: *Ne contemne cineres in fundo iacentes.* Ac tum ignem tuum auge etiamnū exiguum gradulum. Color verò cinericus est postremus colorum omnium reliquorum sese ostendens. Ac iam ignem tuum non amplius augebis, priusquā lapis perfectus sit. Primus color quem post hunc colorem cinericium cernes, erit rubidus color, quasi esset Rosa: ac paulatim color

Ior interdum altior fiet, ac paulatim magis magisq; rubebit: aded vt materia tam rubra ac tā alti coloris sit evasura, vt nunquā talis rubedo vllis oculis humanis conspecta fuerit. Tūm cum Philosophis exulta, Lapis perfectus est.

Cap. 132.

Lapis perfectus.

ITEM pulchra celesti rubedine conspecta, vt prius dictum est, sinas spontē frige fieri, ac exime, atq; admodum circumspēctē serua: atque huius drachmam 1 sume, ac tum 20 drachmas auri puri ter quaterve cōstentati, ita vt admodum purum sit. Tūm sume 20 illas drachmas auri, ac pone liquandas in crucibulo. Cumq; liquefactū est, drachmam illam pulveris tui lapidis superijce: ac pulvis ille cōtinuō se permiscebit cum auro illo, ac vnum corpus fiet: sine refrigerescere, ac exime. Tūm optimū crucibulum terreum habe, qui benē ignem ferre possit: ac tum habe crucibulum vitreum, qui terrēo quadrer, qui ex vitro ita sit confectus vt ignem ac flammam ferre possit, ita vt nec liquefiat nec rumpatur in igni. Tum crucibulum vitreū crucibulo terreo impone. Ac tū speciem furni venti habe, ac ei vtrumq; crucibulū impone, ac ei crucibulo aurū inde, in quod drachmā illā pulveris piecisti tui lapidis. Ac liquefacito, atq; ita liquefactū retine 3 dies ac noctes cōtinuē, vt omne in vnā stet liquefactione. Sine refrigerescere, ac exime.

Quid agendū celesti rubedine cōspectū.

Tum

Tum sume auri puri mille partes, ac in crucibulo liquefacito, ita ut fluat. Tum huius materiae accipe partem 1, quæ per 3 dies in furno venti stetit, ac projice super illud argentum quod fluit, ac unâ cum eo fluere sine 3 aut 4 orationum dominicarum spatio. Tum sine refrigerescere, ac aurum purum superans omnes probas habes, melius eo quod ex fodinis est.

Cap. 133.

QUÆRI posset: quid sit ut pars 1 illius coloris mille partes in aurum sit conversura? Scies, argentum interius aurum est, sicuti aurum interius argentum est. Ac lapis noster cum perfectus est, omnibus metallis interius foris ponit, ac exterius intus: ac omnia metalla in supremum eorum gradum perducit: ita ut in nullum aut altiorum gradum pervenire queant; nisi ex ijs lapis Philosophorum conficeretur. Ita fit ut una pars eius mille partes argenti transferat in Solem, quamvis una pars eius nullam tincturam aut colorem haberet: Si nullam aliam potentiam in sua natura haberet quam tantummodo argento interius foris ponendi, ac exterius intus, argentum illud in suum aurum converteretur, ac tinctura eius permaneret. Cumque metallo interius eius foris positum est, ac exterius intro conversum est, absolutum ac perfectum est.

Nunc

Argentum interius aurum, sicuti aurum interius argentum est.

Cap. 134.

NV N c iterum loqui volumus de istis mille partibus argenti. In hunc modum conuersis vna parte firmati lapidis, argētum fortē frangibile erit ac fragile: ac si frangibile reperis, vna pars illa lapidis nimis est efficax, amplius argenti postulat. Itaq, istas mille partes denuo liqua, ac plus argenti adde, tantum vt malleabile, ac molle sit. Fortē vna illa pars faciliē bis aut ter mille partes argenti in aurum purum cōvertet. Cumque molle est, vna pars illa opus suum peregit; Id experientia te faciliē docebit, vt prius dictum.

Cap. 135.

NV N c cū illas bis aut ter mille partes habes, satis auri ad lapidem tuum totum firmētandum habes. Ac scies, cū lapis tuus perfectus est, vt hoc loco docuimus, nullam proiectionem eo facere potes, nisi prius auro fermentes, vt te docui. Nam nisi lapidem fermentares, nullam proiectionem faceret. Virtutem enim generationis iam non ampliū habet: cā iam finem habente. Nam lapis ad summum gradum eius est perductus, ita vt lapis nullo vnquā tempore, ne quidem post diem novissimum ad altiozem statum aut gradum pervenire possit. Ita liquet rem perfectam nullam generationem in se habere.

Res perfecta
nullam gene-
rationem in se
habet.

Itaque

Itaque constat lapidem nostrum nullum metallum translaturum ex sua natura in aliam naturam, nisi virtus ei insit per quam potentiam eam haberet. Ita necesse est, si lapis potentiam sit habiturus, omnia mortua immunda metalla viuificandi, ac liberaturus ab omni immunditie, ac sui similia in vnam partem facturum, ut lapis fermentetur corpore omnium purissimo, quod in toto orbe sit, ac cum eo conglutinetur, ita ut corpus illud sit lapis, ac lapis corpus illud: ita ut in secula in vnum, ac simul, & in vnâ substantiâ sint permansura, ac nunquam separantur.

Cap. 136.

De coniunctione quam Philosophi fermentationem, ac opus 3 dierum dixerunt.

ITAM coniunctionem Philosophi fermentare dixerunt, atque hoc est opus illud 3 dierum. Ac istud fermentare stolidi non intelligunt: ac putant fermentum corporis crudi adducendum ad opus lapidis, cum lapis in opere stat. Sunt capita insana, verba Philosophorum non intelligunt, sed verba Philosophorum ad suam stultam opinionem pertrahunt: ut quod corpora imperfecta, ac crudum Mercurium simul ponunt, ac cum in eo insano sunt opere, aliquid corporis perfecti addunt, atque id fermentum vocant. Nam lapidi fermentum addi non potest, donec omnis simul perfectus sit: ac tunc additur eo modo, quo hic doctum est, atque triamnum

annum docebitur. Ac loquuntur etiam de lapide multiplicando ubi perfectus fuerit, id dictum est de fermentando. Lapidem fermentare volunt in opere stantem: ac lapis non potest fermentari nisi cum perfectus est. Ac lapis multiplicandus est, cum est in opere, sublimationibus ac destillationibus, ac lapidem subtilem efficiendo. Atque ita manifestò intelligere potes, omnem opinionem eorum falsam esse, ac fraudulentam.

Cap. 137.

CVM 2000 auri habes aut eo amplius confecta, satis habes quo totum tuum lapidem fermentes. Tùm lapidem tuum pondera, ac vigesies tantum auri tui fume, quantum lapis ponderarit: ac cape crucibulum fortem, ac in eo aurum tuum pone, & sine liquefieri. Tùm ignem ei tam calidum subijce, ut fluat: tùm sensim ac cunctanter pulverem lapidis tui superijcito, donec omnem pulverem lapidis aurum illud imbiberit. Tùm finas etiam 5 aut 6 orationum dominicarum spatio fluere. Tùm effunde, ac sine frigesieri. Tùm pulveriza, sinet se pulverizari in more vitri, tam fragile est. Tùm magnū crucibulum habe qui igni ferendo sit. Tùm habe admodum fortē crucibulum vitreū ex vitro duro cōflatum, quod à calore ignis liquefieri nequeat. Ac crucibulus vitreus quadrabit crucibulo terreo: ac pusillū cineris cribrati inter
vtrum.

Lapis fermentatus & paratus ad projectionem faciendam.

trumque crucibulum sparge: ita vt crucibulus vitreus firmiter in crucibulo terreo stet. Tùm crucibulum firmiter operi, & in furno venti pone, ignem subijciens talem, vt lapis cum auro liquefactus stet, ac liquefactum retine per dies 3 ac noctes. Tùm fines sua sponte frigesieri. Tùm exime: lapis tuus fermentatus est & paratus ad projectionem eo faciendam. Ac cùm projectionem facies, sumes eius paululum, ac in puluerem contundes, ac super argētum projicies, vt suprā doctum est. Author tibi sum vt super argentum semper projectionem facias: nam id metallum est proximum: ac super id lapis tuus altiore projectionem est factururus, quam super metallum imperfectum. Aut projice super Iouem, super ipsum lapis tuus altiore projectionem faciet quam super Mercurium: ac super Venerem lapis tuus maiorem projectionem est factururus, quam super Saturnum, ac super Saturnū altiore quam super Martem. Ac si super Mercurium projicis ei lapis tuus, non adharescet: nam Mercurius avolaret antequam lapis liquefcat: lapis leniter esset calefaciendus. Sed tu nihil refert, quamvis projectionem super Mercurium non facias. Metalla imperfecta satis multa sunt ad projectionem faciendam, &c.

Nunc

NVNC te materiam nosse docui,
 ac quo pacto lapidem ex eo conficias. Ac iam quæso mentem meam probè intellige. Nam omne simul mutabitur quod Deus creavit, solo auro excepto, hoc nō computrescet. Ita nulla res est in orbe quæ sit eius generis : ac ob id nō est quicquam pretiosius in orbe quam Sol : atque ob id Reges super pectus gestant. Ita te veram artem docui, gratia Deo.

Libri primi finis.

Q

OPERV

Operum Mineralium M.
IOANNIS ISAACI Hollandi,
sive de Lapide Philosophico,
LIBER SECVNDVS.

Cap. I.

In hac præ-
fatione do-
cetur à quo
opere sibi
quisq; ca-
uebit.

Multū er-
roris esse
in Alchy-
mia, potis-
simū in o-
pere vege-
tabili, ac
multo ma-
gis in ani-
mali.

SCIBT filius meus in hac arte multū esse
erroris, in opere vegetabili potissimū,
atque etiam magis in opere animali. Ra-
tio hæc est.

Cap. II.

IN vegetabili multum destillandum, solven-
dum, congelandum, & rectificandum: ac spi-
ritus accuratè asservandi ne in aërem evolent;
ac variæ aquæ fortes parandæ, multiq; spiri-
tus humidi fixandi: ac opus est multo regimi-
ne atque cura, ne spiritus tui vitrum tuum fi-
xatorium disrumpant, copiosiore aut vehemē-
tiore igni adhibito, antequā ferè fixentur: tūm
enim sese attollunt, ac vitro fixatorio conclusi
tenentur, ac per elevationem vitrum disrum-
punt, ac tum omne quod inerat, pditur. Itaq;
sedulò advigilandum est, magnum enim peri-
culum in hoc situm, quod norunt illi qui fe-
cère; estq; multum laboris & temporis im-
pendendum in vinis rectificandis, quemadmo-
dum

dum etiam in aquis fortibus parandis, ac spiritibus probè asservandis, ne evanescant.

Cap. 3.

TV M etiam in digestionem & putrefactionem magno acumine opus est, atque ignium mira regimina adhibenda. Itaque semper vigilare opus est, ac magnâ cura cauendum, ut illi norunt qui idipsum quotidie experiuntur, &c. Præterea magna curâ adhibenda est ad corpora & terram caleinanda & reuerberanda, ne in vitrum vrendo redigantur, ac nimis sicca efficiantur: quare magna ignis ratio habenda est, atq; magna cautio adhibenda. Adhæc terræ clarificandæ sunt, ac aquæ destillandæ, ac præterea omnia opera ad hoc necessaria efficienda. Præterea in cōiunctione si vel nimium vnius aut parum alterius adhibes, aut humiditatem tuam initio malè asservasti, medicinæ tuæ ingressum non habent, ac timendum est ne opus tuum corrumpatur. Itaque multa cura, onus, tempus, ingenisque sumptus est adhibendus; ac putâtes nos omnibus rebus probè perfunctos, si nobis vitrum rumpitur, aut quid prædictorum, ac nos ad finem peruenientes volumus proiectionem facere, ac nihil proficimus, nescimus quid nobis desit, ac quid id accadat, atq; id sit vitio nostri opificij. Quare, mi fili, ne hoc opus vegetabile aggrediaris, suadeo, ob rem enim quamlibet exiguâ opus perditur. Præterea nunquam aggrediaris opus

Q 2

facc-

facere in animali ob separationem elementorum; est enim etiamnum multò maius onus, & cura ob separationem & rectificationem, quæ in ea fieri debent, ac multam incertitudinem, cui ea est obnoxia: estque tempus aded longum, vt finis operis ignoretur: ac si initio tuæ humiditatis naturalis aliquid amittis, opus tuum in compositione nimis aridum evadit, ac si amittis vltos spiritus per aërem in destillando, vitio vasorum aut lutamentorum, altas proiectiones simul amittis: si quid ignis amittis, tua medicina altè non colorat, ac ingressum amittit: sique nimium aëris habet, in aërem evolat, & si nimium aquæ, spiritus submerguntur, ita vt fixari nequeant, ac si nimium terræ habet, nimis sicca est, ac nullam liquefactionem, neque ingressum habet. Itaque separatio elementorum nimis est periculosa: nimis enim facillè fit, vt quid alicuius elementi deperdatur, tum opera, tempus, impensa, ac simul omne perijt. Itaque si me audies, separationem elementorum devitabis, siue in Mercurio operis mineralis, aut vegetabilis, aut in lapide quem nobis D E V S gratis donat, vbiunque de eâ re fit sermo, ac dicitur elementa esse separanda, vita omnia ea opera ob incertitudinem. Nimis enim facillè fit, vt quid ex humiditate eius deperdatur, in initio, in medio, aut in fine, ac cum quid humiditatis eius amittit.

Separatio
elemento-
rum devi-
tanda.

amissum est, opus omne periit & corruptum est. In compositione enim opus coniungi nequit, atque ingressus ei est ademptus, ac omnino deperditus. Fuere tamen artifices nō pauci qui omnia hæc opera fecere, ad naturā peruestigandam, verum opus magnum prius perfecere, &c. Nam qui opus magnum perfecit, sumptus nihil curat.

Fuere item nonnulli qui mirificis amalgamationibus, ac fixationibus, multiplicationibus, atque multis alijs mirandis operibus fuisse occupati: ac habebantur ea admodum bona per mensem, aut 7 aut 8 hebdomadas, aut etiam 10. atque interdum aded longa sunt, ut ad finem pertingere nequeant, ob vitia quæ in opus incidunt. Nam in initio, medio, aut fine, genuinam humiditatem non servant, ita ut nimis siccum fiat: aut nimis calidè aut nimis diu ad ignem coquunt, ut ingressum amittat ac solutionem. Ita nihil proficiunt, verum opera, impensa, ac tempus illis perit.

Ita, mi fili, istas amalgamationes, aut multiplicationes ac fixationes devita, quamlibet enim speciosæ & probæ esse videantur, tales sunt, ut ad finem perveniri non possit, atque etiam incertum est ob ablutionem & mundificationē, quæ fieri debet: nulla enim fixio fieri potest, quin spiritus purgentur ab omni sua immunditie, atque facibus careant:

Q3

alio-

alioqui nulla mixtio aut fixatio fieri potest: sique in mundificatione aut ablutione quid tuæ humiditatis amittis, omne tuum opus corrumpitur. Itaque, mi fili, tibi suadeo, devita omnia opera mūdificationis, & ablutionis, aut in quæ separationes elementorum ingrediuntur, aut destillationes, aut calcinationes, aut solutiones, & coagulationes, aut opera peregrina, in quæ cura & regimina ignis incidunt, ob cūcta pericula quibus ea obnoxia esse possunt, quæ partim hic omnia recensuimus, exercentibus ea quotidie probè nota. Quocirca, mi fili, ne nimium properes aliqua horum operum facere aut incipere: nam sexcenta præterea vitia incidunt, quæ hîc non cōmemoramus. Quare adhæreas arti magnæ, aut magno Elixiri, vt maiores tui fecere, quo facto omnem naturā pervestigare poteris, sin aliter feceris, consilium meum non sequere. Ante omnia in opere magno labora, in eo enim nulla cura, nec destillatio, nec congelatio, nec mundificatio, nec opera peregrina, nec res peregrinæ, nec immūdæ, fæces habētes; nec calcinas, nihil enim opus: non separas elementa, munda quippe sunt: nulla re opus habet: vnum est genus, res vna, & vas vnum, fornax vna, ac vnum opus ad album, ac rubrum, ac nullum periculum in opus potest incidere. Vnde Veteres dicunt, opus non est, nisi opus muliebre, ac ludus puerilis, ignari percipere nequeunt, quia

Cōmendatio operis magni ob facilitatē, securitatē, ac simplicitatem.

quia opus tam est simplex. Opus enim magnū semetipsum solvit, semetipsum sublimat, semetipsum fixat, semetipsum liquidum in modum ceræ efficit, semetipsum perficit, &c.

Ecce, mi fili, nunc omnia tibi vitia patefeci quæ in omnia illa opera varia possunt incidere, quæ singula non recensui. Quare sapias, ne in desperationem incidas, ob vitia quæ tibi in prædictis operibus obvenire possint. Verbis apertis te allocutus sum nullis parabolis usus. Si tibi verba facerem de Selbach, Kalkabria, Mannessi, ac de quadam re rubra, ac de cæruleo Muerach, Illabar, & Cafaria, & huiusmodi, haud facilè caperes, sed tibi viam aperui, atque omne obstaculum removi, nequid erres. Quare magno operi adhære, in eo nullus error, nec cura, nec labor, nec vigilia, nec corrumpi potest, nisi data opera velis corrumpere: neque ad id vllum peregrinum instrumentum, aut vitrum vsurpare opus habes; vnum vas, nec amplius, vna fornax est, nec amplius; vnū genus materiæ, nec amplius. Quare Geber Philosophus ait: Noster lapis est vnum genus, res vna, vndè ignari artem capere nequeant, nec adipisci, ac rebus nostris species, aut materiæ peregrinæ nō permiscétur: ac illi assumunt res peregrinas quæ eius naturæ non sunt, atq; eas volunt eius naturæ efficere, quod ipsis impossibile est: tumque in ijs fixandis elaborant: ac cum ea fixa habent, tam profecerunt

Q 4

runt

runt quàm priùs, tum enim nihil nisi terra est, quæ humiditatem suam amisit, nec potest liquefieri, ac nullum ingressum habet, tumque opus deserunt, genus eius ignorantes. Nam si genus eius nossent, ac patrem matremq; eius, sorores ac fratres, ipsumque cum matre, sorore & fratre in lecto collocarent, componentes brachia brachijs, atq; oribus ora, eodem momento morerentur. Ac si nossent atque intelligerent hæc, in hac arte voti compotes fierent, ac omne opus eorum feliciter cederet. Atque hæc, mi fili, verbis apertis tibi nota feci, ac proinde nulla opera peregrina incipias, antequam magnum illud opus absolveris, tum quicquid libet, incipe; tum enim nullus sumptus obesse poterit, nec tempus, in omnibus enim compos voti factus es, &c.

Cap. 4.

SCIES item, mi fili, nos cõmemorasse multa vitia operi accidentia : ac multa millia plura sunt quam recensuimus, &c.

*Regula
quædã simplex,
de qua omnes
Sapientes
mirè loquuntur.*

Scies verò, mi fili, ac intelliges esse regulam quandam simplicem de qua omnes Sapientes admodum mirè loquuntur, cuius tam multa diuersa ponunt nomina, atque ijs omnibus magnum illud opus denotant. Illi capere possunt qui nôrunt, quique omnes eorum parabolas & ænigmata intelligunt. Ac proinde filius meus, de istis operibus

Omnibus
rebus à
Deo con-
ditis ars ve-
ra inest.
Varia di-
cta Veterum
cum expli-
catione.

bus intelliget ac tenebit; omnibus rebus à Deo conditis veram artem inesse. Vnde Veteres aiunt, *artem esse in rebus omnibus, & verè*. Id verò aliter intelliges. Item, *omnis res determinata habet suam perfectam medicinam in sese, sed imparatam, siq; eam parare noris, medicinam querere aut petere nihil opus habes, cuique in suum usum*: id alium habet sensum. Homini nullus morbus accidere potest, quin habeat perfectam medicinam apud se, ad seipsum certò sanandum, si parare possit, atque à seipso sumere potest ac parare sine diminutione sui, aut detrimento corporis.

Quod eodem modo de omnibus animantibus, auibus, omnibus plantis, ac cunctis quæ DEVS creavit, intelligendum est. Idque ita se habet: verum imperiti opera Veterum non capiunt, atque ex omnibus rebus medicinam in metalla facere purant. Ita pilos, oua, sanguinem, cochleas & similia sumunt, atque ex ijs medicinam se parare posse putant ad imperfecta metalla in perfecta reducenda: ac cum iam egregiè desudarunt, nihil profecerunt, in errore permanentes.

Sciet autem filius meus, quod homo hominem, equus equum, vulpes vulpem gignat; ex pisce sit piscis, ita simile sui simile gignit. Rationi omni atq; adeò naturæ repugnaret, quòd ex vllis speciebus peregrinis, cruore, pilis, ovis, aut cochleis, metallum posset fieri: nihil enim

Simile
gignit sui
simile.

tale

tale inest: quāto minus ex huiusmodi rebus medicina confici potest, quæ metalla imperfecta reduceret in Solem aut Lunam: profectò rationi omnino repugnat, atque etiam impossibile est: ac demiror aliquem ad tales errores peruenire posse. Si vim naturæ caperent, profectò in tales errores minimè inciderent. Itaq; mi fili, scies ac nosces cuius generis res sit, aut quid ei insit, priusquam pares, ita non errabis.

Omne oleum metallorū, sicuti etiam Sal eorum est Elixir.

Sciet filius meus omne oleum metallorum esse Elixir, atque itidem omne sal, ac si omne oleum metallorum est Elixir, planum fit omnia metalla perfecta propriam medicinam in se habere: Quāto melius igitur est oleum Solis & Lunæ quæ vtrāque sunt perfecta, &c.

Cap. 5.

Ex omnibus metallis perfecta medicina confici potest absq; elementorum separatione.

NORIT filius meus ex omnibus metallis perfectam medicinam confici posse, quæ reliqua omnia metalla in Solem & Lunam transferre possit, absque separatione elementorum, aut destillationibus, solutione, sublimatione, aut fixatione; seipsum soluit, seipsum purgat, seipsum coagulat, seipsum destillat & sublimat, seipsum fixat & perficit, seipsum incerat, seipsum liquidum efficit, &c.

Præterea ex omnibus metallis oleum conficere potes, absq; elementorum separatione, atque ita ex omnibus sal potes conficere sine separatione elementorum: ac res prædictæ varijs modis fiunt, atque ita ad opus magnum per-

pertinent. Adhæc potes ex Sole & Luna perfectam medicinam facere absque elementorū separatione, ac sine labore vllō, aut metu, sine periculo: præterea perfectam medicinam facere potes ex duobus lapidibus gratis nobis à Deo donatis, absque elementorum separatione, atque etiam absque magno apparatu, &c.

Intelliget itaque filius meus omnia prædicta pertinere ad magnum opus sine multo apparatu, ac magno sumptu, atque absque additione vllarum rerum peregrinarū: egent quidem longo tempore, sed tuta sunt. Adhæc, mi fili, cum magnum illud opus vis adornare, ipsum ipsiusque genera omnia nosse debes, ac potissimum patrem, matrem, sororem ac fratrem, atque nudum constituere in claro & puro corpore instar crystalli, ac ipsum mundare ab omnibus peccatis, atque ita facito patri, matri, sorori ac fratri: tū in lecto cum patre, matre, sorore atque fratre collocabis, componens brachijs brachia, atque oribus ora, in conclavi, tū eodem momento morietur: tū mortua illa corpora aqua limpida paradisi perfunde, atque vni probe hac aqua, atque hæc aqua ascendet ad cælum intra circulum Lunæ, atque in rorem conuertetur, ac rursus guttatim decidet ex consilio artificis, atque terram humectabit, ita vt flores varij coloris enascatur, qua virtute florum resurget filius generis cum rubro diademate, eritque

Impe-

Imperator in omnes tribus terræ, ac suam dominationem in æternum non amitter, omnesque eius hostes pacem cum eo inibunt, &c.

Cap. 6.

Nunc ser-
monē in-
stituit de
magnis
operibus
Veterum.

NUNC, mi fili, de magnis operibus quas Maiores nostri fecere nobis sermo erit. Scies autem, mi fili, ipsos in arte laborasse varijs modis, atque ita ad vnum eundemque finē peruenere; verū lapis eorum non æquē magnam proiectionem fecit: hic altam, ille longam, prout opera acutē fecere, aut alti coloris. Nonnulli diu desudârunt, antequam lapidem produxere: alij acumine ingenij tempus abbreviârunt, vt iam quotidie fit, multo sudore ac labore. At nostri maiores alij tres annos, alij quatuor laborauere antequam lapidem produxerunt. Illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non nisi aceto destillato utebantur. Nunc eorum posterī aquas fortes adinuenere, quod opus multū abbreviavit. Ac tenebis, mi fili, opus faciliē abbreviari posse; prima præparatione materia subtilis efficiatur, ita vt species probē vniantur, vt natura sola eam concoquere opus non habeat; atq; humidum cum sicco adeo subtiliter commisceatur, vt sit vnum quid, vt anima corpori ac spiritui ita vniatur, vt sint vnum quid. Quamobrem Hermes Philosophus noster ait: *In initio operum thormo ne sis lentus in omnibus probē*

Opus faciliē abbreviari posse ac quo pacto.

probè mundificandis , ac clarificandis , ac subtiliter conglutinandis , ut postea gaudeas.

Geber , Dantynus & Morienus etiam dicunt: *Aquam probè cum terra coniunge , ac humidum cum sicco , ut post videas maris nigredinem .i. atrum colorem eius , quem in eius putrefactione conspicias , quæ fiet 29 dierum spatium ad ignem pusillum , quod perfectum signum probæ coniunctionis est.*

Perfectum
signū
probæ
cōiun-
ctionis.

Ita , mi fili , initio sedulus esto , ut omnes tuas materias ritè ac diligenter præpares : ijs enim in igni collocatis , omni labore perfunctus es , ac tantummodo ignem regere opus habes.

Scies item , mi fili , me commemoraturum posthac varia opificia quæ omnia simul perfecta sunt. Principio laborârunt nostri Maiores circa amalgamationes Solis ac Lunæ , quod est opus perfectissimum , quamvis longum sit : verum tutissimum est , & minima in eo cura. Istas etiam amalgamationes varijs modis posuere , & tamen omnes ad vnum certum finem peruenêrunt , sed non ad æquè magnam altitudinem proiectionis. Alij etiam acumine ingenij opus multum abbreviârunt , ut posthac in opere docturi sumus.

De amal-
gamatio-
nibus Solis
& Lunæ
Veterum.

Cap. 7.

SCIES , mi fili , nonnullos fuisse qui Iothones
3 Lunæ sumpserunt , & 1 Solis , atque Lunam
super testam purgârunt ac reflârunt de Saturno

in.

in crucibulo, tumque subtiliter limârunt in naturam subtilem: Solem cæmentarunt in cæmento Regali, ac tùm etiam limârunt: quo facto Mercurij lothones octo sumpserè, ac simul in mortario ferreo amalgamârunt pistillo chalybato: præterea conterebant per diem integrum, ac vesperi vasi terreo aut lapideo immittebant, aut vitreo, in hunc modum facto,

ac in testa cum arena super fornace collocabant: ignem lentum addebant, ita vt digitum tuum arenæ immissum tenere possis, ac vas patere sinebatur ad humorè

extrahendum, mane materiam reperis duram: tùm iterum mortario ferreo immitte, ac adde rursum 4 lothones Mercurij aut saltem tâtum donec materia iterum mollescat, idque opificium persequere donec materia tua per duplicem pannum lineum transmitti possit, tùmque materiam tuam per 8 dies & noctes in testa cum arena repone, ac singulis diebus eam tere per dies 6 in mortario ferreo, pistillo chalybato indefinenter, vt aquam cum spiritu saltem

probè coniungas, vt corpus ritè vniatur spiritui: ac 8 diebus exactis materiam in huiusmodi vitrum euacua, acue os vitri super lapide cum rotundo operculo vitreo, quod super os vitri pones, Saturni pondere superimposito, colloca in tripode,

pode, atque eiusmodi ignem adde, vt manum tuam tenere queas inter parietes Fornacis & conclaue. Retine in eo calore ad 6 hebdomadas dies noctesque: post ignem auge paululum, ita vt tantummodò plumbum liquefactum seruari possit, ita vt non concreascit, & verè solutum maneat: atque ita liquefactum retine, in eo calore. Estque hæc putrefactio eius, ac intereà perfectam eius nigredinē conspicies, quā conspectā, gaude: nam sub eā nigredine albedo latet, ac certum indicium est, materiam initio ritè coniunctam, ac vnitam fuisse. Scies autem quoque triduo exacto tibi operculum à fornace tollendum, ac videndum, an ad margines vitri vllæ margaritæ ascendant; quo viso, vitrum quaties, donec illæ decidant, ac si decidere nolint, operculum deme, atque pluma circumcirca à vitro absterge, donec decidant super materiam in fundo, tūc verò denuò vitrum obturabis, pondus superimpones, fornacē rursum operies: idque quoque triduo aut quadriduo iterabis. Præstat autem vt tam pusillum ignem addas, vt sursum non sublimet, quamvis tempus longius sit, tuā nihil refert, certum incerto præfer. Nam magno calore opus tuum perdere potes, verūm igni pusillo nunquam. Ac caue ne tantum ignem ei adhibeas, vt rubrum colorem pro albo acquiras.

Ignis pusillus adhibendus.

Nois, mi fili, vnum colorem sese in alium mu-

Cum variis coloribus se-

se offe-
dāt, 3 tan-
tum ratio
est habenda,
nigri,
albi & ru-
bri.

mutare: sunt multi ac varij colores, quorum ratio non est habenda: tres verò sunt colores qui sese in opere debent ostendere, primus niger, alter albus, postremus ruber, ac inter quemque colorem, colores varij sese ostendunt, imò plures quàm cogitari possint, eorum verò colorum nullam rationem habet; sunt spiritus volatiles nondum fixi, atque hi sunt venenosi: quandiu varios illos colores vides, caue tibi ab eorum aëre, etenim te necaret. Duo colores illi qui primi sese ostendunt igni pusillo suscitantur, eundem ignem paulatim augendo.

Ignis pus-
sillus ad-
hibendus.

Tenebis, mi fili, in hac arte nihil esse periculi quam in igni regendo: verum si certus esse cupis, ignem pusillum adhibe, ita errare non poteris, quamvis tempore aliquanto longiore sit opus.

Itaque dico tibi & doceo, mi fili, ne ignem adeò augeas, ut rubrum colorem pro albo acquiras. Nam rubedo ea esset materia tua quæ in vitro esset, ac fieret quasi esset later pulverizatus redactus in massulas instar tritici, ac pars instar exigui pulveris lateritij, cū parvis gemmis viuis Mercurij, ac ubique vitro adhæresceret ita ut in eo subsideret, ac ingressum in vitrum daret, atq; tum opus tuum penitus esset corruptum, ac aliud tibi ponendum esset: verum id tibi non accidet nisi igni vehementiore. Sed color ruber perfectus non apparet velut

lut contritus later, verum vt illustris obscurior purpureus, atque is videtur potius color celestis, is verò accidit magno regimine ignis, vt infra, Deo volente, docebitur. Sed de hoc co-
 muni tibi mentionem facio, vt nosse, & scire possis, vtrum rectè, an secus facias, ac ne in errores incidas.

Cap. 8.

NVnc ad opus nostrum redire volumus. Si Nexiguo igni rursus ascendat ad margines Regressus
ad opus. aut operculum vitri, id aliquoties vide, siquid est, decidere facias vt supra: retine hoc pacto per diem vnum ac noctem, donec materia tua omnino pulvis fiat, ac colorem habebit inter cinericium ac nigrum, instar terræ quæ humiditatem suam amisit, vt si cespites teras, ac in patella ad ignem exicces, hi apparent colore inter cinericium & nigrum: ac antequam ad eum colorem pervenias, multos ac varios colores in opere conspicias, ac post colores plures mirandas cernes: nam ex materia tua nascentur varij arbusta figmenti: Imò omnes pictores aut aurifabri ea exprimere non possent. Et singulis gradibus cum materia fortior sit ac maturior, toties mutatio accidit. Antequam ad cinericium pulverem pervenias, materia tua omnino subcrocea fiet, instar ligni aut cinerum cespitum crocei coloris. Atq; id omne fiet ad ignem pusillum.

R

E t

Cap. 9.

ET cū istum cinericium nigrum puluerem vides, gaude: nam sub ea nigredine albedo conclusa est: tū ita relinquant in eo regimine ignis diuturno tempore, donec pallidior aut albior fiat, ac si albior sit, idem regimen ignis serua, sin in eodē statu permaneat, ac nihil proficias, ignem augebis paululū, donec videas materiam paulō candidiorem fieri: cūq; aliquid proficis, tū hoc pacto finas in eodē regimine ignis, ac si ne tū quidē quicquam proficis, ignem paulō magis augebis, & cū vides materiam magis magisq; albescere, finas hoc pacto in eo regimine ignis, ac vide ne ignem tuum nimis augeas. Ac mi fili, hanc regulam ignem struendi serua, id persequens paulatim augendo, ac saltem vsq; aded donec materia candida fuerit, imō nive candidior: tū exulta, mi fili, certusque sis sub ea albedine perfectam rubedinē latere, ac sub ea albedine, inquit Morienus, est abscondita, vt Christus in sepulchro iacebat, ac fies resurrectio, ac post resurrectionē fit corpus glorificatum, quod corpus vivet in secula, eritq; rubro diademate coronatū, ac erit Rex in omne genus suum, omnes hostes pacem cum eo inibunt, Rexque in æternum permanebit.

Cap. 10.

SCiet item filius meus hīc materiā illā intelligendā quam hīc in vitro habes, ea iā terra est

Regula ignis struendi tradita retinenda.

Conspicua albedine, gaudenda.

est quæ humiditatem suam amisit, ac nondum quicquā boni efficiet. Tenebit filius meus in hac arte multos esse errores. Multi sunt qui lapidē Philosophorū conficere aggrediuntur, ac bono moderamine ignis pducunt ad istum gradū, ac lapidi fixando dant operam ad albū ac rubrum, atq; cum materia hæctenus est perducta, projectionē eā facere putant. Tūm verò ipsum in Mercuriū crudum aut in metalla imperfecta projiciētes, nullū reperiunt pfectum, ac in desperationē incidunt, artem impossibilē esse dictitantes, atq; ita est, ars enim. Ipsis impossibilis est: terrā enim quæ humiditatē amisit, habent. Quemadmodū Geber ait: Spiritus qui multa fixatione ac sublimatione humiditatem amiserē, nihil boni efficiunt quamdiu terra sunt, aut tā sicci: atq; talis est hæc: ignari verò istud capere nequeunt: cum lapidē perfectē. i. lapidem ritē congrutinārent, atq; lapis colorē debitū induere cepit, tūm ipsum subtilem efficiendū, ac denudū humidū efficiendū, si alioqui ingressum sit daturus, aut projectionē factururus. Sed opera Sapientū non intelligunt. Intelligunt quidem lapidem Philosophorū effici, vt prædictum est, ipsumq; ita efficiunt, sed ignorant preparandum esse, opusq; deferunt, vbi inciperent, ac in errore permanent.

Cap. 11.

SCies, mi fili, me manifestaturū tibi maximū huius artis secretū, quod nunquā palā fuit.

R 2

Quare

Quare te adiuro, mi fili, per filium Dei viventis; ne secretum hoc palam facias nisi proprio filio, si tibi videatur timorem Dei habere, ne tua & mea anima ob id condemnentur, ob periculum quod inde exoriri posset.

Maximum
totius artis
arcanum.

Quare sol
& Luna
simul in
opere po-
nantur cū
ex Luna &
Mercurio
uterque
lapis con-
fili possit.

Nunc, mi fili, oculos aperi, ac vide, aures aperi ac audi maximū arcanum quod in rerum natura est. Filius meus dilectus tenebit, ex omni lapide Philosophorum quomodo & quo pacto fiat & componatur, videlicet in magnis operibus de quibus hīc nobis sermo est, duos illos lapides confici posse ad album & rubrum in vno vase, atque vnā fornace: tibi dico, intellige probè quid dicam. Quamvis Lunam ac Mercurium ponas in hunc modum absq; additione auri, vtrumque lapidem ex eo conficies ad album, atque ad rubrum. Quæras itaq; quare in opere Sol & Luna simul ponuntur. Id fit quia Sol fixus est, ac vt opus hoc pacto brevius esset. Nam antequam Luna fixa fiat in opere, lapis ad album est effectus. Luna enim fixa nō est, & antequam fixa fiat, diuturnam coctionem accedere necesse est: ac Luna fixa esse debet antequam Mercurium possit fixare: ac propterea Sol & Luna in opere simul esse debent. Potes etiam vtrumque Lapidem efficere ex Sole & Mercurio solo, atque id facilius fieret quam ex Sole & Luna simul iunctis. Quia Sol fixus est, ob id Mercurium facilius fixat. Quæras autem, si Luna sola ponatur

tur cum Mercurio, quomodo inde provenire posset Lapis ad rubrum ? Rite rem intelligas, quod Luna sit intrinsecus rubra, quamvis extrinsecus alba sit. Nam sub omnibus rebus albis, in quibus 4 elemēta insunt, rubedo intus recta est sub albedine extrinsecus. Luna enim frigida & volatilis est vt Mercurius, ex Mercurio enim & sulphure simul coagulata est, estque adhuc cruda & non fixa. Quare foris alba, intus rubra est. Itaque cum Luna est in opere cum Mercurio solo coquitur & fixatur regimine ignis, cumq; ipsa fixa facta est, Mercurium apud se fixat in opere, ac fit lapis Philosophorum, atque augmentatione ignis, ac longa coctione, lapis albus in rubrum cōvertitur, tinctura eius foris stat ac albedo intus. Probè intellige, fili dilecte, quod dixi, & etiā nūm dicturus sum; id enim omne necessarium, estque omnium operum secretum.

Cap. 12.

FVERI nonnulli ignari qui cum Lapidem cōfecissent ad album & ad rubrum, ac tūm videbant non habere ingressum, nec fluere, ex quo facillè videbant ingressum illi deesse; Lapidem itaque solvebant, ac denuo congelabant vices aut tricies, ita ipsum fusibilem efficere putantes, & ingressum habiturum, verū nihil proficiebant, & quamvis solvissent & cōgelassent multò diutius, nihil iuvare poterat.

R. 3

Fue-

Fuêre nonnulli alij qui oleum ex antimonio extrahebant, quo oleo lapidem suum imbu-
runt super marmore, siccabant denuò in vi-
treâ patella, id iterando, donec lapis fusibilis
fieret ad modum ceræ, ac ingressum daret.

Tùm in Mercurium projiciebant, atque exi-
stimabant Mercurium candefacere, cumque
Mercurius feruesceret euolabat in aërem, ac
oleum antimonij statim sequebatur: pulvis
autem lapidis remanebat siccus, vti autè fue-
rat quam oleum imbiberat. Causa est, quia
oleum antimonij non erat fixum, ac quamvis
lapidem fusibilem effecerat, cum lapide fixum
non fuerat, ac cum lapide fixari non potest.

Ratio hæc est: Si lapis ita imbutus ponatur in
vitro ad ignem lentum, oleum vnâ cum lapi-
de in nihilum per vitrum penetraret: sin ig-
nem vehementem adderes, oleum euolaret in
aërem præ feruore. Ita ipsum cum lapide fixari
non potest: atque hoc pacto ignorantes in er-
rore permansere.

Cap. 13.

Quemodo
lapis fusibi-
lis sit effi-
ciendus.

IAM filium meum dilectum docebo lapi-
dem nostrum fusibilem efficere, ac ingres-
sum dare, quod hætenus nunquam fuit ma-
nifestatum. Quare hoc secretum quæso serua,
si Deum, animam tuam, & meam amas.

Nunc scito, mi fili, lapis tuus nunc albus
est factus bono moderamine ignis, vt supra
doctum est: si iam lapidem album vis seruare,
licet

licet : si que vis tempus expectare donec rube-
scat, itidem licet. Si ad rubrum vis perducere,
in fornace ipsum sinere debes, ac ignem tuum
insigniter augere longo tempore, vt per 15
aut 16 dies: vide num velit mutari in colorem
croceum: sed si vides etiamnum album ma-
nere, ignem insigniter auge, ac si proficis, atq;
croceus sit instar masticis, ignem tuum non
augebis, sinas hoc pacto 8 aut 9 dies, aut etò
amplius: tùm vide an adhuc magis croceus
sit effectus: sin minus, ignem admodum auge:
si tum instar croci inueneris, ignem non au-
gebis, fines verò in eo moderamine adhuc 8
aut 10 dies, tùm inspice, ac si ne tùm quidem
quid profeceris, eodem moderamine vttere e-
tiamnum 8 aut 10 dies. Atque ita modera-
men hoc ignis persequere, donec ad perfe-
ctam rubedinem peruenias, qualis est auri in
igne candentis, aut sanguinis, quorum color
potius cœlestis quam artificialis videtur. Ac
lapis ad ignem vehementem coquendus est,
alioqui tinctura eius & sulphur absconditum
prodire, & apparere nequeunt: verùm ante-
quam perfectam rubedinem induat lapis, vsq;
ad candorem feruere debet ad tempus facile
per 90 dies. Ac nunc facile intelliget filius,
si lapis iste fusibilis esset, quomodo tinctu-
ra & rubedo eius foràs produci posset, nam
cùm ad candorem vsque feruet, lapis solue-
retur ac vitrum penetraret, ac fornacem.

R 4.

Nam

Lapis prius
conficien-
tus ante-
quā fusibi-
lis ac sub-
tilis effici-
atur.

Nam ad extremum faciliè per 3 dies in vitro candens stare debet. Ac per has rationes animadvertere potes lapidem prius debere fieri, antequam fusibilis efficiatur. Ignorantes capere nequeunt præ mētis debilitate, vim enim naturæ minimè intelligūt. Ita, mi fili, lapis siue albus siue ruber sit, prius conficiendus est, antequam fusibilem & subtilem possis efficere.

Vtroque tuo lapide tam albo quam rubro confecto & parato, vt à me edoctus es, ac rationibus demonstratum, ita vt tua ipsius mente capere faciliè possis, ita esse debere: nunc te docere volo, quo pacto vtrumq; lapidem parabis ac fusibilem atque subtilem reddes, ad altas proiectiones faciendas.

Cap. 14.

Pergit docere quomodo lapis fusibilis & subtilis fit efficiendus.

N V N C ausculta, care fili, maximum arcanum quod in hac arte est, quod nunquā literis proditum est, quam à me Solo tuā causā. Lapidem tuum perfundes clarā & purā aquā paradisi, atque ipsum aquæ vnies, ac in careere collocabis, ac concludes, atq; ea aqua subvolabit in cœlum intra circulum Lunæ, ac in rosē convertetur, ac rursus guttatim decidet ex consilio & doctrinā artificis, atque humectabit terram, siue lapidem, vt flores omnium colorum producat, per quos flores lapis tuus resurget à mortuis in vitam, omnesque hostes eius pacem cum eo inibunt, ac rempeltas

pestas quæ ante fuerat tùm præterierit, quæ terræmotus erat, ac caligo maris, atque eclipsis Solis ac Lunæ, quæ omnia tùm deuicit, ac deinceps Rex in omnem tribum suam permanebit, dominationem in æternum non amittet, sed semper Rex gloriæ manebit, &c.

Cap. 15.

LAPIDEM tuum, mi fili, siue albus siue ruber sit, ex vase sumes, ac mortario lapideo indes, ac bonam quantitatem Mercurij mundi superfundes, quæ te post mundare docebo, ac ligneo pistillo sumpto, conteres ipsum per diem in integrum continuè. Tùm vitro denudò indes, ac in fornace Philosophorum collocabis, aut in tripode, ignem addens talem, quo plumbum liquidum seruari possit, vt non congelet, liquefactione æquali: sed vitrum pusillum super os vitri in quo lapis est, lutabis: retinebis in eo calore, donec Mercurius omnino sit mortuus, quod faciliè 40, aut 50 dierum spatio fiet: lapis enim attrahit omnes spiritus ad suam naturam: simile attrahit sui simile, ac simile simili gaudet. Cumq; omnino mortuus fuerit, ignem paululum minues. donec materia tua albescat: ac si lapis albus fuerit, exime ac lamina cādēfacta, ei pondus grani imponas: vide an lapis tuus fluere velit, ac ingressum det. Id sciri hoc pacto potest: cum lapidem laminæ æris candenti imponis, atq; is tùm laminam candentem penetrat velut oleum

Simile attrahit sui simile, ac simile gaudet simili.

Proba.

um corium siccum, atque lamina ærea omnino alba sit instar argenti vbi lapis iacuit, si id præstat, paratus est: sin minus iterum aqua paradisi perfunde modis omnibus, vt suprâ: Ignem moderare vt prius: ac si pondus tui lapidis fuerit marca vna, 4 marcas aquæ Paradisi adde: idque quoties aquam paradisi superfundis. Hoc opus itera, donec lapis ex animi tui sententia solutus fuerit: ac si ruber sit, in eodem calore stare sine, in quo cum aqua paradisi stabat, hoc est, tali quo liquefactus deinceps retineri possit sine candore, donec lapis tuus ruber fiat: sed eget longiori tempore, quam albus, ac rubrum modis omnibus, vt album, probabis.

Scies, mi fili, si lapidem parare vis, vt in Mercurium projectionem facias, ipsum tam fusibilem quam ceram efficiendum, idque magnâ curâ fieri debet, quia lapis per vitrum penetrare possit. Sed consulo tibi, mi fili, lapidem tuum tam fusibilem efficias, vt ferè candere incipiat, antequam fundi velit: idque lapidi albo fac: tum projectionem facito super Iouem. Lapidem verò rubrum non potes fusibiliorem facere, quam absque stando candefieri possit. Nam cum aqua Paradisi vnâ cum eo mortua & fixata fuerit, stare debet in eo calore in fornace vsque ad candorem facile per 50 dies, antequam aqua Paradisi rubedinem eius foras queat producere; cumque rubedo
cuius

ei^{us} iam foris fuerit, ignis ille augendus est, ut lapis modicè candeat, ut tantummodò appareat candere, nec amplius: atque ita quas stare per dies 3, tum ut refrigescat finito, ac Deo gratias age, lapis enim tuus perfectus est.

Cap. 16.

QUARE, mi fili, modus tibi retinendus est in lapide fusibili efficiendo: nam si lapidem album nimis fusibilem efficeret, vitrum penetraret: ac lapis ruber minùs etiamnùm fusibilis esse debet, alioqui rubram tincturam aquæ Paradisi foris acquirere non potes, uti doctum est.

Scies, fili dilecte, aquâ clarâ Paradisi omnes res quæ in orbe sunt, fusibiles effici posse, cum per eas sublimatur, nec illis adhæreat.

Maximum
arcanum
& secretum.

Noris, mi fili, Incerationem: i. rem duram quæ liquefcere non potest; Liquefacere, ac ingressum ut habeat efficere, primùm inventam fuisse apud Veteres. Postquam enim diu, multumque laboraverant, ac lapidem album & rubrum parauerant ac perfecerant, profectionem eo facere volentes, nihil proficiebant: lapis enim solvi volebat, pulvisque ac terra remanebat. Tum facile animadvertere poterat, ei nihil præter Incerationem deesse, quia ingressum non habebat. Tum Incerationem in multis rebus quæsiuere, omnibusque rebus peruestigatis, in nulla re alia reperere Incerationem, quâ in Sulphure, Arsenico & Mercurio.

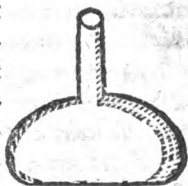
Inceratio.

Inceratio
primùm
inventa à
Veteribus,
& quomodo.

Scies

SCIES, mi fili, in omnibus rebus quæ sunt in rerum natura exceptis spiritibus mineralibus, ac metallis, avolare oleum à terra. Sed in spiritibus mineralibus ac metallis oleum se non sejungit: manent apud terrâ suam in igne. Ac si ab igni subvolent, terra cum oleo vnâ volat. Oleum eorum à terra separari non potest, vt ab alijs rebus. Ac tùm facile sciebant, si naturam sequi vellent, se tale oleum habere debere, vndè metalla oleum suum sumebant, si spiritus quos sublimando siccis & terreos effecerant, vt minimè liquefieri possent: si eos iterum fusibiles efficerent, sibi eiusmodi oleo opus esse, quo eos incerarent ac fusibiles denudè efficerent, ita incertationem inuenère in sulphure, Arsenico, & decies magis in Mercurio. Ita ipsi artem Incertationis inuenère, quâ lapidem suum fusibilem effecère ex animi sententia, cumq̃ue artem Incertationis haberent, quicquid libebat facièbant, omne enim quod volebant fusibile efficiebant: per res calidas spiritus sublimabant, eosque validos ac venenatos efficiebant: ita vt tam feruentes, & subtiles redderentur, vt mirandum esset: cumq̃ue eos satis subtiles effecèissent sublimatione, ac satis feruentes rebus corrosiuis, atque satis tincturæ impressissent, incerabant Mercurio probè purgato. i. perfundeabant certa quantitate Mercurij probè mundificati, in tripode collocabant

cabant ac sinebant ascendere, & descendere,
donec Mercurius apud ipsos permaneret: atq;
ita spiritus liquidos, vti libebat, efficiebant.
Sinebant etiam interdum, ac Solem & Lu-
nam caleinabant in calcem subtilem, ac Mer-
curio mundificato eam calcem perfunde-
bant, atque in tripode collocabant
in eiusmodi vitro, ac identi-
dem invertabant; atque hoc
pacto sublimare sinebāt, do-
nec Mercurius apud eos per-
maneret, ac calces illas fusi-
biles effecere adeò, vt illis

projectionem facerent: atq; etiam omnia me-
talla imperfecta calcinārent, calcesque soluē-
rent in acri aceto destillato, donec tam nitida
quàm crySTALLUS redderentur, atque ita calces
illas à sua immunditie repurgārent, ac lapides
illos crySTALLINOS in pulverem subtilem rede-
gēre, atque Mercurio perfudēre, ac in tripode
collocārent, vti doctum de Sole & Luna, atq;
ex eo medicinam confecere. Dico tibi, mi fili,
tota ars consistit in Inceratione, aut liquefa-
ctione. Quare hanc lectionē sedulò perlege,
mira enim continet. Ex omnibus metallis me-
dicinam facere potes, vti suprà dictum, breui
tempore, sine sumptu ac labore, idque hac in-
ceratione, &c.

Tota ars
posita in
Inceratio-
ne ac li-
quefactio-
ne.

Fuere præterea non nulli qui 3 partes Lunæ
ac vnam Solis sumpserunt, atque eas purgārent,

vt

vt initio operis doctū fuit, ac simul inter se soluerunt, ac tūc minutim limarunt, atq; mortario indidēre, in subtilem puluerem redigētes, adeo vt per pannum lineum cribrauerint; ac postea super marmore contriuēre cum melle aut gummi arabico, atq; ita contriuerunt vt omnino intangibiles essent. Aut sumebant sal præparatū ac melli ac aquæ gummi permiscebant, intangibiliter terentes. Tūc aquā comuni destillatā sumptā, materiam contritam ollæ vitreæ indebant, bonam quantitatem aquæ superfundentes, atque in cineribus illis cribratis posuēre; atque vas illud cum materia bullire fecerunt per horam aut amplius; tūc refrigerescere sinebant: & sal ac mel liquecebant in eā aquā: Sol verò ac Luna in fundo remanebant. Tūc aquam illam supernè effundebant, ac rursū aqua comuni recenti superfusa bullire sinebant, vt suprà, idq; iterabant tandiu donec aqua omnis pura rursū desluebat, vt superfusa erat. Tūc cum puluerem sumptum pusillo igni exiccabant. Tūc Mercurium quinquies aut sexies per pellē leporinā pressum sumebant; eoq; loto sale & aceto, donec sal nitidū & album remanebat: aqua cōmuni munda, abluebant prorsus omne sal & acetum, post panis lineis mundis exiccabant: ollæ vitreæ immittebāt, alembico superimposito, cineribus imposuēre, ac receptaculo lutato, ignem stuxere, perinde ac si quis aquam

Mercurio
quomodo
aqua ni-
hium adi-
natur.

aquam rosarum destillare velit, atq; hoc pacto stare sinebāt per dies 12 aut 15, ad humiditatem superflua ei detrahendam, quam in se habet, quā opus corrumpere: Atq; hoc pacto omnis Mercurius præparandus, quo utendum in opere sit, atq; talis ignis ei adhibendus est, ne omnis sursūm sublimet. Tametsi verò parū sursūm sublimet, ita ut exiguae gemmulae stillent per alembicum, nihil refert. Si autem ipsum sursūm sublimares, ita ut aliquid mortuū esset, iterum viuificandus foret in aqua bulliente, tūm verò iterūm humiditatem aquosam assumeret, quæ omne illud opus corrumpere.

Cap. 19.

SCIES, mi fili, omnē Mercurium viuentem habere in se aquā nubiū, id ipse videre poteris: nam in receptaculū decider magna pars aquæ cōmunis mūdæ: ea autē vacuari debet, si alioqui apud corpus Solis & Lunæ moreretur, & pulvis ac fixus fieret: ac si humiditatē apud se retineret, nunquā moreretur, nunquā pulvis nec fixus fieret quālibet diu ita haberetur. Superflua ei humiditas detrahēda est destillatione, sine sublimatione, ut demonstratū est; sineq; in igni donec videas in alebicū nullū amplius rorē ascendere. Post retine etiam nūm in eodē calore ad 10 aut 12 dies sine sublimatione quo factō sinas refrigerescere, serua in pyxide lignea, loco sicco & calido, ne quā humiditatē ab aëre frigido & humido ad se trahat; ac si patere

saneres.

Omne
Mercurius
vivem a-
quam nu-
bium in se

fineres, ab aëre ad se attraheret aliquam humiditatem, atque ita & labor & tempus perijissent, &c.

Cap. 20.

SCIES, mi fili, hoc pacto omnem Mercurium parandum esse, ex quo amalgamationes facere velimus, si aliqui Mercurius in opere mori & fixari vellet: idq; plurimos fallit qui voti compotes non fiunt; & hoc facit superflua humiditas, quam in se habet, ac nescientes quid sibi desit, in errore permanent.

Item nunc tenebis, mi fili, iam Solem, Lunam, & Mercurium parata esse ad opus hoc conglutinandum.

Item nôris, mi fili, quod pulveres tuos Solis & Lunæ ponderabis: ac fumes tantundē ponderis Mercurij tui præparati, .i. tantum spiritus quātum corporis; alioqui si non satis corporis esset, eò diutius in igni stare deberet, antequam spiritus commori vellet cum corpore, atque pulvis fieret: sed cum pondus est æquale, spiritus facile apud corpus moritur, &c.

Quærat verò filius meus, cum iam spiritus ille mortuus est apud corpus, & apud ipsum fixatus, & ad perfectum colorem est perductus siue album, siue rubrum, ac perfunditur magna quantitate Mercurij ad incrandum ac fusibilem efficiendum, & subtilem, ad opus perficiendum: interdum funduntur 10 aut 12 partes spiritus super vnā partem lapidis, aut pulve-

pulueris fixati, ad album: ac super puluerem ad rubrū, funduntur interdum 20, aut 24, imò 30 partes spiritus, super vnam partem pulueris ad rubrum fixati. Cū enim lapis ad album perfunditur 12 partibus, ruber opus habet, aut puluis facillè 30 partibus, antequam velit fusibilis fieri. Ratio hæc est: lapis albus est crudus & humidus, frigidus, & albus, tantum dimidiâ parte aquæ paradisi opus habet, aut spiritus ad ipsum incrandū, & fusibilem efficiendum: non enim diu coctus est in igni, vt ruber lapis aut pulvis, neque tam siccus est. Ruber naturâ calidus est, & siccus, interius eius foris stat. i. calor eius, & siccitas, ac eius albedo intus est. i. eius frigiditas: ac antequam fusibilis effici possit, facillè 30 partes aquæ paradisi super vnam partem rubri pulueris aut lapidis debent effundi.

Nunc autem quærat filius meus, si super vtrumque lapidem tantum aquæ paradisi fundi debet, antequam fusibilis fiat ac subtilis, immenso tempore in igni stare debet, antequam omnis spiritus mori possit apud puluerem, ac fixus fieri.

Cap. 21.

SC I E T filius meus ac intelliget, primam additionem spiritus & corporis esse vtramque crudam. Ea ratio est vna, cur diu stare debeat, antequam sese invicem amplectantur radicaliter. Altera ratio est hæc, quod prima

Due rationes cur diu in igni retineri debeat.

S

addi-

additio tam pusillo, & lento igni persequenda est, vt nihil aut perparum ascendat in vasibus; ita diu stare debet antequam mori possit, ac pulvis fieri: cumque lapis aut pulvis, albus aut ruber est effectus, fixus est, quamvis nō sit fusibilis, estque medicina radicaliter, etiamsi nondum ingressum habeat. Ac Hermes ita ait: Cū Mercurius solutus est, soluit facillè omnia reliqua metalla, aut spiritus; cūq; est congelatus, porrò congelat: ac fixatus, porrò fixat. Ita quamvis super ipsum multum aquæ paradisi sit infusum, 30 partes super 1 Mercurij, is est coagulatus, quare aquam paradisi facillè coagulat, ac fixat facillè, vt prædictum. Est & alia ratio, ex parte medicinalis est, si lapis fluere nequit .i. quòd aquam paradisi facillè in suam naturam pertrahat. Est item alia ratio: cū aqua Paradisi fusa est super pulverem; ac super fornace ponitur, multò maior calor ei additur, quam initio operis daretur: nam initium operis sublimare non debet: atque huic aquæ Paradisi talis calor adhibetur, vt fursūm sublimet, ac guttatim rursūm decidat in pulverem. Cūque mori incipit, ac simul pulvis fit, ignem augebis, vt per eum sublimet: ac vitrum iterū iterūq; invertes: cūque fursūm sublimatum est, inferior pars vitri in superiore parte ponitur; atque ita fixus ille pulvis decedit super partem spiritus sublimatam: idque opus toties repetitur, donec **vnum**

unum cum altero in fundo remaneat: ac tūc ignis paulō vehementior struitur, donec perveniat ad suum colorem album, siue rubrum, prout cupis. Ita per rationes prædictas, nō debet tandiu stare in opere, quemadmodum in principio. Quare non amplius de spiritu quam de corpore sumpsere. Quorsum verò hæc omnia? Ut te, mi fili, ad veram intelligentiam operis deducā, ut nōris, mi fili, inter bonum & malum discernere, ut nōris quid agas, ne in errorem, aut desperationem incidas. Quare, mi fili, sedulus hanc, & similes lectiones sæpius relege, ac memorię imprimere cōpare, ad omnes errores vitandos, qui in opus incidere possent: antequam operi manus applices.

Cap. 22.

NUNC iterū ad opus accedamus. Pulverem tuū Solis ac Lunæ sumes, ac ponderabis; ac tantum Mercurij præparati quantū, tui pulveris pondera, atq; mortarium ferreum calefacito, ac pistillum, sed non adeò ut Mercurius euolet in aërem. Inde pulverem tuum præparatū mortario, ac pulverem tuum, ac vnciæ $\frac{1}{20}$ partē salis armoniaci, aut 4 partē lothonis pulveriza sal armoniacū antequā mortario indas. Tūc conteras illo pistillo calido in mortario. Amalgama Mercuriū & pulverē in amalgama. Sal armoniacū efficit ut pulveres & Mercurius sese invicem cōplectātur radicaliter. Contere verò per diem integrum indefinenter; iuvate

invicem, defeffo fuccedat alius, contere faltem 12 horas continuè, nares verò os, & aures obtura, ne odor tibi noceat, qui invifibiliter poffet ascendere. Ac 12 horis elapfis, materi-

am tuam eiuſmodi exiguo vitro inde, alio cooperto, pondus ſuperim-
pone, colloca tùm in for-

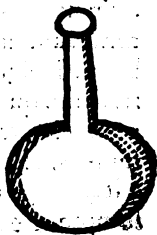
nace ſecretâ, ac facito vti priùs doctum, eodè moderamine ignis, donec opus omninò perfectum fuerit. Primum ignis moderamen opera perficere docet, quæ amalgamationibus efficiuntur, vnum & idem eſt ignis moderamen: prima autem conſtructio fit varijs modis, omnibus ad vnum finem venientibus, ac brevitatem temporis quærentibus.

Fuère item nonnulli, qui lapidem nobis à Deo Optimo Maximo gratis donatum ſumpfere, eumq; nonies aut decies ſoluère, ac à fæcibus purgârunt, ac ruruſum cõgelârunt, atque in ſubtilem puluerem album redegère, ac in pyxide ſeruârunt: tùm lapis paratuſ erat.

Tùm Mercurium probè ablutum ac præparatum, vt ſuprà doctum fuit, ſublimabant per vitriolum .i. Mercurij ſublimati ſumebant lb̄ 1, ac vitrioli crudi 4 lb̄, ac ſimul miſcebant, ac per id eum ſublimabant, contere bant denuò cum fæcibus, atque iterum ſublimabant: iterum contere bant ſuper fæcibus, denuò ſublimabant; quo factò fæces abiiciebant. Tùm verò

verò iterum sublimabant per recentis vitrioli
lib 2, identidem fæces abijcientes, ac sublima-
tum solum in pyxide seruabant. Tùm 3 lo-
thones Lunæ & 1 Solis sumebant, ac simul
liquefaciebant, ac ea minutim limauère: li-
maturam in pulverem tundendo redege're in
mortario ferreo, atque pulverem lauerunt, vt
in opere præcedente doctum est, aquâ destil-
latâ. Pòst ea super marmore contriuère cum
sale communi præparato, & aqua gummi, ac
in intangibilem pulverem tundendo redege-
re, ac aquâ communi destillatâ lauerunt, do-
nec aqua munda & clara indè deflueret: tùm
ad ignem tepidum siccatum per se in pyxide
asseruârunt.

Item tùm sumpsère 8 partes, aut lothones
pulueris lapidis gratis nobis à Deo donati, 4
lothones aut partes pulueris Solis ac Lunæ, ea
efficiunt 12 partes: ac tùm partes totidē Mer-
curij sumebant, quantum erat pondus 2 reli-
quarum. i. sumebāt 12 lothones Mercurij sub-
limati, aut 12 partes, eæ efficiunt simul 24
lothones aut partes, eaque tria
simul probè terendo miscuère
cum aceto destillato, ac intāgi-
bilia effecere: ac postea materiā
contritā siccârunt in vase vitreo
super cinerib⁹ tepidis, vt pulue-
resceret. His factis pulucre vasi
vitreo retundo in hunc modū

S 3

facto

facto immittebant, vas ad summum vsq; im-
 plentes: Tum ipsum sumebant, suspendebant
 intus in tripode, aut in fornace secretâ, in con-
 clavi, clausoq; ostio ibidem pendere sinebant
 89 dies, eiusmodi ignem subijcientes, vt ma-
 num commodè ibidem tenere possent ad se-
 mihoram inter parietes fornacis, & conclaue
 in quo annulus pendebat, atque ignem in eo-
 dem calore retinebant lampade facta cum el-
 lychnio ex resina, ac cum oleo destillato, quod
 lampadeni non denigrat, ac parum fumi ex-
 citat: atque interea temporis materia in rem
 vnam coquitur. Diebus verò 89 exactis, vi-
 trum rumpebant, materiamque eximebant:
 laminam ferream aut aream candefaciebant,
 ei materiam imponebant, fornaci immitte-
 bant, in qua aurifabri encausto pingunt, vi-
 debant an pulvis non fumaret; aut pulveris
 drachmas 2 ponderabant, exiguo crucibulo
 immittebant, candefaciebant in igni ad semi-
 horam: cùmque refrixerat iterum pondera-
 bant: siquid in pondere amisissent, pulvis non-
 dum fixus erat: tùm denuò vitro vt prius im-
 mittebant, atque iterum in fornace suspende-
 bant, ita ignem augentes, vt vix eo tempo-
 ris spatio quo Ave-Maria recitari posset, ma-
 num retinere possent inter parietes fornacis, vt
 supra: ita hoc moderamine ignis adhuc ad 30
 aut 40 dies utebantur: quibus finitis vitrum
 sumptum confringebant, inspicientes nùm
 mate-

materia fixa esset: sed ferè, ac sine dubio fixa erat, ac rubra vt sanguis, sed nō fusibilis. Tūm eam materiam sumebant, ac probè cum aque paradisi lb 2. probè mundificatæ miscebant, cui humiditas superflua exiccata fuerat, vt in opere suprà doctum est, ac omne simul mortario ferreo indebant probè mundo, conterebant 12 dies validè ac cōtinuè vt materia benè cum ea aqua paradisi commista esset: tum in vitrū indebāt eiusmodi,

& forti lutamento clauderant, ac super fornace collocabant, sinentes ascendere & descendere, donec omne in pulverem redigeretur. Tūm igni aucto sursum sublimabant, ac vas sursum deorsum invertebant: hocque opificium iterabant, donec omne simul fixum maneret in fundo vasis: tūm stare sinebant, donec color albus sese patefaceret, eodem ignis moderamine, cumque omne album evasisset, erat omne Elixir ad album: ac si ad rubrum habere vellent, stare sinebant, ignem augentes: nam moderamine ignis ad album, tiuctura rubra foràs sese prodere non valet. Quare vnum cum altero in cerebro habere debes, si quid in arte proficeres. Quare lectiones tuas sapius perlegere ne pigeat sedula mente: cūque rubedo foràs esset perducta, perfectum erat Elixir, lapis ad rubrum ad omnia metalla imperfecta in

verum Solem redigenda, qui præstantior eo
qui ex mineris, omnes probas transiens.

Cap. 23.

SCIENT filius meus opus quod deinceps docebitur, loqui de magnis operibus, quo pacto Philosophi locuti sunt verbis tectis, ad dilucidè intelligendum sine vlla verborum obscuritate.

Cap. 24.

Primum
Veterum
verbum
reductio.

PRIMUM est Reductio corporis, id est quod Lunam dixere, hoc imperfectum illud corpus vocant, quia Luna fixa non est: ac Solem vocant Fermentum, quia fixus est, ac primum verbum Philosophorum est Reductio, hoc est, quòd corpus illud imperfectum amalgamant cum Mercurio vivente, ac in suam pristinam essentiam perducunt, ea est solutio Veterum.

2 Solutio.

Solutio eorum nõ est fusio aquæ nubium, sed est aqua sicca. i. Mercurius, estque artis fundamentum, de qua Rasis ait: Nisi corpora solvas, operã rudis. De quibus solutionibus Geber verba facit in libris qui turba Philosophorũ inscribuntur. Hæc via brevissima in arte est reductio, si corpora clarificentur, atque in aquam resplendentem redigantur, quæ est aqua illa ex qua primum originè duxere, quæ aqua in se spiritum, animam, & corpus complectitur, estque quæ nos resplēdescere facit, inquit Geber. Cumque in Mercurium convertissent, ita ut per pannũ exprimere possent, se elemen-

tum

tum Aquæ habere dicebāt : ac Philosophi dixerē ex ea crassitie aquæ terram formari, atque tūm sese alterum elementum habere dictitabant, Aquam nimirum & Terram.

Tertium Veterum verbum est Mundificatio, qua de Morienus ait: Hæc terra cum aqua putrescit, ac tūm continuò seipsa mundificat: cūmq; munda est, ex eā omnis medicina Dei auxilio conficitur: de qua Philosophi tractant in turba dicentes: Siccum cum humido coniunge. Siccum est Terra, humidū Aqua: Ecce nunc aquam & terram mundificata habes.

3 Mundificatio.

Quantum verbum est, Evaporatio aquæ, ea fit cūm aqua Paradisi ascendit in cœlū, ac guttatim in terram decidit: ac tūm dicunt sublimationem, aut ascensum & descensum; ita fit aqua illa terra quæ prius in terra pistrata fuerat, eumq; ascensum aëra appellavere. Ita Aquam, Aërem & Terram habes; idq; est quod Philosophi dicunt: Cūm album est effectum, aqua Paradisi perfunde, ac statim sublimationem coniunge, donec ex eo prodeat spiritus, qui apud Hermetem avis dicitur: ac de hac re Morienus inquit: Ad extremum remanebit tibi aqua calcinata, arena aut cineres. Atq; Hermes, Geber, ac Morienus aiunt: Ne contemne cineres quos infimo statu reperis, cineres sunt resplendentes, in ijs pretiosum adamanta reperies. Deinde dicitur: Fermentum ei continuo adde, id est, cūm imperfectū illud ad pul-

4 Evaporatio.

verem

verem album reducere, ita ut aquam Paradisi
 superfundas, in quo Sol amalgamatus fuerit :
 cumq; tum pulverem perfundunt dicunt Fer-
 mentum, eadem aqua Philosophorum: tum di-
 xere: nunc illi animam adiuge: Qua de re Rasis:
 Deinde lapidi nostro animam coniungimus. Nam
 quemadmodum in homine corpus hominis non
 vivit sine anima: ita nec noster lapis sine ani-
 ma, quolibet purum imperfectum corpus fuerit:
 Fermentum enim ipsum ad suam naturam ducit.
 Quare fermentum addunt: i. Solem amalga-
 tum cum aqua paradisi: idq; est quod Morie-
 nus ait: Nisi imperfectum mundifices ac dealbes
 in pulverem, at tum animam ei indas, ac cum eo
 commisceas, nihil in arte nostra effecisti. Ideo
 Philosophus Dantynus ait: Animę congregatio-
 nem cum corpore mundificato & spiritu facito:
 tum spiritus eius additur, atq; gaude cum ijs:
 nam naturam suam commutarunt, ac res crassę
 subtiles sunt effectę. Hoc est quod Alanus
 Philosophus ait in libro turbarum: Spiritus
 cum corporibus non coniunguntur, donec per-
 fectę ab omnibus inquinamentis nudi sint. In
 hora verò commixtionis res mirę apparent, om-
 nes colores orbis, quam multi cogitari que-
 unt: atq; omnes tandem ad unum colorem per-
 veniunt qui cyber est, quem Ignem vocitarunt,
 tumq; imperfectum illud corpus coloratur co-
 lore firmo cum fermento, quod est anima, & spi-
 ritus cum anima coniungitur & ligatur cum
 cor-

cum corpore, ac simul cum eo convertitur in colorem fermenti, ac vnum fiunt, ita vt ignis omni sua vi ac vehementia ea separare non queat. Ex his verbis prædictis conitat, Philosophos verum dixisse. Dicunt enim: Lapis noster constat ex 4 elementis: Item, Lapis noster est ex corpore, anima, ac Spiritu; ac verè: Corpus illud imperfectum corpori mortuo assimilauiere: quia Luna debilis ac minimè fixa est: ac spiritum aquam nominauere, ac verum dicunt. Nam spiritus ille est profectò aqua resplendens ac fluens: ac fermentum animam appellauere, ac verum dixere: nam vitam dat corpori illi imperfecto, quam prius non habebat, atque in aliam formam reducit: ac verum est quicquid verbis obscuris dixere. Quidam etiam Philosophi dicunt: Nisi corpora corporibus exuas, atque etiam spiritus, nihil in arte nostra effecisti. Ex corpore illo primùm aquam conficimus, cùm est amalgamatum, ac tùm corpus illud corpore exuitur: ac post continua decoctione corpus illud exiccatur, ac moritur cum spiritu, ac tùm Spiritus corpus fit.

Veteres inquit: naturam sequere, atque id quod ipsa querit, inuenies: ac verum dicunt. Nam in nostris operibus primùm ex siccis humida, ex humidis siccæ, ex crassis subtilia, atque ex subtilibus crassa conficimus, ex corporibus spiritus, atque ex spiritibus corpora con-

Disa Ve-
terum, na-
turam se-
quere.

constituimus, ac superius, vt sit inferius efficiamus, ac inferius superiori æquamus. Ita materias vnā in aliam conuertimus, vti prius dictum est. Ita ex rationibus prædictis liquet, Veteres in omnibus verum dixisse, quamvis obscuro sint: id factū est, ne ignorantes qui de numero filiorum non sunt nos intelligerēt, ac vt notitia horum ipsis incognita permaneret.

Deinceps sciet filius meus, Veteres multa capita posuisse, vt ignorantes existimarent artem nostram magnā cum difficultate exerceri: atque in vnoquoque capite multa ac varia opera posuere, multis nominibus, qualia sunt, Reductio, Solutio, Lotio, Sublimatio, Destillatio, Coagulatio, Inceratio, Calcinatio, Fixatio, atque ita deinceps, vt suprā commemoratum est. Ac nunc filio meo aperiam quomodo Veteres ac Sapientes ea nomina in opere adinvenire.

Cap. 25.

Quomodo
opus sit in-
struendi
ad imitati-
onem Ve-
terum.

ITEM si opus vis facere ad eundem modum quo Maiores nostri fecere, sumito Mercurium ē fodinis, vbi argentum aut aurum effoditur, sed nullum sume qui arte efficitur, eum per pellem leporinam exprimes, ac si quid in pelle leporina reliquum sit, inspicere num quod corpus metalli, hoc inde exiguo crucibulo cū parte boracis puluerizata: pone in igni, flato vt solvatur, cumque liquefactum fuerit, vide quodnam corpus metalli sit, ac si alicuius im-
perfecti

perfecti metalli esse repereris, Mercurius ille ad opus nostrum prorsus est inutilis: sin Solem ac Lunam repereris, probus est: tum sumito illius Mercurij quantum vis, vasi vitreo inde, ac per alembicum superfluam eius humiditatem detrahe, quæ opus tuum corrumperet, ac impediret quominus Mercurius in pulvere mori posset. Nam si superflua ei humiditas non detraheretur, quamvis ea materia in igni consisteret usque ad diem Iudicii in pulverem minimè redigeretur: In causa est humiditas quam Mercurius in se habet: vides enim in eo humiditatis per destillationem magnam partem, ut antè doctum est: Sed cum Mercurius omni suam humiditatem superfluam exutus est; tum corpus illud imperfectum sume. i. Lunam cupellatam quæ postea reflata est de plumbo in crucibulo: ac Lunam istam Veteres corpus imperfectum vocant, quia Luna debilis est, alba, cruda, ac non fixa: hanc autem Lunam amalgamauerunt cum magnâ quantitate Mercurij: ac semper 3 partes Lunæ ac Solis 1 sumpserunt, quem Solem fermentum appellarunt. Nonnulli Solem ac Lunam simul amalgamauerunt, ut opus præcedens docet, ac quidam per se amalgamauere, ac fermentum siue Solis amalgamatum miscuere inter aquam Paradisi, ac tum super utrumque pulverem fudere, ac miscuere, ut docebitur. Ac postquam Lunam amalgamauerant vitro indebant, uti in opere prius

Superflua
humiditas
Mercurio
detrahenda

prius doctum fuit, huiusmodi inquam vitro, atque in tripode collocavêre, vt suprà; ac eodem modamine ignis: ac deinceps Solê etiam amalgamaucrunt, ac etiam in fornace posuêre in vitro vti Lunam, ac regimine ignis vti sunt, vt suprà, atque aqua paradisi, atque aqua eiusdem Mercurij, humiditate ei detracta, vt sæpè dictum est; atq; etiam eiusmodi vitro indidere quale hic suprà positum est, atque etiam in tripode collocarunt iuxta reliqua; vitra, donec ad opus accederetur ad incerandum, idq; faciebant vt aqua Paradisi eo facilius inceraret ac moreretur apud opus illud: nam aqua illa fit inter fixum & non fixum; nam tandiu decoctionem in igni habuerat quam ipsum opus, quamvis non fuerat mortua, aut pulvis facta.

Scias, mi fili, quamvis aqua Paradisi, id est, tuus Mercurius per 10 annos in fornace haberetur, non simul tamen in pulverê moreretur, semper aliquid vivum pmaneret, ac cùm illud moveretur, simul omnis vius fieret.

Quare Mercurius de seipso ait: Quum corporis mei pars instar lentis vivit, nō iam magis mortuus sum quam vnquam fui: idq; fit quia cum eo aut in eo nullū corpus cōmixtum est, aut pater, aut mater, aut soror aut frater, aut aliquis ex proximis propinquis, aut ex tribu
eius

eius cum eo aut in eo cōmisti sunt. Sed composita brachia brachijs, atque oribus ora ubi fuerint, eodem momēto moritur. Id hoc modo intelliget filius meus: vt cum eo miscantur vlla ex metallis, aut spiritus qui ex metallis orti sunt, aut noster lapis albus, aut ruber; eaq; omnia sunt de genere eius, aut propinquis, ac sunt etiam naturæ eius: ac proinde cum ijs sese coniungit, ac statim cū ijs commoritur: Sed cū solus est, ne 10 quidem annorum spatio moritur, quamlibet ei temperatum ignem subdas.

*Mercurius
nunquam
solus moritur*

Mi fili, hæc omnia sæpius relege, ita naturam in omnibus intelligere poteris. Sed de his satis: ad opus nostrum revertimur.

Omnia tria stant in tripode, nimirum Sol in vitro per se, opus cum Luna in alio vitro, ac aqua paradisi in tertio vitro: atque omnia 3 simul stabant in tripode in conclavi obsignato, ita firmiter, vt nihil expirare posset, ac igni pusillo regebantur, vt manus teneri posset sine adustionis periculo inter parietes & conclaue, &c. id est, vt calor & sensus manus vnum sint. Nam calor ita regendus est, vt manum per semihoram tenere possis sine adustione: ac si calor ac sensus manus idem essent, omnia bene sese habebant. Tūm Veteres ac Sapientes consultabant, quo nomine peculiari quodque signum quod in opere conspiciant, insigurent, vt ignorantes qui huius artis non

non sunt, artem celarent; vtque illi existima-
rent artem magnâ cum difficultate exerceri,
operi varia nomina imposuere, vt etiamnum
docebitur. Multa opificia posuere quæ etiam
infra, vt Solutionem, Reductionem, Sublima-
tionem, Destillationem, Congelationem, Eua-
porationem, Incerationem, Calcinationem,
ac multa plura ac varia opificia, vt ignorantes
in errorem inducerent. Sed omnes sunt no-
thi, hæreditatem Sapientum non possidebunt:
ac prædicta omnia opificia fiunt in vitro clau-
so, in quo opus in fornace stat, vt docebitur, ac
suprà satis doctum est: rudes verò id capere
nequeunt præ debilitate mētis: putant vnum-
quodque opus esse peculiare, ac vnumquodq;
vasis peculiaribus ac instrumentis fieri, ac pe-
cularibus fornacibus, ac moderamine ignis
peculiari, atque ita errant, artem difficulter
exerceri putantes: capere nequeunt omnia si-
mul fieri in vno vase clauso, ac in vnâ forna-
ce, ac vno regimine ignis, vt docebitur. Initio
cernebant Veteres materiam in vitro positam
in superiori parte vellus nigrum aut pellem
nancisci, tum id Nigrificationem maris voca-
bant. Nam aqua illa suprà omnino nigra erat,
ac quia Sol ac Luna inerant, dicebant esse E-
clipsin Solis atque Lunæ, ac Nigrificationem
maris: ac ignorantes minimè id intellexere.

Nigrifica-
tio maris.

Eclipsis
Solis ac
Lunæ.

Deinde

DE F N D B cernebant aquam illam. i. Mercurium sursum volare in superiorem partem vitri ex materia illa; aut corporibus Solis ac Lunæ, ac dicebant, ventum in ventre portauit; quia Mercurius ex materia aut corpore ac Luna volabat per aërem præ calore ac feruore, dicebant: Ventum in ventre portauit. Ideò quidam Philosophus ait: Aërem illi offeres, in cuius ventre portabitur per productionem filij qui illi pater est; tum dabitur illi bibendum, id est, cum rursus decidit in fundum aut materiam, tum dabitur illi bibendum de humiditate terræ, quæ eius nutrix est. Atque hac de re loquitur Hermes Philosorū Parens: Id quod supra est videtur mihi esse vt illud quod infra est; & quod infra est, vt illud quod supra est. Ac Danthynus ait: Qui miraculum vult facere rei cuius lapis noster pater, & terra nutrix est, ac Luna mater, ventum in ventre portat, ac nutrix eius in terra est. Ac Danthynus præterea ait: Cum è terra ascendit sursum in cœlum, ac rursus decidit in terram, tum robur assumet ex eo quod supra & infra est: ac vultum dicit: Cum supra gemmare incipit, tum incipiunt gemmæ rursus decidere humi, ac moritur in pulverem: cumque tale est, aqua clarâ paradisi perfundendum est, ac offerenda ei Luna eius mater, donec ea aqua cum pulvere permista est: ac tum offerro ei Solem. i. ignem

T

tan-

Sublima-
tio.

tandiu, donec perficiatur id quod præstantius est, quam res vlla Orbis, idque ignorantes non capiunt, &c. Cumq; propius rem inspicerent, materiam magis adhuc ascēdere ac descendere cernebant, in vitro: tūm ei nomen sublimationis indidere, erat enim vera sublimatio. Idcirco Geber ait in turba Philosophorum: cum opus aut lapis aggregatus fuerit, continuo illi sublimationem adde: ac ignorantes non intelligebant sublimationem fieri in vasis clausis, ac errarunt: videbant etiā cum guttæ rursum deciderent, adhuc aquam permanere, tūm existimabant destillationem nominādam, eratq; perfecta destillatio. Ideo Morienus ait in turba: Post sublimationē ei destillationem adhibe: ne hoc quidem ignorantes intellexerent. Videbant denique materiam spissescere, ac in terram converti, ac crassam terram remanere, ad extremum super aquam cōsistere: idque fiebat quia Mercurius ascēdebat ac descendebat, terram aut corpus exuebat: ac cum Mercurius deorsum guttaret, nolebat sese iterum permiscere cū corpore, ac corpus illud super Mercurium fluebat, infrā enim iacebat, quia gravior quā corpus illud erat: atq; ita videbant Veteres, omne ad extremum in superiore parte fluere super aquam, isq; erat Mercurius, super ipsum terra consistebat aut fluebat: ac magis magisq; spissescibat, ac nigrescebat. Denique videbant terram denuō incipere subsidere in aqua

Destillatio

aqua vsq; ad fundū vasis, quæ terra nigra erat, tum placebat vocare corruptionem, ac fœtidū menstruale. De qua re Morienus in libello suo ait: Noster lapis reperitur ex fœtido corrupto menstrualī, ex eo lapis noster in massā redigitur. Nec hoc ignorantes intellexere, ac lapidem in stabulis, in cloacis, in stercore, ac fimo quæsuere, ac falsi sunt. Deinde cernebant Veteres isti, hanc terram fœtidam continua cōtione ac bono regimine tēperari ac lenti ignis sub aqua illa fœtorem amittere, ac colorē mutari: tum Philosophi id ipsum Ablutionem dixerē. De hac Origines Philosophus ait: Fac Ablutionem, mundifica ac purga hoc corpus aquā, ita cōglutinatio fieri potest, inter corpus, animam, & spiritum: ac Philosophorū mens nō fuit, corpora lauāda ac purganda aquā humbium: atq; idcirco ignorantes corpora calcināunt sale, ac eas calces super lapide cōtriuēre, atq; perfudere atq; abluere aqua munda, idque tandiu fecere, donec aqua pura & clara deflueret: ac tum nihilo magis quā prius profecerant, tempus, impensa, atque labor illis perierat, in errore permanentibus. Hermes ac Geber præterea aiunt: Scito artē nostrā nihil aliud esse quā extractionem aquæ è terra, atque aquam illam rursū super terrā spargere, donec putrificetur ac mundificetur, atq; abluatur cū terrā: ac ne hoc quidem ignorantes intelligebant: nesciebant id omne fieri in vitro

Corruptio.

Ablutio.

clauso in nostrâ fornace: non sunt de numero filiorum nostrorum.

Inceratio. Adhæc cernebant Philosophi longo tempore, ac continuâ decoctione, eodem regimine ignis terram crescere ac crassescere, ac aquâ decrescere ac minui ob temperatam decoctionem: tum pariter dicebât: Hæc est perfectâ inceratio, eaq; erat appellatio propria. Idèò Dâthynus Philosophus ait: Sudor ei detrahendus, coque postea potandus est.

Congelatio. Hermes ait: Terra aquâ imbuetur. Et Morienus: Sitienti potum da, donec sudore suo sit nutritus, ac in æternum amplius non sitiet. Id etiâ rudes non intellexêre: id fieri in vase clauso nostrâ in fornace nescientes. Diuturnâ decoctione ac diuturno calore temperato omnem aquam exiccare cernebant, ac omnem simul converti in terram, quæ terra adhuc post opus nostrum operabitur, ut Geber ait: Cum terra, nostra est facta, nostra ars magna ex parte cõsummata est. Tum videbant terram istam in solidam substantiam sese constituere, ac firmam consistere, nec iam amplius ascendere: tum ferè dicebant: Hæc est perfectâ Congelatio, & ea propria appellatio eius erat. Ignorantes ea verba minimè intellexêre, nesciebant, ut supra.

Hermes inquit: Lapidem nostrum solve, ac tum magnâ astutiâ congela ac in terram redige, post album effice, ac deinde viuum & denique

nique rubrum: tum opus in arte nostra absol-
 veris. Philosophus Danthynus ait: Scias ar-
 tem nostram nihil aliud esse, quam perfectè
 solvere, ac perfectè denuò congelare, absq; di-
 minutione substantiæ, absque additione aut
 detractiōe, atque artem omnem habes, libros
 claude, ac nihil amplius quære. Ideo Morie-
 nus inquit: opus nostrū nihil est aliud, quam
 opus mulierum, ac lusus puerilis: ac ignoran-
 tes nesciunt, quo sensu hæc verba recondita
 accipient. Tum cernebant Veteres diurni-
 ori decoctione, ac calore temperato, istam ter-
 ram solidam paulatim magis magisque albe-
 scere: ac tandē tam perfectè albam ac resplen-
 dētem fieri, vt candor eius omnē cādorem Or-
 bis superaret. Tum inter ipsos, pariter conve-
 niebat, vt istam dealbarionem Calcinationem
 appellarent, & est vera Calcinatio Veterum, Calcinatio
 estque hoc verum eius nomen. Idcirco Her-
 mes & Morienus inquit: Ne contemne ci-
 neres inferiore loco consistentes: nam in ijs est
 præstantissimus adamas: Et ex cineribus istis
 (inquit Geber) nascetur splendida virgo, ea in
 vtero fructus concipiet, ac tum filiam vitæ
 productura est. Id fiet, mi fili, cum fermentum
 miscebitur cum hac terrâ albâ, tum recipit ter-
 ra aut corpus illud imperfectum, fermentum,
 ac tum Virgo vtero concipit, & ea est in his
 Veterum mens. Tum dicunt Philosophi: Nu-
 tri filium aut puerum illum lacte proprio, de-
 nec.

nec adoleuerit, hoc est, cū ista terra qua in hunc modum alba est, ac cum fermēto mista, perfundetur aqua clara & nitida paradisi, & ea aqua in hac albā & siccā materiā incēatur, mens eorum est, quod puer iste nutriatur lacte proprio: ac verē est lac eius. Ignorantes nō capiunt. Præterea cū materia ad eum modum alba esset ac fixa, tū ex fornace eximebant, ac vitrum cui Sol inerat amalgamaverunt, id etiam ex fornace sumebant, ac simul in mortario lapideo cōtrivēre pistillo lapideo, donec Sol amalgamatus probē permistus erat cum albo lapide aut pulvere: ac tū ei fermētum adhibere. De quo Morienus loquitur: Cōiunctiōnem facito, ac animam ei inde, ita vt in æternum ab anima nō separeretur. Facito nuptias, inquit Geber, ac sponsam cū suo sponso in lecto colloca, ac lectum eius rore cœlesti irrorabis, atque sponsa filium concipiet, is Rex erit in omnes tribus eius, omnesque hostes eius pacem cum eo inibunt, ac rubro diademate coronabitur, Rexque æternitatis permanebit, ac nunquam dominationem amitter. Ignorantes hæc verba obscura minimē capiunt. Tū materiam sumptam denū vasi indelebant, ac tū aquā Paradisi acceptā, perfundebant eam materiā, facilē in partibus i materiæ, idque erat, quod Geber dicebat: Lectum rore cœlesti irrota: Sponsa concipiet filium. Ea mens erat. Ac vitrum sigillo concludebant,

ac rursum in fornace collocabant, paulò vehementius ignem augentes, donec aqua paradisi fursum, sublimater, ac guttatim rursum decideret in materiam: idque erat, quod filius virginis resplendētis nutriretur lacte proprio, donec adoleuisset.

Fili mi, fcies ac intelliges, si lapidem ad rubrum conficere vis, terram albam ac rubram perducere debes cum fermento eius, augmentatione ignis, donec crocea fiat: cumq; omnino crocea fuerit in modū croci sicci, tūm elementū aëris forās versum est: tūm verò ignis insigniter augendus, vt elementum ignis forās prodeat. Nam eo regimine ignis quo aër forās sese proferebat instar croci, eo nec potest, nec valet ignis eius, ac rubra tinctura sese simul próferre. Ita ignis insigniter augendus est, donec rubra eius tinctura foris proster: cumque materia tua rubra fuerit, eam tūm aquā paradisi perfūde, donec lapis tuus omnem aquam paradisi imbiberit, ac omnis vnus pulvis fiat: cum pulverem tūm regito moderamine ignis, vt rursus instar nivis fiat candidus: tūm ignem auge, vt suprà doctum est, donec pulvis perfectè croceus fuerit: tūm ignem auge donec perfectè rubeat, ac opus tuum consummatum erit.

Cap. 27.

AC iā vidisti in opere omnia 4 elemēta sigillatim, primū vidisti aquā & terrā que prius in

Quatuor
elementa
in opere
sigillatim.

in manifesto erant, atq; ignem & aërem quæ intus erant: ea enim in intellectu erant, quæ iâ oculis manifesta vidisti: tùm videlicet cùm perfectum croceû colorem cerneret: ac nunc rubram eius tincturam vides, atq; ignem, quæ iam palam prostant. Idcirco Veteres dixere, cùm dicerent, Lapis noster ex 4 elementis est conflatus, tamen vnum esse, & ex vno, ac verum dixere: planum fit ex rationibus superioribus.

Cap. 28.

Nunc scies deinceps fili mi, tibi ita faciendum esse, vt hîc te docui, si lapidē ad rubrum habere cupis, sin tātummodo ad album habere vis, aquam paradisi illi adhibe, vbi ipsum cum fermento miscueris, vt supra; ac finas ascendere ac descendere, donec cum lapide albo fixus in fundo subsadat: ac tùm idem regimē ignis persequere, donec pulvis denuò fiat perfectè candidus: ac tùm lapidem ad album habes, ad metalla imperfecta in puram Lunam reducenda.

Cap. 29.

Scies præterea, mi fili, hæc omnia genera Sopificiorum esse pariter valdè bona, atque eorum projectio tam alta est, vt sit mirandum. Id ipse comperies: cùm enim medicinam tuam proiçis super aliquod metallū, aut super Mercurium, quandiu medicina vires habet, metallum in quod medicinā tuam projecisti, fragibile

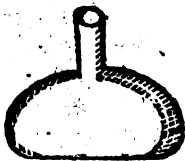
gibile ac fragile est, instar vitri quod pulveri-
zari potest: ac tūc deinceps eundem pulve-
rem in alia metalla imperfecta conijce, erit e-
tiam nūm medicina; idq; tandiu facito quā
metallum frangibile ac fragile est: at cū est
malleabile medicina finem viriū habet: tūc
metallū illud Sol aut Luna est, prout medici-
na fuerat. Ita, mi fili, facili id videbis, experi-
entia facili te docebit.

Cap. 30.

NUNC filium meum instituere cupio, quo-
modo lapidem istum sit multiplicaturus;
ita vt nisi semel de vita vñum tātum modo o-
pus facere opus habeat de integro: atque vbi
semel confectum fuerit, facili onus navis eo
confici posset: imò centum vasa impleri. Sciet
filius meus, sibi sumendas 10 aut 12 lb Mer-
curij, eas sublimabit per vitriolam Romanam,
tres partes vitrioli in 1 partem Mercurij, atque
identidem sublimati per vitriolum recens: id-
que poteris sexies aut septies facere: tūc Mer-
curius paratus est, serua. Tūc sumito Solis
puri in cemento Regali cementati marcā 1.
quo facto, Solem in crucibulo liquefacito, at-
que vñciā medicinæ tuæ superijcito, siue alba,
siue rubra fuerit; ac id omne medicina erit.
Tūc sinas simul fluere eo tēporis spatio, quo
bis oratio dominica recitari posset: in massā
effunde: tūc sumito aurum illud, ac tunden-
do in subtilem pulverem redige: ac contere
hunc

De multi-
plicatione
lapidis.

hunc pulverē etiamnū subtilius super mar-
more cum aqua vitæ rectificata: idquē ob
hanc causam. Pulvis enim iste facilē siccescit
ad ignem pusillum: nam aqua illa vitæ sub-
volat, simulatque calorem senserit: tum su-
mitō Solem illum contritum aut medicinam,
ac tantundem ponderis tui Mercurij sublima-
ti, quantum est Solis, ac probē inter se misce,
sicce super lapide, tūm etiamnū vtraque si-
mul contere cum bonā aquā vitæ rectificatā,
ac tum in Sole exicca, aut in balneo ad ignem
pusillum, donec nullus amplius humor insit:

tum vitro eiusmodi inde, ac
12 partes Mercurij superfun-
de præparati, ac humiditate
exuti, vt doctum est, super v-
nam huius pulveris: tum vi-
trum probē obturatum, inter
manus tuas moue, invertēdo

identidem per horā, vt Mercurius omnis gem-
mulis suis pmistus cū eo pulvere: tum in tripode
colloca, atq, ignē adde, vt i docui, dandū esse,
cū aqua paradisi superfusa fuit: atq; hoc pa-
cto stare sine 90 dies cōtinuē: estq; omne hoc
medicina, tam bona imō melior quā prima me-
dicina erat. Siq; tum plus etiamnū medicine
vis facere, magnū vitrum sūme eiusdem com-
positionis cū primo, in quo multiplicabas, ac
medicinam tuam pondera: si eius pondus fue-
rit 10 marce, 100 marcas sūme Mercurij præ-
parati

parati ac humiditate exuti, ac cū medicinā magno illi vitro inde, probè inter se permisce, vt suprà te docebam, inter manus tuas agitando, colloca in tripode 90 dies eodem moderamine ignis, vt prius: fitq; omne medicina tam bona quam prima erat. Siq; amplius facere vis, fornaxq; tua satis ampla foret, ac vas tam amplū haberes: sume medicinā, vitro inde, superfunde Mercurij præparati marcās 1000, fac vt suprà: fitq; omne simul medicina, tam bona quā prima fuerat. Ita medicinam tuam multiplicare potes quantum vis, brevi tempore.

Cap. 31.

SCIENT filius meus, fuisse quā sumerēt 9 partes aquę paradisi à superfluā humiditate re-ctificatæ, vt prius doctum est, ac 9 phialas sumebant, ac in singulis partem immiscere, easque supra lucarunt, ac posuerunt in tripode, in conclavi, ac ibi reliquere, donec lapis omnino paratus esset, donec aquā paradisi perfunderetur: ac tūc sumebant phialam 1 cum parte vnā, ac super lapidem fundebant, probè inter se simul miscebant, ponebant in tripode. Reliquas phialas 8 in fornace sinebāt, donec vna pars cū lapide fixa erat, ac tūc dabant ei partem aliā, faciētes vt prius; atq; ita porro tertiam ac quartā, donec lapis 9 partes omnes imbibisset, atq; illę cū eo fixę essent. Et ea mihi optima ratio videtur, ac melior quā si omne simul infunderetur, atq; opus abbreviat, ac celerrimè fit:

non

Verba Ve-
terum de 9
illis parti-
bus super
vnam par-
tem lapidis
fundendis.

non enim aggravatur ac si nouem partes om-
nes in vnam reciperet ac simul, tempusque ab-
breviat: sed paulò maioris laboris est, itendi-
dem vas ex fornace sumere, ac aperire & rur-
sum claudere: sed optima ratio est in opere. Ac
de his 9 partibus super vnam partem lapidis
fundendis, vt te prius docui, Veteres ita dixere,
cum filios suos docuerunt verba ipsorum in-
telligentes, ita inquirunt: 9 partes roris Maia-
lis sumentur, vnaquâque parte in phialâ con-
clusa, ac retenta in febrili aut æstu: donec mû-
dus infimus albus ac siccus fit; tunc asperge
mundum infimum parte roris Maij, ac tum a-
lia parte, donec mundus fluat instar olei.

Posteros
multas ali-
as rationes
adinvenif-
se ad artē
abbrevi-
andam.

Ita mi fili, intellige Veteres varijs modis La-
pidem suum confecisse, ac in fine omnia pro-
ba erant, &c. Sciet filius meus, Veteres opera-
tos esse, vt prius doctum est, estque optima ra-
tio: Sed posteri multas alias rationes adinve-
nere ad artem abbreviandam, vt aquâ forti va-
rijs modis efficiendâ, vt in opere minerali mul-
tis in locis narratur, atque etiam in animali, ac
multò magis in vegetabili, in quo mira ha-
bentur de aquis mirandis, quæ miraculosa vi-
dentur, propter miracula quæ aquis fiunt, vt
in vegetabili docetur. Atque etiam separatio-
nem elementorum invenere varijs modis, vt
etiam multis in locis docetur. Idque omne
magnâ subtilitate genitur, ac magnâ curâ: hæc-
que omnia ad tempus breviantur quæsiuere,
& ad

& ad naturam investigandam: ac in his operibus sunt permagnæ curæ propter multa opificia quæ in ijs fiunt, & ingentes sumptus, atq; incertitudinem.

Cap. 32.

ITAQUE tibi suadeo, mi fili, ab huiusmodi operibus te libera, in quæ separatio elementorum incidit, aut variæ rationes aquarû fortium, ut in præfatione magni operis ritè docui: Non sit sine periculo, quamvis aliquis artis sit peritus: sed hæc opera præcipua serua quæ prius edoctus es, & etiam nunc doceberis, in ijs nulla elementorum separatio, &c.

Suprà docuimus, quo pacto Maiores nostri operari sunt amalgamationibus, & omnes ad unum finem pervenerunt: estque tam bonum & certum ut melius esse non possit. Ac infra docebimus quomodo vulgari aquâ forti lapis confici possit, atque oleum ex metallis, quod etiam sine magno labore fiet, ac sine separatione elementorû, atq; etiam ut ad opera vera & perfecta perveniatur: estque bonum ac certum.

Cap. 33.

SCIENT filius meus, quare separentur elementa, nimirum ut quid imperfectum perfectum reddatur, & ad omnem immunditiem rectificando extrahendam, & ad munditiem reducendam: & ad corpora ac spiritum ab omni immunditie repurganda, quo facto, eadem rursus coniungenda sunt.

Nunc

Nunc sciet filius meus, igne purgare res omnes illi adhibitas, quamlibet immundæ sint: estne hoc verum? Etiã. Ignis omnes purgat. Opera enim quæ supra docuimus inspice: cum lapidẽ nostrum primũ ad igne afferimus, primũ signum est perfecta nigredo, eam oculis cernimus, omnẽ videlicet materiam instar picis nigrã fieri. Quo pacto hoc fit? Ignis corruptione ac sordes sursum cogit, atq; ex materiã expellit, leni ac moderato calore: non fit vi aut vehementia ignis, omne leni ac tepido calore geritur: ac propterea corruptio aut fæces quæ in materia sunt moderatẽ supra fluũt: donec omne nigrũ sit. Ideo Morie. ait: Vide igne ita modereris, ne albedine loco nigredinis acquiras, alioquin totũ opus tuum corruptum esset, albedine p nigredine veniente. Hec itaq; ratio certa esse debet, vt hoc pacto modicẽ, corrupte, ac sordidæ fæces sursum fluant ex materia sine vehementia ignis, ea perfecta purgatio esse debet. Vide deinceps in operibus nostris, post perfectam nigredinem diurnã coctione caloris continui, concoquit calor sensim corruptionem ac fæces sordidas, ac in alio colore materiam reponit, ac mox in alio, atque ita deinceps ex vno in alium, donec omne simul adeo candidum fiat vt nix: atque id fit sensim, ita vt elementa non lædantur: Sed hoc pacto sensim rectificatur à sua immunditie, ac illæsa ac inviolata permanent: suntq;ne nihilominus ritẽ ac perfecte

fectè per ignè rectificata ac separata, quod imperfectè fieri non potest. Ita liquet hanc esse optimam in opere rationem. Aliud item inquit Morienus : Caue ne rubedinem pro albedine acquiras. Nam si tam feruentem ei ignem adhibeas, vt rubedinem loco albedinis acquiras, omne opus corruptum est : ac lapis noster in operibus comburi nõ potest. Ita etiam, per rationem prædictam liquet, primam ratione esse optimam. Nam in elementorum separatione, interdum ignis vehemens adhibetur, cum videlicet elementa ignis sunt destillanda, materia candere debet, ac cum faeces ex terra exurentur. i. cum terra calcinabitur in fornace reuerberatoriâ, terra candere debet, atq; vri, antequam terra alba fieri velit : atque ita sæpe bonum cum malo comburitur, ac sit pars vitri, atque vnum cum altero perditur. Primum itaque optimum est, qd magnam incertitudinẽ : faeces enim sensim concoqui debent. Dicit enim Geber : Draco suam ipsius candam comedit, ac suo ipsius veneno nutrietur. Et Dantihynus : Niger corutis sua oua fouebit, donec pulli præ senio albi fiant.

Cap. 34.

Sciet præterea filius meus, naturã omnium quæ sub cœlo sunt, ex rectâ naturâ quam à suo Creatore habent, expetere, seipsa rectificare, ac exonerare suis facibus quæ ijs copiosè insunt. Nam in se natura perfecta est sine vitio :
ac

ac in principio perfecta erat, atque in fine perfecta fiet divina potentia, non solum natura humana: verum etiam quicquid ex 4 elementis conflatum est, ac conditum, ac quicquid sensibile & sensus expertus est, nullo excepto, in principio ac in fine omne perfectum est, atque numeris omnibus absolutum. Ita omne quod sub celo est, à facibus suis exonerari expetitur.

*Quid sint
feces.*

Quærat verò filius meus, quid sunt feces? Feces sunt humor à Deo ordinatus, ex quo quicquid sub cursu cœlesti est, pascitur, atque is res in sua essentia retinet. Inest rebus omnibus

Duplex ignis inest rebus omnibus, alter naturalis, alter non naturalis.

perfectus elementaris calor naturalis; aut ignis; atque inest etiam calor imperfectus non naturalis, ac ignis, estque ignis consumptibilis ac combustibilis: suntque hæc 2 simul permixta: ac quandiu ignis ille imperfectus non plura mala accidentia acquirit, rem in sua essentia servat, ac necessario rei inest, ut res in essentia sua permaneat. Verum cum ignis ille imperfectus vltima mala accidentia iuxta se acquirit, quæ etiam calida sunt & imperfecta, atque occultè inter se permiscuntur, ita inter se inflammantur, ut rem cui insunt, comburant, destruant atque oncent, siue sint homines, pecudes, herbe, arbores, ac quicquid sub cursu

Duplex ite in omnibus rebus aqua, videlicet, aqua naturalis & aqua nubium.

cœlesti continetur. Ita etiam 2 genera aquarum sunt in omnibus ex 4 elementis conflatis, aqua naturalis, atque aqua elementaris dicitur; ac ea est perfecta, bona atque æterna: estque eternum

amniū alia aqua, aqua nubium, est q̄; imperfecta, ac mixta cum aqua elementari: estque aqua hæc rei necessaria ad nutrimentum atque humorem acquirendum: ac rem facile in sua essentia retinebit, quandiu nulla amplius aqua nubium ei accedit; verū cum amplius illi accedit, vnā commisceptur ac humæ faciunt ac submergunt rem illam, adeò vt tota destruat̄, ita vt moriatur. Atque id quod de igni & aquâ dictum est, etiam de aëre, ac terrâ intelligendum. Ac nisi fæces istæ in clemētis essent, res omnes forent perfectæ, spirituales, ac subtiles, ad quod Deus primū ordinauit, neque mors esset, vt in opere vegetabili rectè docetur. Si plura de fæcibus ac morbis elementorū requiris, caput 16 operis Vegetabilis quære, ibi perfectè de his doceberis.

Idē de aëre ac terrâ intelligendum.

Nunc quærat filius meus, cum res ad eum modum destructa est, vbi tū illa perfectio manet quæ rei inest? Hac de re multa in opere vegetabili cap. 29. habes. Id quære, ibi perfectè doceberis, ac ritè, quo pacto simile attrahat sui simile: sed hac de re pauca subijciam. Scies, cum res quælibet mortua fuerit, siue sit sensibilis, siue sensus expers, siue homo, pecus, animal, aut herbæ, aut arbores, quicquid ex 4 elementis conditum est, vbi destructum fuerit, tū spiritus vitæ ab eo separatur, ac ad sui simile redit, ex quo primū originem sumpsit, vt in opere Vegetabili, &c. Atque etiam ele-

In destructione simile redit ad sui simile.

V

menta

menta ad sui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbones vide : flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad sui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad sui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æltiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarū viridium, colloca ad Solem: herbæ putrescent, fœtebunt ac marcescent: atque omne elementum ad sui simile abit, vt supra dictum est, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtètem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intueri rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fœtorem, ita vt nihil

præ-

Et consumi ab aere ac calore Solis, quod probatur exemplis.

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cōsumuntur ab aere, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiamnum longiori tēporis spatio adeo ab aëre & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tãquã pulvis subtilis, qui inter digitos insensilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie ceruimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adeò, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planū fit nullā separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllā lotionem aut mundificationem in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QUARE autē filio meo hæc dixi: nisi vt sciat nō esse necesse elemēta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedētes. Fæces exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tū coniungere volens,

V 2

nimi-

menta ad sui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbones vide: flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad sui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Et consumi ab aere ac calore Solis, quod probatur exemplis.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad sui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æltiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarū viridium, colloca ad Solem: herbæ putrescent, fœtebunt ac marcescent: atque omne elementum ad sui simile abit, vt supra dictum est, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtètem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intueri rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fœtorem, ita vt nihil

præ-

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cōsumuntur ab aëre, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiamnū longiori tēporis spatio adeo ab aëre & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tāquā pulvis subtilis, qui inter digitos insensilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adedò, vt sit intangibile. Id ipsū Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planū fit nullā separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllā lotionē aut mundificationē in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QUARE autē filio meo hæc dixi? nisi vt sciat nō esse necesse elemēta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedētes. Facies exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tūc coniungere volens,

V 2

nimi-

menta ad sui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbones vide: flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad sui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Et consumi ab aere ac calore Solis, quod probatur exemplis.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad sui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æltiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarum viridium, colloca ad Solem: herbæ putrescent, fœtebunt ac marcescent: atque omne elementum ad sui simile abit, vt supra dictum est, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtètem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intueri rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fœtorem, ita vt nihil

præ-

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cōsumuntur ab aëre, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiam nūm longiori rēporis spatio adeo ab aëre & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tāquā pulvis subtilis, qui inter digitos insensilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adeò, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planū fit nullā separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllā lotionem aut mundificationem in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QUARE autē filio meo hæc dixi? nisi vt sciat nō esse necesse elemēta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedētes. Fæces exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tūm coniungere volens,

V 2

nimi-

menta ad sui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbones vide: flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad sui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Et consumi ab aere ac calore Solis, quod probatur exemplis.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad sui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æltiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarū viridium, colloca ad Solem; herbæ putrescent, fœtebunt ac marcescent: atque omne elementum ad sui simile abit, vt supra dictum est, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtètem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intueri rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fœtorem, ita vt nihil

præ-

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cōsumuntur ab aere, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiamnū longiori tēporis spatio adeo ab aere & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tāquā pulvis subtilis, qui inter digitos insensilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adeò, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planū fit nullā separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllā lotionē aut mundificationē in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QUARE autē filio meo hæc dixi: nisi vt sciat nō esse necesse elemēta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedētes. Fæces exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tūc coniungere volens,

V 2

nimi-

ac in principio perfecta erat, atque in fine perfecta fiet divina potentia, non solum natura humana: verum etiam quicquid ex 4 elementis conflatum est, ac conditum, ac quicquid sensibile & sensus expers est, nullo excepto, in principio ac in fine omne perfectum est, atque numeris omnibus absolutum. Ita omne quod sub celo est, à facibus suis exonerari expetir.

Omne initio perfectum fuisse, atque in fine etiam perfectum fore.

Quid sint facces.

Quærat verò filius meus, quid sunt facces? Facces sunt humor à Deo ordinatus, ex quo quicquid sub cursu cœlesti est, pascitur, atque is res in sua essentia retinet. Inest rebus omnibus perfectus elementaris calor naturalis, aut ignis; atque inest etiam calor imperfectus non naturalis, ac ignis, estque ignis consumptibilis ac combustibilis: suntque hæc 2 simul permixta: ac quandiu ignis ille imperfectus non plura mala accidentia acquirit, rem in sua essentia servat, ac necessario rei inest, ut res in essentia sua permaneat. Verum cum ignis ille imperfectus vlla mala accidentia iuxta se acquirit, quæ etiam calida sunt & imperfecta, atque occultè inter se permiscantur, ita inter se inflammantur, ut rem cui insunt, comburant, destruant atque anecent, siue sint homines, pecudes, herbe, arbores, ac quicquid sub cursu cœlesti continetur. Ita etiam 2 genera aquarum sunt in omnibus ex 4 elementis conflatis, aqua naturalis, atque aqua elementaris dicitur; ac ea est perfecta, bona atque æterna: estque etiam

Duplex ignis inest rebus omnibus, alter naturalis, alter non naturalis.

Duplex ite in omnibus rebus aqua, videlicet, aqua naturalis & aqua nubium.

annuum

amnam alia aqua, aqua nubium, estq; imperfecta, ac mixta cum aqua elementari: estque aqua hæc rei necessaria ad nutrimentum atque humorem acquirendum: ac rem facile in sua essentia retinebit, quandiu nulla amplius aqua nubium ei accedit; verum cum amplius illi accedit, vnâ commisceantur ac humefaciunt ac submergunt rem illam, adeò vt tota destruat, ita vt moriatur. Atque id quod de igni & aquâ dictum est, etiam de aëre, ac terrâ intelligendum. Ac nisi fæces istæ in elementis essent, res omnes forent perfectæ, spirituales, ac subtiles, ad quod Deus primum ordinauit, neque mors esset, vt in opere Vegetabili rectè docetur. Si plura de fæcibus ac morbis elementorū requiris, caput 16 operis Vegetabilis quære, ibi perfectè de his doceberis.

Nunc quærat filius meus, cum res ad eum modum destructa est, vbi tū illa perfectio manet quæ rei inest? Hac de re multa in opere Vegetabili cap. 29. habes. Id quære, ibi perfectè doceberis, ac ritè, quo pacto simile attrahat sui simile: sed hac de re pauca subiiciam. Scies, cum res quælibet mortua fuerit, siue sit sensibilis, siue sensus expers, siue homo, pecus, animal, aut herbæ, aut arbores, quicquid ex 4 elementis conditum est, vbi destructum fuerit, tū spiritus vitæ ab eo separatur, ac ad sui simile redit, ex quo primum originem sumpsit, vt in opere Vegetabili, &c. Atque etiam ele-

Idè de aëre ac terra intelligendum.

In destructione simile redit ad sui simile.

V

menta

menta ad fui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbones vide : flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad fui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad fui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æltiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarū viridum, colloca ad Solem: herbæ putrescent, fœtebunt ac marcescent: atque omne elementum ad fui simile abit, vt supra dictum est, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtètem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intueri rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fœtorem, ita vt nihil

præ-

Et consumi ab aere ac calore Solis, quod probatur exemplis.

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cõsumuntur ab ære, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiamnùm longiori réporis spatio adeo ab ære & calore Solis subtilia efficiuntur, vt ossa fiant tâquã pulvis subtilis, qui inter digitos insensibilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fetida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adeò, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planũ sit nullã separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllã lotionem aut mundificationem in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QUARE autẽ filio meo hæc dixi: nisi vt sciat nõ esse necesse elemẽta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedẽtes. Fæces exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tũ coniungere volens,

V 2

nimi-

nimum vnius vel parum alterius habet: aut praua humiditas aquea irrepsit, quæ opus omnino corrumpit. Ita, mi fili, omnem separationem elementorum tanquam non necessariam fuge.

Omnis separatio elementorum tanquam non necessaria fugienda.

De Oleo Metallorum.

Cap. 37.

Ex omnibus metallis oleum elici potest absque elementorum separatione.

DEINCEPS hîc norit filius meus, ex omnibus metallis oleum elici posse, absque elementorum separatione, sine vllâ ablutione, aut mundificatione: sed aquis fortibus fieri debet, ac fermentum ei adhibendum est, qui oleum ex corporibus imperfectis vult conficere. Sed author tibi non fuerim, vt ex vllis corporibus imperfectis oleum conficias, præterquam ex Saturno & Ioue, vno ad rubrum, altero ad album. Multi sunt ac varij modi olei conficiendi, suntque reperti brevitatis temporis gratiâ: quia tempus operum magnorum expectare non poterant, vt citò lucro potirentur: sed plus periculi est in hoc opere, quam in magno, atque etiam plura opificia. Nam hîc aquæ fortes destillandæ, atque hîc multum sublimandum, ac multa & varia opificia exercenda. Ita hoc oleum conficiendum labore, curâ, ac sumptu.

Cap. 38.

AC fuere nonnulli qui aquam fortem confecerunt ex salnitro & alumine, ac in ea soluerunt

runt partem vnam Lunæ puræ reflatæ à Saturno, ac præcipitarunt, & calces abluerunt aqua communi destillata, easque exiccarunt in Sole, vel super cineribus calidis: ac tùm calces indidērunt vitro, aquam vitæ superfundentes re-
ctificatam, ita videlicet rectificatam, vt pan-
nus lineus in ea humectatus atque accensus
non comburatur.

Proba a-
quæ vitæ
rectificatæ

Cap. 39.

ID verò hoc pacto fieri debet, Duo vitra ac-
cipe, atque inde cuique marcam 1 aut $\frac{1}{2}$ Lu-
næ puræ; infunde in vitrum aquæ vitæ prædi-
ctæ, ac destilla super alterum vitrum cui alte-
ra pars Lunæ inest ex balneo: tùm denuò ex
balneo ex altero vitro super Lunam: atq; hoc
vicissim destilla, donec Luna omnis soluta fu-
erit. Ac tam multas $\frac{3}{4}$ calcium Lunæ quàm ha-
bes, tam multas tb aquæ vitæ rectificatæ super-
fundes: cumque omne solutum fuerit, destil-
la aquam illam vitæ ex balneo igni tepido, vt
vix manum in balneo tenere possis, ac destilla
sensim donec pelliculam supervenire vides,
tùm desine ac refrigescere sine, atque in cella
frigida repone, donec infrà in fundo subsidat
in lapides crystallinos. Tùm è cella sume, la-
pillos exime, atque exiguæ cucurbitæ immir-
te, probè suprà operi, repone super cineres, aut
in tripode, donec lapilli isti in oleum conver-
tantur, vt amplius non congelentur. Estq; hoc
oleum Elixir, ad projectionē faciendam ad al-
bum.

Elia.

V 3

Fuere

FVÈre item alij, qui sumpsère Lunę marcã r;
 eam cū Mercurio amalgamauere, ita vt eã
 Lunam amalgamatam per pannum lineũ cõ-
 presserint. Tũ illud amalgama ad 6 hebdo-
 madas in calore temperato posuere. post solve-
 runt in aqua forti ex salnitro & alumine confe-
 ctæ: eamq; aquam fortem sensim ex balneo e-
 duxere, donec materia in vitro sicca fieret: ac
 tũ aliam aquã fortẽ recentẽ superfudẽre, ac
 rursũ tepido balneo eduxere, donec materia
 sicca fieret. Atq; hoc opificij persecuti sunt,
 donec materia ampliũ siccescere nollet: sed
 cõsisteret instar olei. Hoc factõ ex balneo sum-
 ptam super fornace collocabant in testa cū ci-
 neribus cribratis, aut in tripode ponebant, ig-
 nem subdentes, perinde ac si Saturnũ liquentẽ
 retinere velis, vt non concreascet: donec oleum
 fixum fieret. Id verò hoc modo probatur: Ex-
 prime guttã super candentẽ laminam Veneris,
 si imbibitur ac non fumat, sed penetrat lami-
 nam, vt oleum corium siccum, ac diffunditur
 per, & trans laminã, ac quam longẽ diffunditur,
 si Venus est mutata in puram Lunam, oleum
 illud fixum est, ac perfectum Elixir: sin minus,
 repone super, fornace in eodem calore donec
 id faciat: ac tũ est perfectum Elixir super Ve-
 nere & Ioue, & super Mercurio transferendo
 in veram Lunam meliorem quam ex fodinis
 venit, omnes probas transeuntem.

Fuerẽ

Olei me-
tallorum.

Proba olei

Elixir.

. Cap. 41.

FVêre item nonnulli qui sumpsêre vitrioli.

Roma. lb. i β, arsenici sublimati ad albū, ac Mercurij itidē ad album sublimati, vt in opere minerali docetur, singulorum lb. i. calciū Iouis lib. i, salnitri tantum quantum omnia reliqua; simul omnia contunde, tūm simul contere cum aceto destillato super lapide tam subtiliter, vt pictor penicillo ijs pingere possit: tūm ad Solem siccabis, aut super cineres. Hoc facto materiam omnē in 3 partes æquales divide: ex vnâ parte aquā fortē confice, vt ea cōfici solet: alteram partem ollę vitreæ immitte, aquam illam fortē superfunde: aquam fortem confice vri fieri convenit. Tūm partem 3 ollę vitreę immittito, ac omnem aquam fortē quę ex duabus destillationibus venit, superfunde: aquam fortem destilla, vt prius. Tūm illa 3 capita mortua pulverizabis, aquam illam fortem superfunde in magnum vitrum, alembico firmiter superlutato, ac tam compressē, vt nihil expirare queat; pone in fornace in testa cum cineribus, receptaculo probē iuxtā lutato. Sinas hoc pacto per 8 dies ac noctes, antequam ignem substruas, vt probē incorporetur in terra eius aut facibus. Tūm substrue, atque adhibe ad horas 24 ignem tepidum, tūm per horas 24 paulo vehementiorem, & per horas 24 etiamnū vehementiorē, ita vt materia post illas horas 24 sensim candere incipiat:

Oleum ad
album ex
aqua forti
& ex calci-
bus Iouis.

Capita
mortua.

V 4

atque

atque ipsam eo modico candore cādentem retine ad horas 24. Quibus exactis, ignem subijce vt candeat, perinde ac si ferrum velles cōvolvere, atque ita retine in eo candore 3 horas continuè; vtrū verò vitrum tuum findatur aut liqueſcat, nihil refert: tūm sine refrigescere, ab igni remoue, receptāculumque tuum probè operi: aquam habes Sole præstantiorē: Illud verò capūt mortuum, aut fæces quæ remansere pulveriza; pulverem illum super lapide conterens cum aceto destillato tam subtiliter, ac si eo esset pingendum, contritum lapideo cantharo inde, ac magnam quantitatem aceti destillati superfunde; pone 8 dies ac noctes in balneo, atque moue singulis diebus cochleari ligneo, tūm sinas subsidere, ac clarum supernè effunde in alium cantharum lapideum mundum. Acetum destilla, ac in fundo remanabit tibi insigne sal album: tunde rursus in puluerem, ac pulverem cantharo inde, acetum destillatum denuò infunde, in fervente balneo pone, vt suprā, & hoc opus itera, donec terra tua nullas amplius fæces post se relinquat, ac sal tuum tam mundum, ac nitidū est, quam nix; tum sal tuū aquæ tuæ fortis paratum est: serva singula ad vsum. Tūm sume calcis Iouis lb 1, calcis Lunæ lb β, vt alibi tedocui. Mercurij ad album sublimati marcā 1. Atſenici etiam ad album sublimati marcā 1, ac salis præparati, aut terræ tuæ aquæ fortis, com-

commisce omnia simul, ac subtilissimè contere, donec sint intangibilia: tum sume materiā contritam in phialis vitreis, ac in stupham tuam siccam ferto, calore quo Sol media æstate lucet: cumq; materia tua sicca est; iterum contere, eum pulverem magnæ cucurbitæ vitreæ immitte, alembico superimposito suprà in nodo foramen habenti: ac pone vitrum in aqua profunda, ac superfunde materiæ omnem tuam aquam fortem infundibulo vitreo; tum operi ac luta foramē alembici admodum compressè, receptaculumq; luto probè adglutina: ac tam calidum fac balneum, ita vt tātummodo digitus retineri possit in arena, atq; ita sensim aquam tuæ materiæ destilla: cumque non amplius stillat, sinas refrigerescere, destillatum rursum materiæ superfunde, atque iterum destilla, vt suprà. Hoc tandiu facito, donec amplius nolit ascendere: tūc balneum bulliat, eo calore etiam nūm aliquid ascendet, ac destillato rursum infuso, donec etiam amplius ascendere nolit; repone vitrum in testa cum cineribus; super fornace aut in tripode, suprà luto probè operi; sine hoc pacto ad 6 hebdomadas, calore adhibito, vt vix orationis dominicæ spatio, inter parietes fornacis ac cubiculi manus retinere possis. Sex illis hebdomadis exactis, exime, ac guttam pone super munda lamina Veneris candente: si eam penetrat, vt oleum corium siccum, ac tingit albo colore, &

Proba elixir.

non

Oleum me-
tallorum.

non fumat, est verum Elixir: si verò id non fa-
cit, pone rursum in tripode, vt supra, donec
absque fumo ingrediatur. Atque ita habes o-
leum perfectum, omnia metalla in veram Lu-
nam transferens, omnes probas transeuntem,
estque proiectio eius vnus in 1000. Est enim
oleum efficax, mira enim eius effecta vidi, ita-
que ne vilipenderis.

Medicina.

Cap. 42.

Oleum ad
rubrum ex
aqua forti
& ex calci-
bus Satur-
ni.

FVere nonnulli qui sumpsere vitrioli Roma-
ni lib. 2, cineris Saturni aut cerussæ, lib. β,
Mercurij sublimati ad rubrum etiam lib. β,
ciunabaris lib. β. viridis æris marcam 1, Salni-
tri optimi, quantum hæc omnia simul. Atq;
ex his aquam fortem conficiebant, modis om-
nibus, vt in opere superiore ad album parato,
doctum est. Hæc aqua forti ad hunc modum
paratâ ac confectâ, elice sal ex terra, aut capite
mortuo, etiâ eodem modo, vt in opere su-
periore, tùm aquam fortem in vsum serua.
Tùm Mercurij lib. 1 sublimabant per vitrioli
Romani lib. 3, ac rursum super fæces conte-
rebant, ac sublimabant iterùm per fæces: tùm
fæcibus abiectis, rursum recens vitriolum su-
mebant, vt supra. Id tertio iterabant, ita no-
ntes sublimatum erat, ac tùm Mercurius ad o-
pus paratus erat. Tùm sumebant calcis Satur-

Calx Sa-
turni quid?

ni

ni lib. 1. hoc est, cerussæ cum aceto destillato rectificato, aut cerussæ in Sole calcinatæ, perinde est, ac sumebāt marcam 1 puri Solis calcinati: hæc omnia inter se probè miscentes: ac tum simul super lapide duro conterebant cum aceto destillato, adeò vt intangibilia fierent: inter hæc sal prædictum conterebant, e ductum ac rectificatum ex capite mortuo, ex prædicta aqua forti educta; siccabant in Sole. Ac nihilo minus aut magis in hoc opere ad rubrum faciebant, quam in opere ad album. Sed ad rubrū opus labore longiore in igni, ac calore vehementiore, quam ad album, Ac cū oleum fixandum in fornace ponis; ignis paulò vehementior struendus est, quàm in opere ad album, alioqui eadem ratio, idem opificium, estq; proba vtrum fixum sit, eadem, habesque perfectum Elixir ad rubrum, & est magnū secretum: nulla enim hic mundificatio aut ablutio, faeces omnes consumuntur, ac in eternū oleum manere debet paulò tenuius melle. Oleum hoc ad lapidem reduci nō potest, vt multa quæ aquā vitæ confecta sunt, ea ad lapidem reduci possunt, sed hoc minimè: in hoc enim nimis multa corrosiua sunt.

*Oleum ad rubrum ex aqua forti & ex
amalgamatione Saturni.*

Cap. 43.

FVere item qui sumpsere vitrioli, salnitri, a
na lib. 2. ex his aquam fortem conficere,
tum

rum caput mortuū pulverizabant, rursū ol-
 læ vitreæ immittebant, aquam illam fortē su-
 perfūdebant, id quōd denuō indē destillabant
 servantes. Tūm sumebant Saturni lb̄ 1. subti-
 liter dolati, amalgamabant cum 2 lib. Mercu-
 rij à sua aquositate præparati, ac solvebant istā
 amalgamationem in hac aquā forti prædictā,
 ac omnino liquefactam posuere super fornacem,
 in testa cum cineribus cribratis, aquam
 fortem per alembicum exiguo igni deducētes,
 vt materia sicca fieret: tūm rursū aquam for-
 tem superfundebant, ac rursū in ea solve-
 bant: tūm in balneo collocabānt in arenā, a-
 quam denuō balneo tepido deducētes, donec
 materia sicca fieret: quo factō rursū aquam
 fortem superfundebant, iterū deducētes,
 vt materia non amplius congelaret, sed confi-
 steret in oleum rubrum. Tūm Solis puri mar-
 cam 1 sumebant, solvebant in aqua forti, ac
 super oleum fundebant, ac vitrum probē inter
 manus mouebant, atque agitabant, vt oleum
 permiscerent: tūm denuō in arena collocabant
 super fornace, aquam fortem in tepido balneo
 deducētes. Tūm receptaculum demebant, ac
 operiebant, ac lutabant probē, vitrumque po-
 nebāt in fornaci, in tripode, aut in cineribus,
 ac per diem & noctem calorem addebant ta-
 lem, ita vt Saturnus retineri posset liquefactus
 absque concrētione, atque ita sinebant donec
 oleum fixum esset. Ita facili modo oleum con-
 fecere

Oleum ru-
brum.

Oleū me-
tallorum.

fecere, ac brevi tempore vnâ partē in 80 partes, estque melius Sole naturali.

Cap. 44.

SCIENT item filius meus pro secreto, aquam fortem ad rubrum, videlicet vitrioli Romani lib. 3, cinnabaris, viridis æris, cerussæ. ana ℥β, croci “ ferri, lapidis Emathitis 3 quatuor, salnitri tantum quantus est cumulus torus, pulveriza, ac probè inter se permisce, diuide cumulum in 3 partes, atque ex vnâ parte fac aquam fortem, quam super pulverem alterius partis fundes: destilla iterum aquam fortem, eam super tertium pulverem funde, ac aquam illam fortem superdestillato, quo facto omnia tria capita mortua pulveriza.

Aqua fortis ad rubrum.
“ alius codex, croci Martis.

Item aquam salis armoniaci sume, quam infra te docebo conficere, quâ tam subtiliter prædictum pulverem contere, vt eo pictor pingere queat: tum siccandum in tua stupha sicca pone, siccescere sine in patinis vitreis: siccatum contere siccè super lapide, ac ollæ vitreæ indito, atque aquam fortem superfundito, destilla primùm igni lento 24 horas, tum auge adhuc horas 24, tum etiamnùm augeas, donec candere incipiat: 24 horis elapsis, retine in eodem candore etiamnùm ad horas 6, post finas refrigerescere; ab igni remoueas; receptaculum probè obturans. Tum caput mortuum pulveriza, ac contere super lapide cum aceto destillato, ac educito sal, aut elementum terræ

cx

ex facibus, vt alio loco bene doctum est, ac serua. Item tùm sal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortè superfunde, alembico ac receptaculo probè operto, vitrum in arenâ pone in cacabo cum aqua: destillato quicquid destillari vult balneo tepido: cùm amplius non destillat, sinas balneum bullire diem ac noctè, siue stillet, siue non: tùm sinas refrigerescere, remoueas ab igni, ponas in cineribus: adhibe primùm ignè pusillum ad horas 12, tùm ignem adhuc auge horas 12. Pòst sinas modicè candere, atq; ita ad 6 horas finito: deinde refrigerat, remoue ab igni, ac probè operi: ac sumptis facibus, aut sale, contere ea minutim cum aceto destillato, inde amphoræ lapideæ, ac bonâ parte aceri destillati superfusâ, pone in balneo, ita faciens, vt suprâ doctû est, vide an adhuc fæces habeat, ac sal clarû facito: ollę vitreæ rursus inde, iterùm aquâ superfunde, facito modis omnibus, vt suprâ, ter quauēve, atq; omnis materia tua, aut terra cum aqua forti destillabit: tùm ab igni remoue, probè obtura, ac benè serua: aquâ enim pretiosam habes præ omnibus aquis de quibus vnquam audiui. Ac mihi crede bona fide, de hac aquâ mira vidi, atq; etiâ ipse mirâ feci. Hanc aquam ad rubrum lapidem crystallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, vt frequentes conuiuę conuiuium eo peragerent. Serua benè ad vsum, ac pro secretissimâ aquâ omnium quas habes, habeto.

Item

Cap. 45.

ITEM nunc sume Mercurium à sua aquositate præparatū, vt alijs locis doctū est, & vitrioli ana lb 2, & per id sublima, cōtere rursum super fèces, iterum sublima. Tūm id denuò bis sublima per recens vitriolum. Hoc itera ter quaterve, quò sæpius cò melius: tūm Mercurius tuus præparatus est. Tūm sumito marcā 1 puri Solis deducti, & in partes minutas incisi, ac immissi in aquā forti in vitro: pone in pelui cum arena, ac pelui eā super cacabo positā cum aquā, ac balneo verè calido facto, statim Sol tuus soluetur. Huic aquæ de tuo Mercurio sublimato prædicto inde, atq; etiam statim soluetur. Tūm solue etiamnum marcā 1 Mercurij sublimati, tūm adhuc marcā 1 eiusdem Mercurij sublimati. Tūm 4 marçę simul in ea solutę sunt. Hoc facto, aquā per alembicū detrahe in balneo, ac identidē denuò superfunde, donec iam non amplius destillet in balneo: tūm refrigerare finito, ac pone in cineribus: finas per eos destillare, ac rursum superfunde. Id itera, quandiu destillare velit, ac mira inter destillandum videbis in alembico. Omnes colores orbis cernes, nam spiritus corpus secum sursum trahunt per alembicum, ac colores conspiciuntur in spiritibus illis, ac pōst corpus apud se spiritum retinet: ac tūm colores illi in corpore reguntur, vt in opere vegetabili ritè doceris, in quo de coloribus agitur:

Mercurij
sublimatio
ad rubrum

Colores

Cōiunctio
spiritus et
corporis

si de

si de his verū sensum scire cupis, cap. 93 quæ-
re, ibi de coloribus plenè docetur. Cum non
amplius stillat, sinas refrigerescere, ac alembico
ablato vitrum tuum probè obtura; pone in
tripode diem ac noctem, calorem subdens ta-
lem, vt manum tuam tenere possis, dimidio
temporis spatio quo Ave Maria recitari posset,
inter parietes & cōclauē, in quo vitrum tuum
stat: atque interea temporis materia tua fixa
erit: ac cum est frigida, dura est; cumque tam
calida sit vt cera liquesceret, liquecet in oleū.
Isque est verus lapis compositus; nulla ramen
res extranea adhibita est, quæ non sit de gene-
re eius.

Lapis cō-
positus.

Cap. 46.

Proiectio.

SCIT filius meus, Lapidem istum facere
proiectionē minimū 1 in 1000, aut am-
plius, atque ipse confeci, atque ipsemet perfe-
ci: estque lapis admodum insignis visa; lucet
enim noctu, ita vt cādelis non sit opus: verū
aliud lumen adiunctum esse non potest: ac
propterea nobilis est lapis ac medicina: habe
pro magno secreto.

Sequitur præparatio Salis armoniaci.

Cap. 47.

RECIPE Sal armoniacum, sublima ipsum
per vitriolum Romanū, lib. 1 Salis armo-
niaci in 2 lib. vitrioli: tūc contere denuò su-
per faeces, iterū sublima, tūc faeces abijce:
tūc

tum sublima rursum 2 lib. vitrioli recentis, fac
 ut supra, ac itera novies. Istud sal armonia-
 cum pulveriza; pulverem vitro inde; superfū-
 de acetum destillatum, ut tantummodo solva-
 tur, nec amplius, quam ut sal armoniacum so-
 lūmodo aqua fiat, tam crocea quam Sol, quia
 sal armoniacum per vitriolum erat sublima-
 tum, atque id tincturam producebat. Estque
 hæc ea aqua salis armoniaci, quæ caput mortu-
 um conteretur, cuius cōfectionem supra pol-
 licitus sum, me docturu m.

Vulgares Regales ex aqua forti.

Cap. 48.

ITEM sumito vitrioli lib. 3. Salis communis
 lib. 1, salnitri lib. 4, sicca simul ut pulvere-
 scant, ac spiritus suos tamen contineant: & si
 vas tuum satis amplum est, omnia simul igni
 admoue: ac si non est satis capax, sume dimi-
 dium; atque tibi aquam fortem bis facito ad
 modum sequentem: primū igni pusillo, ac
 paulatim intēsiore, donēc materia modicē cā-
 deat: ac in eo candore retine ad horas 45, do-
 nec omnes spiritus destillarint, ut alibi doctum
 est. Eam aquam fortem funde super lib. 2 salis
 communis præparati, ac siccāti, ut pulverescat,
 ac destilla cum cineribus primū igni pusillo,
 ac paulatim intensiore aquam tuam fortē de-
 stilla, atque ad extremum vas tuum ruptum
 reperies. Eam aquam rursum funde super 2
 lib. salis communis præparati ut pulverescat:

X

de-

destilla per balneum probè lutatum, destillato
 primùm calido balneo, pòst bulliente; cumq;
 non amplius destillat, sine etiamnum 3 dies &
 noctes in feruenti balneo: nam etià tunc spi-
 ritus invisibiles destillabunt, tùm ab igni re-
 moue, obtura, ac sal illud infrà ex olla sumito:
 ac eam nitidam ac siccam facito, atque cali-
 dam aquam fortem immittito in eandem, a-
 lèmbico probè superlutato, tùm per balneum
 primùm per calidū, ac pòst per fervens destil-
 lato, donec omne destillarit. Tum finas adhuc
 per diem ac noctem in ferventi balneo, donec
 omnes spiritus destillarint: purga iterum ol-
 lam, aquam rursutn inde, destilla vt suprà: hoc
 itera donec nullas amplius fæces habeat, aut
 remaneant in olla vitrea: tum aqua tua fortis
 rectificata est, ac præparata ad opera tua.

*Aqua for-
 tis rectifi-
 canda.*

Atque hoc pacto omnes tuas aquas fortes qui-
 bus vti in arte vis rectifica, quamvis id sigilla-
 tim non semper doceatur, ita opus tuum im-
 mundū non fit, hæc vna ratio: altera ratio est,
 cum aqua fortis non est rectificata in balneo,
 non potest omnes spiritus metallorum in se
 attrahere, fæces enim aquarum fortium impe-
 diunt, ac corrumpunt, atque immundum red-
 dunt. In hac aqua forti solve Mercurij ex mi-
 neris ac non ex metallis lib. 1 aut 2. Tum su-
 mite vitrioli clarificati, ne fæces amplius re-
 linquat, sicca vt pulverescat igni pusillo vt
 spiritus retineat: ac super hunc pulverem, so-
 lutam

*Due ratio-
 nes cur a-
 que fortes
 sint rectifi-
 canda.*

lutum illum Mercurium simul confunde in amplam ollam vitream, ac moue spathula lignea, vt probè inter se misceantur, luta amplum alembicum ac magnum receptaculum, destilla per cineres primum igni admodum pusillo, ac paulatim maiore, donec aqua fortis destillarit, ac videas Mercurium album in alembico sublimadum. Tùm adhuc paulo magis ignem tuum auge, retine in sublimando idem idem ignem augens, donec omne sursum sublimatum fuerit: denique ollam tuam infra ad horam candere sinas, tùm sensim refrigerescere. i. ignem tuum spontè interire finito, atq; alembico dempto ac receptaculo probè obrurato, Mercurium sublimatum ex alembico sumito. Eum Mercurium sublimatum, iterum in aqua forti solve, tam facilè solvetur quàm prius. Tùm rursus ollæ indito vitriolum recens clarificatum, pulveriza ac sicca vt pulverescat, ita tamè vt spiritus suos retineat, ac prædicto soluto Mercurio superinfuso probè agitato & misto, ac pulveri immerso ac rursus destillato, & sublimato, vt supra. Ac istas destillationes ac sublimationes quater itera, singulis vicibus vitriolo Romano recenti. Tùm Mercurio ad eum modum sublimato, ac ollæ vitreæ nitide immisso, alembico vnâ cū receptaculo superimposito, ac sublimato cū cineribus de more. Eas sublimationes itera, donec nullas feces amplius in fundo relinquat: tū purè paratus

Quando
Mercurius
purè paratus
sit.

est ad opus nostrū, serua in pyxide vitrea clausa, ad vsum.

Lunæ cæmentatio.

Sumito Lunam admodum siccā in testa purgatam, ac post reflatam de Saturno in crucibulum bis terve, donec crucibuli non amplius inficiantur: eam Lunam redige in laminas spissitudine coronati aurei, seca in frusta quadrata: tum habe crucibulum cæmentarium quadratum ex terra forti quæ faciliè ignem ferat: pone primū sal commune præparatum in fundo spissitudine dorsi cultri, tum stratum laminarum Lunæ, tum iterum sal, &c. atque alterum super altero colloca, donec crucibulus plenus sit. Luta probè ex eadem materia forti operculum, sinas siccari probè: tum igni imposito primū pusillo ac paulatim vehementiori, donec crucibulus tuus sensim candeat, ita tamen ne sal aut Luna lique scat. In co candore retine ad horas 24, tum refrigescere sinas, ac crucibulum confringas, ac in testa imposito cum aqua munda, ac sal omne simul solvetur super cineres, ac laminæ lunæ subsident: aquam sensim effundas, laminas exime, sicca: sunt enim fragiles vt vitrum, ac nigra. Eas pulveriza in mortario ferreo, ac nō in æreo; cribra, ac si quid superest quod nō est calcinatum, pone denuò calcinandum, vt supra, donec omne se sinat in pulverem redigi. Tum pulverem cum aqua communi aut melle cum fauo intangibiliter contere: cum pulverem

verem contritum pateris vitreis, pelvibus, aut
ollis indito, atque aqua munda calida infusa,
agita ac probè misce; sine subsidere; effunde
calidè sensim supernè, infunde rursus aquam
calidam mundam, agita, sine subsidere, sensim
supernè clarè eounce : aut aquam mundam
frigidam superfunde, ac sinas calefieri super
cineres, fac ut suprà: confundito omnes aquas
simul, idq; tandiu facito, donec aqua tam ni-
tida defluat, quam infusa est, ac Luna munda
alba & clara est instar nivis : tum fæces omnis
aquæ effusæ finito subsidere, effundito aquam
sensim supernè, fæces exicca, ac in crucibulo
solvito super fornace cum parte salis alcali: ac
si quid tuæ Lunæ transfuderis, denuò reperis,
tantò minus amittis, &c. Puram Lunam lo-
tam sicca igni pusillo in patera vitrea, tum eū
pulverem solve borace, & pusillo salis alcali in
crucibulo super fornace; ac funde iuxta Virgā;
tum denuò in laminas, ut suprà, redige; in fru-
sta quadrata seca, cæmenta aut calcina, ut su-
prà; Laua ac munda ut prius ex sale : id opus
persequere, donec Luna tua clara, alba, ac pul-
chra ex sale prodeat: cumq; nulla amplius ni-
gredo sequitur, ac Luna clara ac munda est,
Luna ab omnibus fæcibus liberata est, ac ni-
gredine, ita ut non amplius ærugine obduca-
tur, ut Sol, ac clara erit, ac pondere gravis, &
sono surda, ac in aqua forti solui nolet, in qua
Luna solvitur, ac colores retinebit. Atque ad

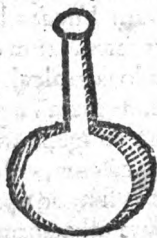
opus nostrum præparata est, serua in pyxide vitrea ad vsu.

Camentum Solis.

Cap. 49.

Sol quo-
modo cz-
mētandus.

SVM E Solem purum instar coronati tenu-
Sem, cementa in cemento Regali ad horas
24, idque ter semper in camento recenti, aut
toties donec in pōdere tuo nihil amittis. Tūm
Sol tuus præparatus est ad opus nostrum per-
ficiendum. Nunc sume ac solve tui Solis præ-
parati lothones 3, Lunæ lothones 9, rectifica
vt solvendum in aqua clara. Tūm 8 lothones
tui Mercurij præparati etiam in vitro seorsim
solve in aqua nitida. Has 3 aquas confunde in

cuiusmodi vitro quale hīc de-
pictum est, ac probè inter se
agita: tūm vitro leuigato ori
imposito, pone in balneo te-
pido, donec probè coierint. i.
cūm probè inter se permista
fuerint, turbantur & immū-
da fiunt: nam Sol, Luna, ac

Mercurius nolunt sese
tam facilè inter se permi-
scere in aqua pura, qua-
re in balneo tepido po-

nenda sunt, donec mista ac in aqua pura so-
luta fuerint, ita vt nullas faeces in fundo re-
linquant: cūmque ita soluta fuerint, alembi-

cum

Eum vitro tuo impone, ac subtrahe balneo tepido aquam fortem, donec materia tua sicca est: tùm sinas refrigerescere; pone in cineribus: leni calore quali Sol medio Martio lucet, atque ita retine, donec materia tua tam alba est quam nix: tùmque ignem auge eo calore quo Sol media æstate lucet, retine in eo calore, donec materia lutea sit, vt mastix: tùm ignem auge, donec materia sit crocea instar croci: tùm adeò augebis, vt materia tua rubra fiat instar rubricæ, atque iterum, donec rubra fiat instar minij. Pòst insigniter auge, donec materia tua puniceum colorem induat aspectu cæruleum: tùm materiam ad horam aut amplius candere facias, sine refrigerescere; exime, ac Sol tuus fixus est. Tùm sumito tantum tui Mercurij præparati, quantum est pondus materiæ vniversæ; liquefacito in aqua tua forti rectificata: eum Mercurium solum infunde in vitrum tuum, ac materiæ tuæ adde, agita, ac probè inter se misce; pone in balneo roris, ac operi vitro rotundo levigato super os, ac super id pondus Saturni, ad vitrum sæpè aperiendum, si quid fortè Mercurij ascenderet ad margines, vt id rursus penna deorsum abstergas. Sinas hoc pacto in balneo ad horas 24: tùm alembico superimposito, destilla ex balneo Mariæ omnem tuam aquam fortem. Tùm rursus fornaci impone in testa cum cineribus; ignem, vt prius, adhibens.

Calor qui
adhibendus

X 4

Mate-

Proba.

Materia enim tua quæ prius rubra erat, denud subnigrè cana fiet, ac penè alba, deinde crocea, ac post rubra, proinde ignem vt supra adde. Sed facilè fiet: cumque materiam tuam colore sanguineo rubere vides, tum ferream aut æream laminam candefacias, huic granū istius pulveris impone, ac si in modum ceræ lique scat, nec fumet, ac penetret laminā illam candentem, vñ oleum corium siccum, medicina tua perfecta est. Sin id non facit, iterum aqua clara paradisi perfundēda est: tum Mercurij tui præparati inde, quantum materia tua appendebat, antequam Mercurium adderes: ac in tua aqua præparata solve: tum vitro super medicinam inde, ac pone in balneo, vt supra: facit o modis omnibus vt supra: id faciendum tibi, donec materia tua tam sit fusibilis, quam cera, ac fixa. Tum gratias Deo age. Habes enim medicinā omnia metalla in verum Solem transferentem, atque altitudinem projectionis facilè te experientia docebit. Estque medicina, quandiu metallum frangibile est.

Multiplicatio.

Cap. 50.

ITEM ad medicinam tuam multiplicandam, vnā partem ex vitro sume, eā lucrum fac, atque alteram in eo sine, eā facito modis omnibus, perinde ac si de integro ponere velles, scilicet: Recipe 9 lothones Lunæ, 8 lothones Mercurij, ac 3 lothones Solis, quæ 3 ad opus

no.

nostrum parata sunt, vt suprà, liquefacito in aqua forti rectificata, singula seorsim: tum omnia 3 simul confundito, ac in balneo ponito, donec clara sint absque facibus in fundo: tum infunde in vitrum in quo dimidia pars tuæ medicinæ inest, ac probè inter se permisce: tum aquam fortem destilla in balneo Mariæ, ac super fornacem ponito in testa cū cineribus, igne addens vt suprà, donec materia tua omnis rubra fiat, quod spatio 6, hebdomadū fit, tum rursus aqua paradisi vt suprà, perfunde, ac spatio 3 hebdomadum omne simul medicina est. Ac tum denuò partem dimidiam eximere potes, altera in vitro relictā, atque vt suprà, multiplicare. *Cap. 51.*

Aqua paradisi.

N VNC verò dilectus meus audiuit partem vnā magni operis, primū circa amalgamationes: atque item paululum de alijs, ac de oleis quomodo ea ex metallis sint conficienda. Deinceps te docebo ex omnibus metallis sal conficere, quod sal est Elixir perfectum, æquè ac oleum. Sed projectio eius nō est tam alta. Verū sal ex metallis extrahere non est res, quæ magnum laborem requirat cito fit, brevi tempore. Ac tum filium meum docebo, conficere lapidem, quem pro maximo meo secreto habeo.

Transfixio.

Cap. 52.

S CIES dilecte, ex omnibus metallis sal elici posse, ac omne sal metalli est Elixir: ac tenebis

Ex omnibus metallis sal elici potest: ac id omne est Elixir.

Quattuor
sunt elemē-
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter-
ra 2 media
ac Volati-
lia, aqua
& aer.

tenebis in sale metalli, elementum terræ late-
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtraque extrema elemē-
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter-
ra separari
non potest

NUNC scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po-
test: fixa simul in igne manent. Quare, omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua-
m esse, tum idem illud Elixir salis in oleum
converti potest, ac tum intèrius eius foràs in-
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie-
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriori intrò inuerso 1000 in pro-
iectione facit. Ac cum priùs Lunam efficeret,
existens sal, iam in oleum redactum Solem ef-
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o-
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facile fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre-
to.

Sale meta-
llorum ad
Elixir per-
ducto, o-
pus perse-
quendum,
ipsamque
ad oleum
perducen-
dum.

to, non esse certiorē aut breviorē viā ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascendere valeant, ac non facili per ignem negligitur: atque hic nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hæc abdita arcana cuiquam manifestarent, præterquam filiis suis, quos ad eam rem aptos cernerent: utq; etiam eo pacto scriberent, ut nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesque Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem. de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir; dicunt etiam in eo convenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribunt item ex metallis sal facili educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinum perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt ulterius tam obscurè ac tectè, ut nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui norunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permansit supra omnes artes alias.

Ac

Omne secretum consistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorum nusquam reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Quatuor
sunt elemē
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter
ra 2 media
ac Volati
lia, aqua
& aer.

tenebis in sale metalli, elementum terræ late
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtrique extrema elemē
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter
ra separari
non potest

N V N c scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po
test: fixa simul in igne manent. Quare, omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua
am esse, tùm idem illud Elixir salis in oleum
converti potest, ac tùm intèrius eius foràs in
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriori intrò inuerso 1000 in pro
iectione facit. Ac cùm priùs Lunam efficeret,
existens sal, iam in oleum redactum Solem ef
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facile fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre
to,

Sale metalla
lorum ad
Elixir per
ducto, o
pus perse
quendum,
ipsamque
ad oleum
perducen
dum.

to, non esse certiorē aut breviorē viā ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facili per ignem negligitur: atque hīc nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hęc abdita arcana cuiquam manifestarent, pręterquam filijs suis, quos ad eam rem aptos cernerent: utq; etiam eo pacto scriberent, ut nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesq; Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem. de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir; dicunt etiam in eo cōvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribūt item ex metallis sal facili educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinū perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt vlteriū tam obscurē ac rectē, ut nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui nōrunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permansit supra omnes artes alias.

Ac

Omne secretum consistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorū nusquam reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Quattuor
sunt elemē-
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter-
ra 2 media
ac Volati-
lia, aqua
& aer.

tenebis in sale metalli, elementum terræ late-
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtraque extrema elemē-
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter-
ra separari
non potest

NUNC scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po-
test: fixa simul in igne manent. Quare, omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua-
am esse, tum idem illud Elixir salis in oleum
converti potest, ac tum intèrius eius foràs in-
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie-
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriori intrò inuerso 1000 in pro-
iectione facit. Ac cum priùs Lunam efficeret,
existens sal, iam in oleum redactum Solem ef-
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o-
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facile fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre-
to,

Sale meta-
llorum ad
Elixir per-
ducto, o-
pus perse-
quendum,
ipsamque
ad oleum
perducen-
dum.

id, non esse certiore[m] aut brevior[em] viam ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facilē per ignem negligitur: atque hīc nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hęc abdita arcana cuiquam manifestarent, pręterquam filijs suis, quos ad eam rem aptos cernerent: utq; etiam eo pacto scriberent, ut nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientię. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesq; Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certō esse Elixir; dicunt etiam in eo cōvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribūt item ex metallis sal facilē educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinū perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt vlteriū tam obscurē ac tectē, ut nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui nōrunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permansit supra omnes artes alias.

Ac

Omne secretum consistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorū nusquam reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Quattuor
sunt elemē-
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter-
ra 2 media
ac Volati-
lia, aqua
& aer.

tenebis in sale metalli, elementum terræ late-
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtrique extrema elemē-
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter-
ra separari
non possit

N V N c scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po-
test: fixa simul in igne manent. Quare omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua-
am esse, tum idem illud Elixir salis in oleum
converti potest, ac tum intèrius eius foràs in-
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie-
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriori intrò inuerso 1000 in pro-
iectione facit. Ac cum priùs Lunam efficeret,
existens sal, iam in oleum redactum Solem ef-
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o-
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facile fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre-
to,

Sale meta-
llorum ad
Elixir per-
ducto, o-
pus perse-
quendum,
ipsamque
ad oleum
perductu-
dam.

id, non esse certio rem aut brevior em viam ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facili per ignem negligitur: atque hic nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hæc abdita arcana cuiquam manifestarent, præterquam filiis suis, quos ad eam rem aptos cernerent: utq; etiam eo pacto scriberent, ut nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesque Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem. de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir: dicunt etiam in eo cōvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribunt item ex metallis sal facili edu ci posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinum perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt ulterius tam obscurè ac tectè, ut nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui nōrunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta perman sit supra omnes artes alias.

Omne se-
cretum cō-
sistit in sale
& oleo me-
tallorum.

In Libris
Philoso-
phorū nus-
quā reperi-
tur solida
ac vera ra-
tio de sale
& oleo me-
tallorum.

Ac

Proba.

Materia enim tua quæ prius rubra erat, deinde subnigrè cana fiet, ac penè alba, deinde crocea, ac post rubra, proinde ignem vt supra adde. Sed facilè fiet: cùmque materiam tuam colore sanguineo rubere vides, tum ferream aut æream laminam candefacias, huic granū istius pulveris impone, ac si in modum ceræ lique scat, nec fumet, ac penetret laminā illam candentem, vt oleum corium siccum, medicina tua perfecta est. Sin id non facit, iterum aqua clara paradisi perfundēda est: tum Mercurij tui præparati inde, quantum materia tua appendebat, antequam Mercurium adderes: ac in tua aqua præparata solve: tum vitro super medicinam inde, ac pone in balneo, vt supra: facito modis omnibus vt supra: id faciendum tibi, donec materia tua tam sit fusibilis, quam cera, ac fixa. Tum gratias Deo age. Habes enim medicinā omnia metalla in verum Solem transferentem, atque altitudinem projectionis facilè te experientia docebit. Estque medicina, quandiu metallum frangibile est.

Multiplicatio.

Cap. 50.

ITEM ad medicinam tuam multiplicandam, vnā partem ex vitro sume, eā lucrum fac, atque alteram in eo sine, eā facito modis omnibus, perinde ac si de integro ponere velles, scilicet: Recipe 9 lothones Lunæ, 8 lothones Mercurij, ac 3 lothones Solis, quæ 3 ad opus

no-

nostrum parata sunt, vt suprà, liquefacito in aqua forti rectificata, singula seorsim: tum omnia 3 simul confundito, ac in balneo ponito, donec clara sint absque facibus in fundo: tum infunde in vitrum in quo dimidia pars tuæ medicinæ inest, ac probè inter se permisce: tum aquam fortem destilla in balneo Mariæ, ac super fornace ponito in testa cū cineribus, igne addens vt suprà, donec materia tua omnis rubra fiat, quod spatio 6 hebdomadū fit, tum rursus aqua paradisi vt suprà, perfunde, ac spatio 3 hebdomadum omne simul medicina est. Ac tum denuò partem dimidiam eximere potes, altera in vitro relicta, atque vt suprà, multiplicare. *Cap. 51.*

Aqua paradisi.

N V N c verò dilectus meus audiuit partem vnā magni operis, primū circa amalgamationes: atque item paululum de alijs, ac de oleis quomodo ea ex metallis sint conficienda. Deinceps te docebo ex omnibus metallis sal conficere, quod sal est Elixir perfectum, æquè ac oleum. Sed proiectio eius nō est tam alta. Verū sal ex metallis extrahere non est res, quæ magnum laborem requirat: cito fit, brevī tempore. Ac tum filium meum docebo, conficere lapidem, quem pro maximo meo secreto habeo.

Transfus.

Cap. 52.

S C I E s dilecte, ex omnibus metallis sal elici posse, ac omne sal metalli est Elixir: ac renebis

Ex omnibus metallis sal elici potest: ac id omne est Elixir.

Quatuor
sunt elemē
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter
ra 2 media
ac Volati
lia, aqua
& aer.

tenebis in sale metalli, elementum terræ late
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtraque extrema elemē
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter
ra separari
non potest

N V N c scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po
test: fixa simul in igne manent. Quare omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua
am esse, tùm idem illud Elixir salis in oleum
converti potest, ac tùm intèrius eius foràs in
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriore intrò inuerso 1000 in pro
jectione facit. Ac cùm priùs Lunam efficeret,
existens sal, iam in oleum redactum Solem ef
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facile fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre
to,

Sale met
allorum ad
Elixir per
ducto, o
pus perse
quendum,
ipsamque
ad oleum
perducen
dum.

id, non esse certiorē aut breviorē viā ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facili per ignem negligitur: atque hīc nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hęc abdita arcana cuiquam manifestarent, præterquam filiis suis, quos ad eam rem aptos cernerent: utq; etiam eo pacto scriberent, ut nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesq; Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem. de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir; dicunt etiam in eo cōvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribūt item ex metallis sal facili educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinū perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt vlteriū tam obscurè ac rectè, ut nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui nōrunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permansit supra omnes artes alias.

Ac

Omne secretum consistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorū nusquam reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Actibi, mi fili, bona fide dico, istam artem salis ac olei nunquam ante hac palam fuisse, ante Parentis mei tempora, ac tibi iam euidenter scribo. Quare per Deum viuentem te adiuro, vt istam artem secretam nulli reueles, nisi vbi certò scias eam secretam mansuram: ob magnum malum quod indè oriri posset: ac quod nobilis ars in peccatis consumeretur, ac non in gloriam Dei, ac ad opem ferendam pauperibus, ac in inopiæ solatium, ac omnium hominum, ad liberandos captivos innocentes, & ad confirmationem fidei Christianæ. Ita probè circumspice, cuicumque Deus hanc artem largitur, is eam habiturus, nec quisquā alius. Nam prout propositum alicuius bonum aut malum fuerit, ita eam nancisci potest, ac Deus ei est daturus: ac miraculosè eam consequetur. Dictum intelligenti sat est.

Diſſ. in-
telligenti
ſat eſt.

Cap. 54.

Sol & Lu-
na in aqua
ſorti ſoluē-
da, ac ſo-
luta præ-
cipitanda.
Ea calx a-
qua cōmu-
ni deſtilla-
ta lauanda
Mercurius
ex ea ſub-
limandus,
calx ſeruā-
da.

SVMEs Solem aut Lunam, ac ſolues in aquā ſorti, quemadmodum ſoluere conuenit: ac ſoluta præcipitare facito, eam calcem laua aqua comuni deſtillata, ac ſicca in ſole. Tūc calx parata eſt ad opus ſuum, vt ponas in fornace calcinatoria ad reſolvendam & aperien- dam, vt poſt Mercurium ex ea ſublimēs: calcem ſerua. Scies autem, quamvis tibi ſcribam de Sole & Luna, potēs etiā extrahere ex Saturno, & ex Venere, ac etiā Iove, & ex Marte, æque ac ex Sole & Luna. Sed Sol ac Luna
proxi-

proxima sunt & perfectissima, ac altiorē pro-
jectionem faciunt, atque etiam optima sunt,
ac facile ad Elixir, sal, & oleum perducuntur.
Item sumes calcem illam, quam tibi servare
iubebam, ac immittes pateræ vitreæ lato ac
plano fundo, donec ad duos digitos calx emi-
neat, nec amplius, nec spissius: atque hoc pa-
cto in fornace calcinatoria pones in qua spi-
ritus calcinantur aut Athanare, aut in tri-
pode, ac tantum ei calorem adhibebis, vt si
plumbum retinere velis liquefactum vt non
concreseat, 21 dies continuè, ita vt ignem non
tollas aut ipsum refrigeres: ad corpus Lunæ
probè operiendum ac resolvendum: ad Mer-
curium post indè extrahendū. Ac scies quod-
cunq; metallum operari voles, ita faciendum
esse, siue Sol fuerit, Luna, aut vllum aliud me-
tallum. Sed vbi quodlibet prædictorum me-
tallorum stat 21 dies: Solem 6 ponere debes
hebdomadas. Sol enim solidum ac compa-
ctum corpus habet, quod Luna nō habet, nec
reliqua metalla. Quare Sol tantò diutius in
fornace reverberatoriā est relinquendus.

Cap. 55.

ITEM vbi iam calx alicuius metalli aperta
fuerit, ollam vitream lato fundo sumito, ac
ei calcem tuam immitte, ac pone æquali spif-
situdine, ac alembicum suprā luta, amplo ca-
pite, atque ita pone super fornace sublimato-
riā in cineribus cribratis, ac receptaculum lu-

Sol solidū
ac compactū
corpus ha-
bet.

Calce ali-
cuius me-
talli aperta
ea in cine-
ribus cri-
bratis po-
nenda su-
per fornace
sublimato-
ria in
olla vitrea
lato fundū
habente.
Ignis pu-
sillus pri-
mum stru-
endus.

Videndum
ne nimium
calx can-
descat.

Materia
frigerata,
eximendus
Mercurius

10 affige: ac primum ignem pusillum subtrahere, deinde gradatim ipsum auge, donec olla cui calx inest, candere incipiat. Ipsa vero iam candente, retine ollam hoc pacto candentem eodem statu ad dies 8 aut 10. Ac quicquid agas, ne nimium calcem tuam candefacias, ne liquefeat. Ac 8 aut 10 illis diebus exactis, respice ad ollam vitream, an nullus amplius Mercurius ex ea ascendat. Ac si nihil amplius ascendat, sine refrigerare, ac deinde alembicum, ac tum Mercurium tuum sursum sublimatum habebis in formam niuis candidę. Hunc exime, & probe serva.

Cap. 56.

Sal atræ ter-
ra reperi-
tur in fundo
ollę vitreę
redacta in
pulverem.

ITEM sal tuum aut terram reperiens in fundo Olle tue vitreę redactam in pulverem colore inter cinericium & album, ac intumuit in morem spongię, adco apertum est Mercurio ei detracto. Id vero omne dictum de omnibus metallis, ut Luna, Saturno, Venere, &c. Sed calx Solis facile 16, aut 20. dies stare debet. Ac Solem fortius potes candefacere, quam reliqua metalla: Sol enim non tam facile quam reliqua metalla liquefit. Atque etiam flama vehementior Soli est adhibenda, quia Sol solidius ac magis compactum habet corpus, præ Luna aut alio quovis metallo, alioqui idem opificium est.

Cap. 57.

Sal prædi-
ctum ex ol-
la eximen-

ITEM sal ex olla vitreä eximes, ac amphorę lapideę indes, ac eibonum acetum ex vino de-

destillatum superfundes, atq; eam amphoram in balneo pone, bulliat dies noctesq; 4, ac move amphorā quater aut sexies singulis diebus spathula lignea. Ac semper amphoram denuò tegito regula aut scādula lenigata quæ ori amphoræ quadret. Quatuor illis diebus exactis sine refrigerare, ac fæces in fundo subsidere: ac diffunde in aliam amphorā aut vas, ac obtura, & serua. Tūm denuò aliud acetum infunde, vt prius, ac rursūm amphoram pone in balneo ad horas 24: ignem subde: ac moue vt prius. Tūm sine frige fieri, ac fæces subsidere: diffunde sensim sine agitatione in aliud acetū quod primū effundebas, ac operi. Ac si fæces nihil valere videantur amplius, ac nullum sal amplius inesse: aufer, nihil est præter cineres,

Cap. 58.

Item nunc sume acetum tuum defusum, in quo iam sal tuum solutū est, luta alembicū super amphorā, ac pone eā in balneo, receptaculo ei addito. Ac inde acetū destilla, ita remanet sal tuū in amphora mundū, clarū ac candidum: post funde super illud sal cādīdum quod inest amphoræ, aquam cōmunē mundā destillatam, ac in balneo bulliēte pone ad horas 24, ac sal tuum in aquā clarā soluetur: tūm sinas refrigerare. Ac si quæ fæces insunt, subsident: clarum superne diffunde in vas mundū: ac aliquantum etiamnūm aquæ communis destillatæ: funde super fæces, si fortè quid salis in eo

dū, eiꝯe
acetum su-
per infun-
dendum in
amphorā
lapideam
evacuati.

Aceto de-
stillato, re-
manet sal
in amphi-
ora mundū,
clarum, ac
candidum

re-

remanfisset: põne in balneo ad horas 3, vt bulliat, ſine refrigerare, ac ruruſum cõfunde cum primò, vti prius faciebas, ac fæces abijce.

Cap. 59.

ITEM ſume amphoram cui nunc ſal tuum ineſt, ac alembicum probè lutatum ſuperimpone, receptaculo ei luto addito: ac aquam tuam deſtilla, quemadmodum prius aceto feſti. Tũm reperis album, ac lucidũ ſal multo mundius & lucidius quam prius habebas. Idque opus facito, ac itera toties, ſolvendo & congelando, & diffundendo, donec nullæ amplius fæces remaneant. Tũm ſal tuum paratũ eſt, ad projectionem faciendam ſuper Mercurium. Ac ſal extrahere ex Sole, Luna, aut alio metallo, idem opificium eſt. Scies autem metalla imperfecta qualia ſunt Venus, & Mars, cum ex ijs ſal extrahere volumus, admodum minutim limari, ac ponuntur reverberanda in fornace reverberatoria ad dies 6, mediocri calore, aut candore. Atque ita eodem modo ſal extrahitur, vt prius doctum eſt ex Luna, & ex reliquis.

Cap. 60.

ITEM cum Sal ex Saturno aut Iove habere vis, ſolvere ea debes in aquã forti, ac calcem à ſua falſedine abluere, vti doctus es: ac ita ponas in fornace reverberatoria, vti antè dictum eſt. Item cum ſal ex Saturno, aut Iove habere cupis, ac cum eo Mercurium eius probè ſinere volare,

Aqua deſtillanda, vti prius actum.

Solutio & congelatio toties iteranda, atque item diffuſio, donec nullæ amplius fæces remaneant.

Quomodo Sal ex Saturno aut Iove educendum.

volare, pone in fornace reverberatoriâ in patellâ terreâ plano fundo, donec ad digitum vnum emineat, sed non ampliùs. Nam in morem spongiæ admodum intumescit. Ac calcinare debes ad dies ac noctes 12, temperato calore & candore, ne vitrum fiant: quemadmodum alijs in locis satis docetur. Tum id refrigerare finito; ac sal eius indè educito, vt supra satis doceris. Estque hoc sal tam probum, tamq; altam projectionem facit super Mercurium, quam sal Solis. Item si Iovi, & Saturno Mercurium servare vis, præparare debes sublimationibus, vt de Sole & Luna dicitur: idem modus, idem opificium est. Nisi quod Iovem & Saturnum dies viginti in fornace calcinatoriâ, aut in athanare aperiendum ponere non debes. Nam Mercurius eorum est etiamnum crudus, ac non fixus vnâ cum corporibus, idcirco facilè à terrâ suâ, aut corpore sese separat. Scies autem primam rationem optimam esse, ad Mercurium indè sublimandum. Tum quodque elementum virtutem suam retinet. Ac si sal cupis extrahere ex Venere aut Marte, ea subtiliter limare debes, ac limaturam ponere in patellis terreis, spissitudine vnus digiti, eamque in fornace reverberatoriâ positam vres ad dies 35, ac Martem 95 dies. Item hæc duo tandiu reverberanda sunt, quòd tam impura sint. Nam continuò vitrum fierent, eam ob causam lentè candescieri debent,

Quomodo
sal ex Ve-
nere aut
Marte ex-
trahendū.

Y

ac

ac proinde diu ac lentè vri , antequā Mercuri-
um suum à se dimittant, &c. Vbi verò in hunc
modum vsseris, vt ante doceris: tùm habes Sal
Veneris & Martis : verùm id denuò reverbe-
randum ponere debes, ad dies 3, in fornace re-
verberatoriā : tùm denuò acetum destillatum
superinfunde, vt priùs fecisti. Cùmq; sal tuum
ita paratum est, facito proiectionē super Mer-
curium. Nam omne sal metallorum proiecti-
onem super Mercurium facit , ac super aliud
nihil , quia parū aut nihil spiritus apud se ha-
bent. Item sumes Mercurium in crucibulo ac
calefacies donec incipiat candere , ac superin-
ijcies sal tuum metalli præparatum, salis vnā
partem in partes centum Mercurij : ac ignem
tuum vehementem facito: ita vt materia tua
fluat, vt Luna super testam aut cupellam: ac si-
nas eo pacto donec se in Regulū statuatur , tùm
extingue vt decet. Tùm habes puram Lunam.
Ac omne sal metalli siue rubrum, siue album,
Lunam puram efficit. Verū metalla perfecta
altiorē proiectionem faciunt, quam imper-
fecta: id te ipsa proiectio faciliè docebit. Cùm-
que inuersum fuerit interius forās, ac exterius
intrò, tùm omne oleū est : ac tùm omne simul
proiectionem facit ad rubrum, vbi priùs facie-
bat Lunā , efficit iam Solem purum in omni-
bus probis , ac examinibus. Ac si priùs proie-
ctionem faciebat in 100, nunc facit proiectionem
in 1000. Ac priùs proiectionem faciebat

in

Metalla
perfecta
altiorē fa-
ciunt pro-
iectionem
quam im-
perfecta.

in Mercurium, sed iam non facit projectionem in Mercurium, sed tantummodò in metalla: quemadmodum infra docebimus, cum de projectionibus quæ oleo fient, nobis sermo erit.

Cap. 61.

ITEM nunc te docere volo oleum ex metallis conficere, ac interius foris ponere. Estq; vnum ex nostris maximis secretis. Tùm enim solem efficiet, vbi prius tantummodò Lunam efficiebat, in projectione. Ac si prius in projectione centum faciebat, cum est oleum facile 1000 in projectione faciet.

Modus conficiendi oleum ex metallis.

Cap. 62.

SVMEs magnam quantitatem vitrioli Romani, 10 aut 12 libras plus minus, quantum voles: ac solues vitriolum in aqua communi. Cumque omne solutum fuerit, sine fæces subsidere. Tùm omne clarum superne diffunde à fæcibus: atque id congelandum pone in vase lapideo, aut alia cucurbita aut amphorâ, in arenâ, aut cineribus ad congelandum tuum vitriolum super quodam balneo Mariæ, donec pellicula superveniat: tùm sine refrigerari, ac stare triduum, ac vitriolum lapillabit in insignes lucidos lapillos crystallinos, claros pellucidos, colore viridi. Ac color viridis optimus hac in parte est.

Sumenda docet Vitriolū Romanum, ac soluendū in aqua communi, ac deinde congelandum, donec pellicula superveniat.

Pōst vitriolū frigidum lapillabit in insignes lapillos crystallinos virides.

Y 2

Lapil-

Lapilli illi
eximendi,
eorumque
humiditas
evaporanda
Denuò alij
lapilli ex-
creicent:
prioribus
adiungen-
di, & aqua
rursùm, vt
priùs eva-
poranda.

Iterum la-
pilli excre-
cent dimi-
dio mundi-
ores ac lu-
cidiores,
quàm primi,
ac colore
viridi pul-
chriore.
Humidum
rursùm e-
vaporan-
dum, donec
pellicula
operiatur.

L Apillos illos virides exime, ac pone in pu-
sillis pateris vitreis, ac serva, etiamnùm
humiditas in ijs remansit in testa: ea evapora-
bitur, donec denuò vellus superveniat: ac si-
nes rursùm refrigerescere ad dies 3: ac tùm de-
nuò alij lapilli lapillabunt, vt priùs: eos rur-
sùm exime, ac pone denuò in paterâ ad prio-
res: ac rursùm aquam evapora, vt priùs. Ac
facito, vt priùs, donec omnes simul habeas in
mundo vitro, aut paterâ. Ac pone in mundo
balneo siccandos; ac balneum accendas eo ca-
lore, qualis est Solis mediâ estate. Ac lapilli tui
in album pulverem convertentur: quem pul-
verem solves in aqua communi destillata, vt
priùs dictum est: finito fâces subsidere, ac cla-
rè supernè diffundas in testam mundam, vt
priùs. Ac pone denuò congelandos, vt suprâ,
donec pellicula quèdam superveniat, vt priùs.
Ac sinas refrigerescere triduum, ac denuò lapilli
excreſcent, vt priùs, qui dimidio etiamnùm
mundiores, ac lucidiores erunt, quàm primi,
ac dimidio pulchrior color viridis, ita vt nun-
quam pulchrior color viridis visus sit. Idcirco
Geber & Hermes inquiunt: viriditatem tuam
probè serva: nam si eam amittis, operâ ludis.
Humidum denuò evapora, donec pelliculâ o-
periatur: & facito iterùm modis omnibus, vt
priùs fecisti. Ac vbi rursùm omnes lapillos
côgregaveris, iterùm in balneo illo sicco pone
sicut

sicut prius, donec mundus pulvis candidus fiat. Tum solue iterum in aqua communi destillata, ut supra: tum sine subsidere, ac a facibus diffunde: ac facito modis omnibus, ut supra fecisti. Id toties facito, donec nullas amplius relictas faeces vides. Item ubi album tuum pulverem hoc pocto laveris, ac operatus fueris: certus sis vitriolum tuum rite preparatum esse. Tum pulverem tuum album à vitriolo perfectum ferva, donec eo usus fuerit. Quæras item dilecte, postquam vitriolum solveras, quare ipsum evaporare non sinebas, ita ut lapillare non sineres, id verò multum temporis exigit, antequam ad album pulverem reducas.

Vitriolum
rite prepa-
ratum.

Cap. 64.

NUNC scies vitriolum in sese habere quandam spiritum subtilissimum, quemadmodum in opere vegetabili abundè docetur, ubi agitur de subtili spiritu, qui est in parte exteriori omnium herbarum; ea est viriditas omnium earum rerum, quibus foris viriditas inest. Nam ea est flos earum, virtus & quinta essentia. Ac si viriditatem eam amittis: dico tibi verè, quintam essentiam amisisti. Ac omnis opera quam impendis ei rei, quæ viriditatem amisit, frustra impèditur. Animam enim eius, vitam, ac quintam essentiam amisisti. Corpus est mortuum, siue sint herbae, folia, species, radices, ac quicquid viriditatem foris habet. Quare vide, ut eam sedulo custodias. Viriditas enim

Viriditas
omnium
quibus for-
is ea inest,
est eorum
flos, virtus
& quinta
essentia,
qua amissa,
quinta
essentia amissa est.

adco subtilis est, invisibiliter eam amittis, quē admodum in yegetabili manifestē demonstratur; vbi dicitur, quo pacto viriditas ex omnibus herbis, folijs ac radicibus, ac rebus omnibus suam viriditatem habentibus forās educetur. Qua eductā, & viriditate cā in insignem rubedinem conversā, qualis vnquam visa fuit: vjde in opere yegetabili, ac facilē doceberis, quid sit cā viriditas. Itaq;, mi fili, viriditas vitriolo conservanda est. Nā si ipsum inirio congelares, partē viriditatis ei adimeres, ita vt croceum fieret; nam viriditas est quinta essentia eius, quā ex vitriolo querimus. Dilecte ita sensum fieri debet lapillado. Ac cū iam facibus exutum est, ac in stupha sicca pulverizatū, viriditas albedine tecta est; sed cum iterū humiditatē acquireret, viriditas eius denuō forās prodiret. Idcirco exterius eius intus, ac interior foris ponendū est, ad retinendā animā eius, spiritum, vitam ac quintam essentiā: idq; magnum mysteriū in arte nostra est. Ac cū vitriolū hoc pacto paratum est, rubrum est, instar rosæ rubræ aut Rubini: Tūmq; in se 4 elementa perfectē habet. Estq; tū lapis is quem Deus nobis est largitus.

Cap. 65.

Sumēdum
albū pul-
verē vitri-
oli, & quid
eo agen-
dū docet.

I Am fumes, mi fili, album pulverem vitrioli quem tibi servare iubebam, eumque indes olla vitræ oblongo collo: ac collum sigillo hermetis munitas, ita nullus aer spirare aut ingredi

gredi valer: ac tùm in testâ cum cineribus cri-
bratis pone super fornace: ac ignem subijce:&

sub fornace lampadem ardentem pone: calo-
 rem addens, qualis est Solis medio Martio.

Atque hoc pacto retine, donec vides materiâ
 tuam flauescere: ac ita retine in eodem calore
 donec perfectè ruffa fuerit. Cumque hoc pa-

cto insigni colore ruffo fuerit, ignem paulu-
 lum auge. i. adhuc vnâ lampadem suppone:

atq; hoc pacto retine ad octo aut decem dies,
 ac tùm vide, an materia tua non incipiat rube-

re: si rubere incipiat, ignē tuum auge, sine hoc
 pacto in eo calore etiamnum ad dies 8 aut 10.

Si verò in rubedine nihil proficis, ignē tuū ad-

huc vnâ lampade auge: ac si tùm in rubedine
 tua proficis, hoc pacto relinque tandiu, donec

nō amplius proficis in rubedine. Item cùm vi-

des te octo aut 10 diebus nihil amplius in ru-

bedine proficere, ignē singulis vicibus lâpade
 vnâ auge: atq; ita prosequere gradatim semper

accensa lampade vnâ, donec materia tua tam
 altè rubra fuerit, quā rosa aut Rubinus. Iâ vbi

tam altè rubra fuerit, vti dictū est: sinas etiam-

num hoc pacto ad dies 8, aut 10 in eodē calo-

re: ac vide an color nō mutetur. Ac si nō am-

plius in rubedine mutetur, materia inversa est,
 ac interius foras versum est. Ac iam viriditatē
 nō amittes: quippè iâ in rubedinē conversa est,
 ac iâ in intimis partibus eius locata est: nec iam,
 nec villo vnquā tempore foras produci potest.

Ignis sub-
struendus
 qui secun-
 dum colo-
 res lampa-
 dibus erit
 augendus.

Cur fixa
esse non
possit ma-
teria.

Materia ista in æternum rubra permanebit, & nõ fixa. Nam si fixa esset omnino esset corrupta: nam in aqua soluenda & congelanda est, ac destillanda per alembicum.

Cap. 66.

Secretum
secretorii.

SCIES autem me nunquam maius secretum tibi manifestasse quã hoc, per Deum iuro, hoc arcanum nunquam ab ullis Philosophis memoriæ proditum, quàm à me solo. Ac tibi affirmo, non esse maius secretum in arte quàm hoc. Quare te omnesque qui hoc intelligent, adiuro, vt nunquam palàm faciant, nisi vbi decet, per Deum viventem. Est enim secretum secretorum. Hac enim ipsa ratione omnia metalla in oleum reduci possunt, vbi in aquã fortu soluta fuerint: ac calx præcipitata, ac lota, vt audiuiisti, ac de vitriolo satis doctus es.

Cap. 67.

Metalla ad
rubedinẽ
perducta
soluenda
sunt ac de-
nuò cõge-
landa, do-
nec ab o-
mnibus se-
cibus mun-
da sint.

OMNIA metalla rubra fient in morem sanguinis, etiam Iupiter, ac Luna: nam omnibus metallis interius rubrum est, vnum magis rubrum alio. Cùm igitur ad rubedinẽ perducta fuerint, tùm solvenda tibi sunt, ac denuò congelanda, donec ab omnibus facibus munda sint, & ramen elementa sua simul contineant perfectè. Nam cùm eò perducta sunt, nihil præter facès remanet. Nam Terra subtilis ac liquida effecta, ea itidẽ soluitur cū eam subtilem effecisti soluendo & congelando, vt nullæ facès amplius remaneant. Ita de-
stillaro

stillare per alembicū potes in oleum rubrū. Quemadmodū hic de vitriolo doceberis, ita etiam de omnibus metallis faciendū erit, atque etiam Mercurio. Vbi solutus fuerit in aquā forti ac præcipitatus, ac falfedine abluta, siccatus, ac tum vitro inditus, vti dictū est de vitriolo: atq; ita porrò factum, vt prius doctum est de vitriolo. Aut poteris Mercurium sublimare, ac sublimationem illam vitro indere. Ita etiam Mercuriū illum in aquā soluere potes, ac à facibus mūdare, retinere ipsi simul 4 eius elementa, ac pōst destillare in rubrum oleum. Quid censes? nonne hoc magnū secretum est? Nunquam simile auditum fuit, nec audietur: isto pacto interius eius forās producere, ac exterius intrō, ac mundare ab omnibus facibus, absq; elementorum separatione: ac quod amplius est destillare in rubrum oleum, vt infrā docebimus. Ac quod hīc de metallo dictum est, id etiam de antimonio facere potes. Aures aperi, & ausculta, ac mentem aperi, nunquā auditū est, vt tale opus tam exiguo labore factum fuerit. Nunc ad opus nostrum revertamur.

Omnibus metallis atque etiā Mercurio idem posse fieri quod vitriolo.

Idem antimonio fieri potest

Cap. 68.

Vbi videris materiā tuam eodem statu permanere, exime ex testa cum cineribus, ac vitrū tuum aperi, materiamq; tuam in aliud vitrum forte evacta, aut in amphoram, lapideam, ac bonam quantitatem aceti destillati super

Redit ad opus.

superfunde, ac pone in balneo, bulliat, ac monē
 spathulā lignēā ter quaterve singulis diebus:
 ac identidē denuō operi: atq; hoc pacto retine
 ad dies noctesq; 4, tūm sinas frigefieri: ac su-
 pernē clarū effundito de more. Ac rursū a-
 cetum destillatū infunde, modis omnibus, vt
 dictū est de vitriolo suprà, trib⁹ vicibus. Tūm
 fæces abijce. Item alembicum amphoræ im-
 pone: ac acetum destilla, donec materia om-
 nino sicca fiat: ita in fundo amphoræ vitriolū
 remānebit tibi multo mūdus, quā prius e-
 rat: superfunde denuō acetum recens, ac faci-
 to vt prius factum est. Idq; tandiu itera, do-
 nec nullę amplius fæces in solutione remanēt.
 Tūm congela in siccum puluerem, ac habeo
 vitrum bonum, ac spissū; ei puluerem tuum
 inde: ac alembicum magno capite superim-
 pone: ac destilla vt primū acquiras. croceos
 spiritus, tūm oleum rubrum: tūm albos spiri-
 tus: tūm sine frigefieri, vt antē satis doctum fu-
 it. Item recepraculum deme, ac quod ei inest,
 est verō oleum illud benedictū, serua, donec
 eo vsus erit, ad sal tuum. Alembicū deme, ac
 in olla reperies materiā instar niuis candidā,
 ac instar crysalli lucidā. Estq; ea terra vitrioli
 sine fæcibus, ac rectificata. Hanc pulverizaro
 potes, ac sinere imbibere oleum rubrū in suo
 corpore. Hoc ampullæ vitreæ inde, ac suspen-
 de in tripode ad dies 40, calore temperato, ac
 coagulabit in lapidem Philosophorum omnia
 metal-

*Solutio
 hæc toties
 iteranda
 donec nul-
 la amplius
 fæces in so-
 lutione re-
 manent.
 Tūm vitri-
 olum con-
 gelandum
 in siccum
 puluerem.*

metalla in verum Solem transferentē. Sed hic id ipsum eo efficere nō volumus, sed cupimus oleo uti ad opus nostrum de sale ac oleo metallorum. *Cap. 69.*

SCIES cū sal metallorum ad oleum vis perducere eo modo ut de vitriolo, elementum terræ metallorum vnā cum oleo destillabit, rubrum instar sanguinis. Id verò terra vitrioli non facit: oleum sese à terra separat. Tametsi Deus talem benedictionem concessit, ut ex eo solo lapis Philosophorum confici possit absq; additione, transferens omnia metalla in verum Solem. Sed oleum eius cum terrā prius fixandū est, ut prius. Id verò ita non fit de metallis. Terra vnā destillat per alembicum igne. Ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum Solem. In eo omnes turbæ Philosophorum conueniunt. Idque fit, ut hic docetur de vitriolo, & eodem modo.

Cap. 70.

CONFICITVR etiam oleum ex Mercurio, & ex antimonio; ac terra eorū vnā transit, ac totum corpus fit oleum, ac manet oleum in secula, ac isto oleo mira efficere possis, quæ hic recensere nimis longū foret. Nosti item quid de antimonio scribatur, ac de oleo eius. Scier tamen filius meus, oleum Mercurij multò esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum antimonij seruit. Hoc secretum est.

Confici etiam oleum ex Mercurio & Antimonio.

Item

Ex sale
oleum con-
ficere do-
cet.

Item nunc denuò ad opus nostrũ redire vo-
lumus: ex prædicto sale, quod conficere do-
cuimus, ac proiectionem faciebat ad album,
faciamus oleum quod proiectionem faciat ad
rubrum. Ac quæ prius faciebāt 100 iam 1000
faciunt ope olei vitrioli, ac Mercurij sui qui ex
ijs sublimatus est, quem tibi in pyxide vitrea
servare iubebam. Sume istum Mercurium ac
solue in aquã forti vitrioli & salnitri ana, cũq;
solutus fuerit, id quod solutum est, inde ollæ
vitreae ac alembicum superimpone: & pone in
cineribus cribratis. Ac primũ ignem pusil-
lum subde, & ei aquam fortem destillando
subtrahe: tũmq; Mercurius sursum sublimabit
in alembicum: cumq; amplius sublimare re-
spuit, aufer: sume Mercurium ex alembico, ac
inde vitro longo gutture, sicuti vitriolo facie-
bas: ac pone in testa cum cineribus cribratis.
Lampadẽ tuam sub ea accende. Atque ita re-
linque, donec perfectẽ rubeat, sicuti de vitrio-
lo doctum est: Solue, congele: cumque muni-
dus fuerit, destilla in oleum rubrum, vt de vi-
triolo dictum est, sed Mercurius totus in oleũ
destillat, ita vt nullam terram relinquat.

Mercurio & alijs metallis nihil aliud ad-
hibetur, vt oleũ ex ijs conficiatur, quã id
quod tibi dixi. Cumque oleũ ex Mercurio de-
duxisti; Sal tuũ quod Elixir est amplæ ollæ vi-
treæ

terre inde ac super fornace pone igni pusillo subdito, vt sal tuū aut Elixir liquecat. Id verò facile fiet: nā sal istud liquefit, vt cera super ignē. Cumq; liquefactū fuerit, oleū illud Mercurij superfunde, sensim stillando guttatim, ac statim simul coibunt: quemadmodum die nouissimo anima ac corpus congregabuntur: ab omnibus enim maculis pura ac mūda sunt. Nunc animam, spiritum & corpus simul cōiunxisti, quæ nullo vnquam tempore separabuntur: ibi corpus proprium spiritum suscipit: ac momento temporis fixantur.

Nunc anima, spiritus ac corpus simul coniuncta, quæ nullo vnquam tempore separabuntur.

Cap. 73.

NVnc vitrū tuū super fornace relinques ad dies 16, calore pusillo, vt si ceram retinere velles liquefactā, vt non cōcresceret. Atque hoc spatio 16 dierum omnis materia in pleum conuertetur, in morem mellis cum fayo rubrum instar purpurei cruoris: ac in æternum ita manebit. Exulta dilecte, habes secretū secretorum totius mundi. Nam oleum hoc iam 1000 in proiectione facit. Ac scies: cū proiectionem voles facere, eam facies super aliquod corpus, ac non super Mercurium. Nam oleum hoc corpus ex Mercurio facere minimè posset. Multæ sunt rationes, breuitatis causa hoc loco omisse. Satis in opere proiectionis recitatur ac docetur. Sumenda tibi est lamina Martis, Veneris, aut Lunæ, eam cādefacito, ac super ipsam oleum illud destilla,

Secretum secretorum.

la, ac impones carbonibus calidis: ac oleum imbibetur, ac penetrabit laminam, vt aqua spongiam: ac diffundet se ac penetrabit per eam, ac conuertet in optimum Solem omnia examina, ac probas transcuntem quassibet.

In Iovē & Saturnum projectionem non esse faciendam, ac curare.

Sed in Iovem & Saturnum projectionem non facito: nam medicina prius corpora, vt corpora non essent efficeret, ac ad suam naturam perduceret, quam corpus indè efficeret. Quà de re non est hic dicendi locus, satis id alibi docetur. Quid tibi de hoc magno secreto videtur? Nunquam huius simile in Orbe repetitum fuit.

Cap. 74.

Anacepha
leosis.

Item audisti quomodo, & quibus rationibus metalla solues, & quomodo ea denuò facies præcipitari in calcē, ac quopacto calci aquam fortem ablues, ac exiccabis, ac sublimanda pones, ad Mercurium eorum indè detrahendū, ac tūc sal illud quomodo solues in aceto destillato, ac sal rectificabis à facibus, ac perduces ad Elixir. Præterea audisti quā, & qua ratione vitriolum clarificabis, ac à suis facibus rectificabis, soluendo, ac denuò sensim diffundendo, ac congelando, donec ab omnibus facibus mundum sit. Audisti insuper, quopacto igni admoueat in vase clauso calcinandum, simul retinendo quatuor eius elementa: ac doceri quomodo viriditas eius quæ foris stabat, intus, ac rubedo quæ intus, foras sit

sit ponenda. Ac deinde quomodo denuò sol-
uatur in aceto destillato, vt fæces ab eo remo-
ueantur quas in albedine interiore habebat: &
quas initio à se dimittere nolebat, quandiu in-
terius eius foràs non esset inversum. Scies res
omnes habere duplices fæces, à quibus separa-
dæ sunt, ac rectificandæ, videlicet primùm in
sua crassitie cum adhuc crudæ sunt. Quemad-
modũ primùm soluebatur & denuò congela-
batur cum viride esset: tũ dicebam: viriditatẽ
eius probè serua, aut frustra sudas, idque est
quod ei fæces detrahuntur quæ in eius exteri-
ore sunt, ex tũ illi detrahuntur, vt suprà. Ac
cũ iã exterius intrò, ac interius foràs inver-
sum est: tũ res iterum soluenda est, & cõge-
landa, donec amplius fæces nõ relinquat. Atq;
hoc pacto acquiruntur aliæ eius fæces ab ea,
quæ prius cũ in interioribus latebãt, acqui-
ri non poterant.

Cap. 75.

N V N e verò quæras. Quĩ sit vt natura in-
terior fæces suas nolit dimittere, cũ tota
materia aqua sit? Sciẽt filius meus ac intelliget:
quamvis omnino aqua sit, frigiditas eius foris
est, ea verò ita cogit & cõcludit calorẽ, vt calor
qui intus est, ita sit cõclusus, vt nihil de suis fe-
cibus à se dimittat, antequã ipse foris stet. Ac
tũ solutus semetip̃se aperit, ac fæces dimit-
tit: tũ enim à frigiditate non constringitur.
Ac è contrario, vbi calor alicuius rei foris stat,

Quæstio,
cum solu-
tione.

ibi

ibi frigiditas ita intus retinetur ac cōcluditur, vt se aperire nolit, ac fæces apud se retineat. Imò tamen si aliquis calor ac humiditas esset in calore interiore: calor exterior foras expelleret: quemadmodū quotidie cernere possumus in destillationibus ex balneo, atque etiam ex igne: nam ibi ascendit aqua, aer & ignis, ac frigida sicca terra in fundo remanet, ac ibi concluditur ob calorem qui foris vasi accedit.

Cap. 76.

Bis rectifi-
candum ei
qui verè
Elixir aut
quintā es-
sentiam sit
facturus.

ITa bis rectificandum ei, qui verè Elixir, aut quintam essentiam sit facturus, in quacunque materia id fuerit, siue in speciebus, herbis, radicibus, saccharo, melle, & id genus alijs. Ac iuro tibi per Deum, nunquam huiusmodi secretum manifestatum esse, quàm à me solo. Ac etiam nunquā descriptum, quam mea solius manu. Præterea audisti quomodo, & quā ratione vitriolum positum fuit destillandum, ac ex eo oleum eductū instar sanguinis rubens: ac terra in fundo vasis permanebat. Ac quomodo oleum illud in terra sua imbibebatur, ac ponebatur in tripode, in ovo vitreo aut ampulla 40 dies, ac in lapidem Philosophorum mutabatur. Iubebam tibi insuper servare oleum vitrioli: ac Mercurium sublimatum in aqua forti soluere, ac præcipitare, ac aquā fortem ei abluere, ac siccare, ac vitro indere, ac super fornace ponere, donec ruber esset, ac interiorius eius foris. Ac deinceps facere vt cum vitrio-

vitriolo, ac oleum ex eo extrahere, ac rursus corpus eius eo imbuere: ac totum illud corpus ad oleum reducere, ut projectionem faceret. Dixi insuper omnia metalla in oleum reduci posse eodem modo, absq; elementorum separatione, sicuti res sese habet.

Cap. 77.

NUNC tibi dico, scrutare omnia verba mea que te in hoc opere de sale & oleo docui. Peropus tibi ritè intelligere. Nonne te etiā docui quo pacto omnia metalla per alembicum trahes, ita ut omnino destillent in oleum, ut nihil relinquunt, aut quicquā remaneat. Id verò solū facit fortis spiritus aceti: ac efficit ut perfectè sint separata & rectificata à facibus suis intus & foris, ut te docui, ac ut interius foris stet, ac exterius intus. Ac tum adeò resoluta ac subtilia sunt, ita ut elementa à se invicem non sint separanda. Quamvis omnia media quæres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elementa separanda, non posses efficere, ob eorū subtilitatem, munditiæ, ac resolutionem. Cumque tum apud se habent subtile acetum penetrans, omne simul per alembicum cum aceto transibit. Si verò igni admoveres, ac nullus spiritus aceti adesset, statim simul fixaret: ac quia acetum copiosè in eorum mundo, aperto, subtili corpore est, destillant in oleum, & spiritus aceti apud ipsum fixant.

Z

Scies

Spiritus a-
ceti præ
omnibus
quæ in mû-
do sunt,
subtilis est.

SCIES spiritû acetî præ omnibus rebus quæ
in mundo sunt, subtilem esse. Imò millies
subtilior est quam quinta essentia aquæ vitæ:
nullis vasis contineri posset: sed facîle dimidia
ex parte fixus est: ideò facîle fixat rem ad quâ
adhibetur. Quemadmodum in vegetabili de-
monstratur, vbi de vino eiusque natura sermo
est, ibi satis docere, quid acetum sit, eiusque
spiritus, quomodo omnia vt solvantur, & ascē-
dant, efficiat. *Cap. 79.*

Multipli-
catio no-
bilis olei
Philoso-
phorum.

N V N c videre volumus, quo pacto nobile
hoc Philosophorum oleum multiplicare
poterimus. Sume nobile hoc oleum Philoso-
phorum, ac amplæ ollæ vitreæ inde, cuiusmo-
di suprà figurata habetur. Ac super vnâ par-
tem 100 partes funde illius olei quod ex vitri-
olo eduxisti, quod te suprà conficere docui: ac
ollam operculo vitreo operi leuigato, vt qua-
dret: ac luta, & super fornacem in cineribus
cribratis pone: ac ignem sub ea accende lam-
pade, eo calore, vt si ceram liquefactam serua-
res, vt non concrederet. Ac in eo calore retine
ad 6 hebdomadas. Atq; interea temporis ole-
um vitrioli vnâ cum nobili oleo Philosopho-
rum fixatû erit. Ac tam bonam & altam pro-
iectionem faciet quam oleum prius. Itaq; di-
lecte istam lectionem sæpius perlege, ac memo-
rie manda. Nam tibi inprimis necessarium est,
ac fundamentum cui tota ars innititur, est.

Lectione hæc
sæpius per-
legenda, ac
memorie
imprimen-
da.

Sed

SED si vulgare oleum ex metallis velis e-
ducere, vt de vitriolo doctum est, metal-
lum tuum in aqua forti solues, ac facies præ-
cipitari, ac falsedinem ei aqua communi ab-
lue, coque ficcato, in vitro oblongo gutture,
immissio, ac congelato, at posito super fornace
in cineribus cribratis: ignem subijce talē qua-
lem vitriolo, donec metallum omnino rube-
at, ac donec interius eius foris sit. Tum solve
in aceto destillato, vt vitriolum, ac congela
donec nullæ facies amplius remaneant. Tum
destillandum pone: ac metallum omnino de-
stillabit in rubrum oleum, estque oleum per-
fectum Philosophorū. Verūm projectio eius
non tam alta est, quam olei, quod prius sal
fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli
multiplicabis, vt antè doctum est. Ac admo-
dum facile oleum conficitur ad eundem mo-
dum ex Saturno, eiusque projectio admo-
dum alta est. Age gratias Deo, operare, ac
pauperum memento, Dei dona in tuam salu-
tem moderare.

Quomodo
vulgare o-
leum ex
metallis e-
ducendum

Oleū per-
fectum
philoso-
phorum.

*Modus purificandi ac separandi ma-
teriam à facibus.*

Cap. 81.

SCIES dilecte 3 esse vias ac rationes mundi-
ficandi aut separandi rem aliquam à suis fa-
cibus

3 rationes
sunt mudi-
ficandi aut

Z 2

separandi
re aliquam
a suis faci-
bus.

Omnia
quæ in ter-
ra defodi-
untur in
terrâ con-
vertuntur.

cibus. Prima ratio de qua dictum est, iuxta nat-
tutam vel per naturam. Natura enim repellit à
se quicquid imperfectum est. Quemadmodum
quotidie cernimus in omnib⁹ quæ in terra de-
fodiuntur, omnia simul in terram convertun-
tur, quæ est ipsorum mediû. Ac intuere quic-
quid quotidie aëri expositum est, siue sit ferrû,
chalybs, plumbum, cuprum, lignû aut lapis:
ac omne quod die nocteq; aëri expositum est,
perit, ac conferitur, & cõsumitur diuturno tẽ-
pore. Propugnacula, arces quamlibet fortes,
pereunt diuturnitate temporis, ac in terrâ me-
dium earum gradum calcinantur.

Cap. 82.

Quare om-
nia cõuer-
tantur in
terram, ac
non in æ-
rem, aquâ
aut ignem,
egregia ex-
plicatio.
Elementû
aliud alio
impurius.
est, terra
autẽ om-
nium im-
mundissi-
mum.

QUæras autem: qui sit vt omnia convertan-
tur in terram, ac nõ in aërem, aquam aut
ignem? Scies: quicquid hîc infrà sub circulo
lunari existit, id ex quatuor elementis compo-
situm est. Ac 4 elementa omnia immunda, ac
fæcibus plena sunt. Vnum elemētum alio im-
purius est, vt in Vegetabili opere docetur. Ac
terra immundissimum est, ac maximè siccum
elementum, plurimas fæces habens. Ita om-
nia primû in terram convertenda sunt, an-
tequam in aërem, aquam, aut ignem converti
possint. Id ita esse debet, quod Natura opera-
tur sine artis adminiculo. Natura enim non
mouetur vltcrius quàm ad operādum de gra-
du in gradum. Ac idẽ Natura diu operatur.
Pervenire enim a principio ad finem non po-
tes,

tes, nisi prius spatium intermedium transeas: neq; etiam iter 100 miliarium potes absolvere, quin prius iter intermedium transeas. Ad quartum gradum pervenire nō potes nisi primo, secundo, & tertio præteritis. Ac qui hoc non intelligit, ei ut operetur in nostrā arte author non fuerim. Ita, mi fili, ex ratione prædictā liquet, omnia quę cursu naturæ purgantur in terram converti: nam cū quid in terram convertitur, tum apertum & resolutum est, ut quodque elementum sui simile ad se trahat, quemadmodum in opere vegetabili satis demonstratur. Ac ut rem ex primo gradu in alterum perducam: ut in aliam naturam convertatur necesse est: ac in aliam naturam cōverti nō potest, quin prius terra fiat: ob faeces quas in se habet. Aspice plumbum, quicquid moveatur ad ignem in olla, prius in cineres aut terram converti debet, quā figulus eo vitrificare possit. Plumbum enim vitrum fieri non potest, antequam in aliam naturam transferatur: nec in aliam naturam converti potest, quin prius terra fiat, ob faeces, quas in se habet. Nec potes ex plumbo argentum conficere vi, quin prius vitrum sit: sicuti multis in locis ritē docetur: quamvis aliā quidem ratione ad argētum perducī possit, sensim ei faeces adimēdo, quemadmodum suo loco docetur. Nam plumbum in exterioribus argentum est: ita plumbo nihil aliud deest ut ad argentum perducatur, quā ut

ei faeces detrahantur, sulphur eius terrestre, ac tñm argentum est. Quemadmodum Natura quotidie convertit, sicuti videre est. Intuere arces veteres quæ olim plumbo tectæ fuere, ac super quibus ad annos quingentos aut sexcentos iacuit, ita vt omne plumbum illud in terram cōvertatur, aut in cerussam, sicut quotidie etiamnũ in veteribus tectis plumbeis reperitur, quod ramentis defilit: ac si diutius iacere posset, Natura tandem in argētum percoqueret, ac mundaret. Quemadmodum ego met vidi, cū huiusmodi vetus tectũ plumbo tectum quod facilè per bis aut ter mille annos iacuerat, demeretur, tectũ illud plumbeum in micæ à se invicè frāgi, perinde ac si fuisset calcinatum. Cūq; diffringeretur micabat quasi limatura argenti in eo fuisset, ac album erat sicuti cerussam esse cōvenit: sed apparebat quasi cerussa illa argento conspersa fuisset: ac plumbũ illud in tectis ponebatur, ac aliud plumbum & purgabatur per cupellam ac omne simul erat pura Lana, ita Natura mundauerat longā digestionē. Ita constat per rationē prædictam, Naturā operari, mundare, ac faeces omnes à se repellere, ac in nihilum redigere ac in pulverē, medullam Solis. R. amphoram amplam capientem 10 aut 12 mensuras, eam aquā imple, ac die nocteq; in aëre pone, vbi Sol splendet, ac solidè obtura, vt neque pluviā, neq; aër ingrediatur: aqua illa fœtida, immunda, glutinosa,

nōsa, limosa, ac mali amariq̃ue saporis erit : ac
 progressu tēporis fœtor ille cōsumetur, atq; a-
 bolebitur. Ac fœx aut materia terrea, quę aquę
 inest separabit se à materia aqueâ, ac in fundo
 subsidet, atq; ibidem permanebit, ac aqua illa
 munda ac nitida fiet, quasi destillata esset, ac
 fiet dulcis ac frāgrans, ac boni saporis. Aquam
 illam à suis fœcibus diffunde in vitrum mun-
 dū, ac diu etiamnum stare sine, ac denuò fœces
 residuum facient: iterum effunde. Idq̃ue itera
 donec nullas amplius fœces in fundo reperis.
 Aqua illa rectificata est per cursum Naturę.
 Quamvis aqua illa starēt in diem vsq; novissi-
 mum, nunquam corrumpetur, si probè eam
 obturata servares. Par iudicium de oleo.
 Nam si quod oleum servaretur in amphorâ la-
 pideâ, aut vase aliquot annos, ipsum fœces su-
 as à se repelleret in fundū, ac fieret clarum ac
 tenue, sicuti de aquâ dictū est. Ac vide vinum
 vetus, aut cervisiā probè servatā, ac firmi-
 ter obturatā, quomodo fœces à se repellat in
 fundū; vide vina illa vetera & clara, quę sæpè
 à fœcibus clarificata sunt, quā efficacia & cla-
 ra fiant: Imò si ad aliquot annos ita sinerentur
 ac probè obturata, ita sese mundarent, vt ad
 extremum nullę fœces in ijs reperirentur, ita
 ad extremum rectificarentur: ac quamvis de-
 stillarentur, nullas fœces relinquerent. Tūc
 quod rectificatum ultra esset, rubrum foret, ac
 lucidum instar crysalli. Sed longo tempore

opus esset, antequam Natura vinum eò perdu-
ceret: verùm id ad extremum fieret. Atque
hoc modo se res habet in omnibus quæ fæces
habent, vti prius dictum est. Ita liquet ratione
iam dicta, Naturam ipsam cursu naturæ om-
nes fæces à se repellere. Ac si hac de re clariùs
doceri cupis, quære in opere vegetabili, ibi ma-
nifestò doceberis.

Cap. 83.

3 Mundi-
ficandi ra-
tio quæ fit
arte, solu-
do ac con-
gelando.

ES T præterea etiam alia ratio mundifican-
di quicquid in natura fæces habet: id verò
arte fit: in eo ars naturam iuvat: ac fit solvendo
& congelando: quemadmodum in magno o-
pere partim declaratur. Quare de eo. i. de mun-
dificatione aut separatione fæcum pfectè scri-
bere nolo. Si de eo planè intelligere cupis,
quære in opere vegetabili, vbi de rectificatione
elementorum agitur, vbi elementa mundifi-
cantur ad extremum absque elementorum se-
paratione, ibi, plixè & planè de his doceberis.

Cap. 84.

3 Mundi-
ficandi ra-
tio quæ ig-
ni fit, vti-
oquæ dici-
tur.

SC I ES deinceps esse aliam rectificationem,
ad fæces omnium metallorum ac rerū mi-
neralium, quæque igni fiunt. De eâ rectificati-
one aliquantum agemus, ac docebimus quan-
tum opus sit, ac si planius de ea doceri cupis,
quære in vegetabili, vbi agitur de effigiandis
lapidibus pretiosis, deq; pretiosis amausis cõ-
ficiendis: ibi prolixè & planè doceberis: hic de
eâ nec prolixius nec pluribus agere volumus,
quàm

quàm necesse sit, atq; ad opus nostrum requiritur. Scies omnia metalla posse purgari à suis fæcibus igni: ac elementa perfectè simul manebunt absque separatione, ac deinde sine fixatione. Ac omne fiet igni. Ista verò vstio fit varijs modis. Atque aliter Sol vrendus aut cæmentandus est, quam Luna, aliter Luna, quam Saturnus, Aliter Venus vrenda est, quam Mars.

Cap. 85.

SCies porrò duplicem esse vstionem quæ in metallis adhibetur: vnā cæmentationem, de qua infra etiam nūm nobis sermo erit, ac vnā cæmentatio fit sale ac spiritibus mineralibus, absq; metallorum in vitrum conversione: atq; vna aliter fit, quam alia.

Duplex vstio in metallis adhibetur.

Cap. 86.

N V n c quæras: Possunt-ne omnia metalla converti in vitrum absque vllius additione, ac denuò reduci in metallum? Scies omnia metalla posse converti in vitrum absq; vllius additione, Sole vno excepto, is in vitrum converti non vult, quamvis vsq; in diem iudicij vreretur: aliquid ei addendum, quod in alijs metallis non est necesse. Sol enim natura purus est, ac tamen si aliquas fæces in se habeat, nō tor sunt, vt corpus eius possint tegere. Ita quamlibet valdè Sol vratur, fæces vitrum non fiunt, sed purè comburitur præ multa & forti cōbustione, ita vt non fiat vitrū. Id verò de alijs metallis fieri nō potest, ea vitrum naturale fiunt.

Quæstio cum solutione.

Dicas

vitru
om-
ne extre-
mum est,
quod pro-
batur.

Dicas verò iam: cum quid vitrum est factum,
ad extremum perductum est. Nam cum quid
vitrum est, ad nullam materiam perducì po-
test: quia vitrum omnium extremum est, ac
post iudicium quicquid sub firmamēto com-
prehensum est, omne in vitrum diuinā ordi-
natione convertetur. Liquet igitur vitrum o-
mnium extremum esse: ac vitrum ad nullam
rem aliam arte deduci posse, quam ad vitrum,
aut ad materiam combustam, aut ad fæces.
Nam sepè vidi vitrum longa, ac vehementi v-
stione reduci ad nigros colubros, vt carbonēs
fabriles, ac etiamnum longa vstione albos fie-
ri cineres, leues in morē pulveris, ac pulvere-
scebāt: atq; ita vitrum illud redigebatur in ni-
hilum. Atq; hoc pacto ratione liquet, vitrum
esse extremum, ac postremum omnium, neq;
ad rem vllam aliam arte reduci posse. Natura
enim artē non habet, sed ars sequitur & iuvat
naturam. Scies proinde vitrum esse extremum
ac vltimum omnium, excepto metallo, ac re-
bus metallicis. Ratio hæc est: In omnibus re-
bus combustibilibus separatur oleum, ac hu-
mor naturalis vehementi ac diuturna vstione
à terra sua: nisi in metallis ac metallicis mine-
ralibus rebus, in ijs oleum à terra non separa-
tur: sed semper in igni terræ adhæret, quam-
vis in æternum vrentur. Nam si oleum à
terra metallorum separaretur, ex terra Elixir
confici minimè posset, ac sal metallorum li-
que-

Natura ar-
te non ha-
bet: sed ars
sequitur &
iuvat natu-
ram.

que fieri non posset : quomodo igitur in corpora imperfecta ingressum darent, aut tincturam?

Cap. 87.

QUÆRAS autem : an sal tincturam metallorum dat? Scies : sume oleum metalli, id tincturam dat. Scies cum sal extrahitur ex metallo ac præparatur ut oportet, ad projectionem faciendam, non fit ulla tinctura, sed projectionem ad album facit. Atque res hæc est: Oleum inclusum eius interioribus, ut in ovo albumini vitellus. Verum cum rubram projectionem facere volumus, ignis aut oleum foris ponendum est, ac sal eius aut terra intus: atque ita hoc ipsum projectionem ad rubrum faciet, sicut prius ad album faciebat. Prius erat sal metallorum, ac faciebat unum in 100: ac cum ignis aut oleum foris positum est, tunc est metallorum oleum, ac facit 1 in 1000. Ac quamvis eadem sit materia, tamen interius eius foris positum est, ac exterius intus.

Quæstio
cū respon-
sione.

Cap. 88.

QUÆRAS etiam: cum sal aut terra metallorum cum oleo ipsorum sunt educta ex metallis visione ignis, tunc Mercurius eius aut aer separatur à terra, ac ab oleo, quomodo sal illud aut oleum ingressum dare potest? Dicunt enim Philosophi; aer ingressum dat, ignis tinctu,

Alia quæ-
stio.

Aer in-
gressum
dat, ignis

tincturam,
oleū lique-
scere facit,
terra fixat.

tincturam, oleum liquefcere facit, terra fixat. Atque hīc aēr avolauit, diuturnā ignis vſtione. Scies, ſatis aēris oleo remanſiſſe in igne, quantum ei poſſit ſufficere. Nam elementa ita conglutinata ſunt, vt nunquam à ſe invicem ſeparare poſſis, quiq; permixta inter ſe manent. Non reperitur ignis abſque aēre, nec aēr abſque igne. Hęc vna ratio: altera ratio hęc eſt: Terra & ignis ſunt 2 elementa fixa, atque apud ſe retinēt multum fixæ partis aeris, quantum eis ſatis eſt, vt ingreſſum dent.

• Ratio-
bet.

Cap. 89.

Alia item
quæſtio.

QUæras autem: Qui ſit vt omnia metalla vitrum fiant Sole excepto? Hoc ita intelliges. Omnia metalla immūda, ac ſæcibus plena ſunt, idēd facile calcinātur. Omnia enim membra metallorum ſunt plena immūdis ſulphureis ſæcibus, quas in mineris naſta ſunt: cumq; in vehemens incendium perveniunt, facile calcinantur: atque humiditas craſſæ ſæcis ſulphureę comburitur. Nam ſulphur eorū fixum non eſt, quemadmodum ſulphur Solis. Ac pinguedine ſulphuris cōbuſta, ſex ſulphuris tam ſicca ſit, vt totum metallum in calcem aut terram cōvertatur. Atque idēd omne metallum in calcem, aut terram convertendum eſt: In vitrum enim transferri non poſteſt, niſi prius ſit calx. Nulla res ex naturā ppriā transferri poſteſt in aliam naturam, ſine medio. Nam prius metallum erat, ac ſit vitrum. Iam metallum

Nulla res
ex natura
ppria trāſ-
ferri poſteſt

lum & vitrum duæ naturæ sunt: ac vt id fiat, in aliam naturam abiq; medio. per terram aut calcem fieri debet, quæ mediū est. Ac tūc etiamnū vehementiore vstione ac tempore diuturno terra illa aut calx in vitrum convertitur: vt satis docetur. vbi lapides effigiari docentur. Lapidēs enim effigiati facillē decies speciosiores sunt ac lucidiores Orientalibus, atq; multo gratiores aspectu. Vide enim amaulia quibus encausto pingitur quā speciosē viridia sint, cærulea flava, rubra ac alba. Ac vnum dimidio speciosius est alio, quāvis eiusdem sint coloris, atque etiam facillē vigesies præstantius. Et tamen ex vno metallo facta sunt.

Cap. 90.

QUæras autem: Qui sit vt vnum sit pretiosius alio, cū ex eodem metallo sint cōfecta? Scies, cum metallū redactum est in calcem au terram, ac tūc in fornace camerata ponitur, aut in fornace reverberatoriā, in quā vitrum vritur: vehementissimum calorem habere debet, antequam mundum, clarū, ac pellucidum vitrum fieri velit, ac priusquam feces in vitrum converti. Scies vitrū hoc quod ita conficitur, simile esse corpori glorioso: quia feces metalli vitrum sunt, quæ prius nigrum, immundum, impurū corpus erant. Ac sub eo corpore latet quinta essentia metalli, quæ incombustibilis est, ac lucet per corpus vitreum, suo pretioso colore: quemadmodum anima

Cū autem facta alia alijs sint pretiosiora, cū ex eodem metallo sint confecta.

Anima die
nquissimo
in corpore
glorificato
lucebit ve-
lut lucerna
posita in
laterna cry-
stallina.

ma die nouissimo in corpore glorificato lucebit, velut lucerna posita in laterna crySTALLINA: ac vna anima multò clariùs lucebit quam alia, prout Deo placebit. Ac alius alio multo elegantius ac clariùs corpus habet. Eodem modo se res habet in Amausis de quibus hîc nobis sermo est. Scies enim quintam essentiã metallorum, eorum oleum incombustibile aut ignem, suo pretioso colore ornatum, cum claro illo sole esse permistum, per omne illud vitrum quod ab omnibus metallis vstum est, aut fæces eorum, ac nobilis ille color olei incombustibilis lucent per corpus vitreum, quemadmodum lucerna lucet per lâternã, vt prius dicebatur. Ac quod vnum pretiosius sit alio, vnum etiã speciosius sit, ac facilius lique scat, hac ratione fit.

Cap. 91.

Metallum
calcinatũ,
calx aut
terra est

SCIES, cùm metallum calcinatum est, calcem aut terram esse: ac si artifex insigne amausum viride velit conficere, id ex calcibus Veneris vrere debet. Ac si tũm velit habere insignẽ viriditatẽ, quæ colore ac claritate omnẽ viriditatem superet: calces supermarmore terere debet cum aqua salsa impalpabiliter, ac tũm abluere aquã cõmuni mundã, donec aqua à calce munda ac pura defluat: ac terere, vt prius, donec nullæ ampliùs sordes terreæ proveniunt, indẽ vitrum vstum sit multo speciosius & præstantius amausum, atque etiã mul-
to

to facilius liquefcit : quàm fi ex eo vitrum cõfeciffes abfque terendo, ac repurgando à fuis fãcibus terreis. Atque ita fe res habet in alijs calcibus Saturni, atque etiam Martis, eã efficiunt vitrum fuluum. Iupiter album amaufum, Luna cœruleum, Sol rubrum : ac fi alios colores cupiant vnum colorem cum alio mifcent.

Cap. 92.

NVNC quærat filius meus: Amaufis iam factis ex metallis, vtrum poffibile fit ea denuò in corpus fuum reducere: cùm vitrũ fit omnium extremum, vt prius cõmemoratum eft? Scies rursũ indẽ corpus effici poffe, cùm ifta vftio fiat igne vehementi, ac facilẽ. Nam fpacio 12 horarum facilẽ cõfici potest, fiue vitrũ, fiue amaufum, ex calcibus metallorum in fornace reverberatoriã. Et calces metallorum non funt refolute, eft materia ficca, in qua terreftritas aut fãces foràs funt productæ, eftque ficca. Nam quò metallum immũdius ac impurius eft, vt Venus, eò calces ficciores funt, ac nobilitatem metallorum fua ficcitate foras exire compellunt, cùm calorem ingrediũtur, ac incendium flammæ, ita vt nihil aut parum eius quod metallicum fit, avolare poffit. Atq; etiam corpus non eft apertum: ac ficca illa terreftritas calcium cõponit fe præ vehementi incendio ad coagulandum ac liquandum in vitrum. Ita Mercurius metallorũ ad volandum

Quæftio
de amau-
fis, an de-
nuò in cor-
pus fuum
reduci pof-
fint.

venire

venire nō potest: antequam se ex aridis illis ac compactis fæcibus tollere possit, fæces calces factæ sunt. Quare in multis operibus, in quibus vstiones adhibentur, iubetur, vt verè candeat nec amplius. Nam si ignis vnicâ flammâ maior strueretur, omne in vitrum converteretur.

Cap. 93.

Plura de
Amausis.

ITAQVE sume ac pulveriza Amausa subtilissimè, ac sume bonum acetum destillatum, in quo sal armoniacum solutum fuerit, in singulis librīs aceti lothonem salis armoniaci: cum eo cōtere pulverem super lapide tam tenuiter, vt si pictor eo vteretur. Ac illum cōtritum vitro inde aut amphoræ lapideæ, ac bonâ quantitatem aceti destillati superfundè, ac pone in balneo, ac balneo ignem subde vt bulliat, ac mouè quater aut quinquies de die, spatula lignea: atque hoc pacto retine 4 dies, ac noctes: tùm sinas frigescri, ac funde fæces aceti in mundam amphoram lapideam. Ac super fæces denuò acetum recens funde, ac fac vt priùs. Idque tertiò itera: ac semper acetum primo adde. Tùm corpus illud omne solutum est ex fæcibus illis, aut ex vitro. Tum acetum euapôra, aut per alenbicum destilla: ac in fundo corpus metalli permanebit in puluere subtili: cum eo aliquantum boracis permisce, ac crucibulo inde, ac liquefacito in igne vehementi cum corpore. Si fuerit Mars aut Venus, munda ac pura sunt, ita vt non amplius situ aut

aut rubigine infestentur, ac à suis fæcibus vacua sunt. Si verò Iupiter fuerit, fætor ac stridor ei ademptus, estq; mundus, ac fortis vt Luna. Si Luna, fixa est: si Sol, medicina, ac si Saturnus fuerit, Luna est. Sed non est vtile hoc facere, nisi ad naturam investigandam. Vidi enim ego 3 rubri amausi venire 20 ducatis, 3 cerulei 8 atq; aliud 2 ducatis. Itaq; dilecte, còmodum nò fuerit iterum in corpus reducere. Ars insignis est, amausa facere. Nam facile fit, cum fiunt impolitè tatummodo ex calcibus. Impoliti, Veneris, Martis, Iovis, Saturni libra facile venditur ducato. Verum cum calces mundificantur, quemadmodum docetur in opere vegetabili, ex eo conficiuntur lapides pretiosi qui in vasis Principum ponuntur: & ex eo vasa Regum conficiuntur. Ita metalla mundificantur vrendo, aut reverberando, aut calcinando, ac calces identidem lauando, ac calces denuò in corpus reducendo: ac tùm denuò calcinando, atque iterum abluendo aqua communi: donec nullæ amplius fæces proveniant.

Cap. 94.

ITEM scito mi dilecte, esse & aliam vstionem Ique Cemétatio dicitur: quæ vstio altera calcinatio est. Verum est discrimen. Cum vulgaris calcinatio instituitur, ea fit sale communi temperata: ac laminæ metalli cuduntur, ac sumitur crucibulus, aut vas aliud terreum, ac ponuntur stratum super stratum, donec crucibu-

Ars insignis est amausa facere.

Esse ite aliam vstionem quæ cementatio dicitur, quæque altera calcinatio est. Discrimen earum.

lus plenus sit. Tùm crucibulo probè lurato, ac in igne posito, ac candore naturali adhibito: Si Venus fuerit ad 2 dies, si Mars 6 dies, si Luna horas 24, si Iupiter 8 dies, si Saturnus 2 dies: atq; ita deinceps. Hæc ratio calcinandi. Itē ratio cæmē tationis fit eodē modo, quo calcinatio. Verùm hoc est discrimen. Quòd iuvatur quibusdam spiritibus mineralibus, qui igni opitulātur ad metallorum vstionem iuvandam, ac ea in pulverem cōminuenda, atq; etiam ad corporibus aliquam tincturam addādā, atq; ad efficiendū vt denuò facilius liquecant. Ac spiritus cum sale præparato commiscuntur: ac parantur eodem modo, vt de calcinatione dictum fuit. Scies me hæc omnia dixisse, vt scias ac intelligas, quomodo purgatio metallorum, quæ per ignem fit, inventa fuerit. Sunt item etiamnū plurimę rationes, metalla per ignem ad perfectionem reducendi, quæ nobis hic ad opus nostrum necessaria non sunt, satis de ijs in opere Vegetabili traditur, vbi docetur quid igni fieri debeat atque aquā. Invenies hoc sexto & octavo capite, si melius & planius de eo doceri cupis, ibi quære.

De lapide Philosophorum.

Cap. 95.

Sequitur
explicatio
operis se-
mel manu
authoris
facti.

NVnc dilectum meum docere volo opus quoddā quod semel manu meā feci: estque opus faciliè factu sine cura ac multa sollicitudine: estque vnum ex maximis meis secretis.

tis: Nam qui hoc opus præparare non novit, nunquam quicquam in arte proficiet. Hic enim docetur, quæ Mercurium Philosophi putent, ac quomodo ex corporibus sit extrahendus, ac multa alia secreta quæ in opere cõmemorabuntur. Item quomodo Soli ac Lunæ omnes fæces adimentur, ac fixabuntur, ac ponentur cum Mercurio in amalgamatione, ac cogemus in vnum brevi tempore in lapidem Philosophorum. Ac primùm Solem ac Lunā parare docebimus in opere, ac Mercurium ex corporibus extrahere, ac deinde simul in opere coniungere.

Luna fixa.

Cap. 96.

Sumes primùm Lunam puram cupellatā, ac purum Solem provt libebit, eaq; in tenues laminas contundes spissitudine ducati, ac latitudine 1 palmi. Ac Lunæ tuæ addes sal commune præparatū, ac arsenicū ad albū sublimatum. i per calces corticum ovorum, ac lapidis calaminaris singulorum ana: ac per 3 libras istorum librā 1 arsenici sublima ter quaterve, semper super fæces conterens: tūm arsenicum paratum est. Tūm sume lib. 1 salis præparatū, 3 prædicti arsenici, ac ij 3 tartari albi calcinati probè clari ac pellucidi: ac tartarū & arsenicū pbè inter se misce cū sale: tūm habe crucibulū ac cæmēranda pone stratū super stratū, vt nosti, spissitudine digiti. Cū crucibulū plenū est,

Sumēdam primū Lunam purā cupellatā, ac purum Solem.

Lapis calaminaris Plinio Cadmia

id firmiter luta, ac sinas benè siccescere, ac po-
 ne cæmentandum, moderatam flammam ad-
 hibens, ita vt Luna tua non liqueſcat. Ac ſinas
 leniter candere ad horas 36: tùm ſinas refrige-
 ſcere. Tùm crucibulum tuum effringe, ac Lu-
 na tua calcinata erit, eritq; Luna tua nigra ac
 fragilis, in morem vitri. Tùm aquâ commu-
 nem mundam habe, deſtilla, ac Lunę tuę om-
 nem falſedinem ablue, ac ſine ſiccescere. Tùm
 ſubtiliter in mortario contunde, eumq; pul-
 verem ſuper marmore contere cum aquâ cõ-
 muni deſtillatâ, ſubtiliſſimè. Tùm pateram vi-
 tream habe, eiq; Lunam tuam contritam in-
 de, atque aquam mundam deſtillatam ſuper-
 adde: ac pulverem tuũ laua; ac ſine ſubſidere.
 Id quod bonum eſt, fũdum petet; atq; id quod
 nihil valet, in aquâ manebit. Id verò leniter
 diffunde in aliam pateram vitream, ſuper pul-
 verem iterũ aquam mundam deſtillatâ fun-
 de, ac move, ac denuò laua, ac rursũ ſine ſub-
 ſidere, ac aquam denuò leniter ſuper effunde
 in aliam pateram ad primã aquam. Tùm de-
 nuò aquam deſtillatam ſuper pulverem fun-
 de, laua, ac fac vt priũs. Hoc opificium tandiu
 itera, donec aqua tua omnino clara à pulvere
 redeat, ſicuti eam infundebas. Tùm probè ab-
 lutus eſt, ac inſtar niuis candidus. Tum vapo-
 ra omnem aquam tuam, quam à pulvere tuo
 fudiſti, ſi fortè quid tui pulveris diffuſum eſſet,
 vt nullum damnum feras, ac liquefacito, quod
 in

In fundo reperis: si quod inest corpus, facile liquefcet, ita nihil damni accipis. Tūm fume Lunam tuam candidè ablutam, ac reducito cū borace, ac denuò in tenues laminas tunde. Ac cāmēra, pulveriza, laua, ac liquefacito, vt prius. Atq; id itera, donec Luna ex fale munda ac candida prodeat, imò candore nivali: ac cū eam lauas aquā destillatā, nullæ sordes indē veniant, ac aqua tua munda ac pura defluat: quemadmodū eam superfūdebas. Tūm Luna tua mūda est, ac à fæcibus suis omnibus exonerata: atq; elemēta absq; separatione rectificata sunt. Proba: solve partē 1 de isto pulvere albo in aqua vitę rectificata, aut aceto destillato, ac denuò congela, atq; iterū solue: fæces nullas reperiēs, quāvis id centies fācerēs. Ipsemet sum expertus. Quid censes de hoc secreto? Magnum mysterium in arte est, maius quam ritè comprehendī possit. Quia elemēta rectificantur absque separatione. Profectò bonā fide tibi dico, est maximum perfectum mysteriū quod sit in arte, ad elixir ex solo metallo conficiendum. Habet enī propriam ponderis proportionem. Cū elementa purgātur solvendo ac congelādo, optimum est. Sed istud multò certius est. Nam cum solvendo ac congelādo fit, aut geritur, elementum terræ separatur cū fæcibus à tribus elementis reliquis. Bonum est cū rectè fit, ac sedulò cauetur vt fæces benè servantur, vt nihil ex ijs pereat: ignisq; regatur

Proba.

Magnum
mysterium

in reverberando eo quo decet modo. Et in rectificanda terra trahere ex facibus, ignem, aquam & aërem, est valdè periculosum, nimis enim strictè cavendū est: semper aliquid amittitur, ac si quid amittitur aut negligitur, iustam proportionem ponderis tui nō habes, ac quod de elementis tuis habere debes. Atq; ita nunquam voti cōpos fies. Istud benè memorię imprime, vt nūquā obliviscaris: nullus enim defectus esse potest. Elemēta propriam pportionem habere debent. Quare admodum periculosum est facere opera in quibus vlla elementa separantur: bonum est cūm ritè fit: atq; etiam infinitam projectionem facit, multò altiprem, quam vbi elementa non separantur. Itaq; dilecte, nostri Maiores multum errarunt, ac multum temporis frustra impendērunt, antequam de elementis rectificandis absque separatione cognitionē habuēre. Istud verò hic apertè indicatur. Quare ne cōmittas te periculo, vt quicquā facias, in quo vlla elemēta à se invicē sint separanda. Timeo ne errares, ac quicquā elementi terræ amitteres: ac tūm omnis impensa, ac opera periisset: sicuti ad extremū facilè comperes. Quare dilecte hęc serva, ita errare minime poteris. Potes quidē aliquātulū tui pulveris in lavādo amittere, sed quicquid remanet, perfectum est: Natura enim non errat. Elementa ibi simul colligata manent, nam in opere etiā, nūm fortiūs colligantur, quā prius. Cum enim à suis facibus pura ac munda sunt, ac tūm eti-

annum 3 dierum spatio, cēmētāda ponūtur, ita tūm simul fixantur, vt Luna fixa fiat. In aqua forti probatur, nec solvitur: Colores retinet, estq; sono surda, omnē enim sonum amisit: ac antimonium transit. Itaque fixa est. Ac quicquid factum est de calcinatione aut cēmentatione, id omne quidem sale comuni preparato fieri potest, sine arsenico aut tartaro. Sed diutius durat. Nam cum solo sale cōmuni calcinatur, laminæ Lunæ nolunt denuo tam faciliē calcinari. Aliquando faciliē bis terve imponendę sunt, antequam omninō calcinentur ad pulverizādum: hæc vna causa est, quod arsenicum & tartarum admisceantur: sunt enim tam seua & acria cum sale, faciliē laminas corroduunt, ita vt prima vice faciliē pulverizari possint. Deinde fæces consumunt, ita vt calcinationem sæpius repetere, opus non sit. Tertio albam tincturam dant, cū in opere albo ijs vti volumus. Sed si opus rubrum foret, præstaret loco arsenici sumere Mercurium ad rubrum sublimatum, quemadmodum fit in cēmentatione Solis. Ea ratio est, quare hæc adhibeantur. Sed cū quis vellet, solo sale preparato id facere posset. Egomet sæpē expertus sum. Scies inter cēmentationem Solis ac Lunæ non esse aliud discrimen, quam hoc, sumes loco arsenici Mercurium ad rubrum sublimatum: Ac Solem in pulvrem contundere non debes, nec lauare, vt de Luna dictum est.

Cur arsenicum & tartarum adhibeantur.

Inter cēmentationem Solis ac Lunæ quod discrimen.

Nam Sol nigredinem non habet in se quæ ei sit abluenda. Mercurius, sal ac tartarum omnes eius faces exedunt. Ac non diutius cæmentare debes, quam donec in pulvere non amplius amittis. Tum Sol à facibus suis exoneratus est. Ac si ipsum melius cæmentare vis: cæmenta ipsum spatio trium dierum, vt Lunam. Mi dilecte, nullam aliam præparationem, aut mūdificationem adhibe, quam ego adhibeo per ignem, vt hîc te docui. Ipse vide, vt elemēta tua simul perfectè habeas: quàmvis altera illa ratio solvendo ac congelādo optima est, ac quàmvis elementa multò subtiliora fiant, ac proiectio multò altior, nihil refert tantum cōmodi accipere. Hæc mundificatio est via certa, ac sine curâ. Nunc Sol tuus & Luna ad opus nostrum parata sunt, quod operabimur.

Cap. 97.

Quomodo
Mercurius
Philosophorū
extrahendus.

N V N c, mi fili, docere volumus, quomodò extrahemus Mercurium Philosophorū. Scies primùm me multa opera tibi dixisse quæ alij artifices fecêre, ac ab alijs fieri ipse vidi: quædam perfectæ & quædam imperfectæ sunt. Siue verò perfectæ, aut imperfectæ sint, Mercurius Philosophorum habendus est, vt ad finem perveniatur. Nam Mercurius ex mineris veniens, nihil aliud est quam crudum sperma, nondum satis in mineris excoctum: fortasse facîle adhuc ducentos aut trecentos annos iaceret, antequam congelaret. Cumq; iam om-

nino

hinc cōgelatum esset: ad annos aliquot etiam-
 nūm iacere deberet, antequā materia in pul-
 verem subtilem converteretur: cūmq; iam in
 pulverem conversum esset diuturna coctione
 caloris naturalis, etiamnūm rubrum fieri de-
 beret. Nam cū Mercurius primū in exha-
 lationem convertitur, evaporat per aperturam
 mineræ, ac si tū sulphur Philosophorum re-
 perit cum sua spiritali natura, ita ut vnū cor-
 pus fiat: ac si tū sulphur ritē separatum fue-
 rit à sua pinguedine cōbustibili, fit corpus per-
 fectum siue album, siue rubrum. Ac sulphur
 illud ignorantibus est spuma, & fæces, ac pin-
 guedo combustibilis vitrioli: atque ea ab illo
 separatur, quia res omnes naturā sese à fæcib⁹
 exonerare cupiunt. Ita crudum est sulphur,
 spuma vitrioli: ex crudo vitriolo provenit sul-
 phur rubrum, atque ex albo, sulphur album:
 ut in vegetabili docetur, vbi agitur de sulphu-
 ribus quę omnibus rebus insunt. In rebus om-
 nibus in quibus 4 elementa insunt, in ijs sul-
 phur cōbustibile, ac incombustibile inest: sicut
 ibi manifestò ostēditur. Cumq; tū prædictus
 vapor congregatus est cū sulphure Philoso-
 phorū, ac vnū corpus factū est: multo tempo-
 re coqui debet in vêtre minerarū calore tem-
 perato, antequā iste Mercurius ac sulphur fixa
 fiant: idq; fit ab hinc 1000 annos, ut Deus &
 Natura ista operantur. Itaque dilecte, Mercu-
 rius ex mineris veniens, crudus sanguis ex quo
 opo

In rebus
 omnib. in
 quibus 4 e-
 lemēta in-
 sunt, sul-
 phur com-
 bustibile ac
 incomb-
 stibile est.

Mercurius
est instru-
mentum, ac
malleus ad
operandum
in nostra
arte.

ope naturæ sperma metallorum coquitur, antequam vapor fiat. Ac ob eam causam non reperitur metallum in Mineris Mercurij: nec reperitur Mercurius in mineris metallicis. Cruda est materia, nec arti nostræ utilis est. Sed est instrumentum ac malleus ad operandum in nostrâ arte. Instrumentum est ad omnes colores eliciendos ex omnibus rebus metallicis. Sed ut eo utamur in arte, cruda est materia, ac prorsus inutilis est, per rationem prædictam. Quare hæc dilecte dixi: ut scias omnes illos errare qui tali Mercurio operantur.

Extractio Mercurij à Luna, &c.

Cap. 98.

N V N c discet filius meus Mercuriū ex corporibus extrahere. Principio aquam fortem ex vitriolo & salnitro ana conficies, ac in ea Lunam de more solves: Tūm facito præcipitari cum aqua communi. Tūm calci tuæ aqua munda salsedinem aquæ fortis ablue. Tūm calcem sicca, ac inde vitro plano, fundum planum habenti. Tūm pone in tripode, aut athanare, ac pone calcinandum in fornace in qua spiritus tuos calcinas: ac ignē temperatum subde, perinde ac si plumbum retinere velis liquefactum, absque concretione. Atque in eo calore retine ad hebdomadas 6; ac intercā temporis Luna tua ita resolveretur, ut Mercurius eius à terra separetur, ac ab oleo quod

Ignis temperatus adhibendus.

quod apud terram manet. Atque eodẽ modo Sole facere poteris. Sed calx eius facilẽ ad 18 hebdomadas stare debet, aut 24, aut interdum 32, antequam Sol Mercurium suum finat separari à terra, ac oleo, quæ semper coniuncta manent. Nam oleum & terra metallorum à se invicem separari nõ possunt, vt antè dictum est. Ac quia Sol vnitum ac solidum corpus habet, calx eius tandiu stare debet ad aperendum, antequam Mercurium à se dimittere velit. Itaque præstat sinere 32, aut 40 hebdomadas, in fornace. Nam quò diutius in fornace tenetur calore temperato, vt oportet, eò corpus fit apertius in morem spongiæ, ac intumescit, atque adeò leuis fit, vt sit incredibile ijs qui non vidẽre. Item sume 3 1 calcis Solis, ac pateræ vitreæ inde tres quartarios liquidi continentem. Paterà tam plena fiet, ita vt calx facilẽ latitudine 2 aut 3 digitorum supra margines pateræ stet, adeo corpus illud aperitur. Sed facilẽ per annum stare debet, vt vsq; adeò aperiat. Ac si ita resolutum esset, Mercurius facilẽ ex eo sublimaretur, exiguo igni, quẽadmodum sal armoniacum sublimaret. Atque hoc pacto omnia metalla aperire potes, vt ex ijs possis habere aut trahere Mercurium eorum, sublimando. Quemadmodum docetur, vbi agitur de sale. Ac scies, cum Mercurius ex metallis educitur sublimatione, Mercurium tum ascendere, vt dictum est.

Clari-

AC si ipsum denuò sublimas etiam nūm ter
 aquaterve per vitriolum aut arsenicum, a-
 scendet clarè instar crystalli, qua de re non est
 quod hic plura tradamus. Scies cū Sol &
 Luna ad eum modum resoluta sunt in forna-
 ce calcinatoria, aut in athanare, aut in tripode:
 subtiliter cōteres super lapide cum sale armo-
 niaco, in calcis Lunæ lib. 1, quartam partem
 libræ salis armoniaci, quod clarum ac pelluci-
 dum sit tanquam crystallus, absque humore,
 ac ita contrita amphoræ lapideæ inde. Tūm a-
 cetum fume destillatum quinquies aut sexies
 à suo phlegmate, ita vt nullas amplius faces
 relinquat. Ac acetum in aliam amphoram la-
 pideam evacua, ac alembico superimposito in
 balneo colloca. Ac amphoram cui calx con-
 trita inest, luta probè ad rostrum alembici, ac
 sine lutamentum benè siccari. Tūm ignē sub
 balneo strue, ac acetum sensim destilla super
 calces Lunæ. Ac quot libras calcis Lunæ ha-
 bes, tot 4 lib. aceti super eam destilla. Cūque
 acetum omne destillatum fuerit: sinas facilè
 per 3 dies refrigerescere, antequam amphoram
 removeas. Nam si citius removeres acetum,
 Luna & sal armoniacum tibi elaberentur, ac
 nihil retineres, tam vehemens illa est materia:
 nam frigidum & calidum simul veniūt. Cū-
 que removēre vis, operculum vitreū habe pa-
 ratum,

Quare tam
 diu refri-
 gescere si-
 nendum.

ratum, ad os amphoræ, levigatū, quod illi statim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tūm amphoram in balneo pone: nec calidiorē ignem adhibe, quam manus tua cōmodē ferre possit in aqua vsque ad condylos, aut quam bibi possit absque vstionis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas 6. Tūm sine frigefieri: Ac effringe, ac alembicum luto statim affige amphoræ admodum solidē: ac receptaculum ad rostrum pone. Ac destilla balneo temperatē calido, quicquid destillare vult. Cūque iam non amplius destillat, tūm exime, ac in testa cum cineribus pone. Ac iterū receptaculum ad rostrum luta: ac initio pusillum ignem adhibe: pōst vehementiorem aliquoties, donec Mercurius tuus cum sale armoniaco sursum sublimare incipiat, tam candidus quam nix: ac claris fibris ad albam materiam pendens: ac tūm ita retine, donec videas non sublimare, in eodem candore, ad Mercurium probē ex terra extrahēdum. Pōst si nas frigefieri, ac alembico ablato, Mercuriū sublimatum exime, cū sale armoniaco, quæ simul sursum sublimata sunt, in massam: ac massam tuam pondera, ita scire poteris quantum Mercurij ex calcibus Lunæ sublimāris: nosti enim quantum salis armoniaci amphorę indideras. Tūm sublimatum iterū vitro inde, ac denuō sublima etiam semel, vt videas, num quæ faeces remaneāt: nam si quæ faeces remanent, totico

ries tibi sublimandum est, donec nullæ fæces remaneant. Serua istum Mercurium, donec ego te doceam, quid eo sis acturus.

Cap. 100.

SCIES in illâ amphorâ, ex quâ Mercurium cum sale armoniaco sublimasti, esse corpus aut elementum terræ cum suo oleo aut igni. Hoc exime, ac pondera, ita etiamnum melius scire poteris, quantum Mercurij ex eo sublimaris: sciebas enim quantum calcis Lunæ in amphorâ habebas. Ita certò sciri potest, quantum ex eo habeas. Tùm sal tuum aut terram vitro inde, ac superfunde acetum destillatum, ac solve in aquâ pura, ac vide an vllas fæces ponat: ac si quas ponat fæces, sensim supernè effundè, ac denuò congela tandiu donec nullas fæces amplius relinquat. Tùm rursus cōgela. Tùm habes sal tuum præparatum à terra tua clarum instar crysalli. Tùm Mercurium tuum sublimatum, & sal armoniacum, & clarum tuum sal accipe, ac simul super marmore siccè contere. Tùm omne cōtritum pateræ vitreæ inde, ac pone in tripode, aut fornace calcinatoria, ac ad sex hebdomadas ibidem stare sine: ac calorem adhibe, perinde ac si plūbum retineres liquefactum absque concretione. Ac sex hebdomadis illis exactis, sine refrigerare, ac tùm in cella frigida colloca, ac pannum lineum superimponere, ne quis pulvis incidat. Spatio 6 aut 8 dierum omnino in aquâ claram solvetur.

Acc-

Qualis calor adhibendus.

*Acetum Philosophorum.**Cap. 101.*

Scies autem istud esse Philosophorū clarum
 acetū. Nam cum scribunt, nostrū acetum, Mercurius
prædictus
acetū Phi-
losophorū
 aquam istam volunt. Cumq; dicunt Mercuriū
 Philosophorum, aquam istam volunt. Estq; e-
 orum acetum, ac est illud de quo tam mirabi-
 liter scribūt, aut loquuntur, qua de re nihil hīc
 cōmemorare opus est. Scies quōd aquam istam
 ollæ vitreæ indes, ac sumes 3 partes Lunæ in
 igni præparatæ, vt te hīc docui, atq; vnā partē
 Solis etiam in igne præparati, vt te etiam antē
 decui, ac singula in aqua forti solue, ac facito
 præcipitari, ac ijs falsedinē abluē, atq; exicca.
 Ac sufficientē quantitātē solues, non enim scis
 quāta tibi opus erit. Cumq; duas istas calces
 habes, tūm dilecte vitrum cum aceto Philoso-
 phorū prædicto pones in testa cum cineribus
 cribratis. Ac ei ignē pusillum subdes, qualis ad
 Solem, aut Lunam soluendam adhiberi solet.

*Mixtio.**Cap. 102.*

TVM R 3 partes calcis Lunæ, ac vnā cal-
 cis Solis, ac miscebis inter se, ac in ista Prædicta
quomodo
miscenda.
 aqua pones 1 ℥ aut ij ℥, prout multum aquæ
 habes; aut prout opus tuum magnum habere
 vis. Ac vitrum subere aut aliq operculo quod
 solidum sit, obtura: ac sinas solui ac aliquando
 relinē, ac solui sinē: ac vbi fere solutum fuerit,
 aliquantū amplius adde, 1 ℥ aut minus, prout
 tibi

tibi videbitur in eo soluturum. Cùmque de-
nuò ferè solutum fuerit: aliud rursùm adde.
Idq; itera, donec nihil ampliùs in eo solvi ve-
lit vt in eo remaneat. Tùm sufficit, ac aqua
tua suo ipsius pabulo satiata est: ac lacte ma-
tris pota est.

Cap. 103.

Natura nò
errat.

SCies item hanc esse optimam solutionem
quæ vnquã in orbe reperta fuit, in hac nul-
lus error, proportionis, ponderis. Natura e-
nim non errat. Nam cum Mercurius solutus
est, alia metalla porrò soluit, vt alijs in locis ritè
docetur. Nec ampliùs soluet, quam possit, nec
plus corporis in se recipiet, quam natura eius
ferre possit. Nam quicquid ei opus nò est, sol-
uere minimè potest. Estq; optima amalgama-
tio quæ reperiri possit. Tùm aliud vitrum in

hunc modum constructum su-
mes, ac in illud infunde sensim
materiam solutam à pulvere, qui
in fundo non solutus iacet. Tùm
vitrum istud super fornace pone,
in testâ cum cineribus cribratis
tam profundè, quam materia alta est, ac non
profundiùs. Ac calorem tantùm adde talem,
qualis est Solis meridiani splendentis in Arie-
te, nec maiorem. Ac duplicem panniculum
lineum vitro superimpone, ac congelatur in
pulverem cinericium, aut massam. Cumque
congelatum est, pusillũ vitrum rotundũ habe,
quod

quod ritè ori vitri quadret, ac vtraq; ad os levigata sint, eaq; simul luta lutamento forti. Ac in eo calore retine, donec pulverem tuum cineritum albescere videas: Tùm ignem tuum auge paululum, perinde ac Sol lucet in Iunio. Atq; ita ignè in eo calore retine, donec pulvis tuus tam sit candidus quam nix. Tùm ignem tuum auge tantū, vt Sol lucet in Leone, ac per eum calorè ex tua materia aut pulvere nascuntur exigue fibræ crystallinæ, perinde ac si vitrū foret, aut acus, ac resplendent instar crystalli. Ac retine ignè in eo calore, donec videas nullas amplius exiguas fibras enasci. Tùm materia tua fixa est.

Cap. 104.

SCies item exiguas illas fibras sese interdū non manifestare. Cūq; sese non amplius manifestant, materia fixa facta est, præcedenti calore. Hoc te nihil moveat. Præstat opus fixū fieri exiguo calore, quam magno. Si initio calorem adderes, qualis est Solis media æstate splendentis, exigue fibræ exorirētur latitudine manus: sed hoc vtile non esset. Præstat lapidem coctum esse tali exiguo calore, ac nullæ exigue fibræ exoriantur. Nam cū fibræ enascuntur, si tūc maiorem calorem adhiberes, tūc omnis spiritus ascenderet, ac in morem fumi albi in superiorem partem vitri subvolaret. Ac si fortè id contingeret, vitrum apertū, ac in vitro materiam albam infra absterge, ac denuò vi-

Commen-
dat ignem
pusillam.

B b

trum

Præstat er-
rare in pau-
citate quâ
in vehemē-
tia ignis.

trum obtura, Ac caue ne amplius tantū calorem adhibeas, alioqui materia tua nigra, aut rubra fieret, in more pulveris lateritij. Ac tū corrupta esset, ac denuō ab integro tibi incipiendū esset. Itaq; vid, vt ignē tuum ita modereris, ne colorē croceū loco albedinis acquiras: nec rubedinē pro colore croceo. Præstat ignē esse nimis parvū, quā si nimis magnus esset. Cūq; iam perfectē albū est, ac eo calore nullę exigue fibrę exoriuntur, materia tua fixa est. Tū materiā in 2 partes partiri poteris, vt vnā partē ad rubrum coquas, ac alterā ad album. Tū alteram partē in aliud vitrum evacua: ac compressē luto obtura, ac in eadē fornace pone, in cineribus, ac ad rubrum trahies. Ac quod ad albū trahere vis aquā paradisi pfundes, ac pones in eādē testā cum cineribus, eodē calore, donec lapis ad album perfectus sit: antequam rubro plus ignis adhibeas, albus facilē perfectus est. Iam scies ac probē intelliges aquam istam paradisi ex Luna debere esse eductam, quam super lapidem album fundes: 9 partes aquę super vnā partem materię fixę. Ac in ea lapis lixabitur, donec satis sit.

Extractio Mercurij vini.

Cap. 105.

Modus extrahendi aquam Paradisi ex Luna.

Nunc discēs extrahere ex Lunā aquam paradisi. Ac scies duobus modis Mercuriū ex Lunā educi: rationē te in opere docui. Sed istam aquā paradisi alio modo educere debes.

Nam

Nam Mercurius iste vivus transcendere debet. Ac scies eodē modo fieri, nisi quod loco salis armoniaci sumes, album, clarū, ac pellucidum tartarum calcinatum, eodem pondere quo Sal armoniacum. Ac vbi calces Lunæ contriveris cum tartaro, non multum opus habes materiam resolvendā in fornace ponere. Verum amphorę inde aut vitro, ac super id acerū, vt antē, ac modis omnibus vt antē doctum est, facito. Ac Mercurius per rostrum alembici destillabit vivus: atq; id efficit natura Tartari, quam in se habet. Istum Mercurium ollæ vitreæ inde, ac phlegma ei subtrahe, vt alio loco te satis docui

Inceratio.

Cap. 106.

TVM exime, ac super lapidem tuum fixum funde ad album, 9 partes super vnam, ac strictē obtura: ac pusillum tuum vitrum lura super os vitri maioris; ac rursus in testā illā cum cineribus pone, iuxta alterum vitrum, in quo lapis ad rubrum coquitur: ignem subiiciens paulō maiorem, quam Solis media æstate lucentis est calor, aut si aqua rosarum destillaretur. Idq; tandiū facito, donec lapis tuus satis coctus ac lixatus sit, in suo ipsius succo .i. cum suum ipsius sudorem imbiberit: ita vt in æternum non sitiat: hoc est, cum lapis omnem illam aquam paradisi imbiberit, vt omnino pulvis sit. Tum ignem exauge paululum, donec lapis tuus albescere incipiat.

Quomodo
inceratio
instituen-
da.

Bb 2

Nam

Nam cùm aqua illa paradisi imbibita coagulata est ac in lapide cõsumpta: pulvis est colore inter cinericium ac nigrum, adeò aqua paradisi album lapidem fixum transmutavit. Ita lapis augmentatione ignis paulatim magis magisq; albescere debet per gradus: ac aliquoties ignis paululum augendus, donec lapis ad perfectam albedinẽ perveniat, adeò vt eius albedo splendida candorem nivis superet: imò vt magis cœlestis albedo, quam mundana videatur. Eã verò albedine cõspectã, gaude, ac Deo de suis donis naturalibus gratias age, quæ naturæ concessit. Sume igitur in nomine Dei, vnam partem ex vitro, eamq; crucibulo inde: ac super ignem pone; ac materia tua, ac lapis liquefcet in morem ceræ. Ac simulatq; liquefactum videris, in vas ligneum funde, axùgia ovilla illitum: eritque in eo clarus, durus ac pelucidus in morem crystalii. Ac i pars eius proiecta super 2000 partes Iovis, convertitur in optimam Lunam, quam vnquam oculi hominum viderunt. Age gratias Deo, ac pauperibus propitius esto.

Multiplicatio alba.

Cap. 107.

Multiplicatio
quo modo
do instituenda.

IA M partem in vitro relictam in hunc modum multiplicabis. Medicinã tuam eximes, ac ponderabis, ac addes vni parti centum partium tuæ Lunæ præparatæ, quæ in igni præparata fuit, ac soluta in aquã forti. Eam calecm
ni-

nridè lotam ac siccata, ac cū medicina con-
 tritam super lapide aridè, tūm rursūm vitro im-
 mitte: ac super partem illius contriti, funde 9
 partes illius aquæ paradisi, ex Luna eductæ, vt
 nuper doctum est: ac vitrum tuū strictè ac so-
 lidè sigillo muni: ac rege ignem tuum eodem
 modo, quo regebas cum primū aquam pa-
 radisi superfunderes. Ac persequere solūm, do-
 nec omnis aqua paradisi in lapide tuo fixa est,
 ac candore nivem superat, vt suprà dictum est.
 Tūm iterū dimidiam partē eximere potes,
 ac ea lucrum facere: ac rursūm alteram illam
 partem multiplicandam ponere, vt antè do-
 ctum est. Atque ita poteris semper 2 vitra reti-
 nere ad multiplicandum, vnum ad album, al-
 terum ad rubrum. Sed vtraque super vnā for-
 nacem stare non debēt. Lapis enim ruber ignē
 vehementiorē habere debet, quam albus. Sed
 idem opificium est. Verum aliud discrimen est
 in aqua paradisi educenda. Aqua paradisi ad
 album ē Luna educta est: ac aqua paradisi qua
 ruber lapis perfunditur, ex Sole educenda est.
 Alioqui idem opificium est. Sed singuli super
 singulas fornaces stare debent, quia non eodē
 modo accenduntur. Ita dilectus meus semper
 duobus vitris multiplicare poterit ad album &
 ad rubrum, ad finem vsq; vitæ eius: ac cōmo-
 da quæ inde proveniunt, conferre poterit in
 gloriam Dei, atque ad opem pauperibus ferē-
 dam.

Lapis ru-
 ber vehe-
 mentiorē
 ignem ha-
 bere debet
 quā albus.

*Rubificatio Lapidis.**Cap. 108.*

Lapis quo-
modo ru-
bificandus

Ignis se-
cundu co-
lores est
augendus.

SCies, cū te iuberē sumere partem dimi-
diam ex vitro, vnde primam tuam medicinā
confecisti, me tūm tibi dixisse: serva alteram
partē dimidiam ad rubrum. Tūm sumebas il-
lam partē dimidiam, eamq; aqua paradisi per-
fundebas: ac ponebas iuxta vitrū illud, in quo
lapis ad rubrum stabat. Ac dabas vnum ignē,
donec lapis albus perfectus esset: atq; interea
materia crocea fiebat. Cūq; vides, mi fili,
materiam croceam fieri, instar pulveris croci,
ignem tuum augere debes paululum, 8 aut 10
dies. Ac vide an color tuus non fiat obscurior.
Id indicium est, lapidem ad ignem illum nolle
progredi, ac ignem tuum satis vehementē non
esse. Itaq; ignem tuum etiam nūm paululum
auge: ac vide an nondum etiam quicquā in co-
lore proficias. Itaq; ignē tuum adhuc paululū
auge. Idq; tandiu facito donec in colore profi-
cias. Atque id facito gradatim tandiu, donec
lapis tuus omnino rubere incipiat. Tūm ignē
tuum singulis 5 aut 6 diebus augebis, donec
lapis perfectē ruber sit, vt Rubinus, ac radiet
in vitro, vt oculi piscium: tūm ignem nimis
augere non potes: tametsi lapidem omnino
candefaceres: nam cū hoc signum conspici-
tur, lapis confectus, ac fixus est. Hæc tibi dixi,
vt modum in igne struendo adhibeas. Nam si
nimis feruentem ignem adhiberes, vt rubrum
colorem

colorē acquireret pro croceo aut albo: rursum ab integro incipiendum esset: Aut albedinem loco nigredinis, de integro incipiendum esset. Quare præstat ignem initio, ac semper, minorem quam maiorem statuere: ac ut eum persequamur gradatim, quemadmodum per gradus colores mutantur, ac magis magisque altifunt: ita ignis augebitur. Ac modus ignis non tantum in hoc opere servandus est, sed in omnibus operibus quæ in opere fiunt. Nam regimen ignis ritè moderari, est altera pars nostræ artis. Cùm proportionēs ponderum non ritè in opus introducuntur, omnis opera, & impensa perijt. Itaque modum in struendo igne serua, potiusque in defectu quam excessu pecca. Nunc porrò cùm materia tam fixa ac rubra est, quam ullus Rubinus, ac resplendet instar oculorum piscium: ab igni remove, ac aquā mundā paradisi incerabis: quam ex Sole extrahes, quemadmodum de Luna doctus es. Tùm 9 partes aquæ funde super vnam partem lapidis rubri fixi: ac vitrum tuum supra limo forti sigillabis: ac denuò super fornacem in cineribus pone, ignem adhibens talem, ut si plumbum retineretur liquefactum, sine concreione: donec omnem suam aquam paradisi imbiberit. Ac tùm reperies pulverem cinericium, magis ad cinericium quam ad nigrum colorem tendentem. Ac tùm ignē etiamnū in eodē calore retine, donec pulvis

Modus ignis non tantum hic sed in omnibus operibus chymicis seruandus.

ille verè albescat. Cumq; tū perfectus sit, igno
 tuum auge paululum, donec videas pulverem
 tuum subcroceum apparere. Tū auge igno
 tuum etiamnū paululum, donec rufus sit,
 per gradus. Cumque pulvis tuus omnino fu-
 scus est instar croci, vt altior color croceus esse
 non possit: ignem tuum insigniter auge, do-
 nec videbis colorem rubrum foràs sese prode-
 re: tū augmentationē persequere, donec pul-
 vis tuus perfectè rubeat, in morem Rubini.
 Tū gaude, lapis ad rubrū perfectus est. Tū
 sinas frigesieri: ac partem dimidiā exime, ac al-
 teram partē dimidiā in vitro relinque ad mul-
 tiplicandum: atque alteram mediētate cruci-
 bulo vitreo inde, ac liquefacito, ac instar cere
 liquefiet. Tū sume vitrū pusillum ac axun-
 gia ovilla invnge, eiq; infunde, ac in morē vi-
 tri durus erit, ac vt Rubinus ruber erit, ac in-
 star crystalli pellucidus. Item partē huius su-
 me, ac i partē super 2000 partes Saturni lique-
 facti projice, in optimū Solem transmutabitur
 qui vnquā visus sit: tam alti coloris. Ac patie-
 tur omnes probas & examina, quę in orbe fer-
 re possit. Age gratias Deo de donis suis quę in
 amicum suum dilectum confert,

Multiplicatio.

Cap. 109.

Multiplica-
 tio alterius
 mediētatis

TVM alteram mediētatem multiplicandam
 pone, sumes in vnam partē lapidis tui 200
 partes Solis tui cāmētati. Ac sine solvi, lavari,

ac siccari. Tum contere cum pulvere tui lapidis siccam. Ac rursùm vitro inde, ac superfunde aquæ tuæ paradisi ex Sole educti nouies tantum, quantum tua materia contrita est. Ac vitrum tuum strictè luta, ignem addens, vt si plumbum retineretur liquefactū, vt prius doctum est, modis omnibus vt prius. Ac ne quid erres vide, alioqui omne perditur. Hoc fac modis omnibus, donec lapis tuus perfectus sit. Gratiās age Deo. Ac rursùm medietatem sumere potes, eāque vti: atq; alteram denuò multiplicandam pone, vt prædictum est. Hoc facere poteris, ac pauperibus impartiri.

Aliud opus in labore 12 mensium in expensis 100 Florenorum, proietio infinita.

Cap. 110.

Nunc te fundamentum artis, ac omnium operum perfectorum docebo. Quamvis vnus artifex ita operatur, alius ita: ac tamen quisque habet opus peculiare quo occupatur; secundum libros Veterum, & quisque habet opinionem peculiarem, ac opificium peculiare. Ac omne ad bonum finem pervenient. Verum vnum breve, aliud longum est: atque aliud alio altiorē projectionem facit. Ac omne bonum est. Aliud facilè, absque multo labore geritur, ac aliud magno labore, pro subtilitate artificis. Quare te docebo verum fundamentū

omnis

*Subtilitas
in operando.*

omnis operis, vno opere præcipuo, ac multà ratione, quam in opere commemorabo. Ac scies quod ego Isaac pater tuus, ipse hoc opus meà manu egi, ac plura alia. Ac multa etiam vidi, ac plura adhuc audiui. Et inter omnia nunquam feci, nec vidi, nec audiui, cui tã firmiter fidam, quam huic, & in quo tã altam projectionem reperi. Itaq; opus hoc funditùs intellige.

Cap. III.

Incerare.

SCies sine magno labore ad magnam artem perveniri posse, vt te antè docui, a amalgamationib⁹, Mercurio viuente, Sole & Luna simul coniungendis, ac tùm vitro indendis, & longo tempore coquendis, ita vt simul cõmorian- tur in pulverem impalpabilem, ac fixentur simul: ac tùm aquà paradisi perfundendis, ad incerandum, ac liquefaciendũ. Ac tibi ratione ostendi, quomodo omnes fæces eorum consumantur verà naturã: coctione cõmoda exigui caloris.

Natura per naturam operatur.

Id tãtundẽ reuera absq; dubio valet. Natura enim per Naturã operatur, vt suprà satis demonstratum est. Ac si pleniorẽ demonstrationem desideras, quære in vegetabili, vbi de operibus naturæ sermo est. Scies porrò Naturam faciliẽ iuvari posse, subtilibus opificijs, secundum captum artificis, ac tempus abbreviari, ac opus sui similibus confirmari; atque opus adduci ad tã altam projectionẽ, vt infinita sit.

Opificij subtilitas sæpùs abbreviatur.

Itaque scies omnia metalla ac spiritus, absque elementorum separatione, rectificari posse, ac

omnia

omnia inferiora in quibus 4 elementa insunt, omnia facillè rectificari possunt, ac elementum terræ ex ijs acquiri, ac etiam quodque elementum particulatim, ac effici dura ac clara, instar crystalli pellucida: idque omne absque destillatione & alembico, omne fieri potest in vase aperto, duplici panno lineo supra tecto.

Vas apertum.

Ac si id planè intelligere cupis, & quo pacto omnia elementa separentur à metallis, herbis, animalibus, ac quicquid hic in terris est, ac id omne in vase vno fiat, quære in capite 312 operis vegetabilis, ibi perfectè doceberis, quo pacto quodque elementum in lapidem crystallinū perducatur. Sed in hoc opere tantummodo fæces cū terra sublatas volumus, ita vt elementa reliqua 3 perfectè à suis fæcibus rectificentur, ac in lapidē crystallinū perducantur. Id verò non fit nisi solvendo & cōgelando.

Separatio elementorum.

Lapis crystallinus.

Cap. 112.

SCies: cū corpora nuda sunt ab omnibus fæcibus suis, ac mundata sunt ab ijs, ac separata ab omni sua terrestritate, ac omni sulphure combustibili, & ad lapidē crystallinum sunt perducta, ita vt nullas fæces amplius relinquant, ritè præparata sunt ad spiritus recipiendos: cumque spiritus vicissim ab omnibus sordibus mundi sunt, sicuti de corpore dictum est, & ad lapidem crystallinum perducti sunt, spiritus iidem parati sunt, vt descendant in corpora. Ac cū fermentū etiā est munda-

Corpora nuda.
Recapitulatio operis prædicti supra dicti.

tum

Spiritus, a-
suma &
corpus.

tum, & in lapidem crystallinum redactum, ita
ut faeces non relinquat, paratum est, ad descē-
dendum in corpus præparatū cum spiritu illo,
ut anima ad corpori vitam impertiendam cum
spiritu, & ad naturam suam perducendum. Ac
quæ prius 3 erant in natura, vnū fiunt. Id ve-
rò qui fiet, hic docebimus: illudq; opus perfe-
ctè quomodo fiat, ac quo pacto meā ipsius ma-
nu operatus sum ope Dei omnipotentis, absq;
elementorum separatione. Ac meo opificio
subyli tempus multū abbreviavi, ac projectio-
nem infinitam reddidi. Nam quò opus fervē-
tius, subtilius, ac altioris tincturæ est, eò projec-
tio eius nobilior, ac altior est.

Cap. 113.

Aqua m-
boun.

REcipe igitur in nomine Dei ac omniū tur-
barum cœlestium 4 libras vitrioli Romani
cærulei, optimi, ac clarissimi, ac 4 libras salni-
tri: ac simul vapore tam sicca ut pulverescant,
movendo ligno quodā in patella terrea. Tum
sume vnam lb Mercurij, cui humiditas super-
flua subtracta est. Ac sume dimidium materiæ
quam siccasti, ac Mercurium cum eo contere
siccum quam subtilissimè poteris. Ac commo-
dissimè fiet in stupha sicca, ac lapide & pistillo
paululum calefactis, ne qua humiditas mate-
riæ accedat. Tum magnę ollæ vitreæ inde, am-
plo alembico superimposito ad aquam fortem
indè extrahendam. Ac magnum alembicum
luto ollæ affige, ac receptaculum alembico, ac
finas

finas probè exiccari. Strue initio ignem pusillum, cum aliquoties magis magisque augèdo, ut nosti, singulis 4 horis, donec materia candeat. Atq; hoc pacto candentem retine ad horas 4, tum sine frigefieri. Iam scies quòd aqua fortis transcendet spatium 16 horarum, aut 20, aut amplius, prout ignem tuum regere noris. Ac præstat horas 36 aut 40 eo opere occupari, quàm si accelerares, ac spiritus non benè transcenderent: atque etiam ob nimium periculum vaporum, quod ea minus calore temperato findantur.

Cap. 114.

ITaque vulgarem regulam sequere ad aquam conficiendam: cumq; omnis aqua fortis destillauit Mercurius sursum sublimabit in alembico, atque etiam duriusculè: ac secum rapiet omnem tincturam vitrioli. Cumque non amplius sublimat, sine frigefieri, ac receptaculo ablato, aquam tuam fortè vasi vitreo inde, atq; arctè obtura. Ac tum Mercurium tuum sublimatum accipe ex alembico, ac contere denuò cum altero dimidio materiæ. Cumque omne ritè permistum fuerit, ut prius, rursùm olle vitreæ inde, ac denuò destilla ut prius, usq; omnibus peractis, remove: ac sume etiamnum 4 lb vitrioli, ac salnitri ana, ac facito vltius. Ac tum satis aquæ fortis habes: ac Mercurius quater sublimatus est, totumque corpus plenum tincturis habes.

Sublimatio Mercurij.

Tinctura vitrioli.

Nunc

Proportiones.

Cap. 115.

Vera ponderis proportio.
1 Ratio.
Nota de proportione.

N V N c scies ac intelliges pondera Solis, Lunæ ac Mercurij. R. 8 lothones puræ Lunæ cupellatæ, 4 lothones puri Solis cæmentari, efficiunt 12 lothones. Ac 6 lothones Mercurij quem sublimasti, faciunt simul 18 lothones. Hæc vera proportio ponderum. **Quæstio:** Quare bis tantum corporis datur quantum spiritus? Scies cum corpus est fortius ac subtilius quam spiritus atque igni admoventur, tum corpus optimam ac subtilissimam spiritus partem apud se retinebit: ac converteret, ac perducet ad sui simile, ac ad suam naturam: & tum partes crassas aut feces exedet, expuet, ac in nihilum rediget. Ac si spiritus est in maiori quantitate, ac subtilior quam corpus: spiritus ascendet ac secum rapiet optimam partem corporis: ac partes crassas aut feces relinquet in fundo: non enim sunt naturæ eius. Ea est ratio vna. Altera ratio est: si plus esset spiritus quam corporis, aut utriusque ana, cum poneretur fixandum, ægre fixari vellet: ac tempus valde longum esset. Itaque ob 2 istas causas factum est. Spiritibus vero ac corporibus iam simul fixis, tum satis spiritus addi potest. Nam quicquid cum eo ponitur, facile fixatur. Nam cum corpora ac spiritus simul fixata sunt, Elixir sunt. Ac si multa pondera spiritus opponantur, facile fixatur. Hæc est tertia ratio. Quarta ratio est, si plus detur

2 Ratio.

3 Ratio.

4 Ratio.

detur. spiritus quam corporis, aut etiam ana: spiritus aquarum fortium manent apud illos in opere: ac illi sunt admodum pingues volatiles spiritus, tales etiam sunt spiritus aquæ vitæ, ac admodum difficulter fixantur: atque isti maiore ex parte apud opus manent. Nam tantummodo ex tepido balneo educitur in congelando. Ac si iam tantum spiritus esset quantum corporis, quoniam omnes alij illi spiritus apud opus manerent, fixari minime posset: aut tempus nimis longum foret. Iam proportio ponderum ratione demonstrata est.

Spiritus aquæ
quæ vitæ.

Solutio Solis, Lunæ, & Mercurij.

Cap. 116.

R Ecipe tria receptacula, vni Lunam, alteri Solem, tertio Mercurium inde. Ac super Lunā 16 lothones rux aquæ fortis fundes, quā antè parasti: super Solem 12 lothones funde: ac inter eos lothonem salis armoniaci pulveriza: ac super Mercurium tuum aut spiritum fundes 6 lothones aquæ fortis, aut ana. Hæc vera proportio aquæ fortis, ad materiam soluendam. Quæras verò iam, mi fili, super 8 lothones Lunæ fudisti 16 lothones aquæ fortis, & super 4 lothones Solis, 12 lothones aquæ fortis, ac super 6 lothones Mercurij, 6 lothones aquæ fortis, ea mihi inæqualis proportio videtur. Scies singula suam proportionem habere. Super 8 lothones Lunæ fudisti 16 lothones aquæ fortis, atq; hæc eius proportio.

Demonstratio à
proportionem.
Luna quid

Nam

Nam Luna est crudum ac frigidū, & apertum corpus: ideo facile solvitur in duplo pondere. Idque Sol facere non potest, is ter tātum ponderis aquæ habere debet, quam sit gravis. Nā corpus eius nimis graue & solidum est, ac partes eius in mineris solidè in vnum compressæ sunt, sulphurque eius fixum est. Ideo in vulgari aqua forti solvi non vult, vt Luna, sed sal armoniacum aquæ eius addendum est. Ergo ter tantum aquæ habere debet, quam sit gravis. Nunc Mercurius spiritus est, eiusq; natura in sublimatione resoluta est: atque apud se spiritum vitrioli ac salnitri habet. Ergo non plus aquæ exigit, quam sit eius pondus. Nam spiritus vitrioli, ac salnitri efficiunt, vt facile solvatur. Ita liquet singula propriam proportionē aquæ habere. Item porro 3 ista vitra in pelvicum cineribus cribratis pone, super balneum, ac solvi sine, vitra parte corticis obturans, vt aqua aliquantulum aëris habeat spōgiositate. Aliquid aëris habere debet. Ac aliquoties operculum aperiendum est, singulis 2 aut 3 horis semel, vt spiritus aërem habeant, ac tūc continuo denuo obturandum.

Cap. 117.

Offert aqua fortem
cōstruthio
camelo ferru
ac chalybē cōco-
quenda.

SCies in solutione hac latere magnū secretum, ac præcipuum artis. Nam aqua fortis cum suis spiritibus est velut struthiocamelus, qui in ventriculo ferrum, ac chalybem concoquit: ita deglurit quicquid in eam immittitur.

ac

ac omne in nihilum consumit. Quare aquam istam cum materia eius nutrire debes bono alimento, quemadmodum infans in utero matris nutritur. Nam si infans in utero matris nutrimentum non haberet, postquam vitam accepit, moreretur, ac redigeretur in nihilum. Ita etiam ista materia quæ in aqua forti est, nisi nutriretur: aqua suo ardenti calore materiam consumeret, ac deglutiret, ita ut in limosam materiam conuerteretur, ut nunquam ullum commodum inde rediret. Nam Lunam proba in aqua forti, ac in ea 10 aut 12 dies sine, facito tum precipitari, aut vapore aquam illam, ac calcem tuam aqua recenti laua: ac eam de more liquefacitoz inde nunquam denuo Luna fiet: aded aqua fortis illam corrosit ac consumpsit. Sed remanebit tibi quasi esset sulphur liquefactum: sæpe expertus sum. Aut est materia quasi esset sal vitri. Arque eo falluntur multi, qui aquam forti operantur. Nam cum diu multumque operati sunt, materia eorum exesa est, estque velut sulphur, aut pinguedo vitri. Fit quidem rubra, crascea aut alba, sed nihil inest, est fœmus, nec reperiunt id quod quaerunt. Nunc scies quod materiam bono alimento ales, .i. ad album alimento sui simili naturam. Ac de hac nutritione Philosophi mirè locuti sunt parabolis artis, ignorantibus nimis reconditis. Id quod nunc omitto, ut in proposito maneam. Satis in Vegetabili opere demonstratur.

Aqua fortis cum materia nutrita, est velut infans in utero matris. Ratio.

Cc

Nutri-

*Nutritio.**Cap. 118.*

Nutrimen-
ta quæ su-
menda.

SVMES mi dilecte, puram Lunam tenuiter contusam, vt manu lacerari possit. Ac purū Solem etiam eodem modo contusum: ac de tuo Mercurio sublimato, eo omnia tria pascēs, quodque suo ipsius alimento, in vitro suo, donec satiata sint, videlicet, cū vides Lunam tuam, Solem ac Mercuriū ferè soluta esse. Tūm pascēs vnumquodque suo ipsius alimento. i. in vitro in quo Luna tua stat, 2 aut 3 frustula Lunæ frange, ac denuò vitrum citò obtura. Atque itidem Sole tuo facito, ei adde de tuo contuso tenui Sole. Ac de tuo Mercurio sublimato similiter interdū aliquid immitte, cū vides frusta penè soluta esse: sine denuò alia incidere, vt prius. Atque id persequere, donec frustula tua integra maneant ad 10, aut 12 dies, nec ampliùs solvantur: ac vides aquam tuam fortem ampliùs vim non habere ad solvendum. Tūm satis nutrita est: ac tene semper super cineres calidos, quemadmodum solvi solet. Ac tūm ei omnis vis corrosiua adempta est, nam ampliùs solvendi vim non habet. Estque hoc vnum ex maximis secretis, quæ in arte sint. Iam cū ad eum modum nutrita est, fundes seorsim de eius frustulis in ollā vitream. Nam singula seorsim ac per se fixari debent, ac separari à sua terrestritate. Ac in vi-

Omnis vis
corrosiua
aquæ forti
adempta.
Secretum
magnum.

tro

grō Lunæ tuæ in fundo eius reperiēs infra apud frustula reliqua pulverem nigrum, isque est Sol. Nam in omni Lunâ solutâ, pulvis Solis reperitur. Nam omnis Luna Solem continet, parùm aut multùm. Hunc serva. Ac vbi hoc pacto singula in ollam vitream fuderis, singulis alembicum superimpone, ac in pelvicum arena in balneo colloca, ac cuique rostro receptaculum luto agglutina, ac destilla aqua tepida sensim omnem humiditatē, donec tam siccum fiat vt pulverizari posset. Cumque tam siccum est, bonam aquam vitæ rectificatam superfunde, donec aqua emineat trēs digitos latos supra materiam. Atque ita omnibus 3 vitris facito. Dixi vt alembicum singulis vitris imponeres. Sed præstaret te vitra in ventre rostra habentia habere: ac cōmoda essent supra cum exiguo foramine, ac pusillo vitrō rotundo ad id levigato. Ita singulis vicibus alembicum imponere, nec deponere opus esset: sed tantummodò materia soluta ex vno in aliud evacuaretur, ad nimium de spiritu amittendum, atque itidem est minimum negotium. Itaque huiusmodi vitra tibi compara duodecim aut plura, parua & magna. Nam quavis in fornace stent, aut super cineres, nō multum destillat. Nam quicquid ascendit, rursum in fundum subsidit, ac non multum per rostrum destillat. Nam nullus est delapsus, quo humiditas congregari possit.

In omni
Luna soluta
pulvis
solis reperi-
tur.

Ita hæc vitra admodum bona sunt ad solvendum, congelandum, ac rectificandum. Nam lutare nihil opus est: tantummodò ex vitro in vitrum transfunditur, ac suprà subere obturatur, aut pusillo vitro rotundo, quod ei quadrer, ac levigatum sit. Itaque suadeo tibi vt opus tuum in eiusmodi opere opereris, donec congreges. Tùm vitro fixatorio indi debet. Ac inde tùm materiam vitro, quamque per se, ac quamque in peculiari fornace, aut balneo, in pelvi cum arena, aut cineribus cribratis, ac aquam tuam vitæ superfunde, vt ad 4 digitos emineat suprà materiam, ac luta receptaculum ad rostrum receptaculi, ac sine solvi calore exiguo, ita vt manum tuam in balneo tenere possis. Ac solvetur: ac infrà in fundo vitri sæx quædam remanebit. Tùm alia 3 vitra habe eiusdem compositionis: ac funde clarum ex omnibus 3 vitris, quodque in vitrum peculiare: ac strictè obtura. Ac denuò aquam vitæ super sæces cuiusque vitri funde, tantùm videlicet, vt rursum ad 4 digitos rectè sint: occlude, ac rursùm in balneo pone, vt suprà, receptaculo ad rostrum lutato: ac vbi ad tres aut quatuor dies in balneo steterit, siquid etiamnum in sæcibus esset, vt solvi posset. Tùm sinas refrigerescere, ac tùm rursùm clarum supernè diffundas è sæcibus, in eadem vitra in qua prima infudisti, quodq; in suum vitrum. Tùm 3 ollas vitreas habe, in eas sæces evacua, singu

las in vitrum peculiare, aut ollam; ac deponere
 donec plures faeces confundes. Tūc omnia 3
 vitra in quibus materia est soluta quodq; sup-
 balneum suum pone, vt prius doctū est: ac rur-
 sum aquā vitę destilla, donec materia tua om-
 ninō sicca sit. Tūc denuō recentē aquam vitę
 superfunde, vt prius à te factum est. Ac aquam
 illam vitę deductā effūde, nihil amplius valet.
 Luta vitra vt prius, ac denuō materiā vt suprà
 solve. Cumq; omne solutū fuerit, quod qua-
 triduo fiet, rursū faeces in vitro remanebunt.
 Funde denuō solutū in vasa peculiaria, vt pri-
 us. Ac funde rursū super singulas faeces recē-
 tē aquam vitę 4 digitos supra materiā, vt prius
 fecisti, ac pone iterū super balneū, ac sine tū de-
 nuō stare ad 3 aut 4 dies, si quid adhuc in feci-
 bus nō solutū esset, vt solvi posset: ad omnino
 ex faecibus solvendum. Tūc sine frigesieri: ac
 clarum à faecibus supernē diffunde, quodq; in
 suum vitrū: ac adde faeces singulas suis pprijs,
 quas prius in singulis ollis servaveras. Materiā
 tuam solutam denuō congelandam pone, ac
 humiditatē ei vt suprà, detrahe, donec materia
 sicca sit, ita vt puluerizari posset. Istudq; opifi-
 cium repete toties, donec nullæ amplius faeces
 tibi remaneant, ex nullo horum 3, sed omnia
 tria solvantur, ita vt faeces non relinquant. Ac
 saltē faeces semper eidē ollæ inde, singulas per
 se, nam in illis fecibus elemētū terrę inest. Istas
 faeces omnes tres adhuc calcinabis: ac terram

Opificium
 prædictum
 repetendū
 donec nul-
 lę faeces
 amplius
 remane-
 ant.

extrahes ex singulis facibus, ac singulas ad propriam materiam adduces, antequam congregabuntur.

Cap. 119.

Quomodo
terra calci-
manda.

IAm scies, mi fili, 3 materias tuas subtiles esse, ac rectificatas, 3 nempe elementa: ac elementum terræ adhuc in facib⁹ iacet, quodq; in suo vitro. Nunc 3 materias tuas serua solidè obturatas, donec facces calcinatæ fuerint. Ac post calcinationem omnium trium terrarum ex ijs eductarum ac rectificatarum: ac tum quaque terra in suam ipsius naturam perducta: Tum opus cōferemus ac fixandum ponemus, vt post docebimus.

Calcinatio terra.

Cap. 120.

Sol diutius
caleinādus
quam luna

Recipe dilecte 3 ollas tuas vitreas quibus facces insunt, ac vaporabis, vt omnino sicce sint. Tum habe super singulas ollas vitrum rotundum, ac olla suprā æqualiter levigata erit, atque etiam operculum, vt sibi invicem quadrent. Tum operculum super ollam luta, ac pone singulas in pelvi cum cineribus, singulas super fornacem peculiarem. Nam Sol diutius calcinari debet quam Luna, Facces Solis faciliè spatio 6 refectionum calcinari debent, ac Luna faciliè calcinatur 30 horis. Ac facces Mercurij faciliè 18 horis calcinantur. Ergo quodque vitrum super fornacem peculiarem stare debet; ac singulis tantum ignem addes, vt facces

com-

communi candore candeant. Fæces Solis retinebis 6 dies in candore naturali, tùm sine frige fieri: ac fæces Lunæ 30 aut 32 horas in vno candore: Ac Mercurij 18 aut 20 horas in vno cādore: tùm sine frige fieri. Tùm remove omnia 3 vitra: ac si quid in operculo aut ad margines ollæ fursùm sublimatū est, id penna absterge. Tùm super singulas fæces aquam communem destillatam superfunde, atq; ollas super fornacem in testa cum cineribus pone: ac aqua bulliat per horā, tùm sine frige fieri. Tùm habe alias 3 ollas vitreas, ac funde quamq; aquam per se sensim à suis fæcibus, aut per phitrum destilla. Tùm rursum aliam aquam communem super fæces funde quæ in olla remansere, ac rursum per horam facito: tùm denuò sinas refrigerescere: ac rursum subtiliter effunde singulas in suam aquam, vt prius. Tùm iterum aquā recetem superfunde. Ita elemētum terræ ex fæcibus eduxisti. Tùm fæces abijce, prorsus enim inutiles. Tùm 3 ollas tuas congelandas pone, ac in quoque ollæ fūdo reperies sal quod est inter albū ac cinericiū: aquam destillatā super id funde, ac denuò per horam bulliat: tū sinas frige fieri, ac subsidere, ac à suis fæcib⁹ diffūde, & fæces abijce. Tùm aquā tuā ex singulis ollis evaporā, ac denuò tibi in quaq; ollā sal remanebit, idq; iam paulò cādidius erit. Funde denuò aquam super sal tuum, vt prius, ac facito, vt prius. Idq; opificium itera toties, donec

Extrahio
Salis.

sal tuum non amplius facies relinquat. Tūc

Terræ recti-
ficata ac
mundata.

terra tua rectificata est, ac mundificata ab om-
ni immunditie: ac sunt terræ Philosophorum.

Coniunctio terra cum elementis.

Cap. 121.

IAm adde omnem terram suis ipsius elemē-
tis rectificatis. Ea iam probè simul rectifica-
ta sunt ac subtilia effecta, absque elemētōrū
separatione: atque hætenus ea perduxisti, ut

Medicina.

iam medicina sint præ magnâ eorum subtili-
tate: nam exterius eorum intus posuisti, & in-
terius foras, atque ab omni immunditie nuda-

Morienus.

sti. Ideo Morienus Philosophus ait: Nisi cor-
pora immunda pura, & munda efficias ab om-
nibus facibus, nihil in arte nostra invenisti,

Hermes.

Hermes inquit: Corpus solutum est aquâ eter-
na, atque ea aqua Mercurium æternum cōge-

Aristoteles

latione coagulat. Aristoteles inquit: Præpara
corpora ac solue, ac deinde ea cum spiritibus
lotis, ac mundatis coniunge, ac fit æterna con-

Rasis.

gelatio ac fixatio. Geber ait, Post cōiunge ei a-
nimam præparatam, ita ei imprimitur æternus
color, quē in æternum retinebit. Rasis ait:
Converte corpora in aquam, atque aquam il-
lam ab omni sua immunditie mundifica, at-
que ex ea denuò terram facito, & ex terra a-
quam: ac tūc ei spiritum adiunge, ac ani-

Danthynus.

thynus ait: Purga corpora, ac albifica, ac ijs
spiritum præparatum adiunge, atque eis vi-

tam

tam siue animam infunde: ita fit æterna con-
glutinatio ac fixatio æterna. Ac Plato: Corpus Platō.
imperfectum destrue ac in aquā redige, ac le-
pram ei ablue, ac mūdifica, atq; spiritum præ-
paratum ei adiunge, ita ignis ea non separabit:
ac tūc ei animam præparatam adiunge, ita o-
mni examini resistent, ac transibunt. Hermes Hermes.
præterea ait: Solue corpora ac albifica, ac nuda
ab omni immunditie, spiritus ablutos ad cor-
pora adducito, ita separari non possunt. Tūc
fermentum illis adde: ita illis æterna tinctura
imprimitur, vt ignis ea separare non possit.
Kalid Morienum interrogabat: Quænam opti-
ma congregatio est? Morienus respondebat: Kalid ad
Morienū.
Perfectum corpus fixum solutum in aquam
æternam, ac spiritus præparatus ei immerfus,
est opus perfectum ac firma coniunctio, ita vt
postea ab igni minimè separentur.

Recapitulatio.

Cap. 122.

N V N c oculos & aures aperi, ausculta, ac
speculum artis inspice. Mentem aperi, ac Anace-
phalcosus.
intellige, quomodo, ac quā ratione hæc con-
iunctio fiet. Dixi tibi in opere minerali multa
opera diversa, quædam cum separatione ele-
mentorum, ac etiam alia opera in quibus ele-
menta non separantur. Quædam aquis forti-
bus fiebant, alia aquā nostrā ardente beñedi-
ctā: alia ad oleum conficiendum: ac omnia si-
mul Elixir sunt. Demonstravi etiam tibi mul-

tis

nis rationib⁹, ita debere fieri. Præterea te etiã in magnis operibus docui, quomodo Solẽ ac Lunã amalgamabis cū Mercurio viuo præparato: ac quomodo igni admovebis. Ac quo pacto pu fillo regimine ignis ignẽ tuum moderareris, vt simul morerẽtur ac fixarentur: ac quomodo omnes eorum faeces consumerentur, ignis puilli constanti directione. Ac quo pacto Natura adminiculo ignis exigui operaretur, vt omnes faeces consumeret, ac in nihilum redigeret, ac ad extremũ perfectã fieret. Nam Natura aliquantulum iuvatur arte artificis, ac constanti decoctione. Idque manifestis rationibus demonstraui, ita esse debere: quemadmodum in veritate ita est: sicuti etiam in vtroq; opere demonstratum est. Dilecte est etiamnum aliud secretum in arte ac firma cognitio, ac præcipua notitia huius coniunctionis operis, in quo nunc versamur, ac de quo loquimur.

De coniunctione operis recapitulati.

Cap. 123.

Moricius.

Hermes.

DOCVI te preparare ac rectificare corpus imperfectum, quod est Luna, ac spiritum qui Mercurius est, ac faeces aut terram ab ijs separare; quod fit perfectẽ soluendo, ac denuò congelando. Idcirco Morienus ait: Ars nostra nihil aliud est, quam perfectẽ soluere, ac congelare. Ideò Hermes inquit: Ars nostra nihil aliud est, quam opus mulierum, ac puerorum ludus. Ita Lunam tuam, Solem, ac Mercurium per-

perfectè rectificasti, ac eius elementum Terræ cum facibus separasti à se invicem: solummodo solvendo & congelando. Ac terram tuam calcinasti, ac præterea terram tuam ex facibus eius eduxisti solvendo, ac congelando. Ita ut terra tua etiam probè rectificata sit, ut nullas faeces relinquantur.

Cap. 124.

IAM omnia simul nudasti ab omni redundantia corruptionum, absque elementorū separationem, ut antè ostensum est. Iam cuique terram elemento suo addidisti: Terram Lunæ, Lunæ, terram Solis, Soli, terrā Mercurij, Mercurio, quamq; in suo vitro. Nunc quærat F.M. Quid iam faciendū est, ac quomodo iam coniungentur? *Cap. 125.*

SCIES in istā coniunctione maximū secretum latere, quod sit in arte vniuersā. Verū quid est perveniri quidē tandem ad perfectionē diuturnitate temporis, ab ijs qui operantur amalgamationib⁹, corporibus ut Lunæ ac Mercurij coniungendis in vitro vno, ac coquendis super igni pusillo, donec perfecta fiant. Scies ac ritè intelliges, omnes qui ita operantur stultos esse, amalgamationibus Lunæ ac Mercurij: aut qui aquā forti ea destillant, aut partem destillant, ac partem manere sinunt: ac brevi tempore ex ijs medicinam configere putant, stulti sunt, nec artem intelligunt, nec etiam se ipsos. Ac quamvis materia fortè ad extremū perfecta esset,

Maximum secretum in coniunctione lateat.

Amalgamatio Lunæ cum Mercurio.

esset, sicuti esset, ut supra multis in locis ostensum est: tempus adeo longum esset, ut pigeret ipsos tã diu expectare, ac opus defererent.

Ratio. Luna est frigida & humida, non fixa, sordida, immunda, ac volatilis: ac Mercurius etiamnum magis. Hæc duo iungunt: utrũ alterum perfectum efficiet? utraq; enim imperfecta sunt. Dico tibi, multos viros doctos in opere sedentes vidi, qui huiusmodi opera facerent: ac multos annos eiusmodi operibus occupati fuerant: ac nunquam quenkũ eorum perfectionẽ habere vidi. Quamvis ad extremũ perfectio sit expectanda, tempus expectare nõ poterant: tũ opus suum igni corrumpebant, aut aliquod mirum consilium quærebant, ut ad finem pervenirent: ac quancũq; rationem inirent, ad extremum omnia corrumpebant. Sed si ad aliquot annos stare fuissent, ac persecuti fuissent die nocteque igni pusillo, tandem perfectum euasisset, ut ipsi vel eorũ posteriori artem eius videre potuissent. Ratio, dilecte, cur multos annos stare debeat, est hæc: Natura non operatur nisi per naturam, quamvis paululum igni pusillo iuuetur, qui illi die nocteque cõtinue additur. Luna est imperfecta, ac Mercurius etiamnum imperfectior, utrum alterũ perfectum faciet? Neutrum eam vim habet. Quomodo vestis immunda lauari mundariq; posset in aqua sordida? Profecto nemo id potest. Ita se etiã res in Luna, & Mercurio habet,

cum

cum coniuncta sunt, neutrum horum iuvandi alterum potestatem habet. Sed Natura facies consumit, ope constantis decoctionis ignis exigui. Ac iam omnibus facibus consumptis, etiamnum utraq; non fixa sunt, utrum alterum fixabit? Natura igni pusillo ac constanti decoctione Lunā fixat: ac etiam post longum tempus, ac cōstanti decoctione fit Luna medicina. Atq; ita longo tempore, ac continuā decoctione exigui ignis, Luna Mercurium in suam naturam pertrahit, atque alterum cum altero fixat: ac etiam longiore tempore ac constanti decoctione, Mercurius cū Luna perfecta medicina fit. Sed antequam id fieret isthoc pacto, fortasse tempus 17 aut 20 annorum dilaberetur. Quare illi qui ad hunc modum operantur amalgamationibus, corporibus imperfectis & amalgamationibus & Mercurio cōiungendis, artem non intelligunt, nec seipsos. Quemadmodum etiam omnes illi, qui aquis fortibus operantur, ad Lunam & Mercurium coniungenda. Nam si artem intelligerent aut seipsos, facile perciperent, ac intelligerent, debere imprimis Lunam ab omni impuritate mundificari: Ea q; mundificatā, subtilis efficienda est .i. ascendens ac descendens debet retineri in vitro fixatorio. Itā tam subtilis fit, ut post medicina fiat. Nam 3 illa elementa quæ in se habet, ascendunt sursum, ac descendunt infra, ac terram adeo subtilem reddunt, ut una ascen-

dat

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descēdit cum aëre, aqua & igni. Ac tùm elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternũ separari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cōstanti ascensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in naturā, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tùm rectè operatus es. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratũ est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquirunt: Para imperfectum ac albibifica, ac cōtinuò spiritum paratum illi adiunge. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tùm debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatũ, quod etiam parari debet: vt parim doctum est, atq; etiamnũ docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducet in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem pervenimus, spatio vnus anni, aut brevioris, prout artifex acutus est. Si Naturam nossent, atq; hoc intelligerēt, quod hic docetur, atque etiamnũ docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aquā forti, ad Lunā & Mercurium in suam

Hermes.

Plato, Aristoteles.

Naturam
noscit.

graf-

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis inde aliquando proveniat, ut ostensum est. *Cap. 126.*

Perlege hoc sæpius ac benè memoriæ infige, ut nunquā cōgregationē facias, corpore imperfecto, ac spiritu parato, quin prius corpus mūdifices, ac albisces, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritum apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectā viā. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cum terrā tuā rectificasses, ut nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, ut vnāquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis pusillo tepido igni, aquā illā vitæ, ita ut paululū incipiat tantū spissescere: sed siccè minimè destilla: ut tantū soluta maneat, Idque faciliè videbis. Cū materia ferè destillauit, sit aliquāto obscurior quàm prius erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū rēferens. Tum sinas refrigerescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effūde: interim quòd etiānum calida est, alioqui omnino evacuare nō posses,

Ratio, et materia effundenda, dum calida est.

nam

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descēdit cum aëre, aqua & igni. Ac tūc elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternū separari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cōstanti ascensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in naturā, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tūc rectè operatus es. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratū est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquit: Para imperfectum ac albi-
fica, ac cōtinuò spiritum paratum illi adiunge. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tūc debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatū, quod etiam parari debet: vt partim doctum est, atq; etiamnū docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducet in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem pervenimus, spatio vnus anni, aut brevioris, prout artifex acutus est. Si Naturam nossent, atq; hoc intelligerēt, quod hīc docetur, atque etiamnū docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aquā forti, ad Lunā & Mercurium in suā
cras-

Hermes.

Plato, Aristoteles.

Naturam
nosc.

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis inde aliquando proveniat, ut ostensum est. . . . Cap. 126.

PERlege hoc sæpius ac benè memoriæ infige, ut nunquā cōgregationē facias, corpore imperfecto, ac spiritu parato, quin prius corpus mūdifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritū apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectā viā. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cum terrā tuā rectificasses, ut nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, ut vnamquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis pusillo tepido igni, aquā illā vitæ, ita ut paululū incipiat tantū spissescere: sed siccè minimè destilla: ut tantū soluta maneat, Idque facile videbis. Cū materia ferè destillauit, sit aliquāto obscurior quàm prius erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū referens. Tum sinas refrigerescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effūde: interim quòd etiānum calida est, alioqui omnino evacuare nō posses, nam

Ratio, est materia effundenda, dum calida est.

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descendi-
 dit cum aëre, aqua & igni. Ac tùm elementa
 ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt
 in æternũ separari nequeant. Atq; vbi hoc pa-
 cto congregata fuerint, cõstanti ascensu ac de-
 scensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari
 incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in natu-
 ra, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo
 vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius
 ita vt superius, ac superius vt inferius, tùm re-
 ctè operatus es. Ac Luna quæ corpus imper-
 fectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq;
 hoc pacto parata est, corpus paratũ est ad spiri-
 tum paratum recipiendum. Ideo Plato & Ari-
 stoteles inquit: Para imperfectum ac albi-
 ca, ac cõtinuò spiritum paratum illi adiunge.
 Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tùm
 debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt si-
 mul fixentur, ac deinde illis adiungere debes
 fermentum præparatũ, quod etiam parari de-
 bet: vt partim doctum est, atq; etiamnũ do-
 cebitur. Quod fermentum vtrisque vitam do-
 nabit, ac trahet & perducet in suam naturam.
 Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad
 magnum lapidem pervenimus, spatio vnus
 anni, aut brevioris, prout artifex acutus est. Si
 Naturam nossent, atq; hoc intelligerèt, quod
 hic docetur, atque etiamnũ docebitur, circa
 eiusmodi amalgamationes non operarentur,
 nec aqua forti, ad Lunã & Mercurium in sua
 cras-

Hermes.

Plato, Ari-
stoteles.Naturam
nosc.

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis inde aliquando proveniat, ut ostensum est. . . . *Cap. 126.*

Perlege hoc sapius ac benè memoriæ infige, ut nunquā cōgregationē facias, corpore imperfecto, ac spiritu parato, quin prius corpus mundifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritum apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectā viā. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cum terrā tuā rectificasses, ut nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, ut vnamquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis pusillo tepido igni, aquā illā vitæ, ita ut paululū incipiat tantū spissescere: sed siccè minimè destilla: ut tantū soluta maneat, Idque faciliè videbis. Cū materia ferè destillauit, sit aliquāto obscurior quàm prius erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū referens. Tum finas refrigerescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effunde: interim quòd etiā nūm calida est, alioqui omnino evacuare nō posses,

Ratio, cum materia effundenda, dum calida est.

nam

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descēdit cum aëre, aqua & igni. Ac tūc elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternū leparari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cōstanti ascensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in natura, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tūc rectè operatus es. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratū est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquit: Para imperfectum ac albigifica, ac cōtinuè spiritum paratum illi adiunge. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tūc debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatū, quod etiam parari debet: vt partim doctum est, atq; etiamnū docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducet in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem pervenimus, spatio vnus anni, aut brevioris, prout artifex acutus est. Si Naturam nollent, atq; hoc intelligerēt, quod hic docetur, atque etiamnū docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aqua forti, ad Lunā & Mercurium in sim-

cras-

Hermes.

Plato, Aristoteles.

Naturam nolle.

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis inde aliquando proveniat, ut ostensum est. Cap. 126.

Perlege hoc sæpius ac benè memoriæ infige, ut nunquā cōgregationē facias, corpore imperfecto, ac spiritu parato, quin prius corpus mūdifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritum apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectā viā. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cum terrā tuā rectificasses, ut nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, ut vnāquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis pusillo tepido igni, aquā illā vitæ, ita ut paululū incipiat tantū spissescere: sed siccè minimè destilla: ut tantū soluta maneat, Idque faciliè videbis. Cū materia ferè destillauit, sit aliquāto obscurior quàm prius erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū rēferens. Tum finas refrigerescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effunde: interim quòd etiānum calida est, alioqui omnino evacuare nō posses,

Ratio, cum materia effundenda, dum calida est.

nam

esset, sicuti esset, vt suprà multis in locis ostensum est: tempus adeò longum esset, vt pigeret ipsos tã diu expectare, ac opus defererent.

Ratio. Luna est frigida & humida, non fixa, sordida, immunda, ac volatilis: ac Mercurius etiamnum magis. Hæc duo iungunt: vtrũ alterum perfectum efficiet? vtraq; enim imperfecta sunt. Dico tibi, multos viros doctos in opere sedentes vidi, qui huiusmodi opera facerent: ac multos annos eiusmodi operibus occupati fuerant: ac nunquam quenuquã eorum perfectionẽ habere vidi. Quamvis ad extremũ perfectio sit expectanda, tempus expectare nõ poterant: tũ opus suum igni corrumpebant, aut aliquod mirum consilium quærebant, vt ad finem pervenirent: ac quamcunq; rationem inirent, ad extremum omnia corrumpebant. Sed si ad aliquot annos stare fuissent, ac persequuti fuissent die nocteque igni pusillo, tandem perfectum euasisset, vt ipsi vel eorũ posteri artem eius videre potuissent. Ratio, dilecte, cur multos annos stare debeat, est hæc: Natura non operatur nisi per naturam, quamvis paululum igni pusillo iuuetur, qui illi die nocteq; cõtinue additur. Luna est imperfecta, ac Mercurius etiamnum imperfectior, vtrum alterũ perfectum faciet? Neutrum eam vim habet. Quomodo vestis immunda lauari mundariq; posset in aqua sordida? Profectò nemo id potest. Ita se etiã res in Luna, & Mercurio habet,

cum

cum coniuncta sunt, neutrum horum iuvandi alterum potestatem habet. Sed Natura facies consumit, ope constantis decoctionis ignis exigui. Ac iam omnibus facibus consumptis, etiamnum utraq; non fixa sunt, utrum alterum fixabit? Natura igni pusillo ac constanti decoctione Lunā fixat: ac etiam post longum tempus, ac cōstanti decoctione fit Luna medicina. Atq; ita longo tempore, ac continuā decoctione exigui ignis, Luna Mercurium in suam naturam pertrahit, atque alterum cum altero fixat: ac etiam longiore tempore ac constanti decoctione, Mercurius cū Luna perfecta medicina fit. Sed antequam id fieret isthoc pacto, fortasse tempus 17 aut 20 annorum dilaberetur. Quare illi qui ad hunc modum operantur amalgamationibus, corporibus imperfectis & amalgamationibus & Mercurio cōiungendis, artem non intelligunt, nec seipsos. Quemadmodum etiam omnes illi, qui aquis fortibus operantur, ad Lunam & Mercurium coniungenda. Nam si artem intelligerent aut seipsos, facile perciperent, ac intelligerent, debere imprimis Lunam ab omni impuritate mundificari: Ea q; mundificatā, subtilis efficienda est .i. ascendens ac descendens debet retineri in vitro fixatorio. Ita tam subtilis fit, ut post medicina fiat. Nam 3 illa elementa quæ in se habet, ascendunt sursum, ac descendunt infra, ac terram adeo subtilem reddunt, ut una ascen-

dat

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descēdit cum aëre, aqua & igni. Ac tūc elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternū separari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cōstanti ascensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in naturā, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tūc rectè operatus es. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratū est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquit: Para imperfectum ac albibifica, ac cōtinuè spiritum paratum illi adiunge. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tūc debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatū, quod etiam parari debet: vt partim doctum est, atq; etiamnū docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducet in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem perveniremus, spatio vnus anni, aut brevioris, prout artifex acutus est. Si Naturam nossent, atq; hoc intelligerēt, quod hic docetur, atque etiamnū docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aquā forti, ad Lunā & Mercurium in singras-

Hermes.

Plato, Aristoteles.

Naturam nosse.

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis inde aliquando proveniat, ut ostensum est. . . . *Cap. 126.*

PERlege hoc sæpius ac benè memoriæ infige, ut nunquā cōgregationē facias, corpore imperfecto, ac spiritu parato, quin prius corpus mūdifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritū apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectā viā. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cum terrā tuā rectificasses, ut nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, ut vnamquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis puillo tepido igni, aquā illā vitæ, ita ut paululū incipiat tantū spissescere: sed siccè minimè destilla: ut tantū soluta maneat, Idque facile videbis. Cū materia ferè destillauit, sit aliquāto obscurior quàm prius erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū referens. Tum sinas refrigerescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effūde: interim quòd etiānum calida est, aliqui omnino evacuare nō posses,

Ratio, cum materia effundenda, dum calida est.

nam

nam cū omnino frigida est, melle est spissior.
 Tum singulas pateras solidè operculo vitreo
 operi. Aut pateras ad id confectas habe, quæ
 arctè ijs quadrent: nam sedulò tibi cauendum
 est, ne quæ sordes ab aëre accedât. Ac cū pa-
 teræ illæ vitreæ admodum arctè opertæ sunt,
 pone ad dies 4 in loco mūdo frigido, aut cella.
 Ac interea temporis in fundo pateræ reperi-
 es exiguos lapillos excretos in morem crysalli.

Lapilli ex-
 creti in mo-
 re crysalli.

Tum etiā 3 alias pateras habe, quæ etiā ar-
 ctè claudi possunt ac super illos lapillos excre-
 tos stabit etiamnū de aqua vitæ, eam superne
 in alia illa vitra effundes; ac lapillos illos tribus
 distinctis vitris inde, quæ regi possunt. Tum
 fume tres illas pateras quib' aqua vitæ dedu-
 cta inest, ac pone denuò vaporādas, donec spif-
 fescat, vt suprà; ac ne isthinc discedas, (nam eo
 spatio quo decies, aut duodecies oratio domi-
 nica recitari posset, sit) ne siccescat, ac ne spiri-
 tū aque vitæ amittas. Sed cū aliquāto spissius
 est quam oleum, sinas refrigerescere: ac rursū
 pateras tuas arctè operi; ac denuò ad dies 4 in
 cella frigidā pone: ac sine rursū lapillare, atq;
 iterū singulas lapillis sui similibus adde: ac
 rursū evapōra vt prius: atq; id repete, donec
 nihil amplius aquæ vitæ super lapillos reperis,
 ac materia tua omnis congelata est. Tum 3
 materiæ tuæ crysallus sunt, Sol tuus, Luna,
 Mercurius, ac præparatæ sunt & subtiles effe-
 ctæ. Quærat filius: Quare in lapillos redeigisti,

ac

ac non in pulverem. Scies spiritum aquæ vitæ esse mediatorem inter corpus & Mercurium, æquè ac lapis quem nobis Deus gratis dat. Ac si aquam vitæ omnino deduxissem, vt pulvis fuisset: tum spiritum aquæ vitæ iterum addere potuissem: ac si post in vitrum fixatorium fudissem, quomodo proportionem scire potuissem: si quid nimis multum infudissem, tum spiritus aquæ vitæ opus impedisset, quominus fixaretur. Est enim pinguis volatilis spiritus, qui ægrè fixari vult, nisi longo tempore. Ac si quid nimium infudissem, tempus admodum longum fuisset. Præterea si nimis parum infudissem, opus nimis siccum evasisset: ita vt ingressum dare noluisset. Spiritus enim vini eandem

Spiritus vini eandem naturam habet cum spiritu antimonij.

habet naturam, quā habet spiritus antimonij. Nam ubicunq; spiritus antimonij ad opus adducitur, opus amabile ac fusibile efficit, vt ingressum det, vt facit aqua paradisi, aut spiritus arsenici aut sulphuris: Imò magis quam omnia simul præstare possent; quamvis omnia simul in suā quinta essent essentiā.

Cap. 128.

HOc animo imprime pro maximo tuo secreto. Quærat autē filius meus, Quomodo iusta proportio scietur? Cum in opere aquæ vitæ aut spiritus vini satis est, id scies: vbi perfectè ab omnibus fæcibus eius repurgatū fuerit. Tum spiritum vini superfundes, ac destillabis, donec incipiat spissescere, in morè olei. Ac

Dd

tum

tum defines, ac fines omne excrefcere in lapillos, vt prius doctum eft. Ac materia illa rectificata, fiue fpiritus fit, fiue corpus, non amplius in fe attrahet, quam fixari poffit, quamque ei ad dandum ingreffum opus fit. Atque hoc Natura operatur. Ita dilecte lapillos omnes excrefcere fui, ac permiffi in fe attrahere tatum fpiritus vini, quam ijs opus effer. Nam proportionem vini dare, id captum hominis fuperaret. Natura fupra captum hominis operatur. Nam Deus potentiam fuam in primis rebus oftendit : vt Creatorẽ noſtrum cognofcere difceremus. Ac Deus in naturã fupra captum hominum operatur. Ac ſcito non multos Philoſophorum perveniſſe ad intelligentiam fpiritus vini. Id tibi ſuprà oftendi: Maius ſecretum non habeo, quam fpiritus vini, in opere vegetabili vbi ſermo eſt de Elixire, vbi mira traduntur de ſpitu vini. Vix tres fuẽre qui ad veram intelligentiam fpiritus vini pervenẽrunt. Itaque dilecte hoc oftendi, quare lapillos illos ſimul excrefcere ſiuerim.

Coniunctio operis, fixando.

Cap. 129.

NVnc ſumes vitrum fixatoriũ, eiq; lapillos illos Lunę indes, ac ſigillo Hermetis obſignabis, ac pones ſuper fornacẽ in cineribus, ac ignem adde tam calidũ, vt tantummodo digitum tuum tenere poſſis in cineribus abſq; cõbuſtione. Cũq; vitrũ calorẽ ſentit, ſtatim lapilli illi liqueſcent in morẽ olei, ac aſcendent

Proportionem vini dare captum hominis ſuperat.

Pauci Philoſophi pervenerunt ad intelligentiam ſpiritus vini.

facile 1000 exiguis fibris: ac denuò deorsum
 descendant. Ac in dies singulos magis spisse-
 scent, quo materia magis fixa fit. Ac ad extre-
 mū tam spissæ fiunt, vt vix denuò reverti pos-
 sint. Ac cum prius facile 1000 videbātur esse,
 vix iam sunt 15 aut 16. Eo signo conspecto,
 ignē tuum auge tantum, vt digitum tuum vix
 spatio, quo aue Maria recitari posset, in cineri-
 bus tenere possis. Cumq; iam vides nullos am-
 pliūs lapillos ascēdere ac descendere, ignē tuū
 auge, ita vt digitū tuum in cineribus nulla ra-
 tione ferre possis. Atq; hoc pacto retine ad ho-
 ras 24: ac si intereā temporis nihil amplius a-
 scendere ac descendere cōspicis, materia tua fi-
 xa est. Atq; id 40 diebus fiet: ac tū perfectū *Luna fixa.*
 corpus tuum paratum est, absolutum, ac me- *Medicina.*
 dicina: hīc iam nō amplius corpus imperfectū
 est: sed corpus glorificatum, atq; alia medici- *Corp^o glo-*
 na: vim enim habet omnia corpora imperfe- *rificatum.*
 cta in Lunam perfectam cōvertendi. Ac quod
 plus est, projice super purum Solem, conver-
 tet ex naturā propriā in veram Lunam. Quare
 Hermes ait: Qui ex Sole Lunam conficere ne- *Hermes.*
 quit, is ex Luna Solem conficere non potest.
 Geber ait: Qui ex rubro album nescit confi- *Geber.*
 cere, is nec ex albo rubrum novit cōficere. Ac
 scies hac ipsā ratione, ex omnibus metallis im-
 perfectis Elixir posse fieri: ac deinceps scies la- *Confectio*
 pides crystallinos Solis etiā vitro fixatorio indi- *Elixiris.*
 debere, ac fixādos poni, vt de Lunā dictum est,

D d 2 Idem

Idem opificium, eadem cōstructio fornacis, idem vitrum fixatoriū est. Ac si fornax tua satis ampla fuerit, omnia illa 3 vitra simul super eandem fornace ponito: ac omnibus idem regimē ignis da. Scies itē Mercuriū coquēdum vbi ab omni immunditie clarificatus fuerit, antequā corpori præparato apponatur. Nam etiamnum spiritum vini apud se habet, quem assumpsit, atq; etiam spiritum vitrioli, ac salnitri, quē in sublimatione subvexit: atque etiam suam terram rectificatam: atque omnia hæc fixa non sunt, ac congregata in rem vnā, ac nondum res simplex sunt, sed composita. Itaq; Mercurius etiā coqui debet, donec simplex sit, vna pars fixa in naturā: atque etiam vna pars non fixa. Id ita accipies. Multa audisti de Lunā, cū non amplius lapilli ascēdunt, tūm satis esse, ac Lunam fixam esse. Ac cū nulli amplius lapilli in Mercurij vitro ascēdunt, tūm itidem satis est. Ac tūm partim fixus, ac partim non fixus est. Hoc ita accipies, spiritus vitrioli, ac terra, Mercurij partem 1 fixarunt, ita vt calore vim non habeat ascendendi, ac lapillos conficiendi. Ac si in testa cum cineribus poneretur, ac magnus calor ei adderetur, partim quidē adhuc ascenderet, aut sublimaret: sed non totus: maxima pars in fundo fixa remaneret. Ita cū Mercurius non amplius ascēdit in vitro fixatorio, aut lapillos non conficit, per talem calorem quem de Lunā diximus; partim fixus, partim non

non fixus est, iuxta rationem prædictam. Ac cum talis est, paratus est ut Lunæ apponatur. Ait enim Aristoteles: Præpara corpus, donec perfectum sit, tum ei spiritum præparatū ad-
iunge: ac simul vnum fiunt, ut ignis separare non possit.

Aristoteles

Cap. 130.

SCIES istos lapillos Solis etiam parari debere, antequam corpori apponi possint. Nam habet etiam apud se spiritum vini, ac terram suam, ea nondum fixata sunt apud 3 elementa. Atque hoc pacto nondum fermentum est, nec anima, etiam nūm compositum est. Ideo lapilli Solis etiam in vitro fixatorio indigent, ac fixari, ut Luna facta est. Cum Sol fixus est, etiam perfecta medicina est, ut Luna, atque etiam nūm multo perfectior. Nam quanto Sol Lunam superat, tanto medicina perfectior est. Tum hæc medicina vim habet omnia metalla imperfecta in Solem transferendi.

Sol multo perfectior medicina, quam luna

Cap. 131.

NUNC scies: Cum Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum præparata sunt: tum demum parata sunt ut simul ponantur, & ut lapis ex ijs conficiatur. Atque omnes illi qui alias vias quærent, fallentur: ac omne illud corrumpent quod ponunt ad lapidem ex eo conficiendum. Multæ sunt fixationes, ac alia exigua opera, ex quibus quidē ad extremū fructus aliquis redire posset, cū attingunt ac longum tempus ritè possunt expectare: sed similes sunt co-

Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum præparata, demum parata sunt, ut simul ponantur, & lapis ex ijs conficiatur.

Dd 3 quo

Similitudo
coqui om-
nia genera
ciborū in v-
na olla co-
quere vo-
lentis.

quo qui omnia genera ciborū in vnā olla co-
quere vult, vt olus, lardū, pisces, &c. Hoc sor-
didum pulmentarium fieret. Tale fieret si quis
Lunā, Merc:, Solē, cū alijs spiritibus & aquis
fortibus, simul conferret: ac id putaret omne
simul coquere in vno vitro, ei idem quod co-
quo accideret. Nam aliud quidē naturā frigi-
dum est, aliud calidum, tertium humidū, quar-
tum siccum, quintum fixum: aliud mundum,
aliud immundū, aliud cōbustibile, aliud incō-
bustibile. Atq; omnes istæ materiæ sunt simul
in vno vase. Atq; istud putant stulti, perducere
ad rem vnā, aut ad lapidem, aut ad aliā bonā
medicinā, breui tempore. Ipsīs impossibile
est. Materias limosas coquunt. Verba obscura
Philosophorum nō capiunt, omne eorum in-
ceptum, delirium est. Itaque dilecte, istā le-
ctionem sæpē perlege, ne in eiusmodi errorem
incidas.

Cap. 132.

NVnc ad opus nostrū redire volumus. Di-
lecte, cū Luna tua Mercurius, ac Sol ad
eum modum præparata sunt: vitrum fixatori-
um aperies, cui corpus Lunæ tuæ inest, ac Mer-
curiū in id infundes, dum adhuc calet: nam si
frigidus esset, nimis spissus foret. Atq; eodem
modo Sole faciendum est: vbi iam spiritus su-
p̄fusus corpori, vitrum tuū forti luto obtura,
ac pone denuō in cinerib⁹, atq; ignē adde dies
7 tam calidum, vt vix digitum in cineribus te-
nere possis, ad spiritum cum corpore probē cō-
gregan-

gregādum, ac cōmiscendum, atq; vniendum.

Tūm sinas frigefieri: Tūm corpus cum spiritu paratum est, ad animam recipiendam, aut fermentum.

Corpus & spiritus parata ad animam recipiendā.

Cap. 133.

Tvm sume in nomine Dei fermentū, ac calidum in vitrum cum Luna & Mercurio infunde, ac forti luto operi, ac super fornace pone, ignem addens ad dies 7, vt suprà, vt cum alijs probè incorporetur. Ac quæ prius tria fuerant, iam vnum sunt. Tūm sine vt refrigescat, ac calidum etiamnū in ampullam vitreā effunde, aut in ouum vitreum, ac sigilla: ac pone in fornace secreta, athanare, aut tripode dies 40, ignem addens tam calidum, vt manū tuā commodè tenere possis, orat. domin. spatio inter conclaue, in quo lapis stat, ac parietes fornacis exterioris. Diebus verò 40 exactis exime ac reperis medicinam tuam coagulatam in lapidem lucidum instar crytalli, rubrum in morem Rubini obscuri. Age gratias Deo, thesaurum terrenū habes: vide vt istum ita regas, vt tibi in gloriā Dei cedat, ac animæ tuæ salutē. Sin aliter feteris, scire debes te hīc in terris hæreditatē cœlestē habere: ac postremū esse donū quod à Deo accipies. Iste lapis infinitā p̄iectionem facit, ob magnā eius munditiē, ac subtilitatem. Ac p̄iectionē non facies nisi in Lunam, aut Saturnum: super ea altissimā p̄iectionē facit. Ac pulcherrimū Solē efficit, quem vnquā vllus homo vidit, tā grata coloris.

Regimen ignis.

Thesaurus terrenus.

D d 4

Muh

*Multiplicatio.**Cap. 134.***Mercurius
parandus.**

Item para Mercurium tuum ad eundē modum, vt in hoc opere doctum est, vsq; in lapillos crystallinos: atq; huius adde 100 partes ad vnam lapidis tui pulverizati, ac simul vitro fixatorio inde, ac firmiter obtura, & pone super fornacem, ignem addens talem, vt vix digitum tuum in cineribus tenere possis. Ac in eo calore stare sine 15 dies: tū in ampullā vitreā aut ovum evacua: ac sigillo Hermetis obsigna, ac pone in tripode ad dies 40, calorem addens talem, vt manum tuam illic tenere possis, aut durare orationis dominicę spatio, à pariete interiore fornacis vsq; ad exteriorē. Diebus verò 40 exactis, exime, ac vitrum confringe. Nobilem lapidem exime: atq; hic tam altam projectionem facit quam prior. Gratias age Deo de omnibus suis mirificis donis, quæ in seruos suos, & filios contulit.

● *Aliud opus.**Cap. 135.*

Scies dilecte pro secreto: cū fixationem aliquam, aut multiplicationem vis perficere, vt citò fructum percipias & ad finem pervenias: primū spiritus mūdificare debes sublimatione: ac corpora siue Sol aut Luna prius mūdificari debebāt. Sol cēmētādo ac luna calcinādo, vt infra docebo. Nulla etiā cōgregatio fieri potest

test anime & corporis, vt simul maneant: quam diu, vlla immūdities est in anima, aut corpore.

Ac anima nulla ratione in corpore manere poterit absq; spiritu. Ac scies spiritū esse mediatorem inter animam & corpus, qui vtraq; simul nectit, vnit, ac ita miscet seipsum cū illis duobus, vt tam firmum vinculum amoris sit inter hæc 3, vt neq; iam, neque vllō vnquam tempore separari possint: ac quæ prius 3 fuerant, iam nisi vnum sunt. Sed quādiu vlla immūdities est, nulla congregatio accidere potest vlla arte. Ac ignorantia huius efficit, vt omnes errent. Si eam cognitionem haberent, omnia eorum opera benè succederent, nec errarent. Nam si fixationem ponerent, citò fixarent. Ac si multiplicationem ponerent, Mercurius sese cito in corpus vniret. Ac quamlibet parū Mercurij apud corpus manet, cum iterū amplius apponitur, citò cum eo fixatur: nam vna pars aliam porrò fixat; ac singulis vicibus magis magisque, ac citius. Spiritus enim semper in corpore crescit: nā quò corpus magis magisque; aūgescit, eo subtilis spiritus magis accrescit, ac fit fortior, ac plus Mercurij apud se retinet, ac citò. Imò facilè tandiu multiplicatio ponetur, atq; in igni haberetur, vt materia tam subtilis esset, vt in morem ceræ liquefceret, ac vitrum penetraret, non secus quam oleum corium penetrat: ac perfectū Elixir fieret ad transferenda metalla in Solē aut in Lunam. Idque omne

Spiritus
mediator
inter ani-
mam &
corpus.

Spiritus
semper in
corpore
crescit.

Compara-
tio mali.

omne efficit spiritus subtilis, qui mediator est inter animam & corpus. Nam spiritus subtilis tam copiosè in corpore crescit, ut omne medicinam faciat. Ac crescit in metallis, quemadmodum aer crescit in malo. Pone malum in mundo, aëri exposito, ac sicco loco, cum primum ex arbore decerpis, ac sinas ibidè iacere per annum integrum, quò diutius iacuerit eò fragrantius est. Quà ratione hoc fit? Pomum vnum aut duo magna non sunt, ac tamen per totum cubiculum odore emittunt. Odor iste à nobili spiritu provenit, qui pomum in sua essentia retinet, qui quotidie magis in eo crescit: inò donec corpus corrumpi incipit, tùm spiritus nobilis ex eo excedit: ac pomū putrescit ac putrescit: quomodo igitur nobilis spiritus crescit in opere vbi spiritus & corpus omnino munda sunt? Itaq; dilecte omninò animam ac corpus mundifica, antequā spiritum eis apponas, aut adiungas. *Cap. 136.*

Pondera
omnium
multiplica-
tionum
ac fixatio-
num re-
solvenda.

SCies porro pondera omnium multiplicati-
onum ac fixationū: Ac in eo multi errant.
Nam si nimium materiæ volatilis fixæ addide-
ris, pars volatilis optimū fixæ partis secum sub-
vehet. Ac si pars fixa fortior est volatili, apud
ipsam optima pars volatilis permanet. Ac in
eo omnes Alchymistæ errāt. Scies igitur porro,
tibi in ponendis multiplicationibus aut fixati-
onibus, sumendas 3 partes corporis, atq; vnam
animæ, ac vnam partē spiritus, ac miscebis pbe
inter

inter se, ac talem ignē addes, vt corpus animam ad se trahat, ac spiritus vtriusq; horum particeps fiat. Ac spiritus & corp⁹ spissā ac crassā fiant, ac corpus subtile, ita opus tuum probum erit. Sed si ignē addis vt spiritus & anima subtiliora fiant, quā prius erant, ac corpus crassius atq; obscurius, omne corruptum est. Id ita accipies. Ignē lentum adhibe, vt corpus animam ad se trahat, ac spiritus vtriusq; participet, penetrans per corpus ac animam, ac vtraque calefaciat, vt vtraque vnum corpus fiant,

Cap. 137.

SCIES quare spiritus animæ ac corpori adiungatur: ratio hæc est. Luna est corpus, Mercurius anima, vtraque frigida & humida in exterioribus, ac in interioribus calida & sicca. Ac cum simul cōponuntur quomodo coniunctio fieri posset? Contrariū adesse oportet, si generatio aliqua fieret: id verò stulti capere nequeunt. Turbæ tamē Philosophorū dicunt naturā esse sequendam, vt infans in matre concipitur: manifeste loquuntur absq; verbis rectis. Tamē percipere nec intelligere queunt. Ponūt Lunā & Merc: simul amalgamātes, ac putāt illa duo simul fixare: nec animaduertere possunt vtraq; eiusdē naturę esse frigida, ac humida, ac ea sine medio simul maritare volunt. Citius ignis igni extingueretur, quod impossibile est. Ita se res habet cū Luna & Mercurio: antequā ea simul fixares, prius vtraq; volatilia efficeres.

Nam

vt generatio fiat contrarium adesse debet.

Nam Luna est adeò frigida, & humida cum non est fixa, vt Mercurius eius à terra trahi possit sublimando, ita vt nihil præter terram, ac sal reliquum sit. Ac cum tum magna quantitas Mercurij ei additur, ac tum aliquis ignis vehementior adhibetur, vnum cum altero volatile fit. Partes volatiles terram, aut sal secum subuehunt, ac nihil præter feces in fundo vasis relinquunt. Stulti verò eam ratione capere nequeunt, nec animaduertere 2 similia coniungi non posse sine medio, qui spiritus est. Spiritus est extremè calidus & ficcus; Mercurius & Luna in exteriorib⁹ frigida & humida sunt. Cum verò iam spiritus proportionem his apponitur, frigus vtriusque horum calefacit suo calore, ac sua siccitate humiditatem temperat, ita vt per ipsum alterum in alterum ingrediantur: ac spiritus fit vnum cum vtriusque corpus: atque etiam his addi debet proportione. Si enim nimium spiritus esset, vt nimis calida aut sicca efficeret, generatio etiam non fieret. Nam intus calida ac sicca sunt: ac si etiam extrà calida ac sicca efficerentur, vtraque ruber pulvis fierent, in morem terræ quæ humiditate exuta est. Ac si nimis magnum igne adhiberes, etiam corruptum esset. Etiam dilecte hoc pacto regere debes, vt quietè inter se quiescere absque separatione possint: ita vt in se inuicem ingredi possint, quiescendo absque separatione. Ignem non magis augebis quam vt digitum Ave Maria spatium

Quid spiritus efficiat corpori & animæ adiunctus.

spatio durare possis. Si Alchymistæ hanc rationem funditus intelligerent, omnia eorum opera sine obstaculo procederent, siue amalgamationes, fixationes, multiplicationes, aut in lapide aut alijs medicinis, omnia bonum successum haberent, sine magno labore, ac sine magno sumptu. Istud memoriæ imprime, ac sæpè perlege, ac quodq; verbum funditus intellige, antequam vlla opera incipias, ita nec errabis, nec falleris.

De Sulphuribus.

Cap. 138.

NUNC tenebit dilectus meus loco magni secreti, tam multa esse Sulphura quàm metalla. Ac quodque prout mundum, ac purum est, etiam metalla pura sunt. Ita fit, ut plumbum, ferrum, cuprum tam immunda sint: nam eorum sulphura immunda, pingua, ac foerida sunt. Quare immunda, æruginosa, nigra, foetentia, ac plena sulphuris sunt combustibilis. Ac scies in omni re esse ignem combustibile, ut pluribus in locis doctum est, atque is corrumpit omnes res quæ in rerum natura sunt. Nam cuicunq; pinguedo combustibilis inest, id imperfectum est, ac citò perire debet, ac in nihilum redigi. Spiritus enim in eo diutius requiescere nequit: locum enim mundum ibi non reperit, in quo requiescere possit. Quare metalla immunda imperfecta sunt: nam in ijs tam est sulphur cōbustibile aut oleum, quàm
in

Tam multa sulphura sunt quàm metalla.

in omnibus crescentibus, siue in vegetabili,
siue in animali. Imò in Luna est sulphur com-
bustibile, aut oleum. Idcirco nullum cæmen-
tum tenet, nec colores, nec antimoniũ: Id facit
sulphur cõbustibile, aut oleum, quod ei inest.
Ac cum Luna repurgata est à suo sulphure cõ-
bustibili, Luna fixa est, colores tenet, ac cæmẽ-
tum patitur, ac per antimonium transit, atque
est albus Sol. Itẽ Sol in se nullum sulphur cõ-
bustibile habet, idcõ fixus ac purus est, ac om-
nes probas transit. Itaq; sciet dilectus meus,
vbicunq; sulphur combustibile est, spiritum
requiescere nõ posse. Quare errant omnes qui
sulphure cõbustibili operantur. Idcõ Morien-
nus inquit: Nostrum sulphur vulgare sulphur
non est: nostrũ sulphur incõbustibile ac mun-
dum est.

Cap. 139.

Multa ge-
nera sul-
phurum.

SCies esse multa genera sulphurum, vt sul-
phur cõmune, ex quõ pulvis tormentarius
conficitur, id ad opus nostrum prorsus inutile
est, ob odorẽ eius, ac redundantem pinguedi-
nem: tamen in eo nobilis est spiritus nostro
operi prorsus utilis, sed is arte ex eo esset edu-
cendus, vt sublimatione, per res quæ infrà di-
centur. Est præterea & aliud sulphur multum
olei cõbustibilis in se habens, ac auripigmen-
tum dicitur: estq; melius priore. Hoc vero in
se nobile habet spiritum, qui itidem sublima-
tione extrahendus foret. Est & aliud, estq; me-
lius

lius illis duobus, ac arsenicum rubrū vocatur, ac habet itidē in se spiritum valdē nobilē. Est item etiam aliud sulphur, ac arsenicum album dicitur: estque optimum omnium nostrorum operum: verū etiam melius sublimatione mundificandum est, vt postea docebitur.

CAP. 140.

Nihil porrò est à Deo cōditum quin ei sulphur insit, in quo sulphure nobilis est spiritus, qui seruit in animali aut vegetabili, vbi ex oleo combustibili aut igni eductus fuerit. Ac sine eo spiritu nullus lapis vegetabilis aut animalis perfici potest, nec opus vllum. Ita sulphura nosse disces. Nam si sulphur accipis crudum, ac cōbustibilitatē in se habens, opus tuum corrumpet. Aut si sumis in tuis operibus albis rubrum spiritum ex auripigmento venientem, aut ex rubro croceo arsenico, opus tuum corrumpes. Ac si etiam sumis in opere tuo rubro album spiritū ex arsenico albo profectum, aut ex lapide calaminari, aut ex vitriolo albo, quæ omnia sulphur album in se habent, etiā opus tuum corrumpes. Idcō Geber ait: Ne permisceas rubrum spiritum cum albo corpore: alioqui cōbures, ac nimis fervens efficies. Ac si mīscēs spiritum album cum rubro corpore, omne vastabis. Idcō prudēs ac circūspectus esto. Ac porrò cum lapidem parare vis, aut vllas fixationes, aut multiplicationes, vt saltem spiritus tuos, cuius sint generis cognos-

Omnibus
Deo crea-
tis sulphur
insit.

cognoscas. Itaque omnes illi errant qui arcanum Philosophorum non intelligunt.

Alia mixtio ad fixandum & multiplicandum.

Cap. 141.

Ratio proportionis.

Recipe 6 partes corporis, animæ & spiritus singulorum partem 1. Ratio hæc est: Luna non est fixa, ac multum Mercurii in se habet; qui vnum est corpus cum corpore Lunæ: ac vnum corpus non libenter separatur, quamvis super testam puigatur, apud ipsam manet. Sed in cemento aut antimonio ibi evolat cum antimonio, qui spiritus est, ac vrendo corpus Lunæ in nihilum redigit. Quare nimium de spiritu sumunt, ac vnam partem animæ, quæ Mercurius est, atq; 1. partē spiritus. Ac parum est, quod volatile sit. Nam simulatque Mercurius ad Lunā accedit, Mercurius qui in Luna est, se miscet cum Mercurio, qui nunquā corpus fuit. Ac inter se permiscentur: ac spiritus qui inter hæc 3 mediator est. i. inter Mercuriū ac corpus Lunæ, sese cum illis permiscet. Si iam multum Mercurii ac spiritus ad Lunam adductum esset: ac ea se simul miscerent, atq; igni admonerentur, simul avolarent: ac secum optimam partē corporis raperent, ac nihil præter faces relinquerent. Ideo 6 partes Lunæ sume & animæ & spiritus singulorū partē vnam, vt corpus forte sit, ac animam & corpus in se fugat. Idcirco Danthynus Philosophus ait:

Cum

Danthynus.

Cum corpus animam & spiritum secum, aut in se trahit, exulta: nam opus tuum ad optatum finem perveniet. Sed cum anima, & spiritus corpus trahunt, nihil præter cineres retines. Nam cum Mercurius Lunæ tuæ apponitur, ambo illi iam dicti Mercurij congregantur, atque vnum fiunt. Tum venit spiritus, qui mediator est, inter duos illos Mercurios & corpus, ac miscet se cum illis tribus, ut prius. Mercurius Lunæ vnum corpus fuit, ac iam congregatus est cum Mercurio qui nunquam corpus fuit. Atque hoc illud est, quod Hermes ait: Cum Mercurius corpus est, porro corporatur, cum solutus est, porro soluitur: cum fixus est, porro fixatur. Quare Mercurius Lunæ pertrahit ad suam naturam Mercurium qui ei apponitur ac crudus est, nunquam enim corpus fuit. Luna ex eo corpus efficit. Tum accedit spiritus, ac miscet se cum duobus sui similibus, ac cum corpore: estque medium inter animam & corpus, ac simul retinet, ita ut vnum cum altero fixetur. Ac Luna fixa evadit, quod Natura operari nequit, ad tale enim opus non præparatur. Quare hic ars Naturam superat. Sed si Natura ad tale opus præpararetur: artem superaret diuturnitate temporis. Verum ars brevi tempore operatur, quod Natura minimè potest. Quare duo dissimilia congregari non possunt, sine medio. A primo enim gradu ad tertium pervenire non potes, nisi secundo præterito, qui medium inter primum ac tertium est. Atque hoc

Hermes

Duo dissimilia coniungi non possunt sine medio.

Ec

stulti

stulti intelligere nequeunt. Quomodo rē duram mollē reddes, atq; è sua natura perduces in aliam naturam? Id per medium fieri debet. Ut aliquid quod durum sit solvere in aquam, fieri debet per frigidam humiditatem: ac rem frigidam humidā efficere duram, per calidam ac frigidam siccitatem fieri debet. Scies porro quomodo spiritus tuos aut sulphura, animam tuam aut Mercurium, corpus tuum ac tuam aquam siccam, ad opus tuum præparabis.

Cap. 142.

Recipe principio Mercurium ut ex fodinis venit, ac non adulteratus est, ac quem ad album operari vis, atque ipsum sublima per hæc infra scripta. Recipe primū lapidem calaminarē, alumē rupeum, vitriolum album, ovorum cortices, calcem ana singulorum libram 1. Salis marini lib 2, simul inter se contunde. Tūm ꝛ Mercurij lb 2, ac simul super lapide cōtere cum salis marini aqua tenuissimē. Tūm vasi terreo inde, ac alembico superimposito, pone super fornacē sublimatoriam receptaculo addito simul benē solidē claudente ac lutato. Ac pone sublimandū primū igni pusillo, ac deinde magis magisque aucto, uti decet, auctiore ad horas 12. Ac 12 horis exactis, paulatim materiam tuam cādescito, atq; ita retine ad horas 4: omnisque aquositas in receptaculum transibit, ac Mercurius tuus in alembicum sublimabitur: ac maiore ex parte

vivus

Vulgo al-
lumen de
sacca.

uius ascendet. Exime ac denuò cum materia recenti contere, ac cum aqua illa quæ in cecepraculum destillauit. Atque ipsum iterum sublimandum pone modis omnibus, vt prius factum est. Atque istam sublimationem itera, donec omnis Mercurius mortuus fuerit: ac 4 lothones in tuo pondere viceris. Tùm Mercurius tuus paratus est, ad tuum opus album: Mercurius paratus.
serua ipsum donec eo vsus erit.

Cap. 143.

RECIPE iam Arsenici albi vt ex mineris venit libras 2, ac contunde in pulverem, ac contere in pulveré super lapide cum simili materia, ac pondere, vt de Mercurio dictum est. Ac sublima per se, donec itidem 4 lothones viceris. Nam omnes albæ materiæ iam dictæ habent sulphur album. Item porrò aquam tuam siccam para eodem modo, ac pondere, donec itidem 4 lothones lucrifecens super duas libras, vt de Mercurio ac Arsenico doctum est. Tùm recipe sal armoniacum quale Venerijs adfertur, clarum ac pellucidum arte ex operibus animalibus effectum, ac serua in vsum. Præterea corpus tuum præparabis in hunc modum.

*Preparatio.**Cap. 144.*

RECIPE Lunā cupellatā admodum sicce purgatam, ac tùm etiam nūm in crucibulum à plumbo reflatā: ac tùm in laminas contusam,

Ec 2

ac

Regimen
ignis.

ac tùm cæmentaram cum sale cõmunistratum
super stratũ , ac lutatã ac tùm calcinatã , sicuti
noſti : primũ igni puſillo, deinde aliquanto
auctiore , vt crucibulus rubefcat , ita vt Luna
nõ liqueſcat. Ac ita relinq; ad horas 24 in vno
candore, aut calore. Tùm crucibulum aperi, ac
ſal à laminis tuis ablue , donec tota munda ac
pura ſit. Ac laminas tuas ſuper lapide contere,
ac laua, vti conuenit. Tùm Lunã tuam denuò
in corp⁹ reducito, ac rurſum laminas , vt priùs
effice, ac cẽmenta vt priùs. Idq; facito, atq; ite-
ra tandiu donec Luna tua munda ac clara ex
cæmento prodeat : Ita vt aqua ſuperfuſa mun-
da ac clara indè defluat , ſicuti infuſa fuerat.
Tùm ſepone, donec eã tibi opus erit.

Cap. 145.

NVnc te docui Lunã tuam, Mercurium, ar-
ſenicum , ac ſal armoniacum præparare,
ad lapidẽ albũ, aut fixationẽ. Scies, mi dilecte, ſi
quas fixationes velis ponere, te debere omnes
iſtas materias præparare , ac ponere iſdẽ pon-
deribus, vt priùs, ac fixabis ſemel : ac vna fixa-
tione factã , ſemper Mercurium viuũ appo-
nere debes , ac denuò fixabis ſemper breui tẽ-
pore, eximens & imponẽs. Sed ſi ſemper Mer-
curium apponeres, nec quicquã eximeres, fixa-
tio tua fuſibilis fieret vt cera, ac medicina: ac
faceret projectionem ſuper Mercurium vitam
habentẽ, vt in projectione dictum eſt , ac poſt
doccebitur.

Ad

*Ad rubeum.**Cap. 146.*

Recipe salis communis partē vnā, vitrioli Romani partē 1, ac 3 partes tegularum, ea inter se contunde, ac lamina Solem tuum tam tenuem quam ducari aut coronati sunt, ac cæmenta stratum super stratum, vti nosti, horas 24 vti conuenit cæmentare. Hoc quater itera, semper per cæmentum recens: tūc reducito, ac subtiliter lima, ac conterere super lapide impalpabiliter, cum melle aut gummi, ac ablutatum modo mundè & clarè: idq; ad opus tuum serua. Tūc ℞. 2 libras boni Mercurij, atq; in hunc modum sublima. ℞. salis communis partē 1, aut ℥ 1, vitrioli Romani ℥ 2, contunde & sicca simul, vt puluerescant. Tūc misce, ac super lapide cōtere cum Mercurio illo cum aceto destillato tenuissimè. Tūc vasi inde terreo, vt in albo docetur, ac omnis humiditas in receptaculum desti'labit: ac Mercurius sursum sublimabitur in alembicū in morē niuis candidus: ac in se spiritū vitrioli habebit, & salis. Tūc denuò contere bis, tantū recentis materiæ sumens, cum aqua quæ in receptaculū destillauit: Idque denuò sublima. Hoc facito ac iterato septē aut octo vicibus, identidē per recentē materiam: aut donec in quamq; librā 2 lothones lucrificeris, vt prius. Tūc sume 2 ℥ arsenici rubi, vt ex mineris prodit, ac sublima ipsum vt hīc de Mercurio docetur. Tūc accipe

Ee 3

2 libras

2 libras salis armoniaci, aut aquæ tuæ siccæ, ac itidem sublima, vr de Mercurio doctum est, ac serua. Iam te præparare docui omne, quod tibi ad opus tuum necessarium est.

Cap. 147.

Modus cō
iūgendī a-
nimā, cor-
pus ac spi-
ritum.

Nunc docere volumus quomodo, & qua ratione, animam, corpus ac spiritum simul coniungemus, vt in se inuicem ingrediuntur. Nam contrariorū congregatio esse non potest, vt simul maneant siue, medio, de quo supra doctū est aliquid & post aliquid docebitur, cū de herbis in vegetabili sermo erit.

Cap. 148.

Exemplū
tinctorum.

CApe exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt. Habent rubram, ac pannum quem rubra imbutum cuperent, ac habent alumen. Pannus corpus est, rubra anima, ac alumen spiritus; qui intermedius est inter vtrumque. Nam si alumen non accederet, rubra in pannum non ingrederetur, ac fixa maneret. Invisibiliter avolaret, ac pannus pallesteret. Nam color rubræ, spiritus est: alumen vtriusq; particeps est, adde vt congregata alterū in alterum ingrediantur. Aut aquā nubium habere debes in qua hæc 3 omnia bulliāt, cūmq; bulliendo alterū in alterū ingressum est, ac probe congregata sunt: pannus siccādus suspenditur, atq; aqua recedit, ac color fixus in panno remanet. Ita se res cū nostro lapide habet. Quamvis corpora ritè præparauim⁹, & animā, & spiritū:
nisi

nisi in se invicē ingrediantur, neq; iam neque
vlllo vnquā tempore simul manebunt sine me-
dio aquæ. *Cap. 149.*

Item iam dilecte vbi nam nunc aquā illam
reperiemus? Nam Geber ait: Aqua nostra nō Geber.
est aqua nubium. Aristoteles inquit: Aqua no- Aristoteles
stra est aqua sicca. Hermes ait: Aqua nostra ex Hermes.
sordida ac fœtida mēstruali materia colligitur.
Danthynus dicit: Aqua nostra inuenitur in Danthynus.
veteribus stabulis & latrinis ac fœtidis cloacis.
Ac Morienus: Aqua nostra crescit in monti- Morienus.
bus ac vallibus. Ac stolidi verba ista non in-
telligunt: ac putant Mercurium esse: Non est
Mercurius, est aqua sicca, quæ ingredi facit ac
cōgregare omnes spiritus minerales, animam
& corpus. Atq; vbi ea congregavit, recedit ab
illis, ac fixa simul manere sinit. Atq; hæc aqua
reperitur in omnibus rebus quæ in mundo
sunt. Nam nisi hæc aqua esset, frustra lapide
efficere niteremur. Nam quo pacto efficere-
mus vt nostræ materiæ præparatæ alia in aliam
ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopola
herbas suas simul congregant. Atq; eod-
em modo facere debemus, siue in vegeta-
bili, aut animali, aut minerali, ad opus per-
fectum faciendum, aut quintam essentiam, ex
rebus singulis distinctis aquam siccam habere
debemus. Itaque in rebus omnibus aqua sic-
ca inest, vt seipsæ perfectas efficiant. Ideò Ga-
lenus ait: res omnes suam propriam habent

Rebus o-
mnibus a-
qua sicca
inest.
Galenus.

Ec 4 mgdi-

medicinam ad lapidē conficiendū , siue in minerali, animali aut vegetabili, absq; vllarū rerū peregrinarum additione. Quare cū lapidem conficere volumus , aut vllam fixationē, coniunctionē illam aqua nostra sicca facere debemus; sicuti de tinctore & Pharmacopola dictū est. Ideo sit, mi dilecte, vt tam multi in errores incidant, quōd naturam nō intelligant, nec sequantur. Idcirco tibi de tinctore & Pharmacopola mentionē feci: vt per eam rationē rudem, naturam intelligas, vt tua ipsius mente capias, nullam coniunctionē absq; medio fieri posse. Quare omnia opera quę suprà habētur, proba sunt. Sed duo illa ibi non nominantur spiritus videlicet atq; aqua sicca, pondera, ac congregatio, in quibus ars nostra tota cōsistit. Quare te adiuro, vt secretum istud nunquam patefacias, nam huic omnis ars quę in orbe sit, inclusa est, ad brevi tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendum.

Coniunctio albi operis.

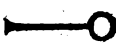
Cap. 150.

R Ecipe 6 partes tuæ Lunæ præparatæ, atque spirit⁹ tui sublimati & animæ, singulorum partē vnani, ac aquæ tuę siccę partē dimidiam. Hoc itā intelligendum est 18 lothones Lunæ, Mercurij, Arsenici, singulorū lothones 3, salis armoniaci lothonem cū dimidio: faciunt simul 25 lothones $\frac{1}{2}$. Hæc omnia dilecte simul sicca miscebis super lapide, ac paterę vitreæ indices,

Aqua vitæ
prohè à
phlegmate
liberata.

Regimen
ignis.

des, ac cauebis ne qua humiditas aëris accedat. Præstaret in stupha sicca fieri. Tùm habebis dilecte aquâ vitæ probè à phlegmate liberatam, vt nullum sal armoniacum pulverizatū in eâ solui velit, ac cum eâ materiâ tuam tenuissimè super lapide contere. Ac munias te aduersus aërè, nocere tibi posset. Atq; vbi cōtritum fuerit, inde eiusmodi vitro Venerico, ac operi vitro quod illi quadret: ac firmiter luto bono obducito; tùm in fornace secreta ponito, aut tripode, atq; ignè adde tātūmodo eo tepōre quo est halitus hominis 25 annos nati. Atq; hoc pacto relinq; ad dies 16: ea eius putrefactio est. Tùm ex fornace remoue, ac ad stupham siccam accede, eam eo calore accède quo Sol in Ariete splendet, ac ollam in ea pone patentē: atq; ita positam relinque ad dies 3. Ac tribus diebus, spiritus syluestres pingues ex materia extrahentur, tùm denuò operculū ollæ impone absq; lutatione: ac pone rursū in tripode aut fornace, in quâ vnâ lāpade accēdi possit. Ac talē calorē adde, vt exterius manus tuæ durare possis ad vas in quo opus est, sine combustione. Atq; ita positum relinque 21 dies. Tùm vide numquid fursū sublimatum sit, nec ne. Si quid est fursū sublimatū, infra absterge, ac misce eiusmodi spathula lignea inter se. Ac si quid sublimatum est, persequero eundē calorē etiam nūm ad dies 6 aut 8: donec videas

Ignis ve-
hemēs ad-
hibendus.

videas, eo calore nihil ampliùs fursum subli-
mare. Cumq̃ue non ampliùs fursum subli-
mat, ignem auge aliquantulum singulis octo
diebus, donec materia tua fixa sit. Tùm ignē
vehementem adhibe. Ac sal armoniacū sub-
limando deme, ac pondera. Si iustum tuum
pondus habes, quemadmodum primū ap-
ponebas, nec ampliùs, materia tua fixa est. Ac
si ampliùs reperis quam initio apponebas: ma-
teria nondum fixa est. Misce iterū cum ma-
teria, ac adde ignem procedendo, donec fixa
sit. Tùm sublimando denuò aquam tuā, sub-
trahe siccam, ac materiam tuam exime, ac pon-
dera an omne pōdus tuum habeas. Ac si tum
indē medicinam facere vis, dimidium tantum
Mercurij viui adde, quā materia gravis est,
atque etiam dimidium tantū aque siccae: vi-
delicet vbi 2 partes fuerant, etiam vnam adde,
eæ efficiunt 3, ac simul super lapide contere
cum aquā vitæ, vt priùs dictum est: ac rursū
ollæ vitreæ inde, omnibus modis, vt suprā,
donec materia tua fixa sit. Ac denuò aquam
tuam siccam sublimando subtrahe, ac mate-
riam tuam pondera. Ac sume dimidium tan-
tum Mercurij quā materia tua gravis est, ac
5 lothones aquæ tuæ siccae: contere denuò su-
per lapide cū aqua vitæ, vt priùs. Ac facito vt
priùs, donec materia tua fixa sit. Sublimatione
denuò aquam tuam siccam subtrahe, ac tertio
materiā tuam pondera: ac dimidium Mercurij
vivi

vivi accipe: & 6 lothones aquæ siccæ: misce & cōtere cū aquā vitæ, atq; facto vt prius, donec materia tua fixa sit. Ac fit fusibilis vt cera, antequā omnino fixa fiat. Ac tū non amplius aquā tuam siccam sublimatione subtrahere potes. Nam cū lapis in aliquē magnum calorē devenit, liquefcit, ac in se aquam illam includit, vt amplius subvolare nequeat. Tamē aqua illa sicca fixa non est, nec fixari potest; Atque ita medicinam partim fixam, partim nō fixam esse oportet. Sed ignorātes id intelligere nequeūt. Semper nituntur materiā suam fixam reddere. Cumq; iam fixam habent, æquē ac prius profecerunt: cū enim iam projectionē facerent, nihil pficiebant. Ac omnis eorū opera perierat: verba enim Philosophorū nō intelligebāt. Opus omitebant, vbi de integro erat incipiendum: vt suprà demonstratum est. Nunc igitur postquam dilectē medicinam tuam fusibilem effecisti, medicinā tuam vitreo crucibulo ex vitro Venetico conflato indes, ac lique facies. Ac medicina tua iā liquefacta: lapis est clarus, albus & pellucidus in morem cristalli, in se retinens aquam illam siccā quæ fixa nō est, ac ita esse debet. Nam si aquā illam siccam in se non haberet, projectionē nō faceret. Nā cū projiceretur super Merc. vinum factū, aut super mortua, immūda, impura metalla etiam vivificata, projectionē nullā faceret. Nā nihil esset quod medicinam aut Mercur. congregaret, sicuti antē
de

Aqua sicca
in lapide
non fixa ac
volatilis
esse debet.

de tinctore & pharmacopôla ostensum est. Itaque dilecte, aqua sicca in lapide nō fixa, ac volatilis esse debet, si projectio sit futura.

Cap. 151.

Quid efficiat aqua sicca.

Scies mi dilecte, cū projectionē facis aqua Silla in lapide est, ac cū lapis liquefcere incipit super Mercur. aut super metalla immunda, tū aqua illa sicca medicinā & metalla in vnum contrahit, ac vt alterū in alterum ingreditur efficit. Ac cum ea coniūxit, avolat in fluxione. Nam in pjectione medicina cū Mercurio aut metallis impuris fluere debet, in quē pjectio fit. Ac tū opus perfectum est. Quid censes dilecte? Nōne magnum secretum est cunctis hominibus absconditum? Scies porro opus ad rubrum idem esse cum albo, quoad opificium: nisi quod fornax, ac pondera, ac tempus aliquāto longius sit. Ac qui alias vias querit ad lapidē mineralē conficiendum, errabit. Multæ ac varix sunt viæ, sed firmæ non sunt, multa vitia in eas incidunt. Tamen hic modus adesse debet, vt opus perfectum evadat.

Modus fixandi & multiplicandi.

Cap. 152.

Fixationem facito vt prius, atq; ex vase exime, ac pondera. Est exēpli gratia libra tuæ materiæ fixæ: sume itaq; libram 1 tuæ Lunæ calcinatæ, vt prius, facit 2 libras. Tū sume lb 1 Mercurij calcinati, vt prius, facit 3 lb. His adde 3 lothones aquæ siccæ sublimatæ, vt prius:

ac

ac simul tere super lapide cū aqua vitæ. Ac facito modis omnibus, vt prius doctum est, donec materia tua fixa sit. Tūm sublimando aquā tuam siccam subtrahe, ac pondera materiam tuam. Si tum 3 lb fixi habes: sume denuò 3 lb Lunæ tuæ iam dictæ, & 2 lib. tui Mercurij præ dicti, Facit 8 lib. simul. Tūm sume 8 lib. aquæ tuæ siccæ iam dictæ, ac cōgrega, ac fixa vt prius. Tūm aquam tuam siccam sublimādo subtrahe denuò. Tūm 8 lib. materiæ fixæ habes. Item si 4 lib. demere vis, licet: Habes album Solem, ac facere aquam rubram, ac tingere, ac commodum eā facere: Ac ex alijs 4 lib. medicinam facere, modis omnib⁹, vt prius doctum est. Sed in duobus vitris pone, in singulis 2 lb. Nam si in vno vitro poneres, materia nimis magna esset: nam aquam paradisi ei addis. Ac si ex 8 lib. omnibus medicinam facere voles, in quatuor vitris pone, ac medicinam para, vt antè doctum est. Ac scies, te in singulas libras quas congregabis additurum libram vnam aquæ siccæ.

Aqua Rubificans.

Cap. 153.

Recipe crocum Martis, antimonium, vt ex mineris venit, arsenicum rubrum singulorum vnam libram, auripigmenti lib. 1. vitrioli Romani 3, Salnitri, quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul, & sicca vt pulverent. Ac libram 1 Salis armonia-

Regimen
ignis.
Aqua alba

niaci immisce. Cùmque probè permistum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem faciliè ferre possit, nec intus vitrificatū sit. Ei alembicum superimpone, ac firmiter luta super id, ac compressè, pone super fornace, receptaculo addito, atque aquam fortem, vt oportet, destilla: primum igni pusillo, ac semper ipsum augendo. Ac tibi aqua alba destillabit, quæ vbi destillârit, alembicus rubere incipiet, aut croceus fieri. Tùm receptaculum citò aufer, ac aliud adde: ac solidè luto operi: ac ignem tuum auge, donec spiritus albus transeat, is est sal armoniacum, quod vltimum omnium transit: ac tandiu ignem strue, donec alembicus omnino lucidus fiat. Cùm iâ ruber spiritus transit, nihil cum eo transit. Ac simulatque transierit, spiritus atque aqua simul transeunt. Tùm alembicus intus albus fit, quasi niue plenus esset. Ac tùm ignem strue tandiu, donec spiritus ac aqua exhalatione per rostrum educta sunt: quemadmodum homo vi halitum exhalat: ita spiritus ac aqua sicca per fistulam expirant alembici, in receptaculum, ac ignem augment. Cùmque spiritus & aqua sicca transiere: alembicus fit mūdus, clarus & albus, ac pellucidus. Tùm sinas frige fieri, ac remoue ab igni, atque aquam vitro inde: ac arctè obrura. Ac sume caput mortuum, ac tenuissimè in pulverem cōtunde, ac in aqua mundâ clarâ pone ad horas 2: sine subsidere, ac clarum supernè diffunde:

Similitudo
hominis
halitum
exhalan-
tis.

de: ac denuò aquam mundam claram super-
funde, vt priùs. Ac sine etiamnùm per horam
bulliat, vt priùs. Tùm sine denuò subsidere, ac
rursùm priori adde. Tùm fæces abijce. Atque
id quod effudisti evapôra : ac pulvis croceus
tibi remanebit, eum pondera, ac tùm tantun-
dem salnitri adde, ac inter se misce, ac ollæ vi-
treę inde : atque aquam tuam destillatam su-
perfunde, ac alembicum superimpone, ac so-
lidè luto operi, ac pone super fornacem, rece-
ptaculo addito, ac per dies 3 super fornacem
relinquito, antequam ignem subijcias . Tùm
ignem tuum accende, ac primùm igni pusillo
destilla, ac post interdum auctiore, donec spi-
ritus albus transierit. Tùm desine, atq; aquam
rubram habes interdiu ac noctu lucentē, quæ

Aqua re-
bra inter-
diu ac no-
ctu lucent

Lunam fixam solvit, sicuti Luna solvi so-
let, ac tincturam assumet perinde ac
Sol mundissimus, qui vnquam
visus sit: imò omnia me-
talla alba colore So-
lis tingit.

FINIS.

